

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 29 / Hejmar 348 / Kanûn 2010

2010 Kûrtlerin ve demokrasinin kazanç yılı oldu

● Sert mücadelelerle geçen 2010 yılının sonuna doğru gidiyoruz. Daha şimdiden birçok çevre yıl değerlendirmesi yapmaya, 2010 yılında neyi kazanıp neyi kaybettiğinin muhasebesini gerçekleştirmeye çalışıyor. Öyle anlaşıyor ki, geçmiş yıllardan çok daha fazla tartışmalar yaşanacaktır. Çünkü 2010 yılında yaşananlar kadar, yapılmak istenip de yapılamayanlar da önemli tartışma konusu oluşturacaktır.

Biz, 2010 yılına girilirken, genelde bu yılın Kürt yılı olacağını değerlendirmiştik. Kürt halkı ve demokratik güçler 2010 yılına önlerine daha büyük hedefler koyarak girmişlerdi. Bir yandan kendilerine dönük imha ve tasfiye amaçlı saldırıların durdurulması, kırılması, boşa çıkarılması biçiminde, diğer yandan...

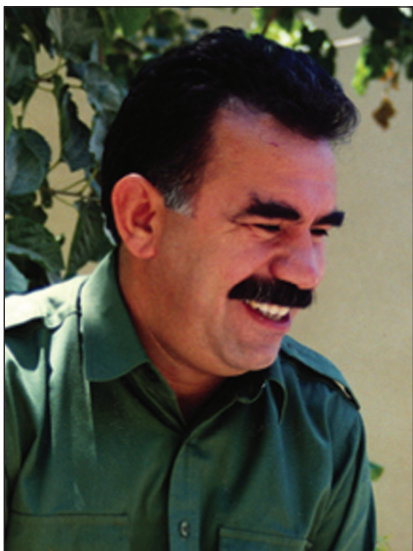
sayfa 2'de

PKK kadrosu Önderlik tercihlerine göre yaşıyandır

● Partimiz yürüttüğü eğitimlerle kendisini uygulama alanına kavuşturmak, yaşamsallaştırmak istemektedir. Kadro olmadan bir hareketin gerçekleşmesinin, ideolojisini hayata geçirmesinin mümkün olmadığı biliniyor. Güçlü, yeterli ve yetkin kadro demek; güçlü, yeterli ve yetkin parti demektir. Bu formül terinden de geçerlidir. Yani güçlü, yeterli ve yetkin bir parti kesinlikle kendi kadrosunu da yaratacaktır. İdeolojik netliği olan, ne istediğini bilen ve istekleri doğrultusunda mücadele eden bir parti, amaçlarına uygun kadrosunu da yaratmış demektir...

sayfa 7'de

Demokratik çözüm için son şans

— ABDULLAH ÖCALAN —

● Bizim yöreye gidilip onlarla görüşülüp bana ilişkin anıları, hatırladıkları dinlenip kaydedilebilir. Yine araştırma yapıp, köy ve çevrede gerçeği birçok ölmüştür, ama yaşayanlardan benimle ilgili anısı olanlar dinlenip, kameraya çekilebilir, kaydedilebilir, not tutulabilir. Bu konuda geç kalınmamalıdır. Gazeteciler, sinemacılar bu ko-

nuda görev alabilirler, bunların hepsi tarihtir, bu konular müthiş bir arşiv konusudur. Tarihimizin daha iyi anlaşılması için bu çalışmalar yapılmalıdır. Bu konularda yeteneği olan, bu konuların uzmanı gazeteciler, sinemacılar gidip, onları dinleyip, kameraya çekebilirler, bu konuda sinema hatta belgesel de yapabilirler...

sayfa 16'da

İÇİNDEKİLER

Demokratik Özerklik inşa edilmiş toplumsal sorunların çözüm sistemidir

11'de

Devletçi meclisler-demokratik meclisler

20'de

Demokratik Özerklik ve ekonomi

22'de

Dönemin temel sloganı mutlak başarıdır

28'de

Şehit yazısı

30-31'de

2010 KÜRTLERİN VE DEMOKRASİNİN KAZANÇ YILI OLDU

Sert mücadelelerle geçen 2010 yılının sonuna doğru gidiyoruz. Daha şimdiden birçok çevre yıl değerlendirmesi yapmaya, 2010 yılında neyi kazanıp neyi kaybettiğinin muhasebesini gerçekleştirmeye çalışıyor. Öyle anlaşıyor ki, geçmiş yıllardan çok daha fazla tartışmalar yaşanacaktır. Çünkü 2010 yılında yaşananlar kadar, yapılmak istenip de yapılamayanlar da önemli tartışma konusu oluşturacaktır.

Biz, 2010 yılına girilirken, genelde bu yılın Kürt yılı olacağını değerlendirmiştik. Kürt halkı ve demokratik güçler 2010 yılına önlere daha büyük hedefler koyarak girmişlerdi. Bir yandan kendilerine dönük imha ve tasfiye amaçlı saldırıların durdurulması, kırılması, boşa çıkarılması biçiminde, diğer yandan ise mücadelelerle yaratılmış tarihi birikimler üzerinde kalıcı siyasi kazanımlar elde etme anlamında 2010 yılı ciddi ve büyük hedefler içeren bir yıl durumundaydı. Nitekim genel bir bakışla ele alınırsa, yılın tüm haftaları, ayları böyle büyük ciddi ve sert bir mücadeleyle geçtiği rahatlıkla görülebilir. Sonuçta 2010 yılı Kürtlerin ve demokratik güçlerin kazandığı bir yıl olmuştur. Taktik anlamda, siyasi mücadele çerçevesinde Kürtlerin ve demokratik güçlerin çok yönlü bir kazanım ortaya çıkardığı tartışmasızdır. Kuşkusuz öngörülüp, hedeflenip de gerçekleştirilemeyen hususlar da vardır. 2010 yılı stratejik gelişme bakımından aday bir yıl olmasına rağmen, böyle bir dönemeç haline getirilememiştir. Hiç kuşkusuz bunun da kendine has nedenleri vardır. Ancak sonuç itibarıyla koşullar olgun ve elverişli olmasına rağmen stratejik anlamda istenen ve hedeflenen adımların atılması bu yılda tam gerçekleşmemiştir. Bu bakımdan eksiklikleri, yetersizlikleri olan bir yıl olarak da ifade edilebilir. Genel planda 2010 yılı; eksiklikleriyle birlikte taktik anlamda büyük ve ciddi siyasi kazanımların yaşandığı bir yıl olmuştur. Gericiliğin, faşizmin, inkar ve imha sisteminin kaybettiği, darbelendiği, zorlandığı, genelde demokrasi hareketinin ise güçlü siyasi kazanımlar yarattığı bir yıl olarak tarihe geçmiştir.

2010 yılı değerlendirmesi yaparken hiç kuşkusuz iki boyutta ele almak en

doğru yaklaşım olacaktır. Birincisi, 2010 yılının dar siyasi mücadeleyi, taktik savaşımı da aşan, özgürlük ve demokrasi mücadelesinde stratejik gelişmeler yaratmayı içeren bir yıl olmasıdır. Bu bakımdan 2010 yılını sadece siyasi mücadele anlamında, taktik boyutlarla değerlendirmek, tartışmak, kazanmayı ya da kaybetmeyi bu ölçüye vurarak tespit etmek elbette doğru ve yeterli bir yaklaşım olmayacaktır. Çünkü yılın kendisi bir stratejik gelişme yılıydı. Stratejik değişimin gerçekleşmesi için koşulların olgunlaştığı, birikimin oluştuğu, fırsat ve imkanların ortaya çıktığı bir yıldır. Dolayısıyla inkar ve imha sistemine karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ortaya çıkan dengeli duruşunda stratejik bir değişimin gerçekleşmesi gereken bir yıldır. Özellikle de Kürt sorununa siyasi çözümün yaratılması ve bu temelde Türkiye'nin demokratikleşmesi çerçevesinde stratejik gelişmenin olması gereken, mevcut dengede stratejik değişimin yaratılması gereken bir yıldır.

2010 yılı bir stratejik mücadele yılıydı

Aslında böyle bir duruma 29 Mart 2009 yerel seçim sonuçlarıyla girilmişti. Hatırlanacağı gibi, bu seçimlere yerel seçim olmaktan öteye, tüm taraflarca referandum denmişti. Gerçekten de Kürt sorununda ve demokratikleşmede referandum değerinde siyasi sonuçlar ortaya çıkarmıştı. Bu da demokratik güçlerin özellikle Kürdistan'da kazandığı başarılı sonuçlarla kendisini ortaya koymuştu. Demokrasi cephesinin Demokratik Toplum Partisi etrafında yürüttüğü seçim çalışması mevcut düzenin devam etmeyeceği, Kürt sorununun çözümü ve demokratikleşme yönünde kesin değişimin yaratılması gerektiği sonucunu net bir biçimde ortaya çıkarmıştı. DTP'nin kazandığı yerel yönetimler sadece belli bir yerel yönetim sayısı olmaktan öteye, Türkiye'nin demokratikleşmesine yol açacak Kürt sorununun siyasi çözümünde gerçek bir birikimin, siyasi zeminin ortaya çıktığını gösteriyordu. Böylece 29 Mart yerel seçim sonuçlarının yarattığı siyasi zemin üzerinde Kürt sorununun siyasi

“2010 yılı Önder Apo’yla görüşme yılı oldu. Önder Apo’nun muhatap alındığı yıl oldu. 2010 yılı PKK’nin ve Kürt halkının güçlü bir silahlı direnişi her zaman yürütme gücünde olduğunun bir kere daha kanıtlandığı yıl oldu. 2010 yılı eylemsizlik içerisinde de PKK’nin, Kürt halkının demokratik siyasi mücadeleyi ve çalışmaları geliştirerek kazanım elde edeceğinin kanıtlandığı yıl oldu”

çözümü yönünde artık stratejik adımların atılabileceği, çözümün önünün açılabilmesi için adım adım siyasi çözümün gerçekleşeceği bir ortam oluşmuş, siyasi zemin yaratılmıştı. Dolayısıyla 2009 yılından itibaren artık Kürt sorununun çözümü ve demokratikleşmede stratejik adımların atılması gereken, stratejik gelişmelerin yaşanması, değişikliklerin yaratılması gereken bir sürece girilmişti. 2009 yılında bu durum karşılıklı siyasi hamlelerle önemli bir mücadeleye yol açarken, 2010 yılında artık kesinlikle kalıcı stratejik adımların atılması bir zorunluluk haline gelmişti. 2009 yılı stratejik gelişme ve değişimde bir başlangıç yılı olarak ele alınırsa, 2010 yılı stratejik gelişmelerin yaşanmasının artık mutlaka gerçekleşmesi gereken bir yıl konumundaydı. Kısaca 2010 yılı bir stratejik mücadele yılıydı.

Nitekim taraflar yıla böyle yaklaşım gösterdiler. ABD-AKP ittifakı bu yılı, PKK’yi imha ve tasfiye ederek ABD-Türkiye-Irak üçlü ittifakını yaratma ve Ortadoğu çapında Büyük Ortadoğu Projesi’ni hayata geçirecek yeni hamleler gerçekleştirmede bir dönemeç yapmak isterken, PKK de bu yılda bir yandan bu stratejik karşı hamleyi boşa çıkartmayı, diğer yandan ise Kürt sorununun siyasi çözümünü yönünde stratejik gelişme yaratmayı hedefleyen bir stratejik mücadeleyi öngörmüştü. Nitekim 1 Haziran 2010’dan itibaren mücadele stratejisinde değişiklikler yaptığını, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin dördüncü stratejik mücadele dönemine girdiğini, sürece yeni bir mücadele stratejisiyle yaklaşım gösterdiğini açıkça ilan etmişti. Yıl boyu mücadele de karşılıklı tarafların böyle bir stratejik yaklaşım ve hamleleriyle geçti. O nedenle sonuçların da elbette bu çerçevede değerlendirilmesi gerekir. Yani dar taktik veya siyasal mücadelelermiş gibi yaklaşmamak, yılın doğru anlaşılıp çözümlenmesi için böyle bir

stratejik mücadele ve değişim çerçevesinde ele alıp değerlendirmek gerekir. Doğru yaklaşım, 2010 yılını yeterli anlatan ve çözümleyen yaklaşım kesinlikle böyle bir yaklaşımdır.

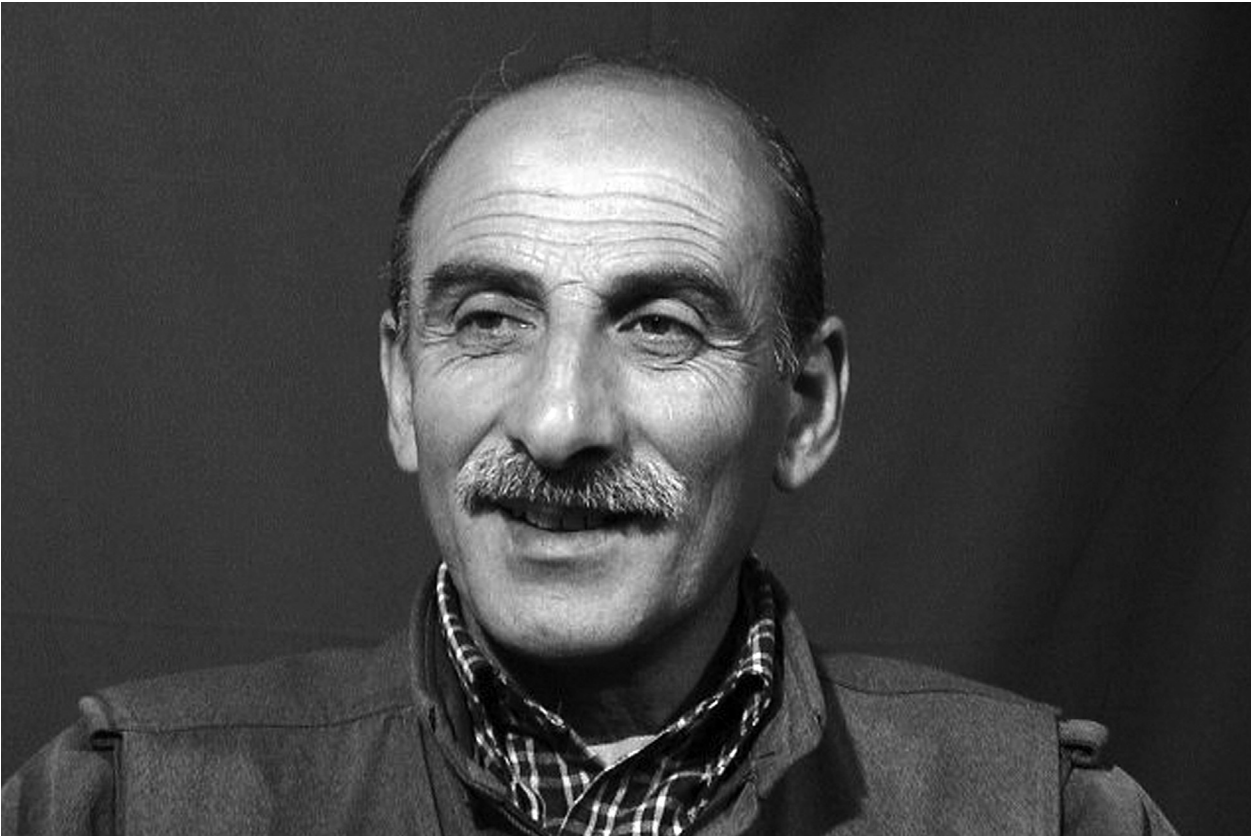
2010 yılı sert taktik hamleleri içeren bir mücadele yılı oldu

İkinci olarak, var olan, oluşan dengede stratejik değişimi öngören mücadele yöntemlerindeki değişim bakımından da 2010 yılının doğru değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan ele aldığımızda çok yönlü ve sert taktik hamleleri içeren bir mücadele yılı olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Stratejik gelişme ve değişim yaratmayı öngören mücadelenin 2009 yılında karşılıklı siyasi adımlar ya da hamleler biçiminde yaşandığı bilinmektedir. Nitekim 29 Mart yerel seçimlerinin kendisi özgürlük ve demokrasi hareketi bakımından en temel bir hamle olma özelliği taşımıştır. Bunun yarattığı stratejik çözüm zeminini değerlendirebilmek için Kürt özgürlük hareketinin 13 Nisan 2009 tarihinde çatışmasızlık ilan ettiği bilinmektedir. Bu çatışmasızlık aslında 29 Mart seçim sonuçlarının yarattığı siyasi zemini Kürt sorununun siyasi çözümünde kullanabilmek, böyle bir çözümün önünü açabilmek için bir fırsat, imkan yaratmayı, 29 Mart seçimlerinde özgürlük ve demokrasi güçlerinin kazandığı stratejik başarıyı kalıcı kılmak üzere yeni bir siyasi hamleyi taktik düzeyde geliştirmeyi ifade ediyordu. Fakat daha adımın izi bozulmadan, bunun ne anlama geldiğini ve kendisini nasıl zorlayacağını çok iyi gördüğü, değerlendirdiği için genelde inkar ve imha sistemi, özel olarak da AKP hükümeti daha 14 Nisan’dan itibaren (Kürt halkının siyasi soykırım olarak tanımladığı) 29 Mart yerel seçimleriyle ortaya çıkan siyasi zemini yok etmeyi ve Kürt demokratik siyasetini tasfiye etmeyi hedefleyen bir karşı siyasi saldırı başlattı. 14 Nisan’dan itibaren, 29 Mart seçimlerini kazanmış olan DTP’ye dönük çok kapsamlı bir siyasi saldırı operasyonu başlatılıp geliştirildi. Ancak bu saldırılar ortaya çıkan siyasi zemini eritmek, gündemden düşürmek için yetmedi. AKP hükümeti bir yandan böyle bir siyasi soykırım operasyonunu geliştirirken, diğer yandan da klasik inkar ve imha yaklaşımını ve söylemini aşarak, Kürt sorununda “açılım” adını verdiği yeni bir tutumu ve söylemi geliştirmek zorunda kaldı. Yani bir yandan Kürt sorununun siyasi çözümünü dayatan siyasi zemini tasfiye etmek üzere polis operasyonlarını en üst düzeyde kullanırken, diğer yandan da aynı amaca dönük olarak yeni bir siyasi söylem geliştirmek zorunda kaldı. Kaba inkar ve ret tutumunu aşarak, Kürt’ün var olduğunu, bireysel haklarını kullanabileceğini, Kürt kimliğinin tanındığını, ancak bunun bir toplum olmadığı ve

toplumsal hakları içermediğini ifade eden yeni bir inkarcı söylemi, eskinin kaba inkar ve imhayı ifade eden tutumunu değiştirerek daha inceltilmiş, yumuşatılmış ancak özü değiştirilmemiş yeni bir inkar ve imha sistemini geliştirmeyi esas aldı. Böylece 29 Mart yerel seçim sonuçlarını ve Kürt özgürlük hareketinin 13 Nisan tarihli çatışmasızlık ilanı ile oluşan siyasi hamlesini karşılamaya, onu boşa çıkartmaya çalıştı.

Buna Kürt Halk Önderliği Kürt sorununun siyasi çözümü için yol haritası hazırlama temelinde karşılık verdi. Mademki Kürt inkar edilmiyor, bireysel düzeyde de olsa haklarından, varlığından söz ediliyor, hatta Kürt sorununun çözüleceği söyleniyor, o halde bu çözümün bir tarafı olarak çözümün dayatan, geliştiren bir güç olarak biz varız ve eğer AKP tarafı tutarıysa bu sorunun barışçıl siyasi çözümün yol haritası da şöyledir diyerek, kapsamlı bir çalışmayla çözümün önünü açmayı geliştirdi. 29 Mart seçim sonuçlarının yarattığı siyasi zeminde ve yine 13 Nisan tarihli çatışmasızlık ilanı ile yaratılan ön açmaya dayalı olarak Kürt sorununun barışçıl siyasi çözümünün hangi yol ve yöntemlerle olacağını da ortaya konması elbette Kürt tarafı için, demokrasi güçleri için çok güçlü bir siyasi düzey tutturmayı ifade etti. Buna karşı AKP hükümeti yol haritasını gizleyerek, ilgili çevrelere vermeyerek, tersine yol haritasını uygulamak değil de, oradan çıkarttığı sonuçlarla yol haritasının çözüm çizgisini tasfiye edecek bir siyasi süreci geliştirme çabasını ortaya çıkardı. Böylece yol haritasını da, onun çözüm imkanlarını da işletmeyerek, tersinden işleterek etkisiz kılmak istedi. Kürt tarafının birçok yöntemle geliştirip dayattığı Kürt sorununun siyasi çözüm gerçeğini böylece gündemden düşürmek, hedeften sapırmak, tasfiye etmek istedi.

Bu girişimleri boşa çıkartmak için de Önder Abdullah Öcalan, yeni Barış Gruplarının Türkiye’ye dönmesi çağrısında bulundu. Yol haritasının hayat bulmasının önünü böyle bir pratik adımla da açmak, bu çerçevede AKP hükümetinin yol haritasını vermeyerek Kürt sorununun siyasi çözümünü boşa çıkartma manevralarını tümünden temelsiz bırakmak istedi. Maxmur’dan ve Kandil’den iki barış grubu 19 Ekim 2009’da büyük bir gösteriyle Kuzey Kürdistan’a giriş yaptı. Bu gruplar Habur’dan Amed’e kadar üç gün boyunca Kürt halkının milyonlar halinde geliştirdiği sevgi seliyle karşılandı. Barış gruplarının dönüşü gerçekten de Kürtler açısından tarihsel bir duygu devriminin, kendine güven devriminin, psikolojik devrimin yaşanması oldu. Siyasi olarak Kürt sorununun çözümünün bütün verilerini ortaya çıkartmış olan Kürt toplumu, böyle bir duygu ve psikoloji devrimiyle sorunu çözmeye, dolayısıyla kendi kendini yönetmeye hazır oldu-

ğunu tüm dünyanın gözü önünde net bir biçimde ortaya koydu. 29 Mart yerel seçim referandumuyla ortaya konmuş olan siyasi irade, barış gruplarını karıştıran gösterilerde çok daha net, güçlü ve fiili bir biçimde, asla gölgelemeyecek, yok edilemeyecek bir açıklıkla ortaya kondu.

Artık AKP'nin ikiyüzlülüğünü sürdürme imkanı kalmadı

29 Mart seçiminden başlayıp barış gruplarının Türkiye'ye dönüşüne kadar geçen siyasi hamleler, özgürlük ve demokrasi hareketinin siyasi güçlenmesi bakımından çok güçlü bir düzeyi ortaya çıkardı. Kürt sorununun barışçıl siyasi çözümünü mutlak surette dayatan bir gücü yarattı. İşte bu, aslında kaba retçiliği aşarak inceltilmiş bir inkar ve imhayla, Kürt sorununu çözmeyi değil de Kürt özgürlük hareketini ve Kürt demokratik siyasetini tasfiyeyi hedefleyen AKP hükümetini çılgına çevirdi, deyim yerindeyse çileden çıkardı. Artık ne açılım söylemlerinin, ne de 14 Nisan operasyonlarının Kürt özgürlük hareketinin siyasi adımlarını bastırmayacağı, engelleyemeyeceği net bir biçimde açığa çıktı. AKP hükümeti ya gerçek yüzünü, niyetlerini, politikalarını açıkça ortaya koymak, ya da gerçekten Kürt sorununun çözümüne yaklaşmak zorunda kaldı. Artık hileli, maskeli, gizli biçimlerde imha ve tasfiye siyasetini geliştirme imkanı kalmadı. Yani söylemde Kürt sorununu çözüyorum deyip, gerçekte ise onu imha ve tasfiye etmenin ortamı, koşulları ortadan kalktı. Artık bu ikiyüzlülüğü hiçbir biçimde sürdürme imkanı ve fırsatı kalmadı. Bunun sonucundadır ki, Kürt sorununa yaklaşamayan, böyle bir tutarlılığı, samimiyeti gösteremeyen, gerçekte böyle bir zihniyete ve politikaya sahip bulunmayan AKP, yüzündeki maskeyi atarak gerçek imhacı ve tasfiyeci zihniyetini ve politikalarını ortaya koydu. Kürt sorununun siyasi çözümü için oluşan siyasi zemini ve bu temelde Kürt özgürlük hareketini imha ve tasfiye etmeyi hedefleyen çok kapsamlı bir stratejik saldırı içerisine girdi. Artık söylemde de gerçek niyetlerini gizlemeyen bir noktaya geldi. Amacının PKK'yi imha ve tasfiye olduğunu net bir biçimde ve açıkça ifade ederek, bu doğrultuda çok kapsamlı bir imha ve tasfiye saldırısını kasım ayından itibaren her alanda başlatıp geliştirdi.

Bilindiği gibi, AKP'nin bu imha ve tasfiye amaçlı saldırısı öncelikle İm-

ralı'dan başladı. İmralı'da Abdullah Öcalan'ın koşullarını iyileştiriyoruz denerek yapılan yer değişikliğiyle gündeme getirildi. Önder Apo bunu 17 Kasım darbesi olarak tanımladı. 17 Kasım İmralı darbesiyle birlikte AKP hükümeti, Kürt özgürlük hareketine karşı planlı ve örgütlü bir biçimde her alanı içine alan kapsamlı bir imha ve tasfiye saldırısını başlatarak yürüttü. Bazı çevreler AKP için sivil darbe yaptı diyorlar. Gerçekten de AKP'nin bir darbesel durumu ve karakteri vardır; ama bu darbe Kürtlere karşı, PKK'ye karşı olmuştur. PKK ve Kürtler şahsında tüm demokrasi hareketini hedeflemiştir. Bu darbe 17 Kasım 2009'dan itibaren başlamıştır. 17 Kasım'da Önder Abdullah Öcalan'ın koşullarının ağırlaştırılması temelinde başlatılan bu saldırı, günümüze kadar ideolojik, siyasi, örgütsel, askeri boyutlarda halkı, gerillayı, hareketin bütün güçlerini hedefleyen çok yönlü ve bütünlüklü bir saldırı olarak devam edip gelmiştir. Nitekim hemen Aralık başında demokratik siyasete dönük yeni ve daha geniş bir tutuklama operasyonu olarak devam etmiştir. 11 Aralık'ta DTP'nin kapatılmasıyla, 24 Aralık'ta seçilmiş belediye başkanlarının da içinde olduğu yüzlerce, hatta binlere ulaşan Kürt siyasetçisinin ve aydınının tutuklanmasına yol açan kapsamlı operasyonların geliştirilmesiyle 17 Kasım darbesi siyasi saldırı biçiminde doruğa çıkartılmıştır. Fırsat bulunduğu buna gerillaya dönük askeri operasyonlar eklenmiştir. Yine sokakta gençliği, kadınları, çocukları ezen, sindiren bir polis terörü bütün Kürt şehir ve kasabalarında yaygınca geliştirilmiştir. Bunlarla sınırlı kalmamış, diplomasi alanında Suriye, Güney Kürdistan, Irak, İran, Ermenistan gibi bölge devletleriyle, yine AB ve ABD ile geliştirilen ilişkilerle, Ahmet Davutoğlu'nun "sıfır sorunlu diploması" dediği yaklaşımla Kürt özgürlük hareketi uluslararası alanda da nefes alamaz hale getirilip tamamen tecrit edilerek kuşatılmak istenmiştir. Kısaca saldırılar Önderliği, hareketi, gerillayı, halkı, tüm demokrasi kuvvetlerini hedeflemiştir. Bu saldırıda her türlü yöntem ve araç kullanılmıştır. Ordudan polise, paradan diplomasiye, yalana dayalı propagandaya, psikolojik savaşa kadar her araca başvurulmuştur. İşte 2010 yılı, inkar ve imha sisteminin topyekun olarak imha ve tasfiye saldırılarını yürüttüğü bir yıl olmuştur.

2010 yılına Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı böyle kapsamlı, çok yönlü imha ve tasfiyeyi hedefleyen bir saldırı

“İnkâr ve imha tarafının sadece AKP hükümeti olarak, hatta sadece TC yönetimi olarak görülmemesi, onun ötesinde küresel kapitalist sistemin varlığının görülebilmesi, sistemin yürütücü gücü olarak bizzat bu saldırıların ABD tarafından planlanıp yürütüldüğünün iyi bilinmesi gerekir. Sistem adına bu karşı stratejik saldırıları ABD ile AKP ortak planlamış ve yürütmüşlerdir. Buna Avrupa Birliği devletlerinden İran'a kadar uluslararası ve bölgesel tüm aktörler de dahil edilmiştir”

altında girmiştir. Yıl boyunca da bir yandan bu imha ve tasfiye amaçlı saldırıları boşa çıkartıp başarısız kılmaya çalışırken, diğer yandan bunu tersine çevirerek Kürt özgürlük mücadelesinin stratejik gelişmeler yarattığı bir yıla dönüştürmek istemiştir. İnkâr ve imha sisteminin Özgürlük hareketini imha ve tasfiye amaçlı saldırılarına karşı, Kürt özgürlük hareketi de 2010 yılını Kürt sorununun çözümünde stratejik kazanımların elde edildiği bir yıl haline getirme hedefiyle kendisini planlayıp, 2010 yılı mücadelesini böyle bir plan dahilinde geliştirmeyi gerekli görmüştür. 2010 yılı işte böyle karşılıklı stratejik hamlelerin, saldırıların yapıldığı büyük bir stratejik savaşım yılı olmuştur. Başından sonuna kadar gerçekleşen tamamen böyle bir stratejik mücadele durumudur. Nitekim geline nokta da ortaya çıkan sonuçlar böyle bir mücadelenin sonuçları olma özelliğini taşımaktadır. 2010 yılı siyasi mücadelesini değerlendirirken böyle bir yaklaşımla ele almak ve çözümlemek 2010 yılında yaşanan olayları doğru anlayıp sonuçlar çıkartabilmek açısından zorunludur.

Hareketimize karşı saldırıları ABD ile AKP ortak yürütmüşlerdir

Yıla ve onun olaylarına bu çerçevede bakamayanlar, yılın bir stratejik mücadele yılı olduğunu göremeyenler kuşkusuz olay ve olguları doğru ve yeterli değerlendiremezler ve gerekli sonuçları yeterli biçimde çıkaramazlar. Çünkü yıl bir stratejik savaşım yılı olmuştur. Taraflar böyle bir stratejik mücadele gerçeğine son derece bilinçli, örgütlü ve planlı bir biçimde yaklaşmaya çalışmışlardır. Nitekim inkar ve imha sistemi ABD-AKP ittifakı temelinde 2010 yılı saldırılarını 17 Kasım darbesi çerçevesinde son derece planlı ve örgütlü bir biçimde yürütmek istemiştir. 2009 yılı sonlarına doğru ABD ve Türkiye hükümetlerinin bir dizi görüşmeleri çerçevesinde böyle bir stratejik saldırı planlanmış ve yıl boyunca da adım adım planlandığı biçimde hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Bu açıdan da inkar ve imha tarafının sadece AKP hükümeti olarak görülmemesi, hatta

sadece TC yönetimi olarak görülmemesi, onun ötesinde bütün küresel kapitalist sistemin varlığının görülebilmesi, sistemin yürütücü gücü olarak bizzat bu saldırıların ABD tarafından planlanıp yürütüldüğünün iyi bilinmesi gerekir. Sistem adına bu karşı stratejik saldırıları ABD ile AKP ortak planlamış ve yürütmüşlerdir. Buna AB devletlerinden İran'a kadar uluslararası ve bölgesel tüm aktörler de dahil edilmiştir.

ABD-AKP stratejik saldırı planının temel hedefinin PKK'yi imha ve tasfiye olduğu tartışmasızdır. En azından bu saldırı planı 2010 sonuna kadar PKK'nin marjinal kılınmasını, artık siyasi süreci bütünlüklü etkileyen bir hareket olmaktan çıkarılmasını, parçalanmış, dağılmış, siyasi değeri zayıflamış bir hareket konumuna düşürülmesini hedeflemiştir. Hiç kuşkusuz Kürt özgürlük hareketi bir vuruşla dağılacak, yok edilecek bir hareket değildir. Bu düzeyi çoktan aşmıştır. Öyle kolay imha ve tasfiye edilemeyecek bir güce ulaşmıştır. Bu bakımdan da ABD-AKP ittifakının iki aşamalı bir stratejik saldırıyı yürüttüğü ortadadır. Birinci aşamada hareketin marjinal kılınması, minimize edilmesi hedeflenirken, tümden imha ikinci aşamaya bırakılmaktadır. Dolayısıyla da 2010 karşı stratejik saldırısının hedefinin PKK'yi marjinal düzeye düşürmek olduğu tartışmasızdır. Nitekim bu konuda Türkiye'nin tüm siyasi, sosyal güçlerine, dinamik çevrelerine güvence verilip onların desteği de alınmaya çalışılmıştır. Evet, AKP hükümeti ABD ve NATO ile ittifak halinde bu saldırıları yürütmüştür, ama CHP'den, MHP'den, medyadan, bürokrasiden, ordudan, hattan liberal geçinen aydınlardan da destek alarak, hepsini birleştirerek bunu topyekun bir stratejik saldırı biçiminde yürütmüştür. Herkesin böyle bir saldırıdan haberi vardır. Herkes böyle bir saldırının şu veya bu düzeyde içinde ya da kenarında olmuş, bir biçimde bu saldırıya katılmıştır. ABD-AKP ittifakı bu stratejik saldırıda bütün güçlerin desteğini almayı bir yöntem olarak geliştirmiştir. Nitekim ekim ayından bu yana Türk mediasındaki tartışmalar izlenince, ABD-AKP ittifakının hedefinin PKK'yi imha ve tasfiye olduğunu, bundan da kendini aydın, yazar, sanatçı diyen tüm çevrelerin haberinin bulunduğu insan rahatlıkla görmektedir. Birçok çevre neredeyse hayal kırıklığı yaşar durumdadır. Bazı çevreler AKP'den hesap sorarcasına bir tutum göstermektedir. En genel duruşla AKP'ye şu söylenmektedir: “Hani 2010 yılı sonuna kalmadan PKK imha ve tasfiye edilecekti, marjinal duruma getirilecekti, artık etkisiz kılınacaktı?” denilerek AKP'nin kendilerini kandırdığı, yalan söylediği, ya da başarısız kaldığı biçiminde görüşler ileri sürmektedirler. Bunu kendini sol liberal sayan aydınlardan tutalım da kendine müslümanım diyen yazarlara, yine milliyetçi çevrelerin propagandacılarına kadar herkesin tutumunda ve söyleminde görmek mümkündür. Demek ki AKP hükümeti bütün bu çevrelere güvence verip onların desteğini almaya çalışmıştır. Nitekim Başbakan Tayyip Erdoğan ile İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın aydınlarla, sanatçılarla, gazetecilerle ve başka çevrelerle yıl boyunca yaptığı büyük toplantılar boşuna değilmiş. Hepsı bu

imha ve tasfiye amaçlı stratejik saldırıya bu tür çevreleri ortak edebilmek, katabilmek için yapılmış. Bu tür toplantılarda AKP hükümeti bu çevrelere PKK'nin imha edileceği sözünü ve güvencesini vermiş. Bu doğrultuda onları da PKK'ye dönük saldırının içine katmaya çalışmış, onların desteğini almıştır.

Şunu burada insan rahatlıkla söyleyebilir ki; bu tür toplantılara katılan, Tayyip Erdoğan'ı ve Beşir Atalay'ı dinleyen herkes şu veya bu düzeyde AKP'nin yürüttüğü bu gerici ve faşist saldırıya ortak olmuş, katılmış, destek vermiş, medya Tayyip Erdoğan'ın istediği gibi bir psikolojik savaş organı olmuş, aydınlar, sanatçılar, yazarlar AKP'nin Kürt sorununu çözüyorum diyerek demokrasi hareketini çözüp dağıtmaya çalışan gerici faşist saldırılarına alet olmuş, birçok çevre bu gericiğin uzantısı, aleti konumuna düşmüştür. Dolayısıyla insan şimdi niye eylemsizlik süreçlerine doğru ve yeterli yaklaşım olmuyor, niye barış, demokrasi diyen çevreler barışın ve demokratik çözümün önünün açıldığı, zemininin hazırlandığı ortamlarda gerekli etkinliği, çabayı göstermiyor, tersine eylemsizlik ilan eden PKK'yi her fırsatta suçlamaya çalışıyor hususunu çok daha iyi anlıyor. Bu bakımdan da 2010 stratejik saldırısının topyekun bir saldırı olduğunu, Türkiye'de sınırlı bazı tutarlı demokratik çevreler dışında herkesi içine kattığını, AKP hükümetini, başbakan ve içişleri bakanını dinleyen, toplantılarına katılan herkesin bu stratejik saldırının ortağı olduğunu bilmemiz, görmemiz gerekiyor. Bu çevreler bunun suç ortağıdır. Gerçeği böyle netçe ortaya koymak gerekir ki doğrular bilinsin ve eğer mümkünse düzeltme gelişsin. Bu bakımdan inkar ve imha sisteminin yürüttüğü stratejik saldırının hedefinin PKK'yi imha ve tasfiye olduğunu, bunun ilk aşaması olarak marjinal kılmanın hedeflendiğini, bunun da topyekun bir saldırı temelinde yürütüldüğünü bilmemiz gerekiyor.

Kürt demokratik siyaseti etkisizleştirilmeye çalışılıyor

Şimdi bu topyekun saldırıyı hangi aşamalarla yürüttüler? ABD-AKP ittifakının planlı saldırıları 2010 yılı boyunca nasıl gelişti? Neleri yaptılar, neleri yapamadılar? Neleri yapmak isteyip de başaramadılar? Bunları da iyi görmek lazım. Bir kere, başlangıçta hep oyun yapmaya çalıştılar. Bir yandan 17 Kasım darbesi temelinde DTP'yi kapatıp belediye başkanlarını tutuklayan siyasi soykırım operasyonlarını geliştirirken, kendilerinin de barıştan, çözümden yana olduklarını söylemeye çalıştılar. Tam bir ikiyüzlülük örneği verdiler. Herkesi aldatmaya, bu çerçevede de etkisiz hale getirmeye çalıştılar. Hile ve oyunla işleri yürütmek istediler. Biz çatışmadan yana değiliz, sükunetten, barıştan yanayız dediler ve bunu söyledikleri her gece ve gündüz onlarca Kürt aydınının, siyasetçisinin, yurtseverinin evini bastılar, evleri darmadağın ettiler, yüzlerce insanı işkencelerden geçirdiler, zindanlara doldurdular. En ağır polis terörünü sokakta ve evde gece gündüz yürüttüler. Bunun adına da barış, demokrasi dediler. Ale mi bu biçimde kandırmaya çalıştılar.

“2010 yılı herkesten çok Obama yönetiminin Ortadoğu’da ve en başta da Türkiye’de başarısızlık yılı olmuştur. Bunun sonucundadır ki, Kasım seçimlerini demokratlar kaybetmişlerdir. Wikileaks belgeleri ortaya çıkarılmış ve Obama yönetimi daha çok teşhir olan bir konuma düşmüştür. İki yıl önce çok büyük bir popülariteyle iktidara getirilen bir yönetim, daha aradan iki yıl geçmeden yapılan seçimi kaybetmiştir”

Böylece Kürtleri ve demokratik güçleri iş yapamaz, tavır geliştiremez, tecrit edilmiş bir konuma düşürmeye çalıştılar. Kendi saldırılarını böyle bir kurnazlık içerisinde yürütmek istediler.

Bir yandan bunu yapar, Kürt demokratik siyasetini ve tüm demokratik çevreleri işlevsiz, etkisiz kılmaya ve tutuklayıp zindana doldurmaya çalışırken, diğer yandan da AKP öncülüğünde yeni bir inkar ve imha rejimi yapılandırmaya, Kürt siyasetini bu temelde yeniden yapılandırmaya çalıştılar. Bu kapsamda AKP iktidarını güvenceye almayı hedefleyen anayasa değişikliği paketini gündeme getirdiler. Bu paketin meclisten geçmeyeceği anlaşıncı, erkenden referandum yaparak bunu sonuçlandırmayı öngördüler. Aslında AKP-ABD planının içeriği şuydu: Mümkünse temmuz ayına kadar, referandum da dahil, ne gerekiyorsa yapıp anayasa değişikliğinin sonuca götürülmesi hedefleniyordu. Eğer bu gerçekleşse ve bir de AKP’nin yüksek bir oy oranıyla referandumu kazanması gerçekleşmiş olsaydı, ardından güz başında yeni bir erken seçimle AKP’yi yeniden iktidara getirmek sağlanacaktı. Anayasa değişikliğiyle iktidarı güvence altına alınan, yeni bir erken seçimle de yeniden güçlü bir biçimde AKP’nin iktidara gelmesi sağlanan bir siyasi yapılanma içerisinde, (CHP’de de yapılan genel başkanlık değişikliğine dayanarak CHP ve MHP bu süreçte ortak edilip, onlarla da yeni bir ittifak oluşturularak) 2010 güzünde PKK’yi tümenden marjinal konuma düşürecek, yurtiçinde ve dışında sürececek çok kapsamlı bir siyasi ve askeri saldırı devreye konacaktı. Bunun sonucunda da, ekim sonunda başlayıp aralık ayına kadar PKK’nin siyasi ve askeri gücü tümenden imha ve tasfiye edilmiş, direnenler katledilmiş, büyük çoğunluğu tutuklanmış, bir bölümü kaçmak, bulundukları yerleri terk etmek zorunda bırakılmış, böylece örgütsel ezme ve dağıtma gerçekleşmiş olacaktı. AKP ve ABD’nin özelde Kürt özgürlük hareketini, genelde Türkiye demokrasi hareketini imha ve tasfiye etmeyi hedefleyen planının uygulanma aşamaları kesinlikle böyleydi. Bunun için herkesten destek istendi. Tayyip Erdoğan yıl boyunca büyük toplantılar yaptı. Sanatçıları, gazetecileri, aydınları, işadamlarını topladı ve onlardan destek istedi. Bütün o büyük toplantıların hepsi bu stratejik çalışmaların başarısı için herkesten destek almak, herkesi buna katmak içindi. Ve büyük ölçüde de bu tür çevreler AKP hükümetine istenen desteği verdiler. Dolayısıyla da bu çabalara, saldırılara herkes ortak oldu.

AKP politikaları PKK’yi marjinalleştirmeyi başaramadı

Şimdi AKP hükümetinin 2010 başarısını değerlendirirken bu hedef doğrultusunda ele alıp değerlendirmek, sonuçlara bu çerçevede bakmak gerekiyor. Gerçekten AKP ne yaptı, ne yapamadı? Aslında yaptığı bazı şeylere bakıp başarılı demek doğru ve yeterli bir değerlendirme yaklaşımı olmaz. AKP ne yapmak istiyordu? Yapmak istediklerinin ne kadarını yapabildi, ne kadarını yapamadı? Bir kere başarılı

olup olmama durumunu böyle bir soru temelinde değerlendirmek gerekir. Diğer yandan, yaptıklarını ne kadar sonuç alıcı yaptı, ne kadarını yapamadı? Hangilerinde yeterince sonuç alamadı, hangisinde az sonuç aldı? Bir de bu çerçevede bakmak lazım. Buradan bakıldığında ABD-AKP ittifakının stratejik saldırı çerçevesinde hedeflediklerini gerçekleştiremediklerini insan netçe görebilir ve rahatlıkla söyleyebilir. Dikkat edelim, planlandığı biçimde gerekli adımları atamamışlardır. Her şeyden önce, hile ve oyunlarla PKK’yi etkisiz ve hareketsiz kılmayı başaramamışlardır. Diğer yandan, temmuza kadar referandum yapamamışlar, referandum eylüle sarkmıştır. Yine referandumda AKP istediği başarıyı kesinlikle elde edememiştir. Yüzde elli sekizlik evet AKP’nin beklediği oy oranı kesinlikle değildi. En az yüzde yetmiş beş-seksen evet oyu hedefliyordu ki genel seçimde tek başına iktidarı kazanabilsin. Dikkat edilirse bu gerçekleşmedi. O nedenle de eylüle sarkmış olsa bile, referandumdan aldığı sonuç yeterli olmadığı için 2010 güzünde erken seçim yapma cesaretini gösteremedi. Seçimleri 2011 haziranına bırakmak zorunda kaldı. Böylece de ABD ve AKP ittifakının 2010 güzüne kadar Türkiye siyasetini yeniden yapılandırma ve 2010 güzünde PKK’yi marjinal konuma düşürecek imha ve tasfiye operasyonlarını geliştirme planı çok büyük ölçüde uygulanamamış oldu.

Evet, AKP anayasa değişikliğini referanduma kadar götürdü, referandumda yüzde elli sekiz oy çokluğuyla anayasa değişikliği paketini onaylattı, bu doğrultuda özellikle yargı bürokrasisi üzerindeki mücadelede belli başarılar elde etmiş oldu, iktidarını mevcut değişikliklerle anayasal güvence altına alma yönünde belli başarılar elde etti; fakat erken seçim yapamadı, erken seçim yapacak bir gücü, desteği toplumdan bulamadı, dolayısıyla yeniden güçlü bir biçimde iktidara gelmeyi başaramadı. Yine kendi öncülüğünde Türkiye’nin siyasi yapılanmasını tam bir sonuca götüremedi. Bu çerçevede de bu siyasi güce dayanarak Kürt özgürlük hareketine dönük kapsamlı siyasi ve askeri operasyonlar geliştirme ve Kürt özgürlük hareketini marjinal konuma düşürme hedefini başaramadı. Böyle bir saldırı gücünü bile kendinde bulamadı. Dikkat edilirse seçimler hazirana sarkmıştır. 2011 Haziranı’ndaki seçimlerde AKP’nin ne kadar başarı elde edeceği belli değildir. Seçim sonrasında oluşacak iktidarın ABD-AKP ittifakının öngördüğü bir Türkiye siyasi yapılanmasını ne kadar gerçekleştireceği yine tartışmalıdır. Bu doğrultuda PKK’yi marjinal kılma saldırılarının siyasi ve askeri boyutta 2011 yılında geliştirilip geliştirilemeyeceği veya böyle bir şeyin gündeme gelip gelemeyeceği de henüz belirgin değildir. Bunların hepsi tartışmalı konumdur. Halen birer politik niyet durumunda kalmaktadır. 2010 yılı içerisinde ABD-AKP ittifakının tek başarısı aslında referandumla anayasa değişikliğini gerçekleştirme ve AKP’nin iktidarını anayasal güvence altına alması olmuştur. Yani biraz hukuki saldırılardan kendini koruyacak, adalet yapısı üzerinde AKP’nin etkinliğini sağlayacak geliş-

meleri yaratabilmiştir. Onun ötesinde ABD’nin ve AKP’nin çıkarları doğrultusunda öngörülen stratejik hedeflerin hiçbirisi gerçekleşmemiştir.

Bu stratejik hedefler elbette hem ABD’nin, hem de AKP’nin hedefleriydi. Her şeyden önce, bu plan bir küresel plandı, yani ABD planıydı. ABD yönetimi böyle bir planla Türkiye’de kendi çıkarları doğrultusunda AKP öncülüğünde yeni bir siyasi yapılanmanın gerçekleşmesini istiyordu. Öyle ki, Türkiye’yi 2011 yılı başından itibaren Ortadoğu stratejisi doğrultusunda siyasi ve askeri mücadelede aktif ve etkin olarak kullanabilsin. Obama yönetiminin AKP’ye ve Türkiye’ye yaklaşımı kesinlikle bu çerçevedeydi. Bir yandan referandum ve erken seçimlerle AKP’yi yeniden iktidar yapıp Türkiye siyasetini kendi çıkarları doğrultusunda Ortadoğu’da kullanılabilecek bir güce ulaştırırken, diğer yandan Türkiye-Irak ittifakını yaratmayı, böylece ABD-Türkiye-Irak üçlü ittifakını sağlamlaştırarak 2011 yılında Irak’ta, Afganistan’da, İran’da yapmak istediği hamleler için gerekli bir güçlenmeyi sağlamayı hedefliyordu. Her şeyden önce Türkiye kendi siyasetini AKP çizgisinde yeniden yapılandırmış, PKK engelini aşmış, dolayısıyla hem Irak ile sağlam stratejik ittifak yapacak, hem de Ortadoğu çapında ABD’nin çıkarları doğrultusunda siyasi ve askeri mücadeleye etkin ve aktif olarak katılacak bir güce ulaşmış olacaktı. ABD, PKK’ye karşı saldırı yürütmeye AKP’ye destek verirken, tamamen Türkiye’yi böyle bir konuma getirme istemi doğrultusunda bu desteği veriyordu. Nitekim plan gerçekleşseydi Türkiye siyasi yapısı ABD çıkarları doğrultusunda siyasi ve askeri mücadelede Ortadoğu çapında kullanılmaya hazır hale gelecekti. Böyle bir kullanım önündeki PKK engeli aşılabilecekti. Kürtler de böyle bir yapının içine etkin olarak katılabilecekti. Yine buna dayanarak Irak’ta ABD’nin öngördüğü bir siyasi yapılanma ortaya çıkacaktı. 2010 sonuna kadar Kürt engeli aşılmış olarak ABD-Türkiye-Irak üçlü stratejik ittifakı bölge çapında siyasi, askeri operasyonlar yapacak bir sağlamlığa ve güce ulaşacaktı.

ABD yönetiminin hedefi kesinlikle buydu. Eğer 2010 yılında AKP hükümetine destek veriyse, Türkiye’de yürütülen siyasi saldırıların arkasında olduysa tamamen bu hedef doğrultusunda oldu. Nitekim ABD, böyle bir sonucu 2010 yılında almasına dayanarak 2011 yılında Irak’ta asker çekilecek, İran’a dönük askeri müdahalelerde bulunabilecek ve Afganistan savaşını kazanacak bir askeri hareketliliği yürütebilecekti.

ABD-Türkiye-Irak ittifakı stratejik bir ittifak değildir

Dikkat edilirse, mevcut sonuçlar her şeyden önce ABD planlarının boşa çıktığını, başarısız kaldığını göstermektedir. ABD’nin bu hedeflediklerinin hiçbirisi gerçekleşmemiştir. İşte AKP’nin referandumu zamanında yapamaması, erken seçime gidememesi, Türkiye’de öngörülenin başarılamaması, bölge çapında ABD’nin hedeflediği, öngördüğü siyaseti başaramamaya götürmüştür. Şimdi ortada 2011 yılında kendi çıkarları doğrultusunda istediği gibi kullanacağı AKP yönetimli bir Türkiye yoktur. Halen AKP iktidar savaşımı içindedir. Seçim yapamamıştır ve deyim yerindeyse can telaşı içerisinde. PKK’nin etkisizleştirilmesi gerçekleşmemiştir. PKK her zamankinden güçlü bir biçimde Kürdistan’da hakimiyetini sürdürmekte ve bölge siyasi mücadelesini etkilemektedir. Bunlardan öteye, ABD, Türkiye siyasi yapısı ve PKK karşısında içine düştüğü bu durum sonucunda Irak’ta da istediği sonuçları alamamıştır. Irak’ta ABD-AKP ittifakının desteklediği Allavi hükümeti yerine İran destekli Maliki hükümeti kurulmuş, ABD Irak’ta da zayıf duruma düşmüştür. Kürt cephesinde PKK’yi etkisizleştiremediği gibi, KDP-YNK’den oluşan güney Kürdistan yönetimi de İran ile ilişkiler içine girip, İran destekli Maliki hükümeti içerisinde yer almıştır. Böylece ABD’nin Kürt desteği bile geçmişe göre daha da zayıflamıştır. Şimdi bu durumda halen ortada bir ABD-Türkiye-Irak ittifakı vardır, ama bu ittifak bir stratejik ittifak değildir; çok gevşektir, pratikte hiçbir şey yapamamaktadır. Böyle bir düzeye dayanarak ABD’nin Ortadoğu’da Büyük Ortadoğu Projesi’ni yürütmesi mümkün değildir.

2010 yılı herkesten çok Obama yönetiminin Ortadoğu’da ve en başta da Türkiye’de başarısızlık yılı olmuştur. Bunun sonucundadır ki, kasım seçimlerini demokratlar kaybetmişlerdir. Wikileaks belgeleri ortaya çıkarılmış ve

Obama yönetimi daha çok teşhir olan bir konuma düşmüştür. İki yıl önce çok büyük bir popülariteyle iktidara getirilen bir yönetim, daha aradan iki yıl geçmeden yapılan seçimi kaybetmiştir. Herhalde mevcut Obama hükümeti, bu kadar büyük bir destekle iktidara gelip de bu kadar kısa sürede seçim kaybeden ender yönetimlerinden birisi durumundadır. İşte ABD’nin içine düştüğü durum böyle bir durumdur. 2011 yılında Ortadoğu’da kapsamlı bir operasyon geliştirebilmek için yapmak istedikleri hazırlıkların hiçbirisini gerçekleştirebilmiş durumda değildir. Bu haliyle ne İran’ın üzerine gidebilmektedir, ne Irak’ta istediği yapılanmayı yaratabilmektedir, ne de Afganistan savaşında sonuç alıcı hamleler yapma gücüne sahiptir. Afganistan’da NATO’nun en çok kayıp verdiği yıl 2010 yılı olmuştur. Irak’ta bırakalım ABD’nin asker çekmesi, ABD’ye bağlı bir yönetimin oluşmasını, tersine ABD’yle ilişkileri daha zayıf, İran’la daha güçlü olan bir hükümet işbaşına gelmiştir. Yine Kürt cephesinde bırakalım PKK’nin etkisizleştirilmesini, PKK dışındaki örgütler de İran ve diğer güçlerle ilişkilerini güçlendiren, ABD ile ilişkilere belli bir sınır koyan bir siyaset izler hale gelmişlerdir. Bu bakımdan 2010 yılı siyaseten Ortadoğu’da en çok ABD’nin kaybettiği bir yıl olmuştur demek sadece bir gerçeği ifade etmek olmaktadır.

Bu nedenle ABD yönetimi 2011 yılı için Irak, İran, Afganistan planlarını hayata geçiremez duruma düşmüştür. Eğer Lizbon’daki NATO toplantısında füze kalkanı projesi üzerinde bu kadar çok durulmuşsa, bu durum yaşanan mevcut siyasi gelişmelerin sonucu olmuştur. Siyaseten Türkiye’de, Kürdistan’da, Irak’ta, İran’da, Afganistan’da kaybettiğini gören ABD, füze kalkanı denen projeye Ortadoğu’yu askeri tehdit ve denetim altına almak istemektedir. Füze tehdidiyle Ortadoğu’yu kendine karşı çıkmaktan caydırmak, belli bir kontrol ve denetim altında tutarak başta petrol kaynakları olmak üzere zenginlik kaynakları üzerindeki ekonomik sömürüyü sürdürecektir. Siyaseten kaybetmiş olan ABD, askeri teknoloji gücüne dayanarak hegemonyasını, egemenliğini Ortadoğu’da sürdürmeye çalışmaktadır. Mevcut füze kalkanı projesinin anlamı kesinlikle budur. Bu noktada da elinde sadece bu projeyi uygulamada destek görecektir. Güç olarak AKP hükümeti ve Türkiye kalmıştır. Türkiye’ye dayanarak Ortadoğu’da siyasi operasyonlar yürütüp ulus devlet sisteminde değişiklik yaparak güçlü bir hegemonya kurmayı,

rüşmeleri ve muhataplığı kabul eder, benimser bir görüntü vermiştir. Bunlar Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından hiç kuşkusuz çok kapsamlı tarihi gelişmeler çerçevesindedir. Basit görülemez, hafife alınamaz. Son yüzyıllık soykırım tarihi dikkate alınırsa, bu gelişmelerin ona karşı gerçekten büyük tarihsel bir önem ve değer taşıdığı rahatlıkla görülebilir. O nedenle de anlamını iyi bilmek, asla küçümsememek, değer biçmek ve doğru sahiplenerek daha da ileriye götürmenin yollarını bulmak gerekir.

Diğer yandan, 13 Ağustos tarihi itibarıyla içine girilen eylemsizlik sürecinin bir yanı da elbette ki referandumun biraz sağlıklı bir ortamda gerçekleşmesidir. Hem referandumda siyasi gerçeklerin bir kere daha açığa çıkmasına fırsat vermek, hem de Ramazan ayında halkın daha rahat oruç tutmasını sağlayabilmek için geliştirilen bir süreç olmuştur. Bu süreçte Kürt özgürlük hareketi askeri direniş kadar, siyasi mücadeleyle de gelişme sağlayacağını, adımlar atacağını, kazanım elde edeceğini, askeri olduğu kadar siyasi mücadeleyi yürütme ve kazanma gücüne de sahip olduğunu, böyle bir güveni kendi içinde taşıdığını bir kere daha ortaya koymuştur.

Kürtler 12 Eylül referandumuyla mevcut anayasayı reddetmiştir

Böylece 2010 kış ve baharında demokratik siyasetin ve halkın zindanda ve sokaktaki direnişi ve dikkatli, çözümleyici siyasi yaklaşımı esasken, 1 Haziran'dan itibaren yeni bir silahlı direniş süreci, aktif savaş süreci gündeme gelmiş, çok kapsamlı bir çatışma yaşanmış, 13 Ağustos'tan itibaren de yeniden bir eylemsizlik süreci içerisine girilmiştir. Görülüyor ki, 2010 yılı özgürlük ve demokrasi mücadelesinin çok yönlü taktiklerle geliştirildiği, bu taktiklerin peş peşe etkin ve aktif olarak uygulandığı bir mücadele sürecidir. Nitekim 13 Ağustos ile birlikte geliştirilen eylemsizlik süreci de pasif bir süreç olmamıştır. Gerilla tam pasif savunma konumuna geçmemiştir. Pasif savunma ile aktif savunma arasında bir duruş sergilerken, esas olarak da referandumda boykot kampanyasını yürütme temelinde çok aktif bir siyasi mücadele süreci olarak gerçekleşmiştir. Referandumda demokrasi hareketi, Kürt özgürlük hareketi boykot çizgisinde katılmıştır. Ve 12 Eylül referandumunu kazanan kesinlikle boykot tutumu olmuştur. Dikkat edersek, Tayyip Erdoğan kazandığını açıklayamadı. CHP-MHP kazandık diyemedi. Gerçekten de ne evet kazandı, ne de hayır. O halde kim kazandı? Hiç tartışma götürmüyor ki, boykot tutumu kazandı. Çünkü referandum her şeyden önce bir oyundu, hileydi, aldatmaydı. Evet ve hayır içerisinde bütün toplumu 12 Eylül rejimi içine çekmek ve 12 Eylül Anayasası'nı meşrulaştırmak istiyorlardı. Oyun bu anlamda devrimci direniş çizgisini saptırmayı hedefleyen bir oyundu. Otuz yıldır 12 Eylül faşist askeri darbesini reddetmiş, karşı durmuş, ona karşı her türlü yöntemle direnmiş, faşizmi teşhir ederek faşizme karşı demokratik bir yaşam alternatifini yaratmış olan devrimci demokratik güçler, Kürt özgürlük hareketi böyle bir referandum hilesiyle evet-hayır ikilemi içine çekilip 12 Eylül rejimiyle barıştırılmak, uzlaştırılmak istenmiştir.

İşte esas oyun, hile burada ortaya çıktı. Böyle oldukça maskeli bir biçimde siyasi hareketler aldatılarak, insanlar kandırılarak 12 Eylül'ün yedeği durumuna düşürülmek istendi. İşte boykot

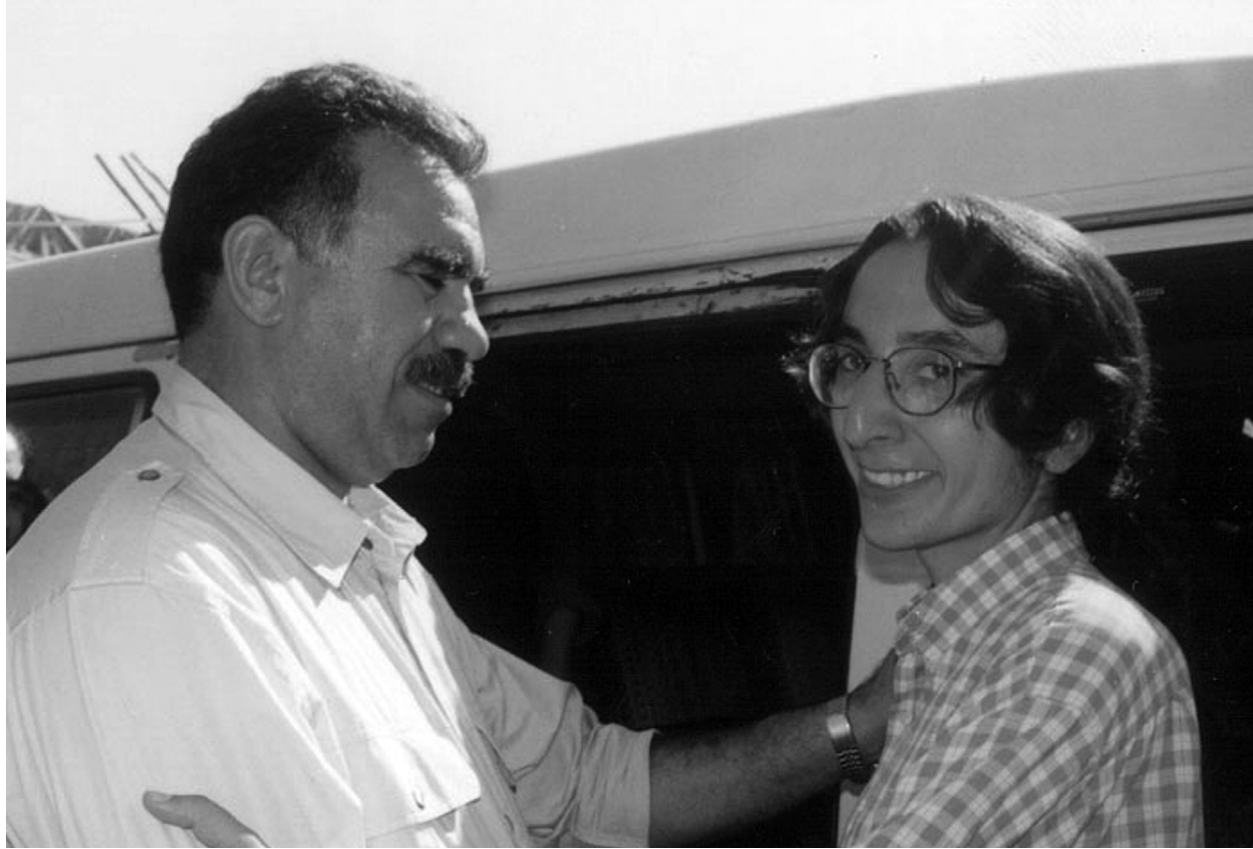
tutumu bütün bu oyunları bozan tutum oldu. Kürt özgürlük hareketi ve gerçekten doğru bir demokrasi çizgisi izleyen sol demokratik güçler, sosyalist devrimci güçler bu oyuna gelmediler. Tersine otuz yıldır direnme çizgilerini bu referandumda da boykot tutumu temelinde sürdürdüler. Oyunu açığa çıkardılar, teşhir ettiler. 12 Eylül rejimini ve onun anayasasını; bazı maddeleri değişmiş olarak da, bazı maddeleri değişmemiş olarak da, her iki biçimini de reddettiler. Boykot tümnden rejimi reddetmek, anayasayı reddetmek, oyunu bozmak oldu. Sonuçta da boykot başarıyla sonuç verdi. Büyük bir oranda boykot çıktı. Her ne kadar yüzde elli sekiz evetle değişiklik kabul edilmiş olsa da, boykot tutumuyla Kürt halkı ve devrimci demokratik güçler bu oyuna gelmediler, çizgi sapması yaşamadılar, direniş çizgilerini geliştirerek sürdürdüler. 12 Eylül rejimini teşhir ettiler, 12 Eylül anayasasını reddettiler.

Diğer yandan, boykotun Kürdistan'da kazandığı düzey, yüzde altmış beş-yetmişlere varan boykot tutumu sadece anayasa değişikliğini değil, 12 Eylül mevcut anayasasının tümünün de yüzde altmış beş civarında Kürt halkının benimsemediği, kabul etmediği sonucunu ortaya çıkardı. Bu hem Kürtlerin tutumunu bir kere daha

denle de bu anayasa hükümlerine uymak zorunda değiller. Nitekim şimdi Kürt siyaseti giderek o noktaya gidiyor. “devleti de beklemeyeceğiz, hiçbir yasal hükme de uymayacağız” diyor. Neden? Çünkü yasaların dayandığı anayasayı Kürt toplumu reddetti. Artık bunlarla elbette yönetilemez. O halde Kürt toplumu kendi kendini yönetecek hukuki, yasal düzeni rahatlıkla geliştirebilecek durumdadır. Bu bakımdan da hem çizgi sapmasını öngören oyunların bozulması, hem de 12 Eylül anayasasının tümünden meşruiyetinin kaybettirilmesi anlamında 12 Eylül referandumunda boykot çizgisi en büyük başarıyı elde etti.

Önderlik halk ve Özgürlük hareketi bir bütün olarak direniyor

AKP hükümeti bir yandan 29 Mart seçiminde Kürtlerin kazandığı sonucu ortadan kaldırmayı hedefliyor, diğer yandan da yüksek bir oy oranıyla erken seçimin zeminini yaratmak istiyordu. AKP'nin anayasa değişikliğini referandumda götürmesinin temel amacı bunlardı. Fakat referandum sonucu gösterdi ki, her ikisi de boşa çıkmıştır. Dolayısıyla referandumun en çok kaybedeni AKP hükümetinin kendisi olmuştur. Bu gerçeği çok iyi görmek lazım. Ne 29

ikinci bir referandumla ortaya koyduğu gibi, hem de mevcut anayasa ile Kürtlerin yönetilmek istemediğini ortaya koydu. Artık Kürt toplumu mevcut anayasayla yönetilmek istemiyor. 12 Eylül referandumu gösterdi ki, Kürtler bu anayasayı hem değişmiş ve hem değişmemiş maddeleriyle onaylamamıştır, reddetmiştir. O halde bu anayasa Kürtler yönetilemez. Kürtlerin yönetilemediği anayasa Türkiye toplumunu yönetemez. Bu bakımdan da 12 Eylül anayasasını hileyle, sanki demokratik bir anayasa haline gelmiş gibi göstermek isteyen referandum oyunu daha çok bozulmuş oldu. Belki 1982 yılındaki anayasa oylamasında bu anayasaya baskı altında belli bir onay çıkartılmıştı, ama 12 Eylül 2010 referandumu anayasasının tümünden reddedilmesini ortaya çıkardı. Geçmişte de meşru değildi, ama 12 Eylül referandumuyla meşruiyeti tümnden ortadan kalktı. Artık hiç kimse bu anayasayı Kürtlere de, Türkiye toplumuna da dayatamaz. Anayasasının maddelerine uyun diyemez. Özellikle Kürtlerden bunu hiç kimse isteyemez. Çünkü Kürtler bu anayasayı reddettiler, kabul etmediler; bu anayasa ile yönetilmek istemediklerini ortaya koydular. O ne

göstererek büyük bir siyasi kazanımı referandumda da elde ettiler. Askeri direnişle başarı kazandıkları gibi, işte 13 Ağustos eylemsizliği içerisinde referandumda geliştirdikleri siyasi kampanyayla da kazanım sağlayabileceklerini ortaya koydular. Böylece Önder Apo'yla görüşmelerin önünün açılması kazanımı referandum boykotuyla daha da genişledi, pekişti. Bunun sonucundadır ki 16 Eylül'de devlet adına Önder Apo'yla çok daha kapsamlı görüşmeler yapıldı, tartışmalarda bulunuldu. Bu çerçevede eylemsizliğin sürdürülmesi istendi. Aslında sadece eylemsizliğin sürdürülmesi değil, eylemsizliğin sağlam sürdürülmesi temelinde seçime kadar yapılması gereken çalışmalar karşılıklı tartışılıp resmen olmasa da fiilen mutabakat diyebileceğimiz bir sonuca götürüldü. Yeni anayasanın hazırlanması, adalet ve hakikat komisyonunun oluşturulup çalışır kılması, güvenlik protokolünün oluşturulması, kısaca Kürt sorununun siyasi çözümünün önünü açacak böyle bir sürecin başlamasının zeminini yaratacak ön çalışmaların yapılması doğrultusunda karşılıklı tartışmalar olduğu görüşmeler yapıldı. Bunun sonucunda Önder Apo eylemsizlik sürecinin 2011 Haziranı'na kadar uzamasını istedi. Süreci 2011 seçimlerine kadar uzattı.

güçlü ve eğitilmiş, örgütlü bir konumda direniyor. Bu direnişler sonucunda AKP'nin ipliği daha çok pazara çıkmış, maskesi düşmüş, gerçek yüzü daha çok teşhir olmuş durumda.

Toplu bir bakışla ele alırsak, 2010 yılının ideolojik, siyasi ve askeri mücadelede güçlü taktik kazanımlar yılı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. 2010 yılının kış ve baharında halk direnişi, yazın gerilla direnişi, güzün referandumda demokratik siyasi çalışmalar, boykot çizgisi kazandı. Eylemsizlik süreci içerisinde de gerillanın ve hareketin direnci kazanımı devam ettiriyor. 2010 yılı Önder Apo'yla görüşme yılı oldu. Önder Apo'nun muhatap alındığı yıl oldu. 2010 yılı PKK'nin ve Kürt halkının güçlü bir silahlı direnişi her zaman yürütme gücünde olduğunun bir kere daha kanıtlandığı yıl oldu. 2010 yılı eylemsizlik içerisinde de PKK'nin, Kürt halkının demokratik siyasi mücadeleyi ve çalışmalarını geliştirerek kazanım elde edeceğinin kanıtlandığı yıl oldu. Evet, stratejik değişiklik yapma başaramadı, ama ABD ve AKP ittifakının PKK'yi imha ve tasfiye amaçlı stratejik saldırıları boşa çıkartıldı, kırıldı. Diğer yandan, büyük siyasi kazanımlar, taktik kazanımlar elde edildi. 2010 yılı Kürt özgürlük hareketinin siyasi kazanım yılı, taktik kazanım yılı oldu. Stratejik olarak mücadele etme ve kazanma konumunu kaybetmediği gibi, bu konuda taktik birikimlerin daha çok güçlendirildiği bir yıl haline de geldi.

Şimdi bütün bunlar 2011 yılına sarıyor. Kürt özgürlük hareketi stratejik hamle yapma ve kazanma konumunu koruyor. 2011 yılında bunu gerçekleştirmekle tutumunu, umudunu, gücünü daha fazla ortaya koyuyor. Dolayısıyla 2010 yılındaki kazanımlara da dayanarak 2011 yılının daha büyük bir stratejik mücadele ve kazanma yılı olacağı daha şimdiden anlaşılıyor. Hareket olarak, halk olarak bu gerçeği her zamankinden daha iyi görüyoruz. 2010 yılındaki önemli siyasi, taktik kazanımlarla birlikte, otuz sekiz yıllık büyük direnişin ortaya çıkardığı kapsamlı birikimlerle yeni yıla, 2011 yılına giriyoruz. Daha güçlüyüz, daha umutluyuz, daha örgütlüyüz, daha bilinçli ve inançlıyız. Başarma ve kazanma azmimiz daha fazla ve daha güçlü. Dolayısıyla 2011 yılında mevcut durumda stratejik değişiklik yapmayı sağlayacak dengeyi özgürlük ve demokrasi hareketimiz lehine stratejik olarak değiştirecek bir mücadeleyi ortaya çıkarma bilincimiz, kararlılığımız, isteğimiz güçlü ve tamdır. Hareket ve halk olarak bunun bilincindeyiz. Bunun bize ne tür görevler ve sorumluluk yüklediğini de derin bir biçimde anlamış durumdayız. Başta parti ve gerilla olmak üzere tüm halk, özgürlük ve demokrasi isteyen herkes bu bilinç temelinde kendini eğitiyor, 2011 yılının büyük stratejik mücadelesini başarmak üzere hazırlanıyor. Bu hazırlıklar ve iddia temelinde 2011 yılının daha büyük bir stratejik mücadele yılı olacağını ve bu yılın stratejik kazananının Kürt halkı, Kürt özgürlük hareketi ve Türkiye demokrasi güçleri olacağını daha şimdiden rahatlıkla söyleyebiliyoruz. 2011 yılına hareket ve halk olarak girişimiz bu temeldedir. İddiamız her zamankinden büyük, kararlılığımız her zamankinden fazla, hazırlıklarımız her zamankinden çoktur. Dolayısıyla daha şimdiden diyoruz ki:

2011 yılı Kürt halkının, Özgürlük hareketinin ve Türkiye demokrasisinin stratejik olarak kazandığı, faşizmin ve gericiliğin stratejik düzeyde yenildiği bir yıl olacaktır!

Bu çerçevede hareketimizin yönetimi eylemsizlik sürecini seçimlere kadar uzatmayı öngördü. Şimdi böyle bir süreç içerisinde 2011 yılına giriliyor. Dikkat edilirse, yapılan tartışmalara, verilen sözlere bu süreçte de AKP hükümeti uymamıştır. Özellikle ekim ayında siyasi soykırım operasyonlarını yeniden geliştirerek, tutuklu Kürt siyasetçilerini bırakmayarak, hatta Kürtçe anadil savunması yapmalarına da izin vermeyerek, askeri operasyonları sürdürerek, Önder Apo'yla görüşmeleri sabote ederek, dışarıda NATO'yla, ABD'yle, Avrupa'yla, Ortadoğu güçleriyle Kürt özgürlük hareketini tecrit etmeyi ve kuşatmayı öngören bir diplomasi faaliyeti yürüterek aslında imha ve tasfiyede kararlı olduğunu, eylemsizlik sürecini bu doğrultuda değerlendirmeye çabası ve gayreti içinde bulunduğunu ortaya koydu. Elbette buna karşı Kürt hareketi ve demokrasi hareketi de direniyor. Başta Kürtler, gençler, kadınlar, demokratik siyaset olmak üzere tüm demokratik güçler, sol demokratik hareket, Türkiye devrimci-demokratik güçleri direniş halindedirler. Yine gerilla direniyor, Önderlik direniyor, Özgürlük hareketi bir bütün olarak direniyor. Hem de eskisinden çok daha

PKK kadrosu Önderlik tercihlerine göre yaşıyandır

Partimiz yürüttüğü eğitimlerle kendisini uygulama alanına kavuşturmak, yaşamsallaştırmak istemektedir. Kadro olmadan bir hareketin gerçekleşmesinin, ideolojisini hayata geçirmesinin mümkün olmadığı biliniyor. Güçlü, yeterli ve yetkin kadro demek; güçlü, yeterli ve yetkin parti demektir. Bu formül tersinden de geçerlidir. Yani güçlü, yeterli ve yetkin bir parti kesinlikle kendi kadrosunu da yaratacaktır. İdeolojik netliği olan, ne istediğini bilen ve istekleri doğrultusunda mücadele eden bir parti, amaçlarına uygun kadrosunu da yaratmış demektir. Önder Apo'nun kadro yaratma çalışması bir eşi daha bulunmayan büyük bir örnektir. Reber Apo çeşitli değerlendirmelerinde en az 30 bin kadroyu eğitip mücadele saflarına kattığını belirtiyor. Bu, Önderliğin kadroya verdiği önem kadar, çalışmaya ne kadar ciddi yaklaştığını da gösterir. Bu aynı zamanda partimizin tüm komplo ve saldırılara rağmen bugünlere nasıl geldiğini de göstermektedir. Bu açıdan kadro geçmişten beri devrimci mücadelenin en önemli çalışması olarak değerlendirilmiştir.

Doğru olmak ya da doğruları savunuyor olmak yetmiyor, hareketin ideolojisi temelinde yaşamak ve mücadeleye etmek gerekiyor. Partimiz herhangi bir kadroya değil, partinin ideolojisi temelinde düşünen, yaşayan ve mücadele eden kadroya ihtiyaç duyuyor, yarattığı kadrolar da bu ölçüde olanlardır. Parti ideolojisi doğrultusunda yaşamayan, mücadele etmeyen kadroyu da, kadro saymamakta, kendi kadrosu olarak kabul etmemektedir. Partimizin 35 yıllık mücadelesi, bu anlamda hem başarılı bir mücadele tarihidir, hem de başarılı kadro çalışması tarihidir. Ancak bu değerlendirmelerimiz PKK kadrolarının eksiksiz oldukları anlamına da gelmiyor. Aksine kadro sorunları halen de partimizin bir numaralı sorunudur, ciddidir ve aşılmayı gerektirmektedir. Önderliğin "yetersiz yoldaşlık" değerlendirmesine konu olan da, zayıf ve yetersiz kadrodur. PKK'nin kadroları, Önderliğin yoldaşları olduklarını iddia edenler, kesinlikle kendilerini bu değerlendirmelerin dışında tutamazlar.

Hareketin saflarında yer alan kadro herhangi bir kişi değildir. O her şeyden önce hareketin bir kadrosudur ve dolayısıyla moderniteden edinmiş olduğu alışkanlıkları aşarak, tamamen hareketin amaçlarına göre olmak zorundadır. Kadro ona göre şekillenmek, biçimlenmek ve hareketin kişilik esasları temelinde biçim, kişilik kazanmak zorundadır. Bu hareketin amaçları bellidir; bu hareket sadece Kürdistan halkının değil, insanların özgürlük, demokrasi, adalet ve eşitlik problemlerini de çözmek istiyor. Bunun için öngördüğü bir felsefesi, ideolojisi, siyaseti, örgütü, eylem anlayışı, ahlakı, kültürü vardır. Kadro tamamen bu felsefeye, bu ideolojiye; bu felsefe ve ideolojiden kaynaklanan tarzına, kültür ve ahlakına, ölçülerine göre şekillenmek zorundadır. Kişi ancak o zaman bu hareketin kadrosu olur. Kadronun tamamen Apocu hareketin amaçlarına göre eğitilmesi, şekillendirilmesi gerekiyor. Kürdistan toplumunun ve insanlığın demokrasi, öz-

"PKK'de olanak yoksa şikayet etmek, istemek yerine yaratmak, varsa da hakkını vermek esastır. Onun için kadrolarımızın, aday kadrolarımızın o bahane kişiliğini aşmaları gerekiyor. Olanaklara sığınan, olanaklarla iş yapan, daha fazla, hep daha fazla olanak isteyen kişilik zayıf, kendine, halka, harekete, mücadeleye ve başarıya güvenmeyen bir kişiliktir. Bu kişilik PKK'nin düşman olarak gördüğü ve mücadele ettiği bir kişiliktir"

gürlük, eşitlik, adalet ve barış sorunlarını çözmesi için bu hareketin zihniyetine, tarzına göre biçimlendirilmesi gerekiyor ki, bu hareketin amacını gerçekleştirebilsin. Apocu hareketin amacı; Kürt sorununu Demokratik Özerklik, Türkiye'de Demokratik Cumhuriyet yaratarak çözme temelindedir. Bunu da KCK sistemini geliştirerek başarmaktır. Kürdistan'da, Ortadoğu'da Demokratik Konfederalizmi geliştirip dünyaya yaymaktır. Demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü bir toplum, bir sistem yaratmaktır. Hareketin böylesi hedef ve amaçları vardır, bu hedef ve amaçlar her PKK kadrosunun da bağlı olduğu, uğruna mücadele ettiği hedef ve amaçlardır. Her parti kadrosunun kendisini bu hedefleri, amaçları gerçekleştirmeye göre düzenlemesi, şekillendirmesi gerekiyor. Ancak o zaman PKK militanı olmaya, Önder Apo'nun yoldaşı olmaya hak kazanılır. Diğeri laftır, hiçbir değeri yoktur. Bunun çok net bilinmesi, anlaşılması gerekiyor.

Kadro partileşmeyi en üst düzeyde yaşamak yaşıtmak ve her yere taşırmak zorundadır

Parti eğitimlerine katılan tüm değerli yoldaşların bu amaçları gerçekleştirmek temelinde eğitime katılmaları, kendilerini eğitmeleri, biçimlendirmeleri gerekiyor. Şunu çok açık söylüyorum; eğitimlerimize katılan her kadro adayı kendisinde PKK'nin kişiliğini yaratacak, kendisinde bu kişiliği derinleştirecektir. Aksi takdirde partinin okullarından mezun olmak, bu partinin görev ve sorumluluklarını üstlenmek düşünülmemelidir. PKK'ileşmeyen, PKK'ileşmede ısrarlı bir çabanın sahibi olmayan birine bu hareketin herhangi bir görev ve sorumluluğu, herhangi bir olanağı verilmeyecektir. PKK'nin kişiliğini kendisinde yaratmayan birine bu halk hiçbir biçimde teslim edilmeyecektir. Aksi canilik olur, bu kadro net ve açık söylüyorum. Partimizin eğitimlerinden geçenler ne yapıp edip burada PKK kişiliğini kazanacak, burada bu başarılabilecek ve öyle buradan çıkılacak, partinin görev ve sorumlulukları üstlenilip gidilecektir. Aksi anlayış, yaklaşım ve yaşam tarzlarının kesinlikle kabul edilmeyeceği bilinmelidir. Eğitimlerimizden geçen her kadro partileşmeyi en üst düzeyde, hem de PKK tarzıyla partileşmeyi en üst düzeyde yaşamak, yaşıtmak ve her yere taşımak, taşırmak zorundadır. Her kadronun böylesi temel bir görevi vardır ve bu bir zorunluluktur. Onun için Parti Merkez Okulları'na katılan her arkadaş PKK tarzıyla partileşmeyi, yaşamayı ve bunda derinleşmeyi kendisine esas alacaktır. Partileşmeyi geriye çeken, zayıf düşüren

her türlü anlayış, tutum ve davranışla mücadele edilecektir. Burada o tür tutum, davranış ve anlayışlara asla yer verilmeyecektir. Bize kaybettiren, bizi başarısız kılan, takatsiz bırakan, çirkinleştiren ne varsa hepsine karşı mücadele edilecektir. Burada bütün çirkinlikler, gerilikler, zayıflıklar, çarpıklıklar, düşkünlükler partileşmenin başarıma gerekçesi olacaktır. Parti okullarımız böylesi yerlerdir. Partimiz burada kendinizi eğitmeniz, çözüm gücünüzü ortaya çıkarmanız, PKK kişiliğini bütün yönleriyle kişiliğinizde ortaya çıkarmanız ve kendinizi bu temelde yeniden yaratmanız için ne olanağı varsa hepsini sunuyor. Gerisi artık sizlerin, kadro adaylarının istem ve çabalarına kalıyor. Eğer gerçekten partileşmek, Önder Apo'nun gerçek birer yoldaşı olmak isterseniz ve çabalarınızı da bu temelde yetkin kılarsanız, bunu başarmamanız için hiçbir neden yoktur. Bu tamamen size bağlıdır.

Hiçbir arkadaş olanakların, koşulların az ve yetersiz olduğunu söyleyemez, söylese de bunun ciddiye alınmayacağı açıktır. Sunulan olanak, ortam güçlüdür ve neyimiz varsa sunuyoruz. Gerisi almaya, almasını bilenlere bağlıdır. Kaldı ki Önder Apo, "PKK zihniyetinde olanaklara dayalı partileşme olmaz" demişti. PKK partileşmesi olanaklar üzerinde, olanaklara dayalı bir partileşme değildir. PKK partileşmesi olanaklar yoksa yaratma, var olanı daha da ilerletme, büyütme tarzındadır. PKK partileşmesi tamamen bu tarzdadır. Reber Apo hiçbir zaman olanaksızlıktan şikayet etmedi. Tam tersine olanaksızlığı mücadelenin gerekçesi yaptı ve sıfır olanakla mücadeleyi başlattı ve bugünlere kadar getirdi. Yokluğun eşiğinde olan, varlığı yokluğu tartışılan Kürt halkının ölüm kefenini yırtıp atmasını sağladı. Şayet Önderlik de başkalarının yaptığı gibi olanakları bahane etseydi, bugün ne Kürt halkından, ne de mücadelesinden bahsedilecekti. Tarihte mazi dedikleri şey, Kürt halkı için çoktan gerçekleşmiş olacaktı. Ama Önderlik ne koşullara, ne olanaklara, ne de başka gerekçelere sığınmadı, sıfır donanımla mücadeleyi başlattı ve başı dik, onurlu, mücadelecisi bir halk yarattı. Kürt halkının varlığı kabul edilir hale geldiyse, sorunun çözümü tartışılıyorsa, bu, Önder Apo'nun gerekçe kabul etmeyen felsefesi temelinde gerçekleşmiştir. Önderliğin olanaklar hakkındaki şu sözleri yaklaşımın ne olması gerektiğini çok açık göstermektedir: "Hayırlı bir iş yapmak için çok fazla şeye gerek yoktur. İyi duygular ve birkaç söz yeterlidir. Gerisi kendiliğinden gelir." Önderliğin yaşam ve mücadele felsefesi de temelde bu yaklaşımlar çerçevesinde gerçekleşmiştir.

Bu konu kadrolarımızın yeterince bilmedikleri, bilince çıkarmadıkları bir konudur. Kadrolarımızda genel bir yaklaşım olarak olanaklara bağlılık vardır. Sanki her şey olanakların fazlalığıyla gerçekleşiyormuş gibi davranılmaktadır. "Olanaklar azdır, daha fazla olanak verin, verirsiniz daha da yaparız, yoksa bu olanakla olmaz" zihniyeti egemendir. Bu zihniyet Önder Apo'ya ve PKK'ye ait bir zihniyet değildir, bu 'olmazın' zihniyet ve felsefesidir. Bu felsefe kesinlikle bize değil, düşmana aittir. Düşmanın her gün Kürt insanına verdiği felsefedir. Önder Apo'nun felsefesinde "olmaz" diye bir şey yoktur; olmaz, olurun gerekçesidir. Önder Apo için ne denilmiştir? "En olmazları olur yapan adam". Bu gerçektir. Herkesin olmaz dediğine olur diyen ve başaran bir önderdir. Bunun mensupları da bu felsefeyi esas almak zorundadır. Olanak azsa çalışın, istediğiniz kadar olanak yaratın ve partinin hizmetine koyun, bu sizin elinizdedir. Hem olanak az denilecek, daha fazla olanak istenecek, hem de koşullar uygun olmasına rağmen çalışıp olanaklar fazlaştırılmayacak! Bu iki yüzlülüktür, PKK'lilikle de bir alakası yoktur. PKK'de olanak yoksa şikayet etmek, istemek yerine yaratmak, varsa da hakkını vermek esastır. Onun için kadrolarımızın, aday kadrolarımızın o bahane kişiliğini aşmaları gerekiyor. Olanaklara sığınan, olanaklarla iş yapan, daha fazla, hep daha fazla olanak isteyen kişilik zayıf, kendine halka, harekete, mücadeleye ve başarıya güvenmeyen bir kişiliktir. Bu kişilik PKK'nin düşman olarak gördüğü ve mücadele ettiği bir kişiliktir. Onun için hiçbir arkadaşın hiçbir zaman bahanelere ihtiyaç duymaması, bütün bahaneleri daha çok

mücadele etmenin, başarmanın gerekçesi sayması, bu temelde yüklenmesi ve sonuç alması gerekiyor.

Bir kişi kendini eğitmedikten sonra hiç kimse onu eğitemez

Önder Apo'ya yoldaş olmak, PKK'de militanlık yapmak isteyenler bunu esas alacaklardır. Başka türlü PKK'de militan olunamaz, Önder Apo'yla yoldaşlık yapılamaz. Öyle, 'geldim, şu sorunun var, bu sorunun var, parti bu sorunu çözün, parti beni eğitsin' biçimindeki bir yaklaşım olmamalı, varsa da hemen terk edilmelidir. Parti kimseyi eğitmez. Parti kendini eğitmek isteyenlere olanak sunar, güç ve destek verir, eğitim ortamını yaratıp, olanaklarını sunar. Partinin yapacağı budur. Bir kişi kendini eğitmedikten sonra hiç kimse onu eğitemez. Parti Merkez Okulları'na katılan bir kadro adayı öyle kendini taş gibi partinin üzerine atamaz. Birçok arkadaş kendini eğitmiyor, eğitimsizliğinin nedenini de neredeyse partide buluyor; 'parti beni eğitsin' diyor. Sen kendini eğitmedikten sonra parti seni nasıl eğitsin? Tabii ki parti seni eğitmez. Ama sen kendini eğitirsen, o yönde çaba gösterirsen, parti zaten onun ortam ve imkânını sunuyor, bundan sonuna kadar yararlanabilir, kendini eğitebilirsin. Parti Merkez Okulu düşkünlere, kendini hareketin üzerine atanların yeri değildir. Burası parti militanlarının yeridir, fedailerin yeridir. Burada ancak fedai olarak kalınır, yaşanılabilir, bunun da çok net anlaşılması gerekiyor. Parti okulları sığıntı evleri de değildir. Parti Merkez Okulları her gün yeni zihniyet devrimlerinin gerçek-

leştirildiği yerlerdir. Herkes böyle anlayacak ve bu temelde anlam vermeye çalışacaktır.

Kendini eğitmek, öyle bazı bilgiler edinmek değildir. Şüphesiz bilgi edinmeyi içeriyor, ama eğitimi sadece bilgilenme olarak anlamak yanlıştır, yetersizdir. Bazıları eğitimi öyle anlıyor ve yaklaşıyor. Edindiği bazı bilgileri de yeri geldiğinde kendi çıkarları için kullanmaktan çekinmiyor. Kendini savunmanın, korumanın, bireysel bir takım ihtiyaçlarının gidermenin aracı olarak kullanıyor. Bu kesinlikle yanlıştır ve terk edilmesi gerekir. Kendini eğitmek demek partinin amaçları doğrultusunda kendisini yetiştirmek demektir. Partinin zihniyeti ile kendisini eğitmek ve yaşamak demektir. Kendini halkın sorunlarının çözüm gücü haline getirmeyen biri kadroluk sıfatlarını kazanamaz ve militanlık da yapamaz. O hem partiye, hem de bu halka yük olur, bela olur; partiye de, halka da sorunlar ve kayıplar yaşatır. Onun için eğitime katılanların tamamen hareketin amaçlarına, bu amaçları gerçekleştirmek için ihtiyaçlarına, onun çizgi esaslarına göre kendilerini eğitmeleri; her koşulda, her türlü görevi her alanda yürütebilecek, onun sorumluluğunu kendilerinde yaratacak düzeye gelmeleri gerekiyor.

PKK militanlığı tamamen fedai ve kendini adama militanlığıdır

Kadro adayı eğitimden çıkıyor, hareketin ihtiyaçları temelinde düzenleme yapıyor, ama o diyor ki; “bu benim gönlüme göre değil”. Yani her şey gönlüne göre olacak. Hareketin ihtiyaçları var mı yok mu onu ilgilendirmiyor. Her şeyin ona göre olması gerekiyor. Böyle çok tuhaf bir partililik var, hem de eğitimden sonra bunlarla karşılaşıyoruz. Parti Merkez Okulları’ndan mezun olan bir kadro öyle gönlüne göre görev isteyemez, görev alamaz. Hareketin, halkın ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa, hangi alanda hangi görevi gerektiriyorsa, o alanda, o görevi yerine getirmekle mükelleftir. Kadro olmak başka türlü ifade edilemez, tanımlanamaz, hele de PKK’de. PKK militanlığı her hangi bir militanlık değildir. PKK militanlığı tamamen fedai bir militanlıktır, kendini adama militanlığıdır. Görevlere, hareketin ihtiyaçlarına doğru yaklaşılmalıdır. Militanlığın bu tarzda anlaşılması, yaşanması gerekmektedir. Neredeyse kadroya görev ve alan beğendireceğiz. Bu hareketin böyle bir kadro anlayışı, böyle kadroları yoktur. Biz yurtseverlerle neler yapabileceklerini tartışırız, pazarlık yaparız, anlaşırız, ona göre önlerine görev koyarız. Bir parti militanıyla görev ve alan pazarlığı yapılmaz, en azından PKK’nin böyle bir parti ve militan anlayışı yoktur. Bu kadar kendine göreyse, bu kadar keyfiysen, bu kadar her şeyi kendine göre geliştirmek istiyorsan, o zaman PKK’de ne işin var? PKK böyle bir yer değildir. Bizim böyle yaklaşanlara söyleyeceğimiz; sen yanlış yere gelmişsin. PKK’ye gelmek demek, PKK’ye katılmak demektir. PKK’yi kendine katar maysın, kendine göre düzenleyip harekete geçiremezsin. Sen PKK’ye katılacaksın, PKK’nin amaç ve ihtiyaçlarına göre kendini düzenleyecek, harekete geçireceksin. Onun için o kendine göre anlayışların terk edilmesi gerekiyor. PKK kadrosunun PKK’nin zihniyet ve tarzına göre kendisini düzenlemesi gerekir. Görev, alan ve yer tercihinde bulunmadan, partinin önüne koyduğu her türlü göreve her koşulda, her yerde ve her düzeyde hazır olması

“PKK nefis savaşının yürütüldüğü bir yerdir, nefis savaşının adıdır. Dikkat edilirse peygamberlik ve dervişlik geleneğinde nefis savaşı esas savaştır. Diğler bütün savaşlar buna bağıli geliştirilen savaşlardır. Eğer bu savaş kazanılırsa diğler savaşlar kazanılır, diğler savaşları kazandıran nefis savaşıdır. PKK’de nefis savaşı esas savaştır. Kendini terbiye etmek, kendini yaratmak, kendini çözüm gücü haline getirmek, için çaba göstermektir”

gerekiyor. Bu anlayışta olmayan biri PKK militanı değildir, olamaz da.

Yukarıda da belirttim; her hareket ona adanmış kadrolarla başarıya, amaçlarına ulaşır. Bu olmadan başarıya ulaşmak mümkün olmaz. Adanmış kişilikler, kendine ait olmaktan çıkan, kendini aşan, kendinde toplumsallığı yaratan, tüm yaşamlarını özgürlüğe, halkın kutsal davasına, partinin kutsal amaçlarına göre düzenleyen kişiliklerdir. Tümüyü hareketin, halkın ihtiyaçlarını kendisine esas alan, onları gidermenin sürekli çabası içinde olan, burada sonuç almadan asla vazgeçmeyen kişiliklerdir. PKK militanlığı ve kişiliğı böyledir. Kendini adanmışlara insanlık tarihinde dervişler, peygamberler deniliyor. Biz buna fedai diyoruz, kendini adanmışlığın günümüzdeki ifadesi budur. Bu, insanlığı tarihte temsil eden, ideallerine, ütopyalarına, çıkarlarına, özüne bağıli olan bir kültür, bir gelenek ve bu temellerde şekillenen bir kişilik ve yaşamdır. Onun için biz Apoculuğı bir peygamberler ve dervişler hareketinin günümüzün gerçekleştirmiş biçimi olarak değerlendiriyoruz ve bunu da sadece keyfimiz istediğı için yapmıyoruz. Eğer kendimizi böyle değerlendiriyor, böyle ele alıyorsak, dayandığımız sağlam gerekçeler, temeller vardır. Onun için bu değerlendirmeleri yapıyoruz, bunun da böyle anlaşılması gerekiyor. Çünkü Apoculuk peygamber ve derviş geleneğinin günümüzdeki gerçekleştirmesi biçimini daha çıkışında kendine esas alan ve bu temelde kendini gerçekleştiren bir harekettir. Bu hareketin, bu Önderliğin bir felsefesi vardır. Önderlik, “bir lokma-bir hırka” dedi. Bu bir yaşam, bir mücadele tarzıdır. Tüm PKK kadroları da bu felsefeyi kendilerine esas almak ve bu felsefe temelinde kendilerini gerçekleştirmek zorundadırlar. Bizim eğitimimizin, yaşamımızın ve mücadelemizin özü budur. Her arkadaşın kendini bu felsefe temelinde gerçekleştirmesi gerekiyor. Yani kendisini, kendisine ait olmaktan çıkarıp, baş-

kasına ait hale getirmesi gerekiyor. Kime ait hale getirecek? Tabii ki halka, insanlığa, harekete ait hale getirecek; düşmanına ait hale getirecek değildir herhalde. Şimdiye kadar Kürtler kendine ait değildi, düşmanına aittiler. PKK militanlığı kendisinde toplumsallığı gerçekleştiren, bu anlamda kendisine ait olmaktan çıkan bir militanlıktır. PKK militanlığının bu özelliğı doğru anlaşılmazsa, gereklerine göre yaşanmaz, mücadele edilmezse, kişiyi ihanete kadar da götürür. Kürtlerde kendine, halkına, insanlığa ait olmayanlar da vardır. Bunlar düşmana çalışıyor, başkasına hizmet ediyorlar. Biz bunlara ajan, hain, işbirlikçi, çete vs diyoruz. Onlar da kendilerine ait değillerdir, onlar da o biçimde başkalarına ait oluyorlar. Biz de kendimize ait değiliz,

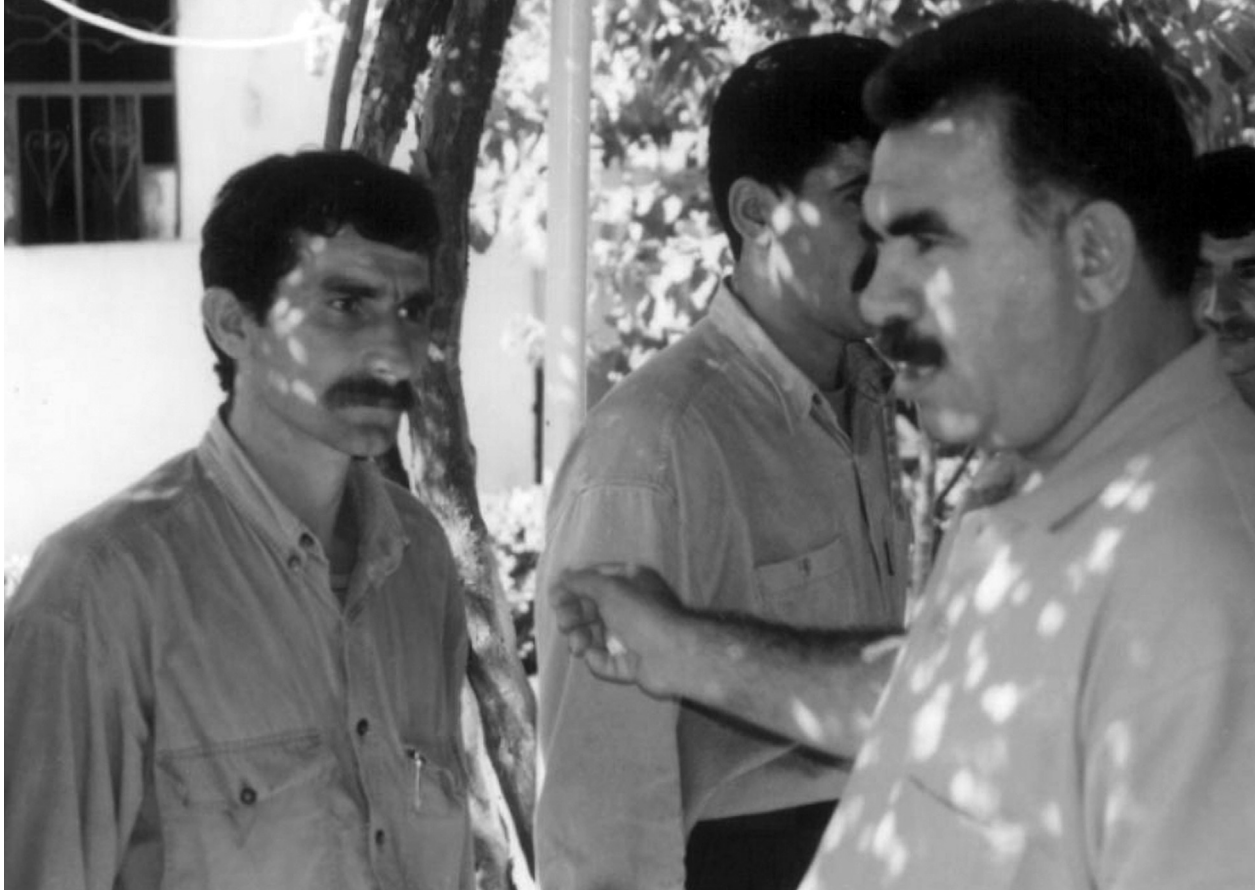
ve dervişlik geleneğinde nefis savaşı esas savaştır. Diğler bütün savaşlar buna bağıli geliştirilen savaşlardır. Eğer bu savaş kazanılırsa diğler savaşlar kazanılır, diğler savaşları kazandıran nefis savaşıdır. PKK’de nefis savaşı esas savaştır. Kendini terbiye etme, kendini yaratma, kendini çözüm gücü haline getirme, her türlü bireysel yaşamdan kendini arındırma, bu temelde kendini bir bütün halka ve insanlığa adama, halkın, insanlığın sorunlarını kendi sorunları olarak görme ve bunların çözümünü için çaba göstermektir. Bu açıdan PKK militanı olmak demek, nefis savaşını vermek, kendini PKK’nin amaçları, çizgisi temelinde terbiye etmek demektir. Bu temelde bir kişiliğı, duyguyu, ruhu, düşüncüyü kendinde yaratmak demektir. Başka türlü PKK’li olunamayacağıının çok net bilinmesi ve anlaşılması gerekiyor. Dervişler nasıl ki kendini yaratarak, toplumu yaratmayı esas alıyorsa, yine, nasıl ki Önder Apo kendini yaratarak PKK ve PKK militanlarıyla bir toplumu yaratmayı esas almışsa, her PKK militanının da bunu kendisine esas alması gerekiyor. Kişi hem kendisini, kendinde partiyi, insanlığı, halkı; hem de bu değerlerde kendisini yaratacaktır. Bu

tarzı, yaşamı, kişiliğı, kültürüyle çelişen neyi varsa giderecektir. Partiyle doğru bir birleşmeyi kendisinde gerçekleştirecektir. Bu temelde doğru bir katılım ve yürüyüşün sahibi olacaktır.

Kapitalist modernitenin ideolojisi ve kültürüyle çok yetkin bir mücadele sürdürmek gerekiyor

Zihniyet neyi ifade eder? İdeoloji ve felsefeyi. Tarz ise örgütlenmeyi ve pratikleşmeyi; onun temposunu, üslubunu, ahlakını, kültürünü, yol ve yöntemini ifade eder. Zihniyet bilinçtir, bakıştır; tarz ise hedefe varışın örgütlenmesi, pratikleşmesi ve yürüyüşüdür. Sadece parti zihniyetinde, tarzında derinleşmemek olmaz. Hem hareketin zihniyetinde hem de tarzında derinleşerek partileşme doğru yaşanır, doğru bir katılım ve yürüyüş gerçekleştirilir. Birçok kadromuzun hem zihniyette, hem de tarzda sorunlar yaşadığı bir gerçektir. Onun için kendine görelik, bireycilik çok güçlü ortaya çıkıyor. Parti zihniyetine ve tarzına girmede, derinleşmede ısrarlı davranmadığı için bireycilik ve kendine görelik ve bundan kaynaklı sorunlar ortaya çıkıyor. Bunu aşmanın yolu, parti zihniyeti ve tarzında sürekli bir derinleşmeyi esas almaktan geçiyor. Her kadro Apocu felsefe, ideoloji, siyaset, ahlak, örgüt, yaşam ve meşru savunma anlayışında derinleşerek demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplumu yaratmanın militan öncü kişiliğini kendinde gerçekleştirmek zorundadır. Bunu başarmak için genelde devletçi, iktidarcı, özelde de kapitalist modernist sistemden bütün yönleriyle; zihniyetinden yaşamına kadar bütün yönleriyle kopuşu ve onu aşmayı gerektirir. Eğer bütün yönleriyle kopuş ve aşma yönünde çabalar gösterilirse, Önderlik zihniyetine, tarzına, yani çizgiye ve onun sistemine doğru giriş gerçekleştirilir ve yürümede doğru olur. Bunu başaran birinin pratiğı, parti pratiğı olarak başarılı bir şekilde ortaya çıkar. Aksi takdirde partiye zarar verir. Önderlik en büyük özeleştirisini bu nokta da verdiğini söylüyor. Eski paradigmayı böyle terk ediyor, Önderliğin yaptığı gibi PKK’lileşmek, Apoculaşmak isteyen her arkadaşın da özeleştirisini bu noktada derinleştirmesi gerekiyor. Devletçi sisteme ait olan felsefeden, ideolojiden tutalım siyasete, kültür ve ahlaka, yaşama, mücadele örgüt anlayışına kadar kopuşu gerçekleştirmesi gerekir. Öyle bazı yönlerden kopmak, bazı yönlerden yaşamak bizi PKK’lileştirmez, Apoculaştırmaz, Önderliğin yoldaşı haline getirmez ve başarılı bir yürüyüşün sahibi de yapmaz. Lafta Önderlik, ama yaşamda kapitalist sistem; herhalde kimse böyle PKK’li olunabileceğini iddia edemez ve böyle PKK’lileşme de olmaz. Bizim köyde buna “toltağê” diyorlardı, yani kişiliksiz. Bir kişiliğı, bir kimliğı yok. Bundan daha tehlikeli bir şey olamaz. Maalesef birçok kadromuzda yaşanan durum tam da budur. Ağzını açtı mı Apo’yu konuşuyor, ama yaşamına, mücadelesine baktın mı KDP’yi, Celal Talabani’yi, sömürgeciliğı, Amerika’yı, Avrupa’yı her şeyi görürsün. İşte bahsettiğimiz kendinden vazgeçmek, parti, halk ve insanlıkla bütünleşmek, tam bir kopuşu gerçekleştirmek bu ikiyüzlü durumu ortadan kaldırmak içindir. Bunlar olmadan söylendiğı gibi yaşanmaz ve bu da sorunlara neden olur. Çokça karşılaştığımız ve gayet iyi bildiğimiz sorunlar buradan kaynaklanıyor. Bunun kesinlikle çözümlemesi, aşılması gerekir.

Kapitalist modernitenin ideolojisi ve kültürüyle mücadeleyi çok yetkin

desi budur. Bu, insanlığı tarihte temsil eden, ideallerine, ütopyalarına, çıkarlarına, özüne bağıli olan bir kültür, bir gelenek ve bu temellerde şekillenen bir kişilik ve yaşamdır. Onun için biz Apoculuğı bir peygamberler ve dervişler hareketinin günümüzün gerçekleştirmiş biçimi olarak değerlendiriyoruz ve bunu da sadece keyfimiz istediğı için yapmıyoruz. Eğer kendimizi böyle değerlendiriyor, böyle ele alıyorsak, dayandığımız sağlam gerekçeler, temeller vardır. Onun için bu değerlendirmeleri yapıyoruz, bunun da böyle anlaşılması gerekiyor. Çünkü Apoculuk peygamber ve derviş geleneğinin günümüzdeki gerçekleştirmesi biçimini daha çıkışında kendine esas alan ve bu temelde kendini gerçekleştiren bir harekettir. Bu hareketin, bu Önderliğin bir felsefesi vardır. Önderlik, “bir lokma-bir hırka” dedi. Bu bir yaşam, bir mücadele tarzıdır. Tüm PKK kadroları da bu felsefeyi kendilerine esas almak ve bu felsefe temelinde kendilerini gerçekleştirmek zorundadırlar. Bizim eğitimimizin, yaşamımızın ve mücadelemizin özü budur. Her arkadaşın kendini bu felsefe temelinde gerçekleştirmesi gerekiyor. Yani kendisini, kendisine ait olmaktan çıkarıp, baş-

ama bizim başkalarına ait olmamız başka türlü gerçekleşiyor. Onlar kendine ait olmaktan çıkarken, bir yönüyle kendine ait olmayı koruyorlar, yani bireysel çıkarlar için yapıyorlar.

PKK militanı olmak demek nefis savaşını vermek demektir

Bizde hiçbir bireysel çıkar yoktur, tümüyü kendini adama, kendine ait olmaktan çıkma, toplumsallığı esas alma ve kendinde gerçekleştirmesi, bunun için mücadele etme var. PKK kadrosunun gerçekleştirmesi biçimi bu tarzda oluyor. PKK nefis savaşının yürütüldüğü bir yerdir, nefis savaşının adıdır. Dikkat edilirse peygamberlik

Önderliğin ve PKK’nin gerçekleştirmesi biçimidir. Önderlik kendisini yaratmış, aynı zamanda kendisiyle birlikte partiyi, yoldaşlarını, halkı da yaratmıştır. Bu büyük bir gerçekleştirmesi biçimidir. Her PKK militanı eğer büyük gerçekleştirmek istiyorsa, bunu kendisinde yaratarak, bu tarzda gerçekleştirmesi esas almalıdır. Bunun için bireycilikten kendisini arındırması gerekir. Bireycilikten kendini arındırmayan kişi kendinde ne partiyi, yoldaşlığı, halkı, insanlığı, ne de onlarda kendini gerçekleştirebilir. Her şeyi kendisi için yapar ve kendisi için kurban eder. Bunun büyük gerçekleştirmesi ile alakası yoktur. Parti Merkez Okullarında eğitime katılan her kadro parti zihniyeti,

“PKK’lileşmek, Apoculaşmak isteyen her arkadaşın özeleştirisini derinleştirmesi gerekiyor. Devletçi sisteme ait olan felsefeden, ideolojiden tutalım siyasete, kültür ve ahlaka, yaşama, mücadele örgüt anlayışına kadar kopuşu gerçekleştirmesi gerekir. Öyle bazı yönlerden kopmak, bazı yönlerden yaşamak bizi PKK’lileştirmez, Apoculaştırmaz, Önderliğin yoldaşı haline getirmez ve başarılı bir yürüyüşün sahibi de yapmaz”

ve sürekli sürdürmek gerekiyor. Onun liberalizm çizgisiyle, yaşam tarzıyla, kültür ve ahlakıyla, kişiliğiyle mücadeleyi amansız yürütmek gerekiyor. Belki devletçi, iktidarcı sistem insanlığa çok şey kaybettirmiştir, ama kapitalist modernite çok daha fazla şey kaybettirmiştir. Kapitalist modernite Önderliğin de belirttiği gibi sosyal, kültürel, ekonomik olarak görülemez, tamamen bir yönetim biçimidir. Ekonomi, toplum, yaşam karşıtıdır; insanlığın özüne karşıdır. Kapitalizm toplumsallığı yıkıyor. Toplumsallığı yıkmak demek, insanlığa karşı olmak demektir. Çünkü insanlık toplumsallıkla varlığını sürdürebilir, başka türlü var olması, varlığını sürdürmesi düşünülemez. Toplumsallığa karşı olan güç, sistem, zihniyet insani olamaz. Toplumsallığı dağıtarak, bireyselliği güçlendirerek, sınırsız geliştirerek iktidarını her yerde örgütleyerek -buna bio iktidar diyorlar- kapitalist modernist iktidarın taşırılmadığı, sokulmadığı hemen hiçbir yer bırakılmamıştır, her yere iktidarını taşımıştır. Denilebilir ki tek kişi bile bunun dışında bırakılmamıştır. Bu neyi ifade ediyor? Bu toplumun, insanlığın yıkımını, felaketini ifade ediyor.

Kapitalist moderniteden tümünden kopmayı esas almak gerekiyor

Kapitalizm insanlığı tarihinden koparıyor, köksüzleştiriyor, belleksizleştiriyor; benliğine saldırıyor ve gerçeğinden özünden uzaklaştırıyor. İnsanı düşünemez, geleceğini göremez hale getiriyor. Geliştirdiği spor-seks-sanat sektörleriyle felakete doğru götürüyor, her şeyi meta haline getiriyor, pazara döküyor. Pazara dökmediği, alıp satmadığı hiçbir değer bırakmıyor. İnsanlığın her şeyini pazara, satışa döken bir sistem insancıl olamaz. Hiçbir insan böyle bir sistemi kabul edemez. Onun için insanlığı, yaşamı tüketiyor, tahrip ediyor. Ekonomik yıkım, açlık ve ahlaki çöküntü geliştiriyor. Bu insanlığın çok ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Yoğun bir biçimde savaş endüstrisini geliştiriyor. Adeta insanlığı bu savaş endüstrisi içerisinde eritiyor, çevreyi ve doğayı acımasızca tahrip ediyor. İnsanlık böyle bir durumu yaşıyor ve insanlık bu durumdan kurtulmak zorundadır. Bu da ancak bir alternatif sistem geliştirmekle; demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü bir toplum ve sistem yaratmakla mümkündür. Bu ise doğal toplumu, yine demokratik uygarlık toplumunu esas almakla gerçekleşebilir. Biliniyor, Önderlik üç toplum

biçiminden bahsediyor: “Doğal toplum, uygarlık toplumu ve demokratik uygarlık toplumu”. Yani doğal toplumla, demokratik uygarlık toplumunu birleştirmeye çalışıyor. Var olan uygarlık toplumuna karşı, doğal toplumu demokratik uygarlık toplumu biçiminde ayağa kaldırmaya çalışıyor. Onun için doğal toplumun demokratik komünal değerlerini esas almak, bunu bilim ve teknik düzeyiyle bütünleştirmek, insanlık tarihinde demokrasi, eşitlik, özgürlük için yürütülen mücadelelerde ortaya çıkan değerlerle bunları birleştirmek yeni sistemi yaratmada oldukça önemli bir yaklaşımı ifade ediyor. Önder Apo özeleştirisini tam da bu noktada veriyor. Önder Apo’nun yoldaşı olduğunu veya olmaya çalıştığını söyleyenler, tabii sahte değil gerçekten yoldaşı olmak isteyenler Önder Apo’nun özeleştirisi geliştirdiği noktada özeleştirisi geliştirmelidirler. Kapitalist moderniteden tümünden kopmayı, onu aşmayı kendilerine esas almaları gerekiyor. Ancak o zaman sahte yoldaşlığa düşmeyebilir ve gerçek yoldaşlıkta ilerleyebilirler. Eğer kapitalist moderniteye karşı radikal bir kopuşu kendilerinde esas almazlarsa, hele hele kapitalizmi bazı yönleriyle yaşamayı kendilerine hak olarak görürlerse, kesinlikle Önder Apo’nun gerçek yoldaşı olamayacaklarını iyi bilmeleri gerekiyor. Çünkü Önder Apo’nun yoldaşı olduğunu söyleyenler çok, ama bunu söyleyenlerin yaşamlarına, mücadele tarzlarına, zihniyetlerine, kişiliklerine bakıyorsun, sistemin yarattığı bir kişiden herhangi bir fark göremiyorsun. Hatta bu zihniyet, yaklaşım ve özelliklerini eleştirdiğinde de tepki gösteriyor. Güya o tarz yaşamayı demokratik bir hak olarak görüyor. Hatta bunu savunmakla yetinmiyor, geliştirmeye, başkalarını da buna çekmeye çalışıyor. Mücadelemizin çok çeşitli alanlarında bu türden yaklaşımlarla karşılaşırız. Bir parti kadrosunun bu tarzda düşünmesi, konuşması ve yaşaması kabul edilemez. Bu türden bir yaşam ve yaklaşım içerisinde olan kadro zaman geçirmeden kendisini hemen arındırmalıdır. Bilmelidir ki, bu tarzda yaşadığı her gün, Önderliği telaffuz etse de düşmanını yaşıyordur. O yaşam ve o yaşamın eylemi partinin yaşamı ve eylemi değildir.

Parti saflarında olan, ama çift kişiliği sürdüren, kişilik problemi yaşayan, bunu parti ortamına taşıran ve partiye, halka yaşatan kişilikten kurtulmak istiyoruz. Bu neyi ifade ediyor? Kadromuzda sistem anlayışının etkili olduğunu ifade ediyor, sistemden tümüyle

kopmadığını, kopmak istemediğini ve bunun ısrarlı çabasını yeterince sürdürmediğini ifade ediyor. Bu ise, parti saflarında her türlü yozlaşmaya, aşınmaya, sorunlara, kayıplara ve tahribatlara yol açıyor. Ortayolculuk ve ortayolculuktan kaynaklanan bireyci, bencil, kendine göre, dar, yüzeysel, mahalli, tepkici, duygusal, grupçu, hizipçi, liberal, uzlaşmacı, idareci, bürokrat, dogmatik, köle ruhlu, egemenlikçi, çözümsüz, inançsız, moralsiz, kararsız, net olmayan, ikircikli, iddiasız, ciddiyetsiz, sorumsuz, güvensiz anlayışları, bu anlayışların şekillendirdiği kişiliği aşmak istiyoruz. Kaynağını orta yolculuktan alan, oradan beslenen, büyük kayıp ve tahribatlara yol açan, düşmana sürekli başarı umudu ve imkanı veren, içimizdeki gizli-açık tasfiyeciliği, tasfiyeci anlayışları aşmak istiyoruz. Uluslararası komplo ve inkâr imha siyasetinin beslendiği çözümü, başarıyı engelleyen ortayolculuk ve ondan kaynaklanan anlayışları aşmak ve çözümü yakalamak istiyoruz. Kendimizde doğru duygu ve düşünceyle örgütte eylem kişiliğini yaratmak istiyoruz. Önder Apo, Kemal Pir, Beritan ve Zilan kişiliğini yaratmak istiyoruz.

Kapitalist sistem krizini ortayolculuğu ve orta sınıfı güçlendirerek aşmak istiyor

Kapitalist modernite esas gücünü tekellerden ve orta sınıftan alır. Kapitalist moderniteyi yaşatan temel iki öge budur. Tekellerin ve orta sınıfın zayıfladığı bir yerde sistem sorunlar yaşar ve ayakta kalması tehlikeye düşer. Sistemi besleyen, tekellerin yanı sıra orta sınıftır. Bunun çok net anlaşılması gerekiyor. Bugün kapitalist sistemin içine girdiği krizi ortayolculuğu, orta sınıfı güçlendirerek aşmak istiyor. Çünkü orta sınıfın alım gücü oldukça düşmüştür, bu sınıf güçsüzeleşmiştir. Bu durum sistemde önemli bir krize yol açıyor. Krizi aşmak için orta sınıfı güçlendirme çabaları var. Eskiden Demirel bunu çok iyi dile getiriyordu: “Orta sınıfı güçlendirmemiz gerekir” diyordu. Kapitalizmi güçlendirmek bu sınıfı güçlendirmekle mümkündür. Başka türlü kapitalist sistemin yaşama şansı tehlikeye girer. Ortayolculukta, yani orta sınıf anlayışında ısrar etmek, kapitalist modernitede ısrar etmek demektir.

Partide sistemeleşmeyi geliştirmek, partiyi sistemin hizmetine çekmek demektir. Dikkat ederseniz partimizde

“Birey olmak demek, toplumla birlikte yaşamak, toplumu kendinde, kendini toplumda yaratmak demektir. Toplumdan kopmak insanlıktan kopmak, hayvanlaşmaya doğru adım atmak demektir. İnsanı insan yapan onun toplumsallığıdır. Toplumsallıktan vazgeçmek demek, insanlıktan vazgeçmek demektir. Hiçbir PKK kadrosu birey olma adı altında toplumsallıktan kendini uzaklaştıramaz, koparamaz, toplumsallığı reddedemez, bireyciliği esas alamaz”

sistemeleşme esas kaynağını bu anlayıştan alıyor ve tüm yozlaşma buradan geliyor. Eğer yozlaşmanın önünü almak istiyorsak, parti saflarında bulunan orta sınıf anlayışına karşı çok ciddi bir biçimde mücadele yürütmemiz gerekir. Partide sistemeleşmeye yol açan orta sınıf anlayışındır, yani ortayolculuktur. Oysa ki biz sistemden tümüyle kopmak, aşmak ve kendi komünal demokratik sistemimizi kurmak istiyoruz. Mademki amacımız bu, o zaman kapitalist modernist sistemi mutlaka aşmamız gerekir. Sistemi esas besleyen orta sınıf anlayışlarından tamamen kopulmadıkça, komünal demokratik sistemi geliştirmek asla mümkün olmayacaktır. Komünal demokratik sistemi geliştirmekte ısrarlı olanların kesinlikle var olan sistemle, o sistemi ayakta tutan anlayışlarla kıyasıya bir mücadele yürütmesi gerekir. Başka türlü demokratik komünal sistemin inşa edilemeyeceğini her kadronun çok iyi anlaması gerekir.

Apoculuk bireyciliği değil, toplumsallığı esas alan bir harekettir. Toplum ile birey arasındaki dengeyi kurmakta ısrar eden bir harekettir. Ne toplumu bireye, ne de bireyi topluma feda etmek istemeyen bir harekettir. Kadroluk, toplumsallığı esas almak, inanmak ve bilinçli katılmak; kendine göre katılımı aşmaktır. Birey olmak toplumsallıktan kopmak değildir, bizim böyle birey olma anlayışımız yoktur. Bu tamamen kapitalist sistemin geliştirdiği bir anlayıştır, bireyciliktir. Bizdeki birey olma anlayışı toplum için çözüm gücünü kendisinde yaratmaktır; kendini, kendine ait olmaktan çıkarmak, kendinde toplumsallığı gerçekleştirmektir. Bizde birey tamamen böyledir. Önderliğin kendisinde gerçekleştirdiğini gerçekleştirmektedir. Önderlik toplumsallığı en üst düzeyde kendinde gerçekleştiren, bütün toplumsal sorunlara çözüm gücünü kendinde yaratan bir kişiliktir. Bizde birey olmak bu tarzı kendinde gerçekleştirmek demektir. Birey olmak demek, toplumla birlikte yaşamak, toplumu kendinde, kendini toplumda yaratmak demektir. Toplumdan kopmak insanlıktan kopmak, hayvanlaşmaya doğru adım atmak demektir. İnsan toplumsuz yaşayamaz. İnsanı insan yapan onun toplumsallığıdır. Toplumsallıktan vazgeçmek demek, insanlıktan vazgeçmek demektir. Hiçbir PKK kadrosu birey olma adı altında toplumsallıktan kendini uzaklaştıramaz, koparamaz, toplumsallığı reddedemez, bireyciliği esas alamaz. Duygu nedir, biraz da onun üzerinde durmak istiyorum.

Özgür yaşama amacı olmayanın duyguları da olmaz

Duygu; güdülerin terbiye edilmesi, üzerinde kontrol kurulması, yönlendirilmesi, özgür ve eşit yaşamla birlikte bunun kişiliğini, düşüncesini, örgüt ve eylemini geliştirmedir. Bizdeki duygu tanımı ve anlayışı budur. Kişinin yücelmesi, onur sahibi olması, güdülerini düşünceleriyle bağlantılı olarak yüceltmeyle olur. Güdülerini kontrol etmeyen, yönlendirmeyen, düşüncelerinin hizmetine sokmayan kişi,

düşkün bir kişiliktir. Düşünce, örgüt ve eylemin gelişmediği yerde güdüler ayaklanır, güdüler duyguların yerini alır. Özgür yaşamı sevenin duyguları olur, bunları tutku düzeyine de çıkarır. Özgür yaşamı sevmeyen veya böyle bir amacı olmayanın duyguları olmaz, güdüler olur. Güdüler öne çıkar, güdüler konuşur. Parti kişiliği, özgür kişilik, sistemin verdiği duygularla gerçekleşemez. Eski duygularla partileşme yaşanamaz, özgürleşme ve eşitlik sağlanamaz. Bunun için yeni duygular yaratmak gerekir. Kürdistan’da partileşmek demek, özgürleşmeye adım atmak, yeni duyguların sahibi olmak ve sürekli bu duyguları büyütmek demektir.

Duygulardan bahsedelim. En büyük duygu Önderliğin, şehitlerin, halkın yüreğiyle, ateşiyle cevap vermekle yaratılır. Baskı, tecrit, işkence, hakaret, katliam altında özgürlük ve eşitlik için her şeyini veren, her şeye katlanan Önder Apo, halkı ve her gün şehit düşen yoldaşları görmektedir. Buna nasıl cevap olurum diye düşünmekte ve pratikleşmektedir. Bunu İmralı sistemi koşullarında yapmaktadır. Doğru duygu sahibi olan, doğru duygular geliştirmek isteyen biri böylesi duygular yaşar. Başka duyguların sahibi olamayacağı açıktır. Bütün bunları görmeyen bir kişi, ‘nasıl cinselliği yaşarım, güdümü nasıl tatmin ederim’ gibi zayıflıklarını ve düşkünlüklerini her şeyin merkezine koyar. Buna da ‘duygu’ adını verir. Bunun da hakkı olduğunu söyler ve kabul ettirmeye çalışır. Bu bir düşkünlüktür. Bunun duyguyla, aşkla hiçbir alakası yoktur. Parti kişiliği, özgür kadın ve erkek kişiliği geliştirilmeden, aşk-sevgi adına geliştirilen ilişkiler parti ve mücadeleyi zayıf düşüren, partiye, halka kaybettiren anlayış ve yaklaşımlardır. PKK, darmadağın edilen, kendine ait olmak için mücadele eden bir halk zorbela toplumsallaştırmaya ve bununla güç yaratmaya çalışıyor. Bu konuda ödediği bedeller, yaşadığı zorluklar, aştığı engeller de gözler önündedir. Bazıları bunu sosyal reform, gizli tasfiyecilik, derin tasfiyecilik, açık tasfiyecilik biçiminde ilişki geliştirerek gizli pişmanlığı parti saflarında yaygınlaştırmaya çalışıyorlar. Bu tür ilişkileri ısrarla saflarımızda geliştirmeye çalışıyorlar. Buna da demokratik hak, özgürlük, aşk, sevgi, duygu diyorlar. Bunların hiçbirinin aşkla, sevgiyle, duyguyla, demokratik hakla, özgürlükle -hele hele bazılarının söylediği iki kişi arasındaki özgür bir ilişkidir- parti ve mücadeleye zarar vermeyen özgür ilişkiyle hiçbir alakası yoktur, bunlar tamamen yalandır, aldatmadır. Kendini, çevresini, partiyi, halkı aldatmaktır, zarar vermektir. Bir ilişkinin, tutumun özgürlüğe ve eşitliğe hizmet edip etmediği, demokratik olup olmadığı, onun ideolojik, felsefi, siyasi, örgütsel mücadele, tarih, toplum, ahlak, kültür ve ilişkilerine, yol açtığı sonuçlara bakılarak, ona göre değerlendirilebilir. Tek başına bir tercih, demokratik özgür bir tercih gibi görünse de, bu tamamen bir aldatmadır. Hiçbir tutum tek başına demokratik ve özgürlükçü bir tutum olarak ele alınamaz.

Saflarımızda bulunan bazıları duy-
muşlar ki, 'tercih hakkı demokratik
bir haktır'. Onun için diyorlar ki "ben
tercih hakkımı kullanıyorum, demo-
kratik hakkımı kullanıyorum". Bu büyük
bir aldatmadır, aldanmadır. Halbuki
Önderlik gerçeğinde, PKK gerçeğinde
aldanma ve aldatma yoktur. Önderlik
boşuna demedi "ne aldatırım ne al-
danırım". Bu PKK'de bir ilkedir. Hiçbir
PKK militanının kendisini aldatmaması
ve aldanmaması gerekiyor. Oysaki
bakıyoruz büyük bir aldanma ve al-
datma tam da bu noktada yaşıyor.
PKK ortamı ideolojik-siyasal bir or-
tamdır. Böylesi bir ortamda her dav-
ranışın, her tutumun, her kelimenin
bir anlamı vardır. PKK anlam gücü
olan bir harekettir. Anlamsızlığın
PKK'de yeri yoktur. Anlamsız olan
hiçbir şey PKK'de olamaz. Bu kadar
ideolojik-siyasal bir ortam olacak, sen
bu ortamda kendine göre ilişki geliştireceksin ve diyeceksin ki, 'iki kişinin arasındaki bir ilişkidir; kimseye hiçbir zararı yoktur, kimseyi ilgilendirmez'. Bunu kimse yutmaz, en bilmez olan biri bile bu yaklaşımların ne anlama geldiğini gayet iyi bilir. Böylesi bir ortamda her davranışın, her konuşmanın, her sözcüğün ideolojik, siyasal, örgütsel, anlamı vardır. Hiç kimse kal-kıp da bu örgüt ortamında; 'ben bir kişiyle şöyle bir ilişkiye girmişim ve bu hiç kimseyi ilgilendirmez. Bu örgüte zarar vermez, halka zarar vermez, kimseyi de ilgilendirmez' diyemez. Söylese de bunun ciddiye alınmayacağı açıktır. Hiç kimsenin kendisini kandırmaması gerekiyor. Önder Apo Fatma ile on yıl özgür, eşit bir ilişki geliştirmek için çok büyük çaba gösterdi. O ilişkinin sadece siyasal bir amacı yoktu, duygu yönü de vardı. Önderlik o duygu yönünü siyasal yönüne daima tercih etti ve duygu yönünü güçlendirmek istedi. Belirttiğim gibi eşit ve özgür bir ilişkiyi yaratmak için on yıl büyük bir çaba gösterdi. Ben bir gün bile tahammül etmedim o ilişkiye, hatta Kemal Pir'le Fatma'yı tasfiye etmeyi bile düşündük. Ama Önderlik on yıl sabırla o ilişkiye anlam vermeye, bir düzey kazandırmaya çalıştı. Sonuçta başarılı olamadığını gördü. O ilişkiyi sürdürürse geleneksel anlayışa düşeceğini, bunun kendisini ve hareketi bitireceğini, halka zarar vereceğini gördü, onun için terk etti ve o ilişkiyi bıraktı. Eğer başarsaydı her halde terk etmezdi. Önderlik böyle bir ilişkiyi, yani arkadaşların o çokça dillendirdiği 'özgür ilişkiyi' bu koşullarda başaramadığına göre, ister bayan olsun isterse erkek, hiçbir babayığının

bu koşullarda öyle özgür, eşit bir ilişkiyi geliştireceğini sanmıyorum, buna milyonda bir bile ihtimal vermiyorum. Şayet geliştirebilseydi Önderlik geliştirebilirdi. Önderliğin düzeyiyle hiçbir arkadaşın düzeyi kıyaslanamaz. Önderlik başaramamış, ama bizim beyefendiler, hanımefendiler güya eşit özgür ilişkiyi başaracaklar. Bunu kendinize yutturabilirsiniz, bana yutturamazsınız. Benim bu yaklaşımları yutmayacağım ve bir PKK'linin de yutmayacağı çok açıktır.

PKK'li olmak demek Önder Apo'nun tercihlerine sahip olmak demektir

Fuat arkadaş da öyle bir ilişkiye girdi, başaramadı, bıraktı. Neredeyse devrimciliği bitiyordu. Her halde bu arkadaşlardan ileri bir düzeyiniz yok. Partimizin ilk ve kurucu kadrolarındandır. Bırakmak zorunda kaldı. Nasıl ki aileyi ve evi bıraktıysa, mesleği ve okulu bıraktıysa, o ilişkiyi de bırakmak zorunda kaldı. Çünkü baktı ki o ilişkiyle bir yere varamıyor. Varmak şurada kalsın, sürekli tüketiyor ve tüketiyor, onun için bıraktı. Bunlar başaramadı, sizler mi başaracaksınız? Bu kendini aldatmaktan başka bir şey ifade etmez. Öyle özgür, eşit ilişki geliştirmek kolay değil. Bir bakıyorsun yan yana geldiler, 'bilmem biz birbirimizi sevdik, âşık olduk' diyorlar. Benim anam ve babamın ilişkileri bile onların ilişkilerinden çok daha ileri ve düzeyi de kıyaslanamaz. Saflarımızda böyle seviyesiz, düşkünçe ilişkilere yer yoktur. Burası fedailer topluluğudur, buraya gelen de fedai olmaya geliyor, evlenmeye değil. Evlenmek isteyen gitsin evlensin, toplumda herkes evleniyor. Demek ki, bu işler bazı arkadaşların düşündüğü gibi olmuyor. Onun için Önder Apo'ya yoldaşlık yapmak isteyenler tercihlerini de doğru geliştireceklerdir. Öyle, 'tercih hakkımı kullanıyorum, demokratik hakkımı kullanıyorum' deyip, işin içinden sıyrılmayacaklar. Mademki Önder Apo'nun yoldaşlarıdır, tercihlerini de Önder Apo'nun tercihleri doğrultusunda geliştireceklerdir. Önder Apo'nun tercihleri farklı olacak, sen onun yoldaşı olarak farklı tercihler geliştireceksin; bu sahtekârlıktır, iki yüzlülüktür. Bunun Önderlik yoldaşlığı ile hiçbir alakası yoktur. PKK'li olmak demek Önder Apo'nun tercihlerine sahip olmak, bütün tercihlerini o temelde geliştirmek ve bu tercihler doğrultusunda yaşamak demektir. Önder Apo tercih yaptı, İmralı'ya girdi. Okuyorsunuz; "benimki bir tercihtir. Eğer ben özgürlükte ısrarlı davranmasaydım, halkımı,

yoldaşlarımı, örgütümü, onurumu sat-saydım İmralı'ya gelmezdim. Bugün Celal'in, Mesut'un konumunun ilerisinde bir konuma sahip olurdum" dedi. Bunların ne anlama geldiği kadrolarımız, aday kadrolarımız tarafından anlaşılmak zorundadır. PKK'li olmak demek, anlam gücüne sahip olmak demektir, öyle başka türlü ucuz PKK'lilik olmaz. Önder Apo tüm tercihlerini özgürlükten yana, bu halkın başarısından yana, yoldaşlarının başarısından yana gerçekleştirecek, bunun için bireysel yaşamını ortadan kaldırarak, bunu kendisine haram edecek, her şeyini yoldaşlarının ve halkının başarısı ve özgürlüğü için ortaya koyacak, bir başkasıysa Önderliğin bir yoldaşı olarak bireyciliği, sistem anlayışlarını yaşayacak, sistemin öngördüğü ilişkilere girecek! Böyle yoldaşlık olmaz.

Bu noktada düzeltmenin kesinlikle yapılması gerekiyor. Her hangi bir tercihi ideolojik, siyasal, örgütsel, örgütlü, tarihsel, toplumsal, kültürel yönleriyle ele alırsanız, o tercihin doğru olup olmadığını, özgürlüğe, demokrasiye ve başarıya hizmet edip etmediğini ortaya çıkarabilirsiniz. Eğer o ilişki gerçekten örgütlenmeye, mücadeleye, başarıya, özgürlüğe hizmet ediyorsa doğru bir ilişkidir. Sadece kadın-erkek ilişkilerinde değil, bütün ilişkilerde ölçümüz budur. Bütün ilişkilerin bu ölçüler temelinde ele alınması, geliştirilmesi gerekiyor ki, o ilişkiler doğru olup, hizmet etsin. Aksi takdirde o ilişkilerde sakatlıklar, çarpıklıklar yaşanır ve uğruna mücadele ettiğimizi söylediğimiz tüm değerlere de zarar verilir. Önderliğin özgürlük sorunları var, özgürleşme sorunu var, halkın özgürlük ve özgürleşme sorunu var. Biz imha altında olan bir hareket ve halkız. Bıçak boynumuzda ve celadımız bizi imha etmek için her gün saldırı halindedir. Önderliğin ne zaman orada imha edilebileceğine, halkımızın ve hareketimiz üzerinde neler geliştirilebileceğine dair türlü türlü planlar yürütülüyor. Bu kadar imha tehdidi altında olan bir hareket ve halkız. Madem bu halkın, bu hareketin mensuplarıyız, her birimiz imha altındayız -ki işin gerçeği budur- o zaman tercihlerimiz de, mücadelemiz de buna göre olmak zorundadır. Peki, gerçek bu iken hangi PKK militanı kalkıp da kendine göre tercihler, ilişkiler geliştirebilir? Ölüm-kalım mücadelesi yürüten bir halk, hareket ne yapar? Büyük bir mücadele verir. Bu sadece bir istek değil, bir zorunluluktur. Büyük bir militanlık ve bu temelde büyük bir pratikleşmeyi yaşamak zorundadır. O hareketin men-

"PKK gerçekliğinde işlerin yüzde sekseni eğitimidir, görevin esası eğitimidir. Bu açıdan bu göreve doğru yaklaşmayan, hiçbir göreve doğru yaklaşamaz. Kendini, insanını eğitmeyen PKK'li hiçbir başarının sahibi olamaz. Özgürlük mücadelesi vermek, özgürleşmek, Kürdistan halkının ve insanlığın sorunlarını çözmek, kendini özgürleştirme çabalarını aralıksız geliştirmekle mümkündür. Özgürleşmek; kendini doğru ve yeterli eğitmekle olur"

supları hareketin amaçlarına kilitlenmek zorundadır. Bu amaçları gerçekleştirmek için her şeyini ortaya koymak zorundadır. Fakat böylesi seçkin militanlar olunursa, o zaman bıçak altından çıkabiliriz ve özgürleşme yaşanabilir. Başka türlü bunun gerçekleşmeyeceğini çok iyi kavramak gerekir.

Özgür yaşam özgürlük için devrimci çabaların bütünüdür

Bu tip yaklaşımlara, anlayışlara karşı büyük bir mücadelenin yürütülmesi gerekiyor. PKK'lilik bunu gerektirir. Adına tercih de denilse, demokratik tutum da denilse, bunun gerçek adı tasfiyeciliktir. İster açık ister gizli olsun; ister derin ister gizli pişmanlık biçiminde olsun, hangi adla ifadelendirilirse ifadelendirilsin, bu bir tasfiyeciliktir. Artık ortamımızda, kadromuzda bu türden yaklaşımları aşmak istiyoruz. Çünkü bu güçsüzlüğe, sorunlara, düşmeye, kaçmaya, ihanete gitmeye yol açmaktadır. Bu da hareketimize, halkımıza büyük zararlar vermektedir. Parti kişiliği; özgürlük anlayışı, ciddiyeti ve sorumluluğu gelişmiş, büyük amaçlara bağlanmış, başarıya kilitlenmiş ve bunun için yaşamayı amaç edinmiş bir kişiliktir. Parti kişiliği her hangi bir kişilik olamaz. Böylesi bir kişilik özgürleşme çabası yürüten, büyük ve kutsal bir kişiliktir. Saygı duyulması, örnek alınması gereken bir kişiliktir. Özgür kişilik, kendi kimliği, iradesi, düşüncesi, eylemiyle kendini özgür yaratmadır. Özgürlük; toplum ve birey için var olanı eleştirmek, gerekli olanı düşüncede dile getirmek, bunun örgütle eylemini ısrarla geliştirmektir. Özgür yaşam, özgürlük için devrimci çabaların bütünüdür. Her türlü köleci ve egemenlikli düşünce, duygu, tutum ve eyleme örgütle karşı durmaktır. Bu temelde iradeyi, düşünceli, kimliği yükseltme çabalarıdır.

Parti Merkez Okullarımızda geliştirdiğimiz eğitimle kendimizde özgürlüğe ve eşitliğe hizmet edeceğiz. Büyük duygu, düşünce, örgüt ve eylem kişiliğini yaratmak istiyoruz. Netleşmiş, kararlaşmış, bilinçlenmiş, toplumsallığı kendinde gerçekleştirmiş, başarıya kilitlenmiş, yaratıcı, inisiyatifli, ciddi, sorumluluğu en üst düzeyde yaşayan, cesur, fedakâr, bağlı, dürüst ve kendini amaçlara adanmış bir kişilik yaratmak istiyoruz. Sadece kendimizi değil, arkadaşlarımızı da kendimizle birlikte eğitmemiz gerekiyor. Eğitimde bireyciliği aşmak, toplumsallığı esas almak gerekiyor. Eğitim anlayışımız bunu öngörüyor ve esas alıyor. Her eğitim devresine katılan arkadaşlar sadece kendilerini eğitmeyecek, kendilerini eğittikleri kadar yanlarındaki arkadaşlarını da eğiteceklerdir; bu bir görevdir. Bunu yapmayan görevden kaçıyor, bunun böyle bilinmesi gerekiyor. Eğitimde de anlayışımız kolektivizmi, toplumsallığı esas almaz. Öyle sadece kendini eğitmek değildir. Biz sosyalist bir hareketiz ve onun seçkin birer militanıyız veya olmaya çalışıyoruz. Sosyalistler toplumdur, bireyci değildiler, tüm çalışmalarında toplumu, toplumsallığı esas alırlar. Kendini, arkadaşını, insanını eğitmek, eğitimi geriye çekmek,

boşa çıkartmak PKK'de en büyük suçtur ve affedilemeyecek suçlardan biridir. Bunu yapmak düşman çizgisini esas almak ve PKK'ye dayatmaktır.

Düşman Kürt insanın özgürleşmesini istemiyor, onun için eğitilmesini de istemiyor. Kürt insanının eğitimsiz, geri kalmasını istiyor ki, Kürdistan'da iktidarını rahatlıkla sürdürebilsin. PKK kendi insanını eğitmek ve bilinçlendirmek istiyor. Onun iradesini, kimliğini bu temelde ortaya çıkarıp güçlendirmek ve bu temelde onun birliğini yaratmak istiyor. Onun için PKK'de kendini eğitmek demek, düşmanı esas almak demektir. Düşmanın Kürtlere layık gördüğünü PKK'ye ve PKK insanına layık görmek demektir, onun için suçtur. PKK gerçekliğinde işlerin yüzde sekseni eğitimidir, görevin esası eğitimidir. Bu açıdan bu göreve doğru yaklaşmayan, hiçbir göreve doğru yaklaşamaz. Kendini, insanını eğitmeyen PKK'li hiçbir başarının sahibi olamaz. Özgürlük mücadelesi vermek, özgürleşmek, Kürdistan halkının ve insanlığın sorunlarını çözmek, kendini özgürleştirme çabalarını aralıksız geliştirmekle mümkündür. Özgürleşmek; kendini doğru ve yeterli eğitmekle olur. Başka türlü özgürleşilemeyeceğini anlamak gerekiyor.

Apoculuk kendini özgürleştirme faaliyetidir. İnsanını ve halkını özgürleştirme ve bunun çabası içerisinde olmalıdır. Apoculuğun en büyük savaşı, Kürt insanını eğitime ve bu temelde özgürleştirmedir. Kürt halkının kimliği, iradesi, onuru, ruhu, kişiliği, yaşamı, değerleri tamamen böyle yaratılmıştır. Apoculuk en büyük savaşı burada verdiği, bu savaşta başarılı olduğu için gelişmeyi, büyümeyi ortaya çıkartmıştır. Eğer bu savaşı yürütmemiş olsaydı, kesinlikle bu hareket bugüne gelmezdi, bu toplum, bu halk bu düzeyde gerçekleşmezdi. Diyebilirim ki, Önder Apo'nun en büyük savaşı, kendi insanıyla verdiği savaş olmuştur. Düşmandan daha çok kendi insanının gerilikleriyle savaşarak, kendi insanını bu temelde yaratarak düşmanla savaşı geliştirmeyi esas almıştır. Eğer Önder Apo kendi insanıyla kıyasıya bir mücadele yürütmemiş, sömürgeciliğin yarattığı insanı yıkmamış, yeni bir insan yaratmamış, bu temelde yeni bir toplum ve halk yaratmamış olsaydı; hiçbir zaman Kürt toplumu bu denli ayağa kalkamazdı. Neden diğer hareketler başarılı olmadı da, PKK başarılı oldu? Nedeni buradadır. Diğer hiçbir hareket kendi insanının gerçeğini, kendi toplumunun gerçeğini, yine düşman gerçeğini doğru dürüst anlayamadı. Ne düşüncede onu anlayabildi, ne de pratikte doğru-dürüst geliştirebildi. Onun için sonuç alamadı. Önder Apo gerçekliği doğru kavradığı ve devrimci tarzı doğru geliştirdiği için, Kürt toplumunu ayağa kaldırebildi. Her koşulda özgürlüğe tutkulu bir halk böyle ortaya çıkarıldı. Bu tamamen eğitimle oldu. Apocu militan olmak hareketin düzeyini yakalamakla, onun gerisine düşmemek için büyük çaba göstermekle olur. Başka türlü Apocu olunamayacağı bilinmelidir. Başka türlü de Apocu olunabileceğini söyleyenler sahtekarlardır, ikiyüzlülerdir, onları aşmak da PKK kadrolarının görevidir.

DEMORATİK ÖZERKLİK

İNŞA EDİLMİŞ TOPLUMSAL SORUNLARIN ÇÖZÜM SİSTEMİDİR

Demokratik Özerklik kavramı; demokratik toplum örgütlenmesini öngören ve devlet ile demokrasi ya da demokratik toplum arasındaki ilişkilerin düzenlenmesini ifade eden bir sistemin adı olmaktadır. Özerklik, genişliğine ve derinliğine her düzeyde öngörülmektedir ve örgütlü iradeyi ifade etmektedir. Demokratiklik ise, özgür ve eşit katılım ile bağlantılıdır. Dolayısıyla özgür, eşit, örgütlü ve iradeli bir toplumsal yaşamın düzenlenmesini içermektedir. Günümüzde gittikçe en çok konuşulan kavramlardan bir tanesi Demokratik Özerklik olmaktadır. Hatta giderek tartışmada birinci sıraya oturacağı benzetilmektedir. Özellikle Kürdistan'da gelişen mücadelelenin etkisiyle herkes Demokratik Özerklik kavramının ne olup olmadığı konusunda düşünme, araştırma, görüş oluşturma ve bu temelde tartışmalara katılma çabası içindedir. Bazıları için yeni bir umudu ifade ederken, bazıları açısından da korkulması ve dolayısıyla sabote edilmesi gereken bir kavram olma özelliğini taşımaktadır. Bu çerçevede giderek düşünsel mücadelenin en çok sürdürüldüğü kavramlardan birincisi haline geleceğe benzetilmektedir.

**Demokratik Özerklik
önümüzdeki dönemin
en çok tartışılacak kavramı olacaktır**

Hiç kuşkusuz Demokratik Özerklik kavramını tartışma gündemine getiren Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'dır. Demokratik Özerkliğin tanımını, kuramını geliştiren ve bir çözüm modeli haline getirerek tartışma gündemine dayatan O olmuştur. Nitekim Demokratik Özerklik kavramını çeşitli boyutlar halinde tanımlayarak, toplumsal sorunlar için bir çözüm sistemi haline getirmiştir. Yine Özgürlük Sosyolojisi adlı kitabında Demokratik Özerklik sisteminin çok kapsamlı bir teorik izahını ortaya koymuştur; başka bir deyişle, Demokratik Özerklik kuramını yaratmıştır. Önder Abdullah Öcalan Demokratik Özerkliği, özellikle bir toplum-kırım düzeyine varmış olan devlet ulusçu yapılanmaya karşı, toplumsal sorunların çözümünün zemini olacak demokratik ulus yapılanmasının örgütsel-siyasal sistemi olarak öngörmüştür. Kapitalizm, endüstriyalizm ve devlet ulusçuluğu biçiminde ifade edilen kapitalist moderniteye karşı demokratik modernite çizgisinin toplumsal pratikte hayata geçirilmesini ifade eden sistem olmaktadır. Bu bakımdan Önder Abdullah Öcalan'ın yürütmüş olduğu çalışmalar temelinde hem tanım, hem de kuram düzeyinde Demokratik Özerkliğe ilişkin çok geniş bir düşünsel açılımın artık elimizde mevcut olduğunu bilmemiz gerekir.

Bununla birlikte, son günlerde Demokratik Toplum Kongresi'nin yayınladığı Demokratik Özerklik Projesi de çok önemli bir çalışma ve gelişmeye işaret etmektedir. Büyük ölçüde Kürt Halk Önderi'nin tanım ve kuramının toplumsal pratiğe aktarılmasını içeren, nasıl pratiğe aktarılacağına ilke ve ölçülerini veren, bu anlamda da Demokratik Özerklik sisteminin somut bir proje haline getiren bir çalışma düzeyine işaret etmektedir. Bu yönüyle de Demokratik Toplum Kongresi'nin çalışmaları hem Demokratik Özerkliğin daha yaygın ve somut tartışılmasına imkan yaratmış, hem de Demokratik Özerkliğin anlama ve uygulama bakımından daha da kolaylaştırmıştır. Bütün bunların sonucunda artık Demokratik Özerklik kavramının ne anlama geldiğini, neyi içerdiğini, neleri nasıl çözmeyi öngördüğünü, hayata nasıl geçirileceğini, toplumsal ve siyasal pratikle bağının ne olduğunu görmek ve anlamak açısından önemli bir düşünce birikimine sahip olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Kuşkusuz bununla yetinilmeyecektir. Demokratik Özerklik kavramını anlama, açıklama ve daha yetkin bir biçimde pratiğe uygulanmasını sağlayacak düzeye getirme yönünde önemli çalışmalar ve tartışmalar yapılacaktır. Şimdiden tartışma gündeminin başköşesine oturan bu kavramın, önümüzdeki dönemin en çok tartışılacak kavramı olacağı açıktır. Çünkü devletçi sistemin beş bin yıllık pratik içerisinde inşa ederek getirdiği toplumsal sorunlar kanserleşme düzeyindedir. Çok ağırlaşmış ve insan toplumunu altından kalkamayacağı, taşıyamayacağı bir yükü yüklü hale getirmiştir. İnsan eliyle devletçi sistem tarafından inşa edilmiş bu sorunları çözmek için de ortada ciddi çözüm projeleri yoktur. Her türden liberalizmin önerdiği çözüm modelleri, değil sorunları çözen olmak, tersine şimdiye kadar hep daha da ağırlaştıran olmuştur. Dolayısıyla sorunların çözümü değil, sorunların ağırlaştırıcısı haline gelmiştir. Sorunları ağırlaştırma değirmenine su taşımıştır. Dolayısıyla ortada inşa edilmiş ve ağır bir yük haline gelmiş toplumsal sorunları çözmenin modeli, sistemi, kavramı yoktur. En iddialı çözüm önerileri bile beş-on yıl gibi kısa bir sürede çözümleyici değil, tersine ağırlaştırıcı özellik taşıdığı anlaşılar, dolayısıyla maskesi düşer bir durumu yaşamaktadır. Böyle bir ortamda elbette ki beş bin yıllık devletçi sistemin inşa ettiği bütün toplumsal sorunları çözmek iddiasında bulunan Demokratik Özerklik kavramının ve sisteminin ilgi çekmesi ve en çok tartışılan bir husus haline gelmesi doğaldır.

Diğer yandan, inşa edilmiş toplumsal sorunlar günümüzde artık taşınamaz bir düzeydedir. Yani insanlık ya bu sorunlara çözüm bulacak ya da bu sorunların yükü altında gerçek anlamda ezilecektir. O bakımdan da sorunları çözen medenî yaşama, çözümünü daha fazla erteleme, ya da yumuşatıcı çözümler bulma imkanı artık yoktur. "Ya çözülecektir ya çözülecektir" biçimindeki bir zorunluluk insanlığın önüne gelmiş durumdadır. Bu da inşa edilmiş toplumsal sorunlara çözüm aramayı, en temel insanlık görevi haline getirdiği gibi, günümüzde ekmek ve sudan daha çok insanlığın yaşamı için gerekli bir durum haline getirilmeyi ifade etmektedir. Bu bakımdan da bütün sorunlara çözüm bulma iddiası taşıyan Demokratik Özerklik kavramının her geçen gün daha çok ilgi duyulur, tartışılır, sadece Kürdistan'da ve Ortadoğu'da da değil, bütün dünyada en çok tartışılan kavram haline gelir bir durumu yaşaması anormal olmayacaktır. İnsanlığın içinde bulunduğu durumun zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkacaktır.

Bu genel giriş ardından, Demokratik Özerklik sisteminin içeriğinin ne olup olmadığı üzerinde bazı açıklamalar yapmak yararlı olacaktır. Daha doğrusu

"Demokratik Özerklik; bağımsızlığın ayrılma, parçalanma, tecrit olma biçimindeki algılama ya da gerçekleşme yanlarını atarken, onun irade olma, çekici, büyüleyici yönlerini esas almaktadır. Demokratik Özerklik bağımsızlıkçı ve özgürlükçüdür, ancak bağımsızlık ve özgürlüğü ayrılma, kopma, küçülme, tecrit olma biçiminde değil de, daha çok birleşme, iç içe geçme, bütünleşme olarak uygulamayı öngörmektedir. Dolayısıyla Demokratik Özerkliği, birleşme ve bütünleşme ilkesi temelinde gerçekleşen bağımsızlık ve özgürlük olarak tanımlayabiliriz"

Demokratik Özerkliğin diğer bazı kavramlarla ilişki ve farklılığının ne olduğunu ortaya koymak gerekmektedir. Hiç kuşkusuz insanlığın yüz yüze kaldığı sorunlara çözüm öneren ve çözüm bulma iddiası taşıyan ilk ve tek kavram Demokratik Özerklik sistemi değildir. Bunun dışında da birçok kavram ve kuram bu konuda ortaya çıkmış, hayata geçirilmiş, belli bir pratik deneyimden geçmiş durumdadır. Her ne kadar geçici bazı yumuşatmalar yaratsalar da, sonuçta başarısız oldukları kanıtlanmıştır. Ancak tüm bunlara rağmen yine de hafif rötüşlerle birçok kuram kendini gündemde tutmaya, sorunlara çözüm yaratacağı iddiasını sürdürmeye çalışmaktadır. Bu bakımdan neden Demokratik Özerkliğe ihtiyaç duyulmuştur? Toplumsal sorunlara çözüm öneren diğer kavram ve kuramlarla ilişkisi ve farklılıkları nelerdir? Diğerleri neleri çözmüş, hangi sorunlara çözüm bulamamış ya da sorunları ağırlaştıran, büyüten bir duruma düşmüştür? Demokratik Özerklik çözümü bütün bunları nasıl aşacak ve oldukça ağırlaşmış ve karmaşıklaşmış bulunan günümüz insanlığının toplumsal sorunlarına nasıl çözümler üretecektir? Elbette bunlar üzerinde kafa yormak, tartışmak, bu tür durumlara açıklık getirmek Demokratik Özerklik tartışmalarının önemli yanlarından birini ifade etmektedir.

**Demokratik Özerklik bütünleşmeyi
öngören bağımsızlık özgürlük bilinci
ve duruşudur**

Öncelikle Demokratik Özerkliğin "Bağımsızlık" kavramıyla arasındaki ilişki ve farklılığını ortaya koymak önemli ve öğretici olacaktır. Çünkü bağımsızlık kavramının gerçekten de insanlık için oldukça çekici ve büyüleyici bir anlamı ve etkisi vardır. Her insan, onun örgütsel

yaşam biçimi olan her toplum bağımsız olmak istemektedir. Kendi iradesinin ancak bağımsızlıkla ortaya çıktığını düşünmekte ve sürekli bir bağımsızlık arayışı, tutumu, duruşu ve mücadelesi içerisinde olmaktadır. O halde, toplumsal sorunların çözüm modeli olma iddiasında bulunan Demokratik Özerklik kuramının bağımsızlıkla ilişkisi ya da farklılıkları nelerdir? Bu konuda öncelikle şunu söylemek yararlı olur. Bağımsızlık kavramı, bir yönüyle oldukça çekici ve büyüleyici bir etki taşıırken, diğer yandan hep ayrılma, kopmayı, birbirinden uzak durmayı içinde taşımakta, ya da öyle bir algılama, izlenim yaratmaktadır. Bağımsızlık dendiğinde ayrılmak, kopmak, farklı yaşamak insan beyninde algı olarak oluşmaktadır. Oysa günümüzde neredeyse tek toplum haline gelmiş olan dünya insanlığının bu biçimde birbirinden koparak, ayrı durarak beş bin yıldır inşa edilmiş ve ağırlaşmış sorunları çözmesi imkansızdır. Birbirinden uzak durarak, koparak, kendini tecrit ederek mevcut sorunlara çözüm bulmak mümkün değildir; tersine bu durum, sorunlar karşısında daha da zayıf düşmeyi, dolayısıyla sorunların ağırlaşmasına yol açmayı ifade eder. O halde, bağımsızlık kavramının çekici ve büyüleyici yönü alınırken, ayrılma, parçalanmayı, küçülme, tecrit olmayı ifade eden yanları atılmak durumundadır. Çünkü bütünleşmiş ve ağırlaşmış günümüz toplumsal sorunlarına bağımsızlık kavramının bu yönleriyle çözüm bulunamaz.

Buradan baktığımızda Demokratik Özerkliğin bağımsızlıkla ilişki ve farklılığını şöyle ifade edebiliriz. Demokratik Özerklik; bağımsızlığın ayrılma, parçalanma, tecrit olma biçimindeki algılama ya da gerçekleşme yanlarını atarken, onun irade olma, çekici, büyüleyici yönlerini esas almaktadır. Demokratik

Özerklik, birleşmeyi, bütünleşmeyi öngören bağımsızlık ve özgürlük bilinci ve duruşudur. İnsanlığın, toplumların bağımsız ve özgür iradelerini örgütlü bir biçimde ortaya koymalarını içermektedir. Bu anlamda Demokratik Özerklik bağımsızlıkçı ve özgürlükçüdür, ancak bağımsızlık ve özgürlüğü ayrılma, kopma, küçülme, tecrit olma biçiminde değil de, daha çok birleşme, iç içe geçme, bütünleşme olarak uygulamayı öngörmektedir. Dolayısıyla Demokratik Özerkliği, birleşme ve bütünleşme ilkesi temelinde gerçekleşen bağımsızlık ve özgürlük olarak tanımlayabiliriz.

Diğer yandan, Demokratik Özerklik dışında da geçen tarihsel süreçte, toplumsal ve siyasal sorunlara çözüm modeli olsun diye farklı özerklik kavramları geliştirilmiştir. Örneğin bunlardan bir tanesi "Ulusal Kültürel Özerklik" kavramıdır. Kuşkusuz ulusal-kültürel özerklik de bir tür özerkliktir ve toplumsal sorunları çözsün diye geçmiş tarihsel süreç içerisinde önerilmiştir. Hatta bazı alanlarda sorunların çözümü yönünde kısmi roller de oynamıştır. Fakat günümüzde çok ağırlaşmış ve bütünleşmiş toplumsal sorunların ulusal-kültürel özerklik kavramıyla çözüme götürülemeyeceği açıktır. Çünkü ulusal-kültürel özerklik kavramı, dil-kültür özgürlüğü gibi, sadece dar bir toplumsal yaşam alanını ifade etmektedir. Bu bakımdan da günümüz sorunlarının çözüm modeli olamamaktadır. Örneğin Kürt sorunu açısından düşündüğümüzde, elbette bu sorunun bir dil ve kültür boyutu vardır, dolayısıyla ulusal-kültürel özerklik de gereklidir; fakat Kürt sorununu sadece bir dil ve kültür özgürlüğü sorununa indirgemek, gerçekten de dev gibi olan, çok karmaşık hale gelmiş bulunan ekonomik, sosyal, siyasal, hukuksal, güvenlik, diplomasi gibi toplum yaşamının

bütün alanlarını içeren bir sorunu çöze-bilmek mümkün değildir. Ulusal kültürel özerklik, Demokratik Özerklik çözümünün boyutlarından sadece bir tanesi olmaktadır. Örneğin Demokratik Toplum Kongresi'nin geliştirdiği Demokratik Özerklik projesi sekiz boyuttan oluşmaktadır ki, dil ve kültür özgürlüğü boyutu bu sekiz boyuttan sadece bir tanesi olmaktadır. Dil ve kültür özgürlüğünün dışında Demokratik Toplum Kongresi'nin Demokratik Özerklik projesinin ekonomik, sosyal, siyasal, hukuksal, güvenlik, diplomasi ve ekolojik boyut gibi yedi boyutu daha vardır. Dikkat edilirse, dil ve kültür özgürlüğü boyutu çözüme kavuşturulsa bile, diğer yedi boyutta çözüm olmazsa, Kürt sorunu çözüme kavuşamayacaktır. O bakımdan da ulusal-kültürel özerklik, Kürt sorunu gibi ağırlaşmış, büyümüş, karmaşıklaşmış günümüz toplumsal sorunlarını çözüme kavuşturmak açısından yeterli bir model, sistem olamamaktadır.

Kürt sorunu yerel ve bölgesel bir sorun olmanın çok ötesinde bir sorundur

Diğer yandan, toplumsal sorunların çözümünü açısından geçmişte "Bölgesel Özerklik" sistemleri de önerilmiştir. Özellikle ulusal-kültürel özerklik çözümünün bir tür karşısı olarak, onunla çatışma

dört parçaya bölünmüş ve her parçası farklı devletlerin egemenliği altına alınarak, yüz yıllık bir süre içerisinde çok değişik bir gelişme düzeyi ortaya çıkartılmıştır. Küresel sisteme dayalı ulus-devlet sınırlarının baskısı altında farklı Kürdistan parçaları birbirinden koparılmaya, uzaklaştırılmaya, farklı bölgeler haline getirilmeye çalışılmıştır. Dahası günümüzde Kürtler Kürdistan'ın dört parçasında yaşadıkları gibi, Kürdistan'ı egemenlik altında tutan devletlerin sınırları içerisinde bütün alanlara yayılmış, hatta onu da aşarak neredeyse dünyanın dört bir yanına dağılmış bir durumu yaşamaktadırlar. Böyle bir durumda sadece Kürdistan'ın bir parçasında geliştirilecek çözüm ya da dört parçada geliştirilecek çözüm, bu kadar dünyaya yayılmış ve karmaşık hale gelen Kürt sorununu gerçek anlamda çözüme kavuşturmayacaktır. Kürdistan'da ya da onun bir bölgesinde yaşayan Kürtlerin sorunlarını çözse de, diğer parçalardaki ve Kürdistan dışındaki Kürtlerin sorunlarını çözemeyecektir.

Örneğin Güney Kürdistan deneyimi bu konuda oldukça öğreticidir. Birkaç on yıldan bu yana Güney Kürdistan'da Kürtlerin ulusal-kültürel sorunları, yönetsel sorunları belli ölçüde çözüme kavuşturuluyor olsa da, dikkat edilirse sadece güney Kürdistan parçasıyla sınırlı

Bu konuda bir de reel sosyalist deneyim vardır. Toplumsal sorunların çözümü açısından "Sovyet Sistemi" de iddialı bir çözüm modeli olarak özellikle 20. yüzyılın başından itibaren ve yüzyıl boyunca kendisini gündeme koymuş ve çözüm iddiasıyla büyük bir çabanın ortaya çıkartılmasına neden olmuştur. Neredeyse 20. yüzyılın en etkili mücadelesi haline gelmiş, yüzyıla damgasını vuran, onu yönlendiren bir mücadele olmuştur. Sovyet sistemi, onun kolhoz ve solhoz olarak tanımlanan ve toplumsal sorunlara çözüm bulma iddiası taşıyan modelleri; 20. yüzyılda insanlığın en çok tartıştığı, en fazla benimsediği, peşinden koştuğu çözüm modelleri olma özelliği taşımıştır. Fakat bu model de dikkat edilirse salt ekonomik boyutla sınırlı kalmıştır. Sovyet sistemi; toplumsal yaşamın bütün boyutlarını içine alan ve bu boyutların hepsinde devletçi sistemin ortaya çıkardığı sorunları çözmek yerine, sadece ekonomik boyutu ele alan, ekonomik boyut çerçevesinde sömürüyü ortadan kaldırmayı öngören bir çözüm modeli ve çözüm arayışı olma düzeyinde kalmıştır. Ekonomik boyutu ekolojiyle bile yeterince birleştirememiştir. Dahası sosyal, siyasal, kültürel, hukuksal, güvenlik boyutları gibi toplumun kendi sorunlarını kendi özgü-cüyle ve demokratik bir temelde çözmesini gerektiren çözüm modelleri ortaya

kültür özgürlüğünü ifade eden bir ulusal-kültürel özerklik sistemi değildir. Sadece bir bölgede çözüm aramayı öngören bölgesel özerklik sistemi de değildir. Aynı zamanda toplumun ekonomik sorunlarını çözmeyi öngören bir reel sosyalist ya da Sovyet çözüm sistemi de değildir. Kuşkusuz Demokratik Özerklik sistemi tek başına bu sistemlerin hiçbirisi değildir. Fakat Demokratik Özerklik sisteminin özerklik boyutu bütün bunlardan uzak, kopuk, onların dışında bir sistem de değildir. Dolayısıyla Demokratik Özerkliği, bütün bu çözüm sistemlerinin -başta Kürt sorunu olmak üzere- günümüzde ağırlaşmış toplumsal sorunlara çözüm getiremeyen yönlerini eleştirerek atan, çözüm için halen işlevsel olan yanlarını da alarak hepsinden yeni bir sentez yaratmayı ifade eden bir çözüm sistemi olarak tanımlamak herhalde hatalı değildir. Tek başına Demokratik Özerkliğin özerklik boyutu bu sistemlerden birisini öngörmemektedir, ama hepsinden de bir şeyler almaktadır. Onları dışılayan, atan bir durumda değildir. Onların günümüz açısından işe yarayan, çözümleyici olan yanlarını alıp birleştirerek ve yeni katkılar da yaparak günümüz sorunlarına, başta Kürt sorunu olmak üzere, çözüm üretmeyi öngören yeni bir özerklik sistemini ifade etmektedir. Demokratik Özerkliğin özerklik boyutunu böyle ele almamız hatalı değildir. Onda bağımsızlığı, özgür yaşam ruhunu ve iradesini bulmak, ulusal-kültürel özerkliğin dil-kültür özgürlüğünü, yine bölgesel özerkliğin vatan ve kimlik gerçeğini görmek, Sovyet sisteminin ekonomik çözümünü, komünalitesini bulmak mümkündür.

Demokratik Özerklik demokratik paradigmayı esas almaktadır

Kürt sorunu öyle karmaşık ve bütünlüklü bir sorundur ki, bütün bu çözüm modelleri kesinlikle çözümleyici olmak için yetmemiş, onların hepsini birleştiren ve daha öteye giden yeni bir çözüm modeli gerekmiştir. İşte Demokratik Özerklik modeli böyle bir durumun sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Burada benzetmeler, karşılaştırmalar yaptık. Yanlış anlaşılması açısından vurgulanması gereken önemli bir yan da, diğer belirttiğimiz çözüm modellerinin devletçi paradigmayla bağlı olma durumudur. Demokratik Özerklik sistemiyle diğer sistemler arasındaki en temel ve hepsi açısından geçerli olan bir fark işte burada ortaya çıkmaktadır. Eskinin ulusal kurtuluş hareketleri biçimindeki bağımsızlıkçılık da, ulusal-kültürel özerklik ve bölgesel özerklik de, Sovyet sosyalist yapılanması da, hepsi devletçi paradigmayı esas almış, devletçi sistemle çözüm bulmayı öngörmüşlerdir. Demokratik Özerklik paradigmasal yönden de bütün bu sistemlerden köklü bir farklılığı içermektedir. O, devletçi paradigmayı değil, demokratik paradigmayı esas almaktadır. Buradaki özerklik sadece ekonomik alan daralmasını, bölgesel özerklik ve ulusal-kültürel darlık ile bağımsızlığın ayrılıkçı, tecrit etme darlığını aşan yanla sınırlı değil; bütün bunların devletçi paradigmaya bağlı olma durumlarını da aşarak, özerkliği demokratik paradigmayla birleştiren bir yapıyı arz etmektedir. Paradigmasal olarak da bütün bu çözüm modellerinden farklıdır. Ve zaten diğer bütün modellerin çözüm olamamalarının en temel nedeni, devletçi paradigmaya bağlı olmalarıdır.

Demokratik Özerkliğin söz konusu modellerin çözemediği sorunları çözmeye gücü ve iradesi kazanmasının temelinde de paradigma değişikliği, yani demokratik paradigmayı esas alması vardır. Özerklik demokrasiyle birleştiğinde, yani

özgürlük ve eşitlik kavramlarıyla daha sıkı bir birlik kurduğunda, yine katılım-cılığı, bütün kesimlerin özgür iradesini örgütlü bir biçimde ortaya çıkartmayı öngördüğünde, her türlü soruna çözüm bulacak bir yapı ve güç kazanmaktadır. Bağımsızlıkçı zihniyetin ayrılıkçılığa yol açan yönünü aşarak birliği esas alabilmektedir. Ulusal-kültürel özerkliğin sadece dil ve kültür boyutuyla sınırlı kalmasını aşarak, toplumsal yaşamın ekonomik, sosyal, siyasal, hukuksal, ekolojik, diplomatik, güvenlik boyutlarını da çözmeyi içine alan bir genişliğe ulaşmaktadır. Yine bölgesel özerkliğin bir tür daraltılmış bağımsızlığa benzeyen dar vatan ve kimlikle sınırlı yanını aşarak, onu da içermekle birlikte, vatan ve ulusal kimliği dar milliyetçi-devletçi bir ulusal yaklaşımla değil de, demokratik ulus zihniyeti ve yapılanması çerçevesinde ele alan bir genişliğe ulaştırmaktadır. Sovyet sisteminin yine salt ekonomik soruna çözüm arayan yanını aşarak, ekonomik çözümü toplum yaşamının diğer boyutlarıyla da birleştirerek, ekonomik yaşamdaki komünal çözümü demokratik komünalite düzeyine ulaştırabilmektedir.

Bu bakımdan her şeyden önce Demokratik Özerklik sistemi, daha önce toplumsal sorunlara çözüm modeli olarak önerilen sistemlerin başarılı olmaması, toplumsal sorunları çözemesi sonucunda ortaya çıkmaktadır ve çözümsüzlüğe çözüm gücü, çözüm alternatifi, çözüm iradesi olarak varlık bulmaktadır. İkinci olarak, diğer çözüm modellerinden kuşkusuz farklıdır. Fakat onlardan tümünden uzakta da değildir. Onların hepsinin olumlu yönlerini içine alan, bütünleştiren üst düzeyde yeni bir sentezi ifade etmektedir. Üçüncü olarak, onlardan paradigmasal boyutta ayrısmaktadır. Diğer modellerin toplumsal sorunları devletçi paradigma içerisinde çözmeyi esas almalarına karşılık Demokratik Özerklik sistemi, demokrasi paradigması temelinde bütün toplumsal sorunları çözmeyi, özerkliği demokrasiyle birleştirmeyi öngörmektedir. Bütün bu özellikleriyle de şimdiye kadar önerilmiş bütün çözüm modellerini aşan, onların çözümsüzlüğüne çözüm olan, dolayısıyla da günümüzde ağırlaşmış ve karmaşıklaşmış bulunan bütün toplumsal sorunları çözmeye güç ve iradesini bünyesinde taşıyan bir toplumsal ve siyasal çözüm modelidir.

Her şeyden önce bu model, Kürt sorununa çözüm bulmak üzere geliştirilen bir modeldir. Günümüzde insanlığın en karmaşık ve ağır sorunlarından biri haline gelmiş bulunan Kürt sorununa çözüm üretecek özellikler içermesi de, insanlığın yaşadığı diğer bütün sorunlara çözüm üretme gücüne sahip olmasını ortaya çıkarmaktadır. Asimilasyona dayalı soykırımın neredeyse yüzyıla yakın bir süredir çok yönlü bir biçimde uygulandığı Kürdistan'da insanlığın katledilme düzeyi, devletçi sistemin geliştirdiği toplumsal sorunların en ağırlarından biri olmakta, hatta belki de en başta geleni olmaktadır. Çünkü insanlık fiziki katliam biçiminde soykırımlara tanık olmuştur, ama Kürtlere dayatıldığı gibi hem katliamı, hem de asimilasyonu iç içe geçirip birlikte uygulayan ve neredeyse yüzyıla yayılan bir soykırım uygulamasına hiç tanık olmamıştır. Bu durum ilk defa herhalde Kürdistan'da yaşanıyor. Kürt sorunu işte böyle bir soykırım sorunu oluyor. Dolayısıyla kapitalist modernitenin günümüzde geliştirdiği toplumkırımı çok çok aşan, onun bütün vahşetini en uç noktalarda ortaya çıkartıp yaşatan bir modeli ifade ediyor. Dolayısıyla da günümüzde kapitalist modernitenin küresel sistem boyutlu en ağır, en karmaşık sorunu olma özelliği taşıyor. Bu ba-

halinde geliştirilen bir çözüm modeli olmaya çalışmıştır. Ulusal-kültürel özerkliğin sadece dil-kültür özgürlüğü biçimindeki dar yaklaşımını, bir bölge düzeyinde özerkliği öngörerek aşmayı ifade etmiştir. Böylece dil ve kültür özgürlüğü dışında da, toplumsal yaşamın diğer alanlarında çözüm bulmayı içermiştir. Örneğin dil ve kültür özgürlüğü dışında; yönetim sistemi, ekonomik, sosyal, siyasal, hukuksal, güvenlik gibi toplum yaşamının diğer boyutlarında da çözüm öngörmüştür. Bu yönüyle bölgesel özerklik kavramı elbette ulusal-kültürel özerkliğin bir boyutla sınırlı olan darlığını aşmıştır, fakat farklı yünden kendisi de yeni bir darlığı ortaya çıkartmıştır. Geçmişte birçok alanda bazı sorunların çözümünde rol oynasa da, günümüzde kendisinin de içerdigi bu darlık sonucunda çok fazla sorunlara çözüm getirme gücüne ve özelliğine sahip değildir. Örneğin, yine Kürt sorununu ele aldığımızda bölgesel özerklik çözümü de, tıpkı ulusal-kültürel özerklik çözümü gibi son derece dar ve yetersiz kalmaktadır. Çünkü Kürt sorunu yerel ve bölgesel bir sorun olmanın çok ötesinde bir sorundur. Günümüzde Kürtler sadece Kürdistan'da yaşamamaktadırlar. Kaldı ki Kürdistan da I. Dünya Savaşı ardından

kalmaktadır. Bu çözüm onun dışına taşamamaktadır. Kuzey, Doğu, Batı Kürdistan parçaları ile yurtdışındaki Kürtlerin sorunlarının da çözüldüğü anlamına gelmemektedir. Bu bakımdan da bölgesel özerklik çözümü de günümüzdeki ortaya çıkış biçimiyle Kürt sorununun çözümü açısından kesinlikle yeterli değildir. Son derece dar kalmaktadır. Yerel ve bölgesel bir yapıyı ifade etmektedir. Elbette Kürdistan parçaları, Kürdistan'ın bütünlüğü, Kürt vatani ve ulusal kimliğinin tanımı açısından önemlidir. Çözümün bir parçası da odur. Fakat dikkat edilirse sorunun bütünlüğünü içermemektedir. Bütünsel bir çözüm geliştirme gücüne ve kabiliyetine sahip değildir. Dolayısıyla bölgesel özerklik çözümü sadece Kürt sorununun çözümünün bir boyutu olabilmektedir. Diğer boyutlarını; bir parçadan, bir bölgeden öteye farklı parçalar ve bölgeler içermeye boyutunu, Kürdistan dışında yaşayan Kürtlerin sorunlarını çözmeye boyutunu içermemektedir. Bu bakımdan da bölgesel özerklik çözümü de dar ve yetersiz kalmaktadır. Demokratik Özerklik çözümü bu anlamda bölgesel özerklik çözümünü içermekle birlikte, onun çözemediği, çözmeye gücüne sahip olmadığı bir çözüm gücünü ve yapısını ortaya koymaktadır.

koyamamıştır. Ekonomik alanda belli bir çözüm iradesi ortaya çıkarsa da, toplumların özüne uygun ortak yaşamı, komünaliteyi öngörüp, bunu belli ölçüde ilerletse de, toplum yaşamının diğer alanlarıyla bu sosyal yaklaşımın birleşmemesi hem toplumsal sorunları çözmeme, dolayısıyla kapitalist sisteme alternatif bir sistem yaratamama sonucunu doğurmuş, hem de ekonomik komünaliteyi bir anlayış, gönüllülüğten öteye, bir baskı ve zor uygulamasıyla yapar duruma düşmüştür. Bu nedenle de ekonomik eşitliği, ortaklığı, Önder Apo'nun deyimiyle bir tür "firavun sosyalizmi" biçiminde yaratmak, uygulamak gibi bir durumu yaşamıştır. Oldukça iddialı olsa da, toplum yaşamının çok önemli temel alanlarından biri olan ekonomik yaşama belli bir çözüm üretmeye çalışsa da, toplum yaşamının diğer alanlarıyla bunu birleştiremediği için hem kendisi demokratik gelişme kaydedememiş, hem de alternatif bir sisteme dönüşerek uzun ömürlü olma gücünü gösterememiştir. Zaten reel sosyalizmin bilinen çözümlüğünün temel bir nedeni de budur.

Bütün bunların sonucunda görülüyor ki, Demokratik Özerklik sistemi ayrılmayı, ayrı devlet olmayı öngören bir bağımsızlıkçı sistem değildir. Yine dil-

kımdan Kürt sorununa çözüm üretecek bir model, günümüzde devletçi sistem tarafından inşa edilmiş bütün toplumsal sorunlara çözüm bulma sistemi oluyor.

Demokratik Özerklik sistemi toplum yaşamının bütün alanlarındaki sorunları çözme gücündedir

Buradan şu sonuca ulaşıyoruz: Elbette Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan Demokratik Özerklik çözümünü geliştirirken, bunu başta Kürt sorununun çözüm modeli olması için geliştirmiştir. Hem tanımını, hem kuramını, hem de uygulama esaslarını Kürt sorununu çözüme götürme temelinde ortaya çıkartıp geliştirmiştir. Fakat genel planda baktığımızda Demokratik Özerklik sistemi sadece Kürt sorununu çözmekle sınırlı, Kürtlere özgü, sadece Kürdistan boyutlu dar bir çözüm modeli değildir. Kürt sorununu çözen bir sistem, günümüzde devletçi sistemin yaratmış olduğu bütün toplumsal sorunlara çözüm getirme güç ve iradesine kesinlikle sahiptir. Bu bakımdan da Demokratik Özerklik çözümü elbette başta Kürt sorununa çözüm bulsun diye geliştirilen bir tanım, kavram, sistem olmaktadır, bunun modelini ifade etmektedir; ama sadece Kürt sorununun çözümü değil, günümüzde insanlığın yaşadığı bütün ağır, temel toplumsal sorunlara çözüm bulmanın da modelidir. Örneğin kadın sorununa çözüm bulmanın modelidir. Örneğin bütün toplumsal kesimlerin özgür ve örgütlü iradi güç haline gelme, yani demokratik katılımcılığa ulaşma sorununu çözenin modelidir. Yani demokratikleşmenin modelidir. Örneğin emek-

İşte Demokratik Özerklik devletçi sistemin yarattığı ekonomiden güvenliğe kadar toplum yaşamının bütün alanlarında ortaya çıkmış olan sorunları çözme iddia ve iradesine sahiptir. Bu bakımdan da Kürt sorununa çözüm gücü olma özelliği taşıdığı gibi, diğer toplumsal sorunların hepsi açısından da çözüm gücü olma iddia ve iradesine sahiptir. Örneğin kadın sorununu çözüme kavuşturma, kadının örgütlü özgür iradesini ortaya çıkararak toplumsal yaşama hak ettiği düzeyde etkin bir biçimde katılmasını sağlayacak bir demokratik toplum yapılanmasını ortaya çıkartma özelliği vardır. Bütün azınlık sorunlarını çözecek güce sahiptir. Bütün dil ve kültürlerin özgürce yaşam sorunlarını çözebilecektir. Emekçilerin baskı ve sömürden kaynaklı bütün sorunlarını çözecek güce sahiptir. Doğanın tahribini öngören ekolojik sorunları çözme gücüne sahiptir. Demokratik Özerklik sistemi toplum yaşamının bütün alanlarındaki sorunları çözme gücündedir. Dolayısıyla kapitalist modernitenin yarattığı toplum kırımına alternatif olarak demokratik toplum yaşamını yaratma iradesini ifade etmektedir. O açıdan da günümüzde bütün toplumsal kesimlerin yaşadığı sorunlara çözüm üretme gücüne, iradesine sahiptir. Yine dünyanın her dört köşesindeki toplumsal ve siyasal sorunlara çözüm bulma gücündedir. Sadece bir Kürt ulusal sorununu çözme boyutlu değil, bütün toplumsal, siyasal, askeri, ideolojik sorunları çözme boyutludur. Dolayısıyla bütün sorunlar bakımından geneldir, evrenseldir. Sadece Kürdistan'da toplumsal sorunları çözme gücüyle de sınırlı değildir, dünyanın dört bir yanında

hem de örgütsel ve pratik yaşam bakımından kırılması, aşılması zorunludur. Başta gençler ve kadınlar olmak üzere bütün toplumsal kesimlerde kapitalist modernitenin yarattığı ve derinleştirdiği bu zihniyet durumunun kırılıp aşılması kesinlikle zorunludur. Onunla birlikte, mevcut örgütsüzlüğün aşılaraq demokratik toplum örgütlenmesinin ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel, hukuksal, güvenlik, her boyutta mutlaka geliştirilmesi lazımdır. Yani demokratik toplum örgütlülüğünün oluşturulması gerekiyor. Bu düzeyde toplumun bilinçli ve örgütlü hale getirilmesi lazım geliyor. Demokratik toplum örgütlülüğünün demokratik konfederalizm sistemi temelinde güçlü bir biçimde yaratılması, geliştirilmesi, dolayısıyla toplumun örgütlü, özgür iradeli hale gelmesi, kendi sorunlarını çözüm gücü kazanması, kendi yaşamını kendi gücüyle örgütler hale gelmesi gerekiyor. Bu olmadan elbette Demokratik Özerklik çözümü olmaz. Demokratik toplum olmadan Demokratik Özerklik gerçekleşemez. Toplumun devletle ilişkileri düzenlenemez. Toplum bir irade haline gelmeden, dolayısıyla demokratik toplum oluşmadan, demokratik konfederalizm yaratılmadan Demokratik Özerklik çözümü gerçekleşemez.

Toplumsal özgürlük düzeyi kadının özgürlük düzeyiyle orantılıdır

O bakımdan demek ki, öncelikle günümüz toplumsal duruşunda köklü ve ciddi değişikliklerin ve gelişmelerin yaratılması, bütün toplumsal kesimlerin önemli bir demokratik bilinçlenmeyi ve örgütlülüğü sağlaması, toplumsal ya-

şam önem taşıyor. Toplumsal yön açısından kısaca bunu ifade etmek mümkündür. Diğer yön, devletsel yöndür. Bu da tabii ki mevcut ulus-devlet gerçeğinin mücadele ile geriletilmesini, daraltılmasını, sınırlandırmasını içermektedir. Günümüzde devlet her şey, toplum hiçbir şey haline gelmiştir; daha fazla da geçirmeye çalışmaktadır. Toplum yaşamdan tümden uzaklaştırılmış, adeta hiçbir şey haline getirilmiştir. Devletin kölesi, parçası durumuna düşürülmüştür. Toplum yok edilmekte, gerçek anlamda bir toplumdakırm uygulanmaktadır. Milliyetçiliğin başlangıç döneminde geliştirdiği soykırımın yerini kapitalist modernitenin son aşamasında ortaya çıkan toplumdakırm almıştır ve dünyanın her tarafından bütün toplumlara bu uygulanmaktadır. Devlet neredeyse bireyin ruhunu, duygularını, düşüncesini, bütün yaşam özelliklerini şekillendirmektedir. Toplumsal anlayışı, kültürü, ruhu, dili, örgütlülüğü, yaşamı inşa etmektedir. “Her şeyi ben belirlerim, başkası karışamaz” demektedir. Toplumu yok ederek, toplumun yerine kendisini geçirir. Böyle olan bir durumda elbette ki demokrasiden, özgürlükten, eşitlikten, insanlıktan, paylaşımdan, kardeşlikten söz edilemez. Bu en ağır faşizmdir, despotizmdir, soykırım durumudur. Bu en ağır köleleştirme durumudur. Sümer’den, Mısır Firavunlarından, Nemrutlardan çok daha azgın bir köleleştirme durumunu ifade etmektedir. Dolayısıyla devletin böyle olduğu bir yerde elbette ki toplumsal sorunlar en üst düzeyde yaşanır. Sadece toplumsal sorunlar mı? Hayır, onunla birlikte doğa katliamı sorunları yaşanır. Toplumsal doğa kendi iç ilişkileriyle baskı ve sömürü altında katledildiği, toplumdakırm uygulandığı gibi, doğakırım da uygulanır. Nitekim günümüzde geline nokta budur. Hem doğakırım, hem toplumdakırm en üst düzeyde uygulanmakta, neredeyse birçok kesimde kıyamet günü yaklaşıyor düşüncesi oluşmaktadır.

Elbette bu tehlikeli bir durumdur. Tarihin hiçbir döneminde devletçi sistem böyle olmamıştır. Mevcut ulus devlet zihniyeti, kapitalist modernitenin geliştirdiği ulus devlet yapısı devletçi sistem gerçeğiyle de uyusmamaktadır. Onda da bir sapmayı, farklılaşmayı ifade etmektedir. Bu noktada toplumsal sorunlara çözüm bulabilmek, toplumu ve doğayı tehdit eden sorunları ortadan kaldırarak yerküreyi yaşanabilir, toplumları da özgürce yaşar hale getirebilmek için bu azgınlaşmış, faşistleşmiş ulus devlet sistemini küçültmek, daraltmak, sınırlandırmak, yaşamın bazı alanlarıyla görevli ve sınırlı kılmak zorunludur. Bunun için de elbette mücadele gerekiyor. Kendiliğinden devletçi sistemin böyle bir sınıra çekilmeyeceği netçe görülüyor. Böyle bir durum beklenemez de. Hiçbir despot, egemenliği keyfi olarak elden bırakmaz. Ancak mücadele edilerek oradan uzaklaştırılabilir. Dolayısıyla da mevcut devlet sistemini küçültecek, daraltacak, toplumdakırm durumundan uzaklaştıracak, sınırlandıracak bir mücadeleye ihtiyaç vardır. Böyle olduğu ölçüde devlet gerçek kamu güvenliği rolüne, görevine geri çekilir. Demokrasiye duyarlı hale gelir. Demokratik toplumla uzlaşan, anlaşılan, rol paylaşan bir yapı kazanır. Bunun için de elbette ki toplumun, mevcut egemen, faşist ulus devlet sistemine karşı çok yönlü bir mücadelesine ihtiyaç vardır. Mücadeleyle ulus devletçi sistemin böyle bir sınıra çekilmesi gerekiyor. Demokratik Özerkliğin inşa edilmesinin, Demokratik Özerklik çözümünün gerçekleşmesinin önemli ve temel bir yönü de bu oluyor. Bu iki husus

gerçekleşmedikçe elbette ki Demokratik Özerklik çözümü ortaya çıkmaz. Devlet ile demokrasiyi ilkeli uzlaşmaya götürececek bir durum olmaz. Devlet geriletilip gerçek sınırlarına çekilmeden demokrasi kabul etmez, demokrasiyle uzlaşmak istemez. Demokrasi gelişmeden, demokratik toplum örgütlülüğü olmadan devleti kendi sınırlarına çekilmek zorunda bırakacak bir gelişme olmaz. Bir de devleti o sınıra getirecek güç olmadığı gibi, devletle ilkeli uzlaşma yapacak bir demokrasi de olmaz, demokratik irade de ortaya çıkmaz.

Demokratik Özerklik devleti küçültüp sınırlandırmak demektir

Demek ki Demokratik Özerklik çözümünün olabilmesi her şeyden önce demokratik toplum örgütlülüğünü gerektiriyor. İki, devletin mevcut ulus devletçi yapısına karşı etkin bir mücadele ederek devletin daraltılıp sınırlandırılmasını ve demokrasiye duyarlı hale getirilmesini gerektiriyor. Yani devletin, demokratik toplum gerçeğini kabul eden, onunla anlaşma, uzlaşma yapmayı benimseyen bir sınıra çekilmesini zorunlu kılıyor. Demokratik Özerkliğin uygulanabilmesi ancak bununla mümkündür. Bir başka deyişle, Demokratik Özerklik çözümünü geliştirmek demek; bir yandan demokratik toplum örgütlülüğü geliştirmek için mücadele etmek, diğer yandan devleti küçültüp sınırlandırarak demokrasiye duyarlı kılmak üzere etkin mücadele yürütmek demektir. O halde açığa çıkıyor ki, Demokratik Özerklik sadece bir hukuki durum değildir. Sadece pasif bir biçimde gerçekleşen bir husus da değildir. Demokratik özerklik çözümü demek; yoğun bir ideolojik mücadele, eğitim, propaganda, kapsamlı bir demokratik toplum örgütlenme çalışması; ekonomiden siyasete, kültüre kadar toplumun her alanda demokratik bilinç ve örgütlülüğünün geliştirilmesi, toplumun özsavunmasının oluşturulup kendi güvenliğini sağlar hale getirilmesi, faşizme, ulus devletçi yapıya karşı çok yönlü, etkin, aktif bir demokratik siyasi mücadelenin yürütülerek devletin geriletilmesi ve sınırlandırılması demektir. İdeolojik mücadele propaganda ve eğitim demektir. Örgütsel mücadele, toplumun başta gençlik ve kadınlar olmak üzere tüm kesimlerinin demokratik örgütlülüğünün sağlanması, demokratik konfederalizmin inşası demektir. Siyasi mücadele demek, devletin küçültülüp daraltılarak politik toplumun etkin bir biçimde pratikleşir hale gelmesini sağlamak demektir. Ve gerektiğinde de, bu mücadele ihtiyaç duyduğunda da özsavunma mücadelesinin, direnişinin geliştirilmesi, meşru savunma mücadelesinin yapılması demektir. Demokratik Özerklik böyle aktif, fonksiyonel, etkin bir mücadele durumunu ifade etmektedir.

Demokratik Özerklik pasif bir duruş olmayıp, aktif ve etkin bir mücadele durumu olduğuna, her zaman aktif bir mücadeleyi ve demokratik toplum inşasını içeren bir süreci ifade ettiğine göre; böyle bir süreçte kuşkusuz herkese, bütün toplumsal kesimlere çok büyük, önemli roller ve görevler düşmektedir. Elbette en başta da en çok ezilen ve sömürülen, dolayısıyla demokrasiye ve özgürlüğe en çok ihtiyacı olan kesimlere en çok görev ve sorumluluk düşmektedir. Çünkü demokratik toplumun gelişmesi bu kesimlerin bilinçlenmesi ve örgütlenmesine bağlıdır. Ancak böyle bir bilinçlenme ve örgütlenme durumuyla demokratik toplum gelişir ve inşa olur. Demokratik toplumun gelişip inşa olması demek de, devletçi sisteme karşı onu geriletecek demokrasi mücadelesinin etkin, aktif bir biçimde

“Demokratik Özerklik pasif bir duruş olmayıp, aktif ve etkin bir mücadele durumu olduğuna, her zaman aktif bir mücadeleyi ve demokratik toplum inşasını içeren bir süreci ifade ettiğine göre; böyle bir süreçte kuşkusuz herkese, bütün toplumsal kesimlere çok büyük ve önemli roller ve görevler düşmektedir.

Elbette en başta da en çok ezilen ve sömürülen, dolayısıyla demokrasiye ve özgürlüğe en çok ihtiyacı olan kesimlere en çok görev ve sorumluluk düşmektedir”

çilerin sorunlarını çözenin modelidir. Toplumun devletçi sistem altında yaşadığı ağır ekonomik sorunları çözme modelidir. Bununla bağlantılı olarak sadece toplumsal doğanın sorunlarını değil, birinci doğanın neredeyse yıkımla yüz yüze getirilen ağır ekolojik sorunlarını da çözenin modelidir. Yine toplumun sosyal sorunlarını; eğitim ve sağlık gibi günümüzde gerçekten de insanlığı çok uğraştıran ve bitirme noktasına getiren sorunları çözenin de modelidir. Hukuksal sorunları, diplomatik sorunları, siyasi sorunları çözenin modelidir. Neredeyse toplumsal ahlakın ve politikanın bitirildiği, ahlak ve politikanın çıkar elde etmek, baskı ve sömürü uygulamak, bunun kurnazlığını geliştirmek haline geldiği bir dünyada, bütün bunları yok ederek politik ve ahlaki toplum gerçeğini, yapısını koruyup geliştirmenin modeli olmaktadır. Yine toplumun güvenlik sorununu, özsavunma sorununu çözme modelidir. Nitekim savunma adı altında geliştirilen ordular, devletçi sistemin geliştirilmesinin çekirdeği olmaktadır ki, bu da her türlü baskı, sömürü ve zulmün temelini oluşturmaktadır. Bütün toplumsal sorunların da böyle bir egemenlik sistemine bağlı olarak geliştirildiği ve inşa olduğu tartışmasıdır. Dolayısıyla toplumların inşa edilmiş sorunlardan kurtarmanın en önemli bir boyutunun da elbette onun güvenlik sorununu kendi özgüçüyle, özsavunmasıyla çözebilmesi olduğu açıktır. Özsavunma, meşru savunma başkalarına bırakıldığında elbette ki orada egemenlik, dolayısıyla baskı ve sömürü gelişebilmektedir.

bütün toplumlarda yaşanan temel sorunları çözme gücüne sahiptir. Bu bakımdan da yerel değil, bölgesel değil, evrensel bir çözüm sistemidir.

Böyle bir tanım ve izah ardından, şimdi de Demokratik Özerklik projesinin uygulanabilirlik durumu üzerinde bazı değerlendirmeler yapabiliriz.

Hiç kuşkusuz Demokratik Özerklik sisteminin uygulanabilmesinin iki yönü vardır: Bir, toplum yönü; iki, devlet yönü. Demokratik Özerkliğin inşa olabilmesi ve dolayısıyla sorunlara çözüm getirerek toplumsal yaşamı doğru ve yaşanılabilir bir düzeye çekebilmesi için bu iki yönden değişikliklerin, gelişmelerin ortaya çıkması gerekmektedir. Örneğin toplum boyutunda önemli değişiklikler ve gelişmeler mutlaka olmak zorundadır. Demokratik konfederalizm olarak tanımladığımız toplumsal sistemin mutlaka örgütlenip geliştirilmesi, Demokratik Özerklik çözümünün gerçekleşebilmesi için zorunludur. Bu bakımdan da toplumun önemli bir bilinçlenme ve örgütlenme düzeyi kazanması gerekir.

Günümüzde mevcut toplumsal duruş bundan çok uzaktır. Özellikle genelde devletçi sistem, özel olarak da kapitalist modernist sistem, toplumları bilinçsiz ve örgütsüz hale getirebilmek için adeta insanların beynini yıkayıp onları alıktırabilmek için elden gelen her şeyi yapmıştır. Tekniğin, iletişimin bütün gücünü kullanarak insanları düşünemez, örgütlenemez, kendi gerçeğini göremez, her şeyi devletten bekler, başkasından ister, devlet baba bize versin der duruma düşürüp zavallılaştırmıştır. Her şeyden önce, işte bu durumun hem zihniyet,

şama demokratik konfederalizm sistemi içerisinde son derece bilinçli ve örgütlü bir katılımı gerçekleştirmesi gerekiyor. Bu konuda özellikle kadınların ve gençlerin çok bilinçli ve örgütlü hale gelmeleri ve katılım sağlamaları esastır. Özgürlüğün, toplumsal demokrasinin gelişmesi buraya bağlıdır. Genel bir tanım vardır: “Toplumsal özgürlük düzeyi kadının örgütlülük ve katılım düzeyiyle, özgürleşme düzeyiyle orantılıdır” denir. O halde kadın kesiminin mevcut durumdan kurtularak, mevcut bilinçsizliği aşarak bilinçlenen, örgütsüzlüğü aşarak örgütlenen, köleliği yıkarak özgür ve demokratik yaşamın birinci öznesi haline gelen bir örgütsel gelişme düzeyini yaşamaması gerekiyor. Aynı şey benzer biçimde gençlik için de geçerlidir. Kadın; özgürlük çizgisinin düzeyini ifade eder, denetim sağlarken, gençlik de elbette yeniye yaratmanın gücünü, dinamizmini, ruhunu ortaya çıkartmaktadır. Yine özgür, eşit, demokratik yaşamın temel zeminini, insani duruşunu ifade etmektedir. Bu açıdan her şeyden önce mevcut toplumsal duruşta, başta kadınlar ve gençlik olmak üzere tüm halk kesimlerinde bir değişimin, yenilenmenin bilinçlenme ve örgütlenme düzeyinde geliştirilmesi gereklidir. Bunun sadece parça parça bir örgütlülüğü de söz konusu olamaz. Bu bilinç ve örgütlenmenin demokratik konfederalizm sistemi temelinde gerçekleşmesi, gelişmesi, demokratik toplumun demokratik konfederalist toplum olarak ortaya çıkması, böyle örgütlü ve bütünlüklü bir iradi güç kazanması da Demokratik Özerklik çözümünün gerçekleşmesi açısından büyük

gelişmesi demektir. Ancak mücadele edecek böyle bir demokratik toplum gücü, bilinç ve örgüt alanında geliştiğçe gerçekleşebilir. Bu bakımdan da kuşkusuz Demokratik Özerkliğin gerçekleşebilmesi, inşa olabilmesinde bütün toplumsal kesimlerin mücadele etmesi, çalışması zorunludur. En başta ve en çok görev de hiç kuşkusuz kadınlara ve gençliğe düşmektedir. Neden? Çünkü en çok ezilen ve baskı altında tutulan, toplum dışına itilen kesim kadın kesimidir. Daha devletçi uygarlığın şafağında köleleştirilen kesim kadındır. Denebilir ki, kölecî sistem kadın köleliği üzerinde şekillenmiştir. Dolayısıyla bu sistemin kırılabilmesi, köleliğin yıkılabilmesi, özgür ve demokratik toplum yaşamının inşa olabilmesi her şeyden önce kadının bilinçlenmesi, örgütlenmesi, toplumsal yaşama özgür ve eşit temelde katılım gücüne ulaşmasını gerektirir. İşte Demokratik Özerkliğin inşasını sağlayacak demokratik toplum örgütlülüğünün temel ve birincil yanı burasıdır.

Diğer yandan, gençlik elbette ki her zaman geleceği temsil etmektedir. Gelecek, yeni düzen, yeni yaşam, yeni sistem hep gençlik içindir. Dolayısıyla da arayışçı olan, kendi yaşamını yaratmaktan herkesten çok sorumlu olan gençliktir. Buna göre bir dinamizmi ve

liştikçe demokratik toplum oluşur, demokratik toplum oluşukça da tabii ki faşist devlet gericiliğine karşı mücadele ve dolayısıyla devleti demokrasiye duyarlı kılıp Demokratik Özerklik sisteminin inşasının bir ayağı, demokratik toplum ayağı gerçekleştirilmiş olur.

Gericiliği başta en uçlaştığı yer olan Kürdistan'da kırmak zorunludur

Toplumsal çerçevede bunlar ifade edilirken, kuşkusuz farklı toplumlar düzeyinde de bu gerçeği ifade etmek lazım. Örneğin Demokratik Özerkliğin Türkiye'de, Ortadoğu'da gelişebilmesi için herkesten çok Kürtlerin bilinçlenip örgütlenerek mücadele etmesi gerekir. Çünkü mevcut Ortadoğu sistemi Kürdistan'ın bölünmesi ve Kürt toplumuna soykırım rejiminin dayatılmasıyla oluşmuştur. Bölgenin hepsindeki mevcut gericilik, despotizm, antidemokratizm, faşizm, diktatörlükler Kürdistan üzerindeki egemenlikten güç almakta ve oraya dayanmaktadır. Dolayısıyla da toplumsal dayanışma, demokratik birlik, kardeşlik oluşmamaktadır. Bölgede demokrasi gelişmemektedir. Bölgede, Ortadoğu'da demokrasinin gelişebilmesi, kardeşliğin oluşabilmesi, demokratik Ortadoğu birliğinin yaratılabilmesi için Kürdistan'ı bô-

lulukları düzeyinde de gerçekleştirecektir. Kürdistan'ın dışında Türkiye, İran, Irak, Suriye gibi, yine Ortadoğu ve Avrupa'nın değişik alanlarına savrulmuş Kürtler düzeyinde demokratik toplum örgütlülüğünü geliştirecek, dolayısıyla da Kürt özgür ve demokratik iradesini yaratarak bulunduğu alanda despotizmin yıkılıp demokrasinin gelişmesine hizmet edecektir. Bir demokrasi kuvveti olarak rol oynayacaktır. Hem ulus devletçi sistemin milliyetçiliğini gerileterek demokrasinin gelişmesinde rol oynayacak, hem de birlikte yaşadığı toplumlarla demokratik ve kardeşçe ilişkiler kurma, birlik olmanın gücünü, zeminini ortaya çıkartmış olacaktır. Bu bakımdan örneğin bölge düzeyinde Demokratik Özerkliğin gelişmesinin inşa, olmasının temelinde Kürt sorununun demokratik çözümü yatmaktadır. Demokratik konfederalizm temelinde Kürt toplumunun demokratik örgütlülüğünün Kürdistan'da ve Kürdistan dışında oluşması gerekmektedir. Ancak bununla Kürtlerin diğer toplumlarla demokratik temelde kardeşçe ilişkilensinin, yine devletçi sistemle Demokratik Özerklik temelinde sorunlarını çözmesinin zemini ortaya çıkar. Bu bakımdan da Kürt toplumunda en çok kadınlara, gençlere, emekçilere büyük görev ve sorumluluk düştüğü gibi, örneğin Orta-

luların temel tutumu, uğraşı, arayışı olmalıdır. Bunu aynı zamanda kendilerine her türlü savaşı, katliamı, faşizmi, militarizmi dayatan Kürt sorununu çözmek için de yapmalıdırlar.

Kürt sorunu Kürtlerle iç içe yan yana yaşayan toplumların da sorunudur

Örneğin bugün Türkiye'de bir savaş yaşanmaktadır ve bu Kürt sorunundan kaynaklıdır. Türkiye toplumunun birincil sorunlarından bir tanesi, belki de en başta gelen sorunu barış sorunudur. Bu da Kürt sorunundan kaynaklanan bir durumdur. Barış olmadan, savaş durdurulmadan Türkiye'de demokrasi olamaz, özgürlük olamaz, Türkiye'nin gençleri, kadınları, emekçileri özgür, eşit, adil, demokratik bir yaşama kesinlikle ulaşamaz. Buna ulaşabilmeleri Kürt sorununun çözümüne, yani savaşın bitirilip barışın sağlanmasına bağlıdır. O halde Kürt sorunu sadece Kürtlerin sorunu değil, Kürtlerle iç içe, yan yana yaşayan toplumların da sorunudur. Kürtlere soykırım dayatan devletlerin egemenliği altında yaşayan bütün toplumların sorunudur. Nasıl ki Kürt toplumunun bu devletlerle sorunu varsa, bununun için mücadele ediyorsa; bu devletlerin egemenliği altında yaşayan diğer toplumların da bu devletlerle sorunları vardır. Onlar da bu devletlerden baskı, işkence ve sömürü görüyorlar. Özgür ve demokratik yaşam bu devletlere karşı mücadele etmeleri, devletleri sınırlandırıp daraltarak demokrasiye duyarlı hale getirmeleri, kendi demokratik toplum örgütlülüklerini geliştirerek devletlerle Demokratik Özerklik çözümünü gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Kürtler Demokratik Özerklik çözümünü hem Kürt ulusal sorununu çözmede, hem de başta kadınlar olmak üzere özgürlük sorunlarını, demokrasi sorunlarını çözmeye nasıl kullanıyorlarsa, Türkler de, Araplar da, Farslar da, Asuri-Süryaniler de, Ermeniler de, Ortadoğu'da yaşayan bütün toplumlar da kendi kimlik sorunlarını, özgürlük sorunlarını, demokratik yaşam sorunlarını çözebilmek için Demokratik Özerkliği inşa etmek üzere demokratik toplum örgütlülüklerini geliştirmeleri, bu çerçevede de devletin baskıcı, despotik yapısı ve saldırılarına karşı mücadele etmeleri gerekmektedir. Bu noktada Demokratik Özerklik sadece Kürt sorununu çözme durumu, çizgisi değildir. Demokratik Özerk Kürdistan'ı yaratma çizgisi de değildir. Kaldı ki Kürdistan'da Demokratik Özerkliği yaratmak Kürt sorununun çözümü açısından yeterli değildir. Kürdistan'da yaşayan Kürtler kadar, Kürdistan dışında yaşayan Kürtler de vardır. Demokratik Özerkliğin Kürdistan'da sorunu çözmediği kadar, Kürdistan dışındaki Kürtlerin sorunlarını da çözebilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla Demokratik Özerklik Kürdistan dışındaki Kürtlerin de kendi özgür demokratik yaşamlarını yaratmasının bir modelidir, sistemidir. Benzer biçimde Türkiye ve Ortadoğu'daki bütün toplumların, toplumsal kesimlerin, halkların özgürlük ve demokrasi sorunlarını çözmeye modeli, sistemidir. Bu bakımdan sadece Kürdistan'a özgü bir sistem değil, bir Türkiye sistemidir, bir Ortadoğu ve dünya sistemidir. Günümüz dünyasında insanlığın özgürlük ve demokrasi sorunlarını çözmesinin, devlet ulusçu sistemi yıkarak, gerileterek demokratik toplum yaşamını inşa etmenin, geliştirmenin yegane yolu ve sistemi durumundadır. Demokratik Özerkliği böyle ele almak, algılamak gerekiyor.

Bu bakımdan da bütün toplumsal kesimlerin, yine bütün toplumların demokratik toplum inşa etmek ve Demokratik Özerkliği geliştirmek için yürüttükleri mü-

cadeleler, çalışmalar birbirleriyle dosttur, kardeşdir, dayanışma halindedir, dolayısıyla birbirlerine güç verir. Bazı alanlarda, örneğin Kürt sorununun çözümünde Türkiye toplumu ile Kürt toplumunun demokratik mücadelesi tümüyle bir ortaklık, dayanışma içerisinde olmayı gerektirdiği, birbirini bu kadar yakından etkilediği, doğrudan bir etkileme ve bütünlük içinde olduğu gibi, bazıları da dolaylı, uzaktan etkiler; ama hepsi bir etkileşim halindedir. Bu bakımdan da Demokratik Özerkliğin inşasında bütün insanlığa ve bütün toplumlara, bütün toplumsal kesimlere görev ve sorumluluk düşmektedir. Bunun içerisinde de en çok ezilen, sömürülen, inkar edilen, baskı uygulanan kesimlere, toplumlara en çok görev ve sorumluluk düşmektedir. En çok mücadele etmesi gereken, bilinçlenip örgütlenmesi, bunun için çalışması gereken kesimler, toplumlar kesinlikle bunlar olmaktadır. Eğer bütün kesimler bilinçlenmelerini ve örgütlenmelerini geliştirir, toplumsal yaşama özgür katılımlarını sağlarlarsa, orada demokratik toplum oluşur, demokratik konfederalizm gelişir. Kürt sorunu, Kürtlerin kendi demokratik yaşamlarını örgütlemeleri ve kendi iradeleriyle kendi öz yönetimlerini geliştirip kendi yaşamlarını sürdürmeleri temelinde çözülür. Kürtler arası birlik, ilişki, devletlerle gerçekleştirecek Demokratik Özerklik çözümü temelinde çözüme kavuşabilir. Demokratik Özerkliğin hukuki bir çözümü geliştikçe, yani ne kadar devlet, ne kadar demokratik toplum hususu belirlenip belli bir uyum, uzlaşma ortaya çıktıkça devletlerle toplumlar arasında sert çatışma olmayacağı gibi, mevcut devletlerin sınırlarını çok etkilemeden Kürdistan parçalarındaki toplumların birbiriyle demokratik ilişkilerini geliştirmeleri de gelişir.

Demokratik Özerklik çözümü oldukça yaratıcı biçimlere açık bir sistemdir

Elbette her parçanın demokratik toplumu kendi içinde daha sıkı, örgütlü olur. Parçalar arasındaki birlik biraz daha gevşek, mevcut devlet sınırlarını da gözetken temelde olur. Kürdistan parçalarının içinde yer aldıkları devletlerle ilişkileri Demokratik Özerklik temelinde belirlenir. Kürdistan bölgesindeki toplum kendi bölgesel düzeyde demokratik yönetimini yarattığı gibi, Kürdistan dışındaki Kürt toplumu da bulunduğu yerde kendi demokratik özyönetimini yaratarak, yan yana bulunduğu toplumlarla demokratik konfederalizm temelinde ortak yönetimler geliştirir. Buna dayalı olarak da devletle Demokratik Özerklik temelinde kendi çözümlerini toplumun demokratik yaşamını kendi elleriyle, güçleriyle gerçekleştirme durumunu sağlarlar. Kuşkusuz bu şu şekilde olacak diye baştan kestirip atmak da ne mümkün, ne de doğru bir yaklaşım olur. Bu tür durumlar ne düzeyde gerçekleşecek, hangi süreçlerden geçerek gelişecek, ne tür yapılanmalar, biçimler ortaya çıkartacak bunu birazda pratik gösterecektir. Pratikte, işin özünü kaybetmemek kaydıyla, son derece yaratıcı biçimlere açık olmak lazımdır. Çünkü Demokratik Özerklik çözümü oldukça yaratıcı biçimlere açık, işin özünü ilgili bir sistemdir. Kuşkusuz biçim özden kopuk olmaz; ama bir özü yansıtan tek bir biçim de söz konusu değildir. Belki bir biçim daha çok o özü yansıtır olsa da, yine de mevcut özü yansıtacak farklı biçimler de vardır. Bu biraz da Demokratik Özerkliği inşa mücadelesinin gelişme sürecine bağlıdır. Bu süreç nasıl gelişir, karşılıklı mücadele nasıl seyredir, devleti geriletme, demokratik toplumu örgütleme çabaları nasıl gelişirse, Demokratik Özerkliğin gerçekleşme biçimi de ona göre olur.

duyarlılığı her zaman vardır. Hem geleceği yaratma ihtiyacı vardır, hem de bunu yaratacak duyarlılığı ve dinamizmi söz konusudur. O bakımdan da gençliğin bu gerçeği harekete geçirilmeden, bilinçli, örgütlü olarak aktif katılımı sağlanmadan demokratik toplum örgütlülüğü oluşamaz, toplumsal demokrasi kesinlikle gerçekleşemez. Dolayısıyla da Demokratik Özerkliğin inşasını sağlayacak demokratik toplum örgütlülüğü oluşmaz.

Bunlarla birlikte elbette emekçi kesimlere; işçilere, memurlara, köylülere, çalışan herkese önemli roller düşmektedir. Çünkü ekonomik yaşamı üreten onlardır. Toplumsal yaşamda da ekonominin ne kadar önemli olduğu, demokratik toplumun olup olmamasında temel ölçülerden birini oluşturduğu ortadadır. Bu bakımdan da bütün emekçi kesimlerin bilinçli ve örgütlü olmaları, üretimlerini demokratik çerçevede bilinçli bir biçimde yapabilmeleri önem taşımaktadır.

Dikkat edilirse, demokratik toplum örgütlülüğünü geliştirebilmek için başta kadınların, gençlerin, bütün çalışanların bilinçli, örgütlü, kendi özgür iradeleriyle ve örgütlü bir biçimde demokratik toplum yaşamına katılabilmeleri zorunludur. Demokratik Özerkliğin inşasını sağlayacak demokratik toplum gerçeğini var edecek, yaratacak güçler bunlardır. Bunlar ge-

len ve Kürtlere soykırımı dayatan mevcut rejimin yıkılması şarttır. Gericilik Kürdistan'da yıkılmak durumundadır. Mevcut baskıyı, zulmü, faşizmi, toplumkırımı ifade eden gerici sistemi, onun en çok uçlaştığı yer olan Kürdistan'da kırmak zorunludur. Bunu gerçekleştirecek olan da elbette en başta Kürt toplumdur, Kürt toplumunun geliştireceği ulusal ve toplumsal özgürlük ve demokrasi mücadelesidir, yani Kürdistan devrimidir, Kürdistan özgürlük hareketidir. Kürdistan'da mevcut toplumkırımı sürdüren devlet ulusçu sistemin kırılması, yıkılması ve dolayısıyla Kürtlerin demokratik ulus olarak bilinçli, örgütlü bir biçimde Ortadoğu yaşamına, diğer toplumlarla özgür, eşit temelde kardeşçe katılabilir hale gelmesi, bölgesel düzeyde Demokratik Özerklik çözümünün gerçekleşmesini ortaya çıkaracaktır. Yani Kürt sorununun çözümünü Demokratik Özerklik temelinde yaratacaktır. Kürt kadını, Kürt genci, emekçisi örgütlenerek kendi özgür ve demokratik yaşamını yarattığı gibi, Kürt demokratik uluslaşması temelinde örgütlenerek, yani Kürdistan demokratik konfederalizmini yaratarak da Kürt sorununu çözüme götürecek bir ulusal iradeyi örgütlü düzeyde ortaya çıkaracaktır. Bunu Kürdistan'da yapabileceği gibi, Kürdistan'ın dışında yaşayan Kürt top-

doğu düzeyinde de en çok Kürt toplumuna birincil dereceden görev ve sorumluluk düşmektedir.

Bunlarla birlikte, elbette başta Kürdistan'ı egemenlik altında tutan, Kürt toplumuna soykırım dayatan devletlerin egemenliği altında yaşayan toplumlar olmak üzere, Ortadoğu'nun bütün toplumlarına özgürlük ve demokrasi için, Demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılabilmesi için mücadele etme görev ve sorumluluğu düşmektedir. Dikkat edilirse, Demokratik Özerklik sadece ulusal-kültürel sorunları çözme sistemi değildir. Yine sadece Kürdistan'da Kürt toplumunun sorunlarını çözmeyi öngören bir sistem de değildir. Bunları da içine almak üzere, bunun ötesinde bütün toplumsal sorunları, bütün Ortadoğu'nun ve dünyanın toplumsal düzeyde yaşadığı sorunları çözme sistemidir. O bakımdan da örneğin Türkiye toplumunun faşizmi, despotizmi, militarizmi yıkarak demokratik bir toplum haline gelebilmesi için elbette ki başta gençleri, kadınları, emekçileri olmak üzere bütün toplum kesimlerinin özgürlük ve demokrasi için mücadele etmeleri, kendilerini eğitip örgütlenmeleri zorunludur. Demokratik bir zihniyet kazanmak, demokratik bir örgütlülük ortaya çıkartmak, dolayısıyla da demokrasiyi egemen kılmak bu top-

Bu anlamda da biçimsel bakımdan çok kalıpcı, mutlakçı olmamak, son derece alternatifli ve yaratıcı bir yaklaşım içinde olmak, esas olarak işin özünü doğru anlamak, o özü korumak, geliştirmek önem taşımaktadır.

Sonuç olarak bu projenin ya da çözüm sisteminin uygulanabilirlik koşulları üzerinde de birkaç hususu belirtmek yararlı olabilir.

Devlet ile toplumlar arasındaki çelişki çok ileri düzeydedir

Demokratik Özerklik projesinin ya da sisteminin günümüz koşullarında uygulanma imkanları ne kadar vardır? Elbette bu soru çok önemli bir soru olmaktadır. Bu soruyu şöyle de ifade edebiliriz: Günümüzde demokratik toplum örgütlenmesini geliştirme koşulları ne kadar var? Demokratik toplum mücadelesi ne kadar verilebilir? Gerici, despotik devlet sistemine karşı onu geriletici bir mücadele ne kadar yürütülebilir? Aslında Demokratik Özerkliğin inşa koşullarının ne kadar olduğunu bu hususlar belirlemektedir. Dikkat edilirse, günümüz toplumsal koşulları hem demokratik toplumu bilinçlendirme ve örgütlenme anlamında, hem de despotik, faşist devlete karşı mücadele etme bakımından oldukça elverişli imkanlara, fırsatlara sahiptir. Her şeyden önce, devletçi sistem kendi içinde ciddi çelişkiler, çatışmalar, iktidar mücadeleleri yaşamaktadır. Diğer yandan, bu çelişkiler topluma çok kötü yansımakta. Devlet ulusçu sistem neredeyse faşizm haline gelmiş bulunmaktadır. Özellikle Türkiye koşullarında bu çok daha fazla öne çıkıyor. Geçmişte Irak'ta Saddam rejimi bunu daha ileri götürdü ve sonucun ne olduğu görüldü. Şimdi Türkiye'de her ne kadar demokrasi dense de, ulus devletçi sistem faşizan uygulamalarla kendi egemenliğini sürdürmektedir. İran ve Suriye'deki devlet yapıları da bundan farklı değil, hatta daha despotik ve faşizan özellikleri taşıyan yapılara da sahiptirler.

Şimdi bu devlet yapılarının toplumlar üzerinde çok ağır baskı ve sömürüsü söz konusudur. Toplumlar adeta bu antidemokratik ve despotik sistemlerin baskısı altında yaşayamaz durumdadır. Evet, bu sistemler Kürtlere soykırım dayatıyorlar, Kürt toplumunu her gün ruhuyla, duygusuyla, düşüncesiyle, örgütsel yaşamıyla katlediyorlar, soykırımdan geçiriyorlar, ama Kürtlere bunu uygulayabilmek için Türk, Arap, Fars toplumları üzerinde de çok ağır bir baskı ve sömürü uyguluyorlar. Despotik bir sistem yürütüyorlar. Bu bakımdan da toplumlar bu sistemler altında çok eziliyor, ağır derecede sömürülüyorlar.

yirmi yıldır böyle bir durum yaşanıyor. Küresel sistem ile bölge ulus devlet güçleri arasında da bir çelişki ve çatışma durumu var. Bu da toplumlar üzerine baskı ve savaş olarak yansıyor ve toplumların özgürlük ve demokrasi mücadelelerini yürütmesini gerekli kılıyor, teşvik ediyor, zorunlu kılıyor. İnsanları, toplumları bu çatışmalı, savaştı, baskı ve sömürücü sistem altında yaşayamaz duruma getiriyor. Dolayısıyla bu sisteme karşı özgürlük ve demokrasi için mücadele etmek bir zorunluluk oluyor.

Şimdi böyle bir mücadele hangi yöntemlerle nasıl geliştirilebilir? Daha başka bir deyişle, Demokratik Özerklik mücadelesi nasıl yürütülebilir? Demokratik Özerklik sistemi böyle bir ortamda nasıl geliştirilebilir? Dikkat edilirse, küresel, bölgesel ve toplumlar için belirttiğimiz çelişki ve çatışmalar etkin, aktif mücadele etmek için son derece elverişli koşullar sunuyor. Özgürlük ve demokrasi için mücadele etmenin fırsat ve imkanlarını yaratıyor. O halde bu koşullarda Demokratik Özerklik mücadelesi nasıl yürütülmeli? Bu konuda da oldukça yaratıcı ve çok yönlü olmaya ihtiyaç var. Demokratik Özerkliğin ne olup olmadığı ve nasıl inşa edileceğine dair kısmi bir açıklık getirdik. Dikkat edilirse mevcut yasal koşullarda, özellikle Türkiye'de Demokratik Özerkliğin inşasının bazı kısımları çok çelişki ve çatışmaya düşmeden de örgütlenebilir. Örneğin, demokratik toplumun ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel bilinçlenme ve örgütlenmeyi içeren belli bir gelişme düzeyi mevcut yasalarla, yani devlet gerçeğiyle çok fazla çelişki ve çatışma içine girmeden de gerçekleştirilebilir. Bu aslında bir toplumsal bilinçlenme ve örgütlenme işidir. Eğer bunu yapan bir kuvvet olursa, buna öncülük edilirse, mevcut devletçi sistemlerle çok fazla çelişki ve çatışmaya girmeden Demokratik Özerkliği geliştirecek demokratik toplum örgütülüğünün belli bir düzeyde yaratılması mümkündür. Ama halen bunu yapan yoktur. Özellikle Kürdistan'da bu gerçekleştirilebilir. Sadece Kuzey'de de değil, Kürdistan'ın batısında da, güneyinde de, yurtdışındaki Kürtler içinde de bu tür örgütlülük çok fazla oranda geliştirilebilir. Ama bunu anlamak, görmek, önemsemek, yaratıcı yöntemlerle böyle bir çalışmayı yürütmek önem taşımaktadır. Bizde sorun aslında biraz da burada çıkıyor. Bu gerçekleri görüp, bunları sağlatacak bir mücadeleyi, çalışmayı uygun planlamalar ve örgütlemeler temelinde yürütmek yerine; daha çok çelişki ve çatışmaları tahrik etmek, öne çıkartmak geliyor. Böyle inşa çalışmaları sıkıcı ve zor geliyor. Çünkü sabır istiyor, bilinç istiyor, örgütlülük istiyor, ısrar istiyor. Çoğunlukla

kratik eylemliliğini geliştirerek, demokratik mücadele alanlarını kullanarak; gösteri, boykot, yürüyüşten tutalım seçimlere kadar birçok demokratik mücadele alanını kullanma temelinde devletin faşist-despotik yanını teşhir etme, onu geriletme, dolayısıyla demokratik toplum örgütlenmesinin alanını açma, genişletme ve böylece ortaya çıkardığı imkan ve fırsatlara dayanarak demokratik toplum örgütülüğünü geliştirme, böylece Demokratik Özerkliği inşa etme imkanı da var. Bu da belli ölçüde yürütülebilecek bir mücadele biçimidir. Demokratik siyasi mücadele bu anlamda geliştirilebilir. Fakat dikkat edilirse hepsi

rindeki soykırım rejiminin, inkar ve imha sisteminin zihniyet ve politika düzeyindeki ısrarı dikkate alınırsa tabi ki uzlaşma imkanı sınırlıdır. Daha çok çelişki ve çatışma yönü öne çıkmaktadır. Bu bakımdan da devlet ile hukuksal uzlaşmaların olamadığı durumlarda elbette ki siyasi ve askeri mücadele Demokratik Özerkliğin inşa zeminini güçlendirmek, inşa koşullarını yaratmak ve inşasını gerçekleştirmek için gerekli olmaktadır. Buna da Kürt halkının özgüçüyle ve öz örgütlülüğüyle Demokratik Özerklik mücadelesi yürütmesi ve Demokratik Özerkliğini inşa etmesi diyoruz. Nitekim günümüzde böyle bir durum yaşanıyor.

temlerle yargılamaya çalışmaktadır. Gençler, kadınlar üzerinde çok ağır bir polis baskısı, terörü vardır. İnsanlar dövülmekte, işkence edilmekte, evler basılmakta, sokakta toplum üzerinde gözdağı vermeyi, sindirmeyi ifade eden çok yoğun bir faşist polis baskısı uygulanmaktadır. Güncel olarak yaşanan zaten budur. Eğer demokratik çözüm konusunda daha fazla zorlanılırsa şiddetin arttırılacağı yönünde de sürekli tehdit vardır. Ordu bu tehdidi yapmakla ve zaten sürekli gerillaya karşı operasyonu, savaşı sürdürmektedir. Bu da, eğer 2011 seçimlerinde yeni bir siyasi irade ortaya çıkmazsa, Demokratik

“Son günlerde AKP de, Genelkurmay da yeniden savaşla, şiddetle, baskıyla Kürt toplumunu tehdit etmektedir. Kürt toplumunun “ben Türkçenin yanında kendi anadilimi de kullanacağım, iki dilli olacağım” talebi karşısında bile hem AKP, hem Genelkurmay savaşla katliamla toplumu tehdit etmiştir. Bu da gösteriyor ki, sadece siyasi mücadeleyle Demokratik Özerkliği inşa etmek mümkün değildir. Bu nedenle devletçi sistemin iradesini kırıp onu geriletebilmek çin daha aktif bir özsavunma duruşuna, mücadelesine, hatta zaman zaman savaşına ihtiyaç vardır”

bunlar değildir. Bunlar olsa olsa en fazla işin yarısı olabilir, hatta yüzde eliden daha da azdır diyebiliriz. Yüzde elli ve daha fazlası mevcut soykırımcı devletçi sistemle etkin, yoğun, aktif bir mücadele içerisine girerek, öyle bir mücadele içinde demokratik toplumu örgütleme ve Demokratik Özerkliği inşa etme işini gerçekleştirmeyi gerektiriyor. Kürdistan üzerindeki mevcut soykırım rejimleri Kürt toplumuna bunu dayatıyor. Bunun dışındaki bir yola, yöneme kesinlikle izin vermiyor. Bu bakımdan da Demokratik Özerkliği inşa savaşı, bu anlamda bir özsavunma savaşı çoğu zaman gerekli ve zorunlu oluyor.

Demokratik Özerklik esas olarak öz güç ve öz örgütlülüğe dayanacaktır

Bu hususu şöyle de tanımlayabiliriz. Demokratik Özerkliğin inşanın bir bölümü zaten mevcut devlet ve toplum duruşu açısından devletle çatışmadan, toplumun bilinçlenmesi ve örgütlenmesiyle çözülebilecek sorunlardır. Bunu öncünün çatışmaya girmeden, eğitim, ideolojik mücadele ve örgütsel çalışmayla gerçekleştirmesi, demokratik halk örgütülüğünü bu temelde belli düzeye çıkartması mümkündür. Demokratik Özerklik sisteminin hayata geçirmenin, Demokratik Özerklik çözümünü geliştirmenin bir bölümü bu iken, -ki bu yüzde ellinin kesinlikle altında, en fazla yüzde onbeş-yirmilik bir bölümdür- geriye kalanı ise devletle belli bir mücadeleyi gerektirmektedir. Hem devleti mevcut duruşundan oldukça geriletip sınırlandırmayı, hem de demokratik toplum bilinç ve ör-

Dikkat edilirse her üç durum da vardır. Yani hem mevcut ortamda eğitsel ve örgütsel çalışmayla demokratik toplum örgütülüğünü kısmen geliştirmenin imkanları, koşulları vardır. Belli zayıflıklar, yetersizlikler olsa ve eleştirilse de, yine de imkan ve fırsatlar görülerek bu durumu değerlendirmek için önemli bir çalışma yürütülmektedir. Diğer yandan, devletle siyasi mücadele içine girilerek belli bir hukuksal uzlaşma yaratılıp Demokratik Özerkliğin barışçıl siyasi inşasının koşulları geliştirilmeye, zemini genişletilmeye çalışılmaktadır. Böyle bir durum gelişebilse elbette ki demokratik toplum örgütülüğünü barışçıl-siyasi çalışmalarla gerçekleştirmek, geliştirmek mümkün olacak. Bu da devlet ile demokratik toplum arasındaki Demokratik Özerklik çözümünü, ilişkisini bir düzeyde ortaya çıkaracaktır. Fakat başta AKP hükümeti olmak üzere, Türkiye'deki askeri, siyasi yapının, hatta bürokrasinin buna karşı olduğu ortadadır. Siyasi mücadele belli bir zorlama ortaya çıkardıkça mevcut siyasi ve askeri devlet gücü şiddet kullanmaktan çekinmemektedir. Son günlerde AKP de, Genelkurmay da yeniden savaşla, şiddetle, baskıyla Kürt toplumunu tehdit etmektedir. Kürt toplumunun “ben Türkçenin yanında kendi anadilimi de kullanacağım, iki dilli olacağım” talebi karşısında bile hem AKP, hem Genelkurmay savaşla katliamla toplumu tehdit etmiştir. Bu da gösteriyor ki, sadece siyasi mücadeleyle Demokratik Özerkliği inşa etmek mümkün değildir. Mevcut koşullar buna elvermemektedir. Çünkü mevcut inkar ve imha sistemi, onu uygulayan ulus-devletçi yapılar faşizan karakterlidir, soykırım özelliğine sahiptir. Dolayısıyla geriletilmedikçe Demokratik Özerklik çözümünün önünü açmamaktadırlar. Bu nedenle devletçi sistemin iradesini kırıp onu geriletebilmek için de daha aktif bir özsavunma duruşuna, mücadelesine, hatta zaman zaman savaşına ihtiyaç vardır. Eğer önümüzdeki eylemsizlik sürecinde bir hukuksal uzlaşma, dolayısıyla Demokratik Özerkliğin bir düzeye kadar barışçıl-siyasi yöntemlerle inşa edilmesinin koşulları yaratılmazsa, gündeme yeni bir çatışma durumu gelebilecektir. Taraflar bunu açıkça ifade etmektedirler. Kürt özgürlük hareketi de tutumunu böyle ortaya koymakta, devlet de zaten her türlü demokratik zorlamayı şiddetle, baskıyla karışlamakta ve bu güçleri tehdit etmektedir.

İnkâr ve imha sistemi demokratik çevreleri, demokratik siyasi güçleri, halkın seçilmiş temsilcilerini hiçbir neden yokken tutuklayıp zindanlara koymuş ve onları 12 Eylül faşizmini andırır yön-

Demokratik Özerklik çözümünün zemininin güçlendirilmesi, koşullarının daha da olgun hale getirilebilmesi için yeni bir çatışma durumunun gündeme geleceğini göstermektedir. Barışçıl siyasi yöntemlerle Demokratik Özerklik sisteminin inşa etmenin koşulları olmayınca, Demokratik Özerklik sisteminin aktif, sert savaş yöntemli mücadelelerle inşa etmek zorunlu olmaktadır. Nitekim önümüzdeki süreç bu tür durumların gelişmesine de açıktır.

Demokratik Özerklik sistemi bütün bu mücadele yöntemlerini mutlaka uygulamayı gerekli görmektedir. O bakımdan da her koşulda, her ortamda Demokratik Özerkliği inşa etmenin koşulları vardır. Sorun bunun hangi yöntemle gerçekleşeceğinin belirlenmesi olmaktadır. Devletin farklı tutumları Demokratik Özerkliğin inşasında da farklı yöntemleri gerekli kılmaktadır. Hukuksal zemin tanınırsa, siyasi zeminin önü açılırsa, tabii ki Demokratik Özerkliğin inşası barışçıl siyasi mücadele yöntemleriyle olmaktadır. Ama barışçıl-siyasi yöntemlerle Demokratik Özerkliğin inşasının önü kapatılırsa da, o zaman sert savaş içeren mücadele yöntemleriyle Demokratik Özerkliği inşa etmek de hem mümkün, hem de gereklidir. Demokratik Özerklik sisteminin ifade eden demokratik modernite çizgisi böyle bir mücadele yöntemini de öngörmektedir. Dolayısıyla şiddet, savaş içeren mücadele yöntemleriyle de Demokratik Özerklik inşa edilebilir, geliştirilebilir, Demokratik Özerkliği inşa edecek demokratik toplum örgütülüğü aktif mücadele temelinde sağlanabilir.

Dikkat edilirse, her koşulda Demokratik Özerkliği inşa etmenin, Demokratik Özerklik çalışması yürütmenin, Demokratik Özerklik mücadelesini geliştirmenin imkan ve fırsatları vardır. Yeter ki insanlar bunu görebilsinler, anlayabilsinler, bu konuda ısrarlı ve kararlı olabilsinler, böyle bir mücadeleyi yürütebilsinler. Bunu yürüttükçe devletçi sistemi geriletmek ve demokratik toplum örgütülüğünü geliştirerek Demokratik Özerklik inşasını gerçekleştirmek mümkün olacaktır. Bu bakımdan da önümüzdeki süreç her zamankinden daha çok devletçi çözümsüzlük sistemlerine karşı Demokratik Özerklik sisteminin çözüm gücünü geliştirecek bir mücadelenin yaşanacağı dönem olacaktır. Demokratik Özerklik çözümünü toplumlar tarafından benimsenecek, dolayısıyla Demokratik Özerklik mücadelesi gelişecek ve kazanacaktır. Kürt toplumu Demokratik Özerklik mücadelesini daha etkin yürütecek ve Kürt sorununun Demokratik Özerklik sistemi temelindeki çözümü mutlaka gerçekleştirecektir.

“Küresel sistem ile bölge ulus devlet güçleri arasında da bir çelişki ve çatışma durumu var. Bu da toplumlar üzerine baskı ve savaş olarak yansıyor ve toplumların özgürlük ve demokrasi mücadelelerini yürütmesini gerekli kılıyor, teşvik ediyor, zorunlu kılıyor. İnsanları, toplumları bu çatışmalı, savaştı, baskı ve sömürücü sistem altında yaşayamaz duruma getiriyor. Dolayısıyla bu sisteme karşı özgürlük ve demokrasi için mücadele etmek bir zorunluluk oluyor”

Devlet ile toplumlar arasındaki çelişki çok ileri düzeyde. Neredeyse bütün ülkelerde ekonomik düzey yaşam sınırının altında bulunuyor. İnsanlar normal yaşayamaz bir durum içindedirler. Bu da çelişkileri artırıyor ve mücadeleyi alevlendiriyor; mücadele etme koşullarını yaratıyor, zeminini güçlendiriyor.

Yine hem bölge güçlerinin kendi arasında, hem de küresel güçlerin bölge güçleriyle arasında ciddi çelişkiler var. Bu çelişkiler sürekli çatışmaya dönüşüyor. Son on yıldır ABD bölgeye karşı yoğun bir savaş durumunu yaşıyor. Hatta 1991 körfez savaşından bu yana

bunlar gösterilemiyor. Sonuçta da aslında Demokratik Özerkliğin inşasının en az yüzde onbeş-yirmi, hatta yirmi beş-otuzunu hiç çatışmaya girmeden örgütleme, geliştirme imkanı varken bunları yapamıyoruz. Bu konularda düzeltme yapmak, doğru bir çalışma yöntemine ulaşmak gerekiyor.

İkinci olarak, tabii belli bir demokratik mücadele içerisinde devleti geriletme ve demokratik toplumu inşa etme durumu vardır. Demokratik siyasi mücadeleyi yürütmenin kısmi bir alanı var. Özellikle Türkiye'nin demokratik toplum güçleriyle de birleşerek, halkın demo-

gütlenmesini her alanda geliştirip güçlendirmeyi gerektirmektedir.

Aslında Demokratik Özerkliğin devletle mücadele halinde inşa edilmesi gereken yönünün mücadele bakımından da iki boyutu var. Birincisi uzlaşma boyutudur. Eğer devletle belli bir siyasi mücadele temelinde parça parça da olsa kısmi uzlaşmalar yaratılabilse, onun ortaya çıkartacağı fırsat ve imkanları değerlendirme temelinde barışçıl yöntemlerle Demokratik Özerkliği inşa etmek gerçekleşebilir. Bu da Demokratik Özerkliği inşa mücadelesinin önemli bir boyutudur. Fakat mevcut Kürdistan üze-

“Demokratik çözüm için son şans”

● KCK Önderi Abdullah Öcalan

Bizim yöreye gidilip onlarla görüşülüp bana ilişkin anıları, hatırladıkları dinlenip kaydedilebilir. Yine araştırma yapıp, köy ve çevrede gerçi birçoğu ölmüştür, ama yaşayanlardan benimle ilgili anısı olanlar dinlenip, kamera çekilebilir, kaydedilebilir, not tutulabilir. Bu konuda geç kalınmamalıdır. Gazeteciler, sinemacılar bu konuda görev alabilirler, bunların hepsi tarihtir, bu konular müthiş bir arşiv konusudur. Tarihimizin daha iyi anlaşılması için bu çalışmalar yapılmalıdır. Bu konularda yeteneği olan, bu konuların uzmanı gazeteciler, sinemacılar gidip, onları dinleyip, kameraya çekebilirler, bu konuda sinema hatta belgesel de yapabilirler. Bu konular önemli, yarın öbür gün geç kalınabilir. İşte gazeteciler, sinemacılar öyle köşeye çekilerek iş yapacaklarına, bu tür önemli çalışmalar içine girebilirler. Bu çekimler ve çalışmalar aydınlar, yazarlar ve özellikle edebiyatçılar için çok önemlidir. İleride edebiyatçılar için bulunmaz bir şeydir.

Zaman Gazetesi'nden Hüseyin Gülerce'nin bazı değerlendirmeleri olmuş. Bu vesile ile ben de kendi cemaatlerine ilişkin şunları belirtmek istiyorum. Tabii biz hiçbir zaman kendilerinin varlığını inkar etmedik, onlardan da bizi inkar etmemelerini bekleriz. Hem kendileri hem biz, gerek Türkiye'de gerek Ortadoğu'da önemli aktörleriz. Kendileri Türkiye'nin hatta Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde rol alabilirler, önemli bir güçleri var. Ben, kendilerini bir tarikat, cemaat olarak görmüyorum. Hatta tek başına ne bir tarikat ne de bir cemaattir. Biraz sivil toplum örgütü hatta bir siyasi parti işlevine sahip olduğunu düşünüyorum. Rolü önemlidir. Bana göre daha çok Türkiye ve Ortadoğu'da bir sivil toplum örgütüdür. Sivil toplum örgütleri gibi toplumun demokratikleşmesinde, aydınlatılmasında herhangi bir siyasi çıkar beklemeden rol alabilirler. Hatta Ortadoğu'nun bir siyasi partisi gibiler. Ben böyle görüyorum kendilerini. Oldukça dinamik güçleri var, biz de dinamik bir gücüz. Bu iki dinamik gücün karşılıklı anlayış göstermesi ve dayanışma halinde olması durumunda Türkiye'de birçok temel sorun çözülecektir. Bu dayanışma sadece Türkiye'yi değil Ortadoğu'yu da etkileyecektir. Burada önemli olan bazı temel kavramların tanımını iyi yapmaktır. Örneğin ben, kendilerinin Türklük ve İslamiyet konusundaki görüşlerini biliyorum, bu görüşleri önemli buluyorum. Burada belki uzun uzadıya açamayacağım ancak bu konuda araştırmalarım ve derinleşmem var. Son yazdığım savunmamda da bu konulara oldukça değiniyorum. Türkiye'de statükonun aşılması ve demokratikleşme süreci için herkes birlikte çalışabilir. Bu konularda ortak zemin demokrasi olmalıdır. Geçmişte bize karşı devlet bazı cemaatleri kullandı, Hizbullah-PKK çatışması yaratıldı, artık bu tür sorunlar aşılabılır. Türkiye'de hayati meseleleri siyasi partilerin çözeceği yok. AKP'si de, CHP'si de, MHP'si de sorunlara siyasi çıkarlar hesaplar üzerinden yaklaşıyorlar. Türkiye'nin sorunları siyasi rant meselesi yapıldıkça çözülemez. Siyasetin bu hesapçılığını da aşmak zorundayız. Türkiye'nin temel ortak sorunlarına ortak çözümler getirilebilir. İşte seçimlerde BDP'nin adaylarının önemli olduğu belirtiliyor. BDP'nin Türkiyelileşmesinin gerekliliğinden bahsediyorlar. Dediğim

“Demokratik Özerklik konusu çok önemli bir konu. Bir iki günde tartışılıp tüketilecek bir konu değildir, tüketilmemelidir. Demokratik Özerklik, aylarca hatta bir iki yıl tartışılmalıdır. Her boyutu ayrı ayrı ele alınmalı, tartışılmalıdır. Bu konunun boyutlarını daha önce belirtmiştim, savunmalarında da var. Bu konuda, Demokratik Özerklik konusunda konferanslar, halk toplantıları vb değişik çalışmalar sık sık yapılmalıdır. Toplumun her kesimi bu tartışmalara dahil edilmelidir”

gibi bu sorunu AKP'nin, MHP'nin, CHP'nin çözeceği yok, hesapları çerçevesinde yaklaşıyorlar. Ne hükümet ne diğer partiler sorunun çözümüne samimi yaklaşıyorlar. Biz, Türkiye'deki temel sorunların çözümünü siyasi oligarşinin insafına bırakamayız. Bu konuda daha ilkel demokratik birliklilikler, zeminler ve seçenekler ortaya çıkarılmalıdır. AKP'nin tek derdi iktidar, seçimleri kazanmak olmamalıdır. Önerdiğim hususlar bu aşamada mümkün olmasa bile böyle bir olasılık mevcuttur. Kendilerinin de yaklaşımları önemlidir. Önemli olan Türkiye'nin sorunlarını siyasi çıkar, rant hesaplarına kurban etmeden çöz-

daha önce belirtmiştim, savunmalarında da var. Bu konuda, Demokratik Özerklik konusunda konferanslar, halk toplantıları vb değişik çalışmalar sık sık yapılmalıdır. Toplumun her kesimi bu tartışmalara dahil edilmelidir. Aydınlar, akademisyenler, değişik kesimlerden isimler, hatta Asuri, Süryani gibi dini ve kültürel gruplar bu tartışmaların içerisinde olmalıdır. Bu tartışmalar daha önce belirttiğim boyutlar üzerinde yapılabilir. Demokratik Özerklik bir Türkiye projesidir, sadece Kürtlerle sınırlı bir proje değildir. Bu proje Trakya için ne kadar gerekliyse Botan için de o kadar gereklidir. Der-

aylarca hatta bir buçuk yıl, iki yıl tartışılmalıdır. Bu konu aceleye getirilmemelidir. Zaten bu konuda dünya örnekleri de vardır, çok kapsamlı bir konudur. Bütün bu örnekler incelenmelidir. İrlanda, İspanya, İsviçre ve hatta Belçika örnekleri bile incelenebilir, tartışılabilir ve bu örneklerden faydalanabilirler. Demokratik Özerklik bütün Türkiye'de tartışılmalıdır. Trakya'dan Botan'a Dersim'den Antalya'ya her yerin projesidir ve her yere gereklidir. Her ilde her bölgede Demokratik Özerklik geliştirilmelidir. Her yerin kendisine ait bir Demokratik Özerklik projesi olmalıdır. Örneğin

mektir. Yoksa Türkiye'deki statükocu faşist, köhnemiş zihniyetle bu sorunlar çözülemez. İttihatçılarla, ittihatçı anlayışlarla ittifakımız söz konusu olamaz. Bu zihniyetten hesap sorulmalıdır. Biz değişimden dönüşümden yana güçlerle ittifakı esas alıyoruz. Bu temelde karşılıklı yaklaşımların olması, demokratik çözümün gelişmesi, Ortadoğu'daki gerici statükocu güçlerin geriletilmesi sürecine Yeni Modernite de diyebiliriz.

Demokratik Özerklik yoğun tartışılmalıdır

Demokratik Özerklik konusu çok önemli bir konu. Bir iki günde tartışılıp tüketilecek bir konu değildir, tüketilmemelidir. Demokratik Özerklik, aylarca hatta bir iki yıl tartışılmalıdır. Her boyutu ayrı ayrı ele alınmalı, tartışılmalıdır. Bu konunun boyutlarını

sim için ne kadar gerekliyse Antalya için de o kadar gereklidir. Demokratik Özerklik anayasası demiştim, demokratik ulus da diyebiliriz ama ikisi de farklı anlaşılıyor herhalde. Demokratik Özerklik konusunda anayasa vurgusu yanlış anlaşılıyor, o yüzden Demokratik Özerklik anayasası yerine Demokratik Özerklik statüsü diyorum. Demokratik Özerklik statüsü daha yerinde bir kavram ve daha iyi karşılıyor sanırım. Burada önemli olan toplumsal statüdür. Biz Demokratik Özerklik konusunda 1921 Anayasası'nı referans alıyoruz, 1921 Anayasası'nda buna ilişkin düzenlemeler var. Yine Meclis'te alınan 10 Mart 1922 tarihli muhtariyet-özerklik kararı-yasası var. Zaten bizim isteğimiz de statümüzün belirlenmesi değil mi, bunun için çabalıyoruz. Yine belirtiyorum Demokratik Özerklik statüsü

Dersim'de Dersim'e ait bir Demokratik Özerklik statüsü olur. Dersim de kendine ait komünal birimlerini oluşturur. Kent konseyleri konusuna da değinmek istiyorum. Burada önemli olan toplumsal barıştır, barışın getirilmesidir. Herhalde kimse de barışın sağlanmasına karşı değildir. Her kesimden insan, MHP'lisinden AKP'lisine, CHP'lisine her çevreden insan barış konusunda hemfikirdir ya da buna hayır diyemez kanısındayım. Kent konseyleri de barışın gerçekleştirilmesi için oluşturulması, işlevselleştirilmesi gereken bir çalışmadır. Burada halkın barış kararı vermesi ve bunu her kesime yayması, barış savunuculuğunu yapması önemlidir. Halkı bu duruma getirebilirsek Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümünü, siyasi partilerin tekelinden çıkarmış oluruz ve böylece çözüme daha fazla

yaklaşıyoruz. Belirttiğim gibi herkes barış istiyorsa, barış isteyen MHP'li de AKP'li de CHP'li de olsa kent konseylerine dahil edilmelidir. Burada iki konsey oluşturulur; biri il konseyi diğeri kent konseyi olur. İl konseyleri, o il sınırları içerisinde, il merkezinden yerele, mahallelere, ilçelere, köylere kadar o ilin sınırları içerisinde yayılan ve en ücra yerin bile kendisini içinde temsil ettiği konseydir. Örneğin Amed İl Konseyi, Amed'in bütün mahalli birimlerinin, mahallenin, ilçelerin, köylerin içinde olduğu, temsil edildiği Amed ilinin genel olarak içinde olduğu temsil edildiği bir konsey olur. Bu il konseyleri kentin özgün durumuna bağlı olarak 300-400 kişiden oluşur. Bu bahsettiğim il konseyleri içindir. Bir de kent konseyleri var. Kent konseyleri ise kentin içinde, kentte, kent merkezinde barış isteyen bütün kesimlerin kendisini içinde ifade edebileceği, STÖ'lerin, esnafların vb birçok kesimi kapsayan 200-300 kişiden oluşan yapılardır. İl Konseyi, ilin sınırları içinde bütün mahalli yerel birimlerin kendisini temsil ettiği o ilin konseyidir. Kent konseyi ise kentte, kentin içinde barıştan yana olan bütün kesimlerin kendisini içinde temsil ettiği konseylerdir. Her ilde böyle il ve kent konseyleri ayrı ayrı oluşturulur, her ilde yapılır. Tabii kent konseyleri konusu oldukça önemli. Birçok yerde bu konseylerin alt yapısı olabilir. Daha önceleri kurulmuş da olabilirler, zaten vardır. Ancak yeterli ve işlevli değil sanırım. Derhal bu konseyler genişletilip, güçlendirilip, işlevli, rol alıcı hale getirilmelidir. Doğu ve Güneydoğu'da, Kürdistan'da bu konseyler kurulmalıdır. Hatta Batı'da da güçlerinin olduğu bazı yerlerde il ve kent konseyleri oluşturulabilir.

Kent konseyleri demokratik çözüm ve barış tartışıp kararlar alırlar

Ne yapar bu il ve kent konseyleri? Bir araya gelip tartışırlar. Kararlar alırlar, üç beş ya da altı yedi maddelik kararlar olabilir, maddelerin sayısı önemli değil, önemli olan içeriğidir, kendi kararlarıdır. Aldıkları kararları kendileri belirlerler. Tartışma sürecinden sonra aldıkları bu kararları deklere ederler. Örneğin derler ki sorunun çözümü için birinci maddemiz, birinci şartımız, bu sorunun çözümünde KCK'ye, devlete düşen öncelikli görevler şunlardır; eylemsizliğin sürmesi için taraflara düşen görevler şunlardır, denilir. KCK, alınan bu kararlara uyacağını belirtirse, uyarı, “biz KCK'yi olumluyoruz, onun yanındayız” derler, devlet uyarı, devleti olumlarlar. Aldıkları kararlara uyanın yanında olurlar. Uymayan tarafı da zorlarlar, teşhir ederler. Aldıkları kararlarda sorunun çözülmesi için atılması gereken öncelikli adımları sıralarlar. Örneğin önce çatışmasızlık ortamının sağlanması için taraflara baskı uygulamaları, sonra Meclis'in barış kararı alması, parlamentonun bütün partilerinin üzerinde çalışacakları, mutabık kalacakları bir barış kararının alınmasını isteyebilirler. Parlamento barış kararı alır ve bu konuda hakikatleri araştırmanın, gerçekleri ortaya çıkarmanın peşine düşer. Hakikatleri araştırır, aydınlatmaya çalışır. CHP

“Demokratik Özerklik bir Türkiye projesidir, sadece Kürtlerle sınırlı bir proje değildir. Bu proje Trakya için ne kadar gerekliyse Botan için de o kadar gereklidir. Dersim için ne kadar gerekliyse Antalya için de o kadar gereklidir. Demokratik Özerklik konusunda anayasa vurgusu yanlış anlaşılıyor, o yüzden Demokratik Özerklik anayasası yerine Demokratik Özerklik statüsü diyorum. Burada önemli olan toplumsal statüdür”

“Kadın sorununa geçmişte çok değindim, hem teorik değerlendirme hem pratik boyutuyla çok durdum üzerinde. Kadın özgürlüğü konusunda da düşüncelerim biliniyor. Kadınlar da kendi öz örgütlülüklerini daha da güçlendirip demokratik mücadelemize güç destek sunabilmelidirler. Kadının değişimi dönüşümü toplumun değişimi dönüşümüdür. İşte Jin Jiyan deniliyor. Biz bu süreci başlattığımız bir dönemin içindeyiz. Herkes, bütün kadınlar bu bilinçle çalışmalara, sürece yaklaşmalıdır”

de herhalde bu konuda olumlu bir açıklama yapmış. Olabilir, bu komisyon kurulabilir. İşte Turgut Özal olayı gibi, Eşref Bitlis olayı gibi benzer kararlıkta kalmış, aydınlatılması gereken olaylar aydınlatılır. Bu gelişmelerle paralel olarak ben de buradan parlamentoya çok daha kapsamlı çalışmalar yapıp katkı sunabilirim. Bütün bu aşamalardan sonra bu aşamalara paralel olarak geri çekilme, silahsızlanma süreci başlayabilir. Zaten biz ilkesel olarak silahsızlanma konusunda olumlu düşünüyoruz, silahsızlanmaya ilkesel olarak karşı değilim. Bu konuda yasal, anayasal güvenceler sağlanırsa silahsızlanma sürecinin önü açılır. Ben silahsızlanma konusunda tek yetkili olurum. Kandil bile bu konuda tek başına tek bir gerillayı bile geri çekemez, tek başına yetkili değildir. Ben Kandil’le gelişmeleri tartışırım ve bu doğrultuda adımlar atarız. Belirttiğim gibi bu sorunun demokratik barışçıl çözümü yolunda atılacak adımlar bellidir. Ben zaten daha önce verdiğim yol haritamda da bu konuyu işlemiştim.

Şehir konseyleri sadece Kürt değil tüm Türkiye illerinde de kurulabilir

İşte kent konseyleri genel hatlarıyla demokratik çözüm ve barış konusunda tartışıp kararlar alırlar, kendileri bu konuda kendileri tartışıp kendileri karar verir. Kürt sorununun çözümü için şartlarını sıralarlar. Aldıkları bu kararlara da “barış ve demokratik çözüm şartı” derler. Eğer barış gelişmezse, savaş olması halinde en büyük zararı kendileri görür. Bunlar demokratik çözüm ve barış şartlarını açıklarken bunların gereklerinin de yapılmasını söyleyecekler, salt açıklamayla kalmamalıdır. Barışın ve demokratik çözümün gelişmesi için şartlarımız bunlar, bunlardır, denilir. Demokratik çözüm ve barış böyle gelişir. O yüzden bu kent konseylerinin oluşturulması önemlidir. Kent konseyleri hayatidir, operasyonel bir süreç yaşıyoruz. O yüzden zaman kaybına tahammülümüz yok. Bu şehir konseyleri sadece Kürt illerinde değil diğer tüm Türkiye şehirlerinde de kurulabilir. Ege, Akdeniz, Marmara gibi bölgelerde yaşayan Kürler de bu şehir konseylerini kurabilirler. Kürtlerin artık Karadeniz, Ege gibi bölgelere gitmelerine gerek yok. Türk metropollerinde yaşayan Kürtler dönebilirler. Dönmeyenler de yaşadıkları şehirlerde şehir meclisi gibi yapılanmalara gidebilirler. Bu kent konseyi çalışmalarını DTK yapabilir. BDP de destek verebilir. Bu kent konseylerinin sorunun çözümü için ortaya koydukları beş şartı, şartları BDP de Türkiye’ye, Batı’ya taşıyabilir. Oralarda kent konseylerinde alınan bu şartları anlatabilir ve Türk kamuoyuna kabul ettirebilir.

Şimdi bütün bunlar olmazsa, demokratik çözüm ve barış gelişmezse ne olur? İşte o zaman tehlikeler büyür. Süreç tikanırsa devrimci halk savaşı devreye girer. O yüzden önümüzdeki Haziran’a kadar bahsettiğim konular üzerinde durulmalı ve sürecin önü açılmalıdır. Daha önce bahsettiğim Hakikatleri Araştırma Komisyonu Mart ayına kadar mutlaka kurulmalıdır. Bu komisyon oluşturulur, içinde parla-

mento ve parlamento dışı bileşenler olur. Seçim sonucuna endekslenmemelidir bu çalışmalar. Hakikatleri Araştırma Komisyonu çalışmaları seçimden sonra AKP iktidarda olmasa bile yürütülmesi gereken çalışmalardır. Bu konuda AKP’nin iktidar olup olmaması çok önemli değildir. Seçimlerden sonraki siyasi tablodan etkilenmeden yürütülmesi gereken bir çalışmadır. Ben mart uyarısı yaptığımda da yanlış anlaşılıyor. Burada bir şantaj yok, bir tehdit yok, tek başına savaş çıkacak uyarısı da yok. Benim burada bahsettiğim sorunların çözümü için demokratik seferberliktir. Türkler, Kürtler, aydınlar, inanç grupları herkes demokratik seferberlik içerisinde olmalıdır. Her kesim bu konuda barış için rol almalıdır. Mart’tan sonrası için kesin şunlar şunlar olacak demiyorum, olasılıklardan, olabileceklerden ve bunların karşısında yapılması gerekenlerden bahsediyorum. Mart’a kadar belirttiğimiz konularda gelişmeler olmazsa Kürtler de kendi içlerinde değerlendirmelerini yapıp kendi iradi hamlesiyle demokratik seçeneğini belirleyecektir. Mart ayına kadarki gelişmeler olumlu olmazsa KCK af-ı irade beyanında bulunarak yeni süreci geliştirmeye kendisi karar verecektir. Gelişmeler karşısında olabilecek devrimci halk savaşı da Kürtlerin varlığını koruma ve özgürlüğünü kazanma savaşı olacaktır.

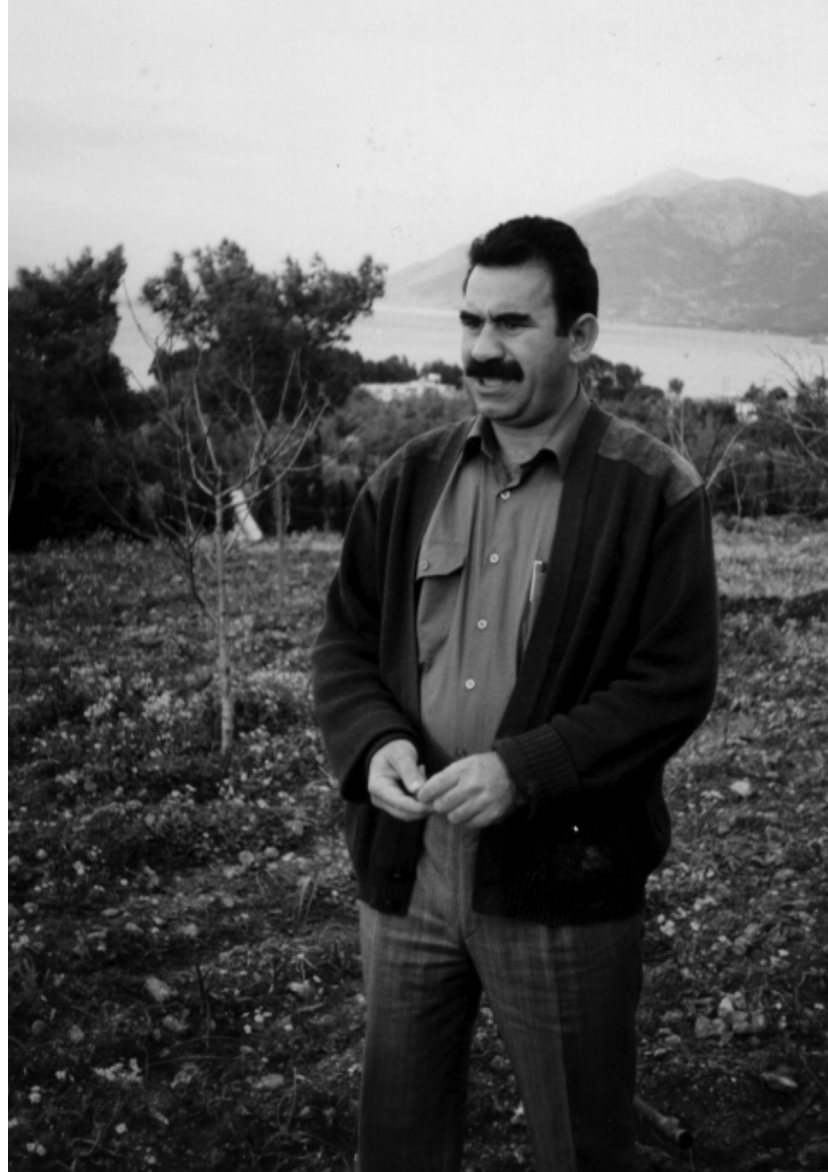
Daha çok çözümü temellendirmeye çalışıyoruz. Burada zihniyet değişim-dönüşümüdür yapmaya çalıştığımız. Makul çözümler üzerinde duruyoruz. Birileri çıtayı çok düşürdüğümüz eleştirilerinde bulunabilirler. Ama önemli olan burada çözümün önünü açmaktır, bunun çabasını veriyoruz. Bu dönemde gerillanın dikkat etmesi gereken hususlar da var. En önemli husus, çatışmasızlık ortamının korunmasıdır. Gerilla, çatışmasızlık pozisyonunu-konumunu iyi sağlamalıdır. Zorunlu ihtiyaçlar dışında, hayati şeyler olmadıkça çatışma riski doğuracak alanlara girmemelidirler. Çatışma riski taşıyan ortamlardan uzak durmalıdır. İşte Hak-kari’deki yaşanan çatışmalar gibi olmamalıdır. Biliniyor orada bir imam öldürüldü, sonra 9 gerilla katledildi, daha sonra da 9 köylü katledildi. Çatışmasızlık pozisyonuna uyulmazsa bu tür olaylar tekrar yaşanabilir. KCK’nin, gerillanın bu dönemdeki en önemli görevi, yeni özerklik statüsü dönemine uygun olarak demokratik siyasi çalışmalara, bulundukları yerlerde güç vermeli ve katkı sunmalıdır. Herkes süreç karşısında rolünü ve görevini oynamalıdır.

Bu vesileyle Avrupa’daki görsel ve yazılı medyamız da rolünü oynamalıdır. Demokratik Özerklik statüsü çerçevesinde programlar, tartışmalar yürütebilirler. Bu konularda üretim sağlamalıdır. Hatırlıyorum ’93’ün başlarında basın-yayın-medya çalışmaları başlatılmıştı. ’93’ten bugüne tam 18 yıl geçmiş, 18 yıllık mücadelelerinden, emeklerinden dolayı kendilerini kutluyorum, başarılar diliyorum. Kendi çalışanlarına sahip çıksınlar. Türkiye’deki ve diğer alanlardaki basın çalışanlarına da başarılar diliyorum. Yeni statü çerçevesinde bol bol konular işlenmeli, tartışma platformları oluşturulmalıdır. Yeni döneme göre kendilerini uyarla-

malıdır. Sanatçılara, Avrupa’daki halkımıza yeni yıl vesilesiyle selamlarımı gönderiyorum.

Bizim halklarla bir sorunumuz yok

Son dönemde işte bu Miroğlu ismi de geçiyor, tehdit edildiği söyleniyor. Bu, özel savaş lobilerinin işidir. KCK, bireyleri tehdit etmez. Daha çok Türk İntikam Tugayı gibi oluşumlara bu tür bireyleri hedef yapıyorlar. Buna dikkat edilmelidir. Geçmişte de buna benzer birçok olay oldu. Öyle bizde bir bireyi hedef gösterme, tehdit etme olmaz. Hareketin bu tür bir şey yapmayacağını belirtiyorum. Bize eleştiriler yapılabilir. Biz eleştirilere her za-

man açığız, eleştirinin gerekliliğine inanıyoruz.

Ben buradan Türkiye halkına da seslenmek istiyorum. Bizim halklarla bir sorunumuz olamaz. Bizim sorunumuz, Kürtlere tarihsel haksızlığı yapan statükocu güçlerdir. Bu vesileyle değinmek istediğim önemli bir konu daha var; 1071’den bugüne kadar gelen tarih. Kürtlerin ve Türklerin birliktelik tarihini, 1071’den bugüne kadar gelen tarihi çok iyi inceledim, önemli değerlendirmelerim vardır. Her şeyden önce şunu iyi bilmek gerekiyor, Kürtler de Türkler de şunu bilmelidir ki; Kürt Türksüz Türk de Kürtsüz olmaz. Türkler, Kürtlerin düşmanlığını kazanırsa Anadolu’da barınamazlar, Anadolu’yu kaybederler. Aynı şekilde

Kürtler de Türklerin dostluğunu, kardeşliğini sağlayamazlarsa Mezopotamya’da barınamazlar, Mezopotamya’yı kaybederler. Kürtlerle Türklerin arasındaki ilişki bu kadar önemli, hayatidir. 1071’den bugüne kadar gelen Kürt Türk ittifakı olmasaydı, bugünün Türkiye’si de olmazdı. Bu, 900 yıllık, bin yıllık ittifak, Kürt-Türk ittifakı, çok tarihi, stratejik bir ittifaktır. Osmanlı’nın temelini atan, Osmanlı’yı doğuran bu ittifaktır. Türkiye’nin temelini atan da bu ittifaktır. Bu birliktelik bu ittifak olmasaydı ne Osmanlı olurdu ne de bugünün Türkiye’si olurdu. 1071’den bu yana gelen tarih, aynı zamanda Kürtlerin ve Türklerin birliktelik tarihidir. 1071’deki bu ittifak sağlanmasaydı ne Çaldıran Savaşı ne de Ridaniye savaşı kazanılırdı. Bu ittifak olmasaydı ne Malazgirt zaferi olurdu ne de son kurtuluş savaşı başarıya ulaşır. Kürt Türk ittifakının tarihi anlamı bu kadar önemlidir aslında. Cumhuriyetin kuruluşunda Kürtlerin ittifakı sağlanmasaydı bugünün cumhuriyeti de olmazdı. Hatta o dönem işte 10 Mart 1922’deki muhtariyet kararı da bilini-

tuluş mücadelesidir. Raydan çıkan Türk-Kürt ilişkilerini raya sokma mücadelesidir. Türk-Kürt ilişkileri 1925’lerden itibaren bugüne değin raydan çıkmıştır. Verdiğimiz mücadelenin tarihi anlamı budur ve büyüktür.

Şeyh Sait’in torunu Muhammed Sait Fırat vefat etmiş. Ailesine taziyelerimi iletiyorum, başsağlığı diliyorum.

Tekrar belirtiyorum 1 Mart konusu yanlış anlaşılmalıdır. Ben mart ayında gelişmeler ışığında çok kapsamlı bir değerlendirme yapacağım. Bu konuda Kandil de martta değerlendirme yapacağını belirtmişti. Benim marttan kastım budur. Mart ayında önemli değerlendirmelerimiz olacak, süreci tekrar ele alacağız. Nihai karar tarihi haziran ayıdır. Bunlar bu şekilde anlaşılmalıdır. Belirttiğim gibi mart ayında kapsamlı değerlendirme yapacağım. 1 Mart’a ilişkin yaptığımız vurgu, demokratik seferberlik içindir. Herkes bu konuda sorumluluk almalıdır, elini taşın altına koymalıdır. Bu temelde bütün herkese selamlarımı iletiyorum.

İran, Irak, Suriye’deki halkımıza, çalışanlarımıza selamlarımı gönderiyorum. Kendi demokratik örgütlülüklerini, birliklerini gerçekleştirmelidirler. Irak’ta yapacağımız Kürt Ulusal Kongresi için herkes seferber olmalıdır. Bu Kongre, kendileri için, gelecekları için hayati önemdedir. Kurtuluşları bu Kongre’de alınan kararlarla olacaktır. Bütün sorunlarını bu kongrede tartışabilirler, geleceğin yaratılmasında pay sahibi olabilirler.

Buradan gençlere de selamlarımı sevgilerimi gönderiyorum. Sanırım Türkiye’de legal mücadele yürütüyorlar. Merkezleri de Amed’dedir zannedersem. Gençlere önerim, Amed’de kendilerine ait ayrı bir merkez kurmalarıdır. Büyük bir binaları olmalıdır. Bu merkez binanın içinde sinema salonu, konferans salonu vb birçok şey olmalıdır. Burada sanatsal faaliyetler de yapılabilirler. Bu merkez, birçok ihtiyaçlarına cevap verecek bir merkez olmalıdır. Bir akademi gibi olmalıdır. Adı da Demokratik Yurtsever Gençlik Siyaset Akademisi olabilir. Burada kültürden sanata, siyasetten edebiyata her çalışma yapılmalıdır. Gençlik örgütlenmesi eskisi gibi dar, öğrenci gençliği çalışmalarıyla sınırlı olmamalıdır. Köylü gençliği, işçi gençliği hatta işsiz olan gençleri içine katıp bütün gençliği birleştirip ortak bir mücadele hattı oluşturulması gerekiyor. Dediğim gibi işsiz gençlerin birliği de sağlanmalıdır. Gençler özellikle bol bol okuyup, tartışıp kendilerini geliştirip yetkinleştirmelidirler.

Kadın özgürlüğü konusunda da düşüncelerim biliniyor. Kadınlar da kendi öz örgütlülüklerini daha da güçlendirip demokratik mücadelemize güç destek sunabilmelidirler. Kadının değişimi dönüşümü toplumun değişimi dönüşümüdür. İşte Jin Jiyan deniliyor. Biz bu süreci başlattığımız bir dönemin içindeyiz. Herkes, bütün kadınlar bu bilinçle çalışmalara, sürece yaklaşmalıdır. Kadınlara da bu vesileyle selamlarımı iletiyorum.

Cezaevlerindeki arkadaşlara selamlarımı gönderiyorum. Cezaevlerindeki arkadaşlarımız da yeni statü çerçevesinde kendi eleştiri özeleştirme mekanizmalarını işleterek süreci yeniden ele alıp kendilerini değiştirip dönüştürmelidirler. Konferans, kongrelerini

“Buradan gençlere de selamlarımı sevgilerimi gönderiyorum. Sanırım Türkiye’de legal mücadele yürütüyorlar.

Merkezleri de Amed’tedir zannedersem. Gençlik örgütlenmesi eskisi gibi dar, öğrenci gençliği çalışmalarıyla

sınırlı olmamalıdır. Köylü gençliği, işçi gençliği hatta işsiz olan gençleri içine katıp bütün gençliği birleştirip

ortak bir mücadele hattı oluşturulması gerekiyor. Dediğim gibi işsiz gençlerin birliği de sağlanmalıdır. Gençler

özellikle bol bol okuyup, tartışıp kendilerini geliştirip yetkinleştirmelidirler”

yeni süreç doğrultusunda yaparlar. Sürecin ruhuna uygun bireysel yoğunlaşmalar yaşamalıdır. Bol bol okuyup yazmalıdırlar. Özellikle cezaevlerindeki sağlık durumu kötü olan arkadaşlara selamlarımı gönderiyorum, onlara sabır diliyorum. Durumları güçtür ancak mücadele ruhuyla dayanmaya çalışmalıdırlar. Mehmet Aras arkadaş var, yanılmıyorsa Erzurum Cezaevinde, gırtlak kanseri olmuş galiba. Eşi ve çocukları, ailesinden beş kişi katledilmiş. Kendisine özel selamlarımı gönderiyorum, sabır diliyorum.

Çermik de artık demokratik çözüm ve barış konusunda rolünü oynamalıdır. Çermik'e özel selamlarımı iletiyorum. İzmir ve Ege'deki halkımıza selamlarımı iletiyorum.

**Tutuklamalara
derhal son verilmelidir**

Seçilmiş belediye başkanlarının tutuklanması savaş kışkırtıcılığıdır, bizi kışkırtıyorlar. Belediye başkanlarının, seçilmişlerin tutuklanması savaşın devamını istemek demektir. Bu tutuklamalara derhal son verilmelidir. Tutuklanan belediye başkanlarının yerine geçeceklerin on katı daha fazla çalışması gerekir. Eşbaşkanlık usulüne geçebilirler. Her yerde belediye başkanları tutuklanıyor, eşbaşkanlık sistemi aynı zamanda buna karşı bir önlemdir.

Kent meclisleri hemen kurulmalıdır. Bugüne kadar neden önemle üzerinde durulmadığını anlayamıyorum. Ben art niyetli olunduğunu, dürüst olunmadığını söylemiyorum, böyle olduğunu da düşünmüyorum ama madem siyasetle uğraşılıyor, o halde bunlar çok iyi yapılmalı, başarılmalıdır. İl konseylerini de her yerde kurmalıdırlar. Ben burada barışın gelişmesi için çok çaba sarf ediyorum. 12 yıldır bunları defalarca dile getiriyorum. Bugüne kadar büyük bir emekle yoğun bir çabayla bu noktaya getirdik, fakat dışarıdakiler çözüm konusunda çok çaba sarfedemiyor, yol alamıyorlar. Sürekli benden bekleniliyor. Gidilen her yerde halk ayağa kalkıyor ama bu değerlendirilemiyor. Halkın öncülüğü yeterince yapılmıyor. Halkın ne istediği de bellidir. Halk kendi hakları için güvence istiyor. Yöneticiler, bu işi yürütenlere düşen halkın istediklerini, Kürtlerin istediklerini bir siyasi forma sokmak ve bunu kamuoyuna sunmak, hükümete, devlete sunmaktır. Bunlar bile iyi yapılmıyor.

Amed'deki STK'lardan bazıları benim için "Apo'nun vesayeti var" diyorlar. Onlara şunu söylüyorum; çözüm önerilerini sunsunlar, maddeler halinde sunsunlar, o zaman ben onların vesayetini kabul edeyim. Madem Diyarbakır Ticaret Odası olarak sorunu biliyorlar ve anlıyorlarsa bunun çözümüne ilişkin önerilerini de sunmalıdırlar. Bu STK'lar kent meclislerinde bu önerilerini açıklamalıdırlar, kent meclisleriyle birlikte hareket etmelidirler, DTK'da yer almalıdırlar, varsa önerileri sunarlar. Hepsi koordineli ve ilişkili çalışmalıdırlar. Küçük hesaplar yapmamalıdırlar. Yoksa onlar da şehir korucuları durumuna düşerler, AKP bunları kullanır, işleri bitince de ortada bırakır. Kürdistan'daki bütün STK'lar konumlarını iyi bilmeli, iyi belirlemelidir.

Roj TV'ye yönelik baskı, NATO içindeki gladio baskısıdır. Bu gladio, Türk gladiosuyla birlikte bize karşı da çok mücadele ettiler. 1960'larda 27 Mayıs'la birlikte Türkiye'de bu gladio uygulamaları başladı. Bu gladionun bize karşı yürüttüğü politikaları dört aşama olarak değerlendirebiliriz. 1985'ten başlayarak bize karşı mücadele yürüttüler. Bugün dördüncü

aşama yaşanmaktadır. '90'lı yılların başında bu mücadeleyi çok yönlü yürüttüler. O dönem bu politikalarını Çiller üzerinden yaptırıyorlardı. Çiller, bir bütünüyle kendini bize karşı yapılan bu politikalara vermişti. NATO gladiosu Tansu Çiler-Doğan Güreş ekibini tamamen ele geçirmişti, bunlar tamamen gladionun kontrolünde hareket ediyordu. O dönem Güreş'e karşı çok büyük rahatsızlıklar da vardı. NATO gladiosu Güreş onları tamamen kontrollerine almışlardı. Bunlar '98'e kadar bize karşı çok yönlü mücadele ettiler. '98'de bizim gerçekten artık yenildiğimizi düşünüyorlardı. O dönem Çevik

lıyorlardı, AKP ile gladionun anlaşmasından sonra artık AKP'den habersiz ve bağımsız olarak bir cinayet işlenmeyecek. Eğer cinayet işlenecekse bu, AKP'nin izniyle ve bilgisi dahilinde ancak gerçekleşir. Devlet 2006'dan bu yana bir taraftan görüşmeyi, diğer taraftan tasfiyeyi birlikte devreye sokmuştu. Devlet bunu başaramayacağını yeni anlamış durumda, bunu 2010'da yeni anlamış durumdadır. Bundan sonra devlet çözüm için az da olsa açık bir kapı bırakacak. Yani bir kapı aralığı olacak. Bizim de çok önemli çabalarımız oldu. BDP'ye çok iş düşüyor.

gitti. Son 60 yıldır Avrupa'da hiç savaş olmaması, ulus devletin sınırlandırılmasının bir sonucudur. Avrupa ulus devlet nedeniyle 25 yılda iki büyük dünya savaşı yaşadı, ulus devlet sınırlandırmaydı yeni dünya savaşları gerçekleşebilirdi. Ortadoğu'da ise, ulus devlet sınırlandırması yoktur. Bu nedenle de bugünkü kötü durumundadır. Saddam Hüseyin'i doğuran Ortadoğu'daki ulus devlet yapısıdır. Ortadoğu'nun demokratikleşebilmesi için ulus devletin mutlaka sınırlandırılması gerekmektedir. Yine İsrail, Filistin, Hamas devleti, Arafat'ın devleti, Afganistan'da Taliban savaşları, bunların

Şeyh Sait'e yapılan komplö, bugüne kadar gelen komplonun başlangıcıdır. 29 Haziran idam tarihleri kararları da aynıdır. Bir taraftan Kürdistan'ın büyük parçası Kuzey'deki Kürtler topyekün imha edilmeye çalışılırken Güney'de bir güç oluşturulmak isteniyor. Yani bir tarafta imha planları hayata geçirilirken diğer tarafta Güney'de bir güç yükseltiliyor ve bugüne kadar getiriliyor. Ta 1925'ten bu yana uygulanan plan, strateji budur.

10 Mart 1922'de Kürtlere ilişkin bir özerklik yasası çıkarılıyor ancak bu gizlenerek hiç uygulanmıyor. 1921 Anayasası da önemli ve demokratik bir anayasadır. Ancak daha sonra Kürtlere karşı 1925'teki komployla birlikte bu yasalar hiç uygulanmıyor.

Demokratik ulusu her yönüyle inşa etmek istiyoruz

Gever eskiden en geri kalmış bir yerdi, ama şimdi nasıl en gelişmiş ve ileri bir yer haline geldi! İşte bu, örgütlenme ve kolektif yaşamla başarılabilir. Halk istedi mi yapamayacağı, başaramayacağı şey yoktur. İşte Gever, Çolemêrg de öyledir. Her yer, Gever'i örnek almalıdır. Gever halkı her şeye hazır, yüzde 99'u hazır, ama lider eksikliği var. Her yer Gever gibi olmalıdır. Gever gibi birkaç yer daha olsa çözüme daha daha çok zorlarız, çözüm daha hızlı gelişir.

Bizim yapmak istediğimiz demokratik ulusun inşasıdır. Yani Kürtlerin yapmak istediği şey, demokratik bir ulus projesidir. Demokratik ulusu her yönüyle inşa etmek istiyoruz. Demokratik ulus anlayışımız tamamen halka dayalıdır. Demokratik Özerklik ise demokratik ulus projesinin politik ifadesidir. Bunun politik açıklamasıdır. Demokratik özerkliğin bütün unsurları birlikte ele alınmalıdır. Böylece yanlış anlaşılmanın da önüne geçilmiş olur. Tek tek ele alınınca yanlış anlaşılıyor. Sınırım medyada tartışılıyor yanlış anlaşılıyor, öz savunma gücünden bahsediliyor. Bu sadece Demokratik Özerkliğin bir ayağıdır. Diğer ayakları da var, ekonomik, kültürel, sosyal, siyasal, hukuksal vb boyutları da vardır. Bir bütün olarak ele alınmalıdır. Öz savunma çalışmalarına da hız kazandırılmalıdır. Kırsalda, köyde kendini koruyabilirsin, ama şehirlerde nasıl koruyacaksın?

Türkiye’de hastalıklı bir aydın anlayışı var. Bu 12 Eylül’ün, 12 Eylül faşizminin getirdiği sorunlu bir aydın anlayışı var, bu anlayış kanser gibidir. Aydınların bundan kendilerini uzak tutmaları gerekir.

DTK demokratik ulus inşaatı projesini güçlendirmelidir. Savunmalarında var. Bunları ben yedi boyut olarak açıklıyorum, daha önce altı boyut olarak açıklamıştım, ancak bunu sınırlandırılmıyorum, bu daha da genişletilebilir. Demokratik ulus inşaatı projesi demokratik esaslara dayanır. Bunun ekonomik, sosyal, politik, kültürel vs boyutları var. Benim üzerinde çalıştığım model Karl Marks'ın modelini aşan bir modeldir. Avrupa, ulus devletten çok çıktı. Üzerinde çalıştığım model özgün ve kendi alanında bir ilktir. Üzerinde yoğunlaşmak lazım.

1 Mart'a kadar süre belirledik, AKP'nin tavrına göre en fazla hazirana kadar beklenebilir. Eğer sorun çözülmezse dağda bir günde yüzlerce gerilla ve askerin öleceği çatışmalar yaşanabilir. Ben buradan tehdit etmiyorum, bu savaşın önüne geçmek istiyorum, bunun için çabalıyorum.

Çözüm gelişmezse her türlü savaş gelişir, büyük savaş yaşanır. Öncekilere

Bir'in gladyonun adamı olduğundan şüphem yok artık. Özkök ve Kıvrıkoğlu ordu içinde daha olumlu bakıyorlardı sorunun çözümüne. Bu gladyo daha sonra Ecevit'i de tasfiye etti. Daha sonra o 2002-2004 döneminde bizi parçalama politikasını yürüttüler. Bizi tasfiye edeceklerini düşündüyörlerdi, AKP onlar bunu bekliyordu. Bugün de dördüncü aşama yaşanmaktadır. Bu, en tehlikeli olan aşamadır.

AKP 2005 yılına kadar bizi tasfiye edebileceğine inanıyordu. Bu gerçekleşmeyince 2005 yılından bu yana Türkiye'deki gladioya uzlaşma yoluna gitti. Ve böylece genelkurmay Kürtle istediği gibi öldürebilecek, katliamlar yapabilecek ve AKP de buna karşılık iktidarını sürdürebilecekti. Bu uzlaşma bugüne kadar devam etti. Bu anlaşmayla gladyonun tepesindekilere dokunulmadı. Tasfiye edilenler daha çok alt kademedekilerdir. Bu anlaşmayla Büyükanıt, Eruygur, Tolon onlar paçalarını sıyırdılar. Böylece AKP ile gladio kendi aralarında anlaşınca MHP ve CHP boşluğa düştü. Çünkü CHP bugüne kadar ordu ile ittifak halindelerdi. AKP ile ordu uzlaşınca artık Baykal'a da gereksinimleri kalmadı. Baykal'ın tasfiyesini böyle okumak gerekir. CHP Kılıçdaroğlu ile birlikte kendini kurtarmak istiyor. AKP ile gladyo Kürtlere karşı mücadeleyi birlikte yürütüyorlar. Türkiye'nin İsrail ile ilişkileri de biliniyor ayrıca. Eskiden gladio-jitem Kürtlere karşı cinayet iş-

1071, Kürt-Türk ittifakı için çok önemli bir tarihtir, devrim niteliğinde bir ittifak söz konusudur. O dönem Kürtler, güneyde sıkışmış ve tehlikeyle karşı karşıya. Türkler de batıda sıkışmış, zor durumda. Ve her iki güç, Türkler ve Kürtler ittifak yapıyorlar Bizans'a karşı. Bu ittifak aslında bir devrimdir. Ve bin yıllık bir ittifak olan bu ittifak, kardeşliğin de başlangıcı olmuştur. Bugün de gerçekleştirmek istediğimiz Türk-Kürt kardeşliğidir. Bu kardeşliğin, bu ittifakın bugün demokratik bir şekilde gerçekleşmesini istiyoruz.

Benim bu konuda yeni ve önemli bir tespitim var. Avrupa'da 1789'la başlayan bir demokratik ulus devrimleri var. Bu devrimler başta demokratik ulus devrimleri şeklinde ortaya çıktı. Ancak burjuvazi, biraz da masonik öğeler, bu devrimleri amacından sapıtırarak ulus devlete dönüştürdüler. Yani bu, devrim içinde bir karşı devrimdir. Uluslar Batı'da demokratik devrimlerini gerçekleştirme yoluna gittiler ancak burjuvazi ve diğer güçler bir karşı devrimle bunu dönüştürdüler. Daha sonra Batı'da Hitler gibi yönetimler çıktı. Avrupa günümüzde bu ulus devleti aşarak yeni bir yapılanmaya gitti.

AB ulus devleti sınırladı. Bu önemli. Ulus devletin sınırlandırılması çok önemli. Bu belki devrim yoluyla gerçekleşmedi, fakat evrimle gerçekleşti. AB ulus devleti sınırlamadan yol alamayacağını, ilerleyemeyeceğini anladığı için ulus devleti sınırlama yoluna

hepsi Ortadoğu'daki ulus devletin sonuçlarıdır. Marksizmin uluslara, ulus devlete ilişkin çok önemli yanlış yaklaşımları oldu. O dönem Kropotkin, Bakunin işçi sınıfına uluslara, ulus devlete daha doğru yaklaşımlara sahipti. Marks'ın bu konudaki tezleri çöktü, Kropotkin ve Bakunin'in tezleri daha doğru çıktı.

İttihat Terakki de bir profaşizm zihniyetini taşımaktadır. Çok tehlikeli bir zihniyettir. Başarabilselerdi çok daha kötü sonuçlanabilirdi. Bu zihniyet, bir ulusun küçük bir iktidarı için ya da bir ulusun iktidarını sürdürmesi için herkesi feda edebilecek bir zihniyettir. Bugün de mesela CHP'deki Canan Arıntman gibileri bu zihniyetin temsilcileridir. Jön Türk hareketi önemli oranda Yahudilerin etkisindedir ve bir Yahudi hareketi gibidir. Bazı arkadaşlarım da beni bu konuda bilgilendirdiler. Jön Türk Hareketi'yle ilgili okuduğum bir kitaptaki 1910'daki gelişmeler belgeler de bunu göstermektedir: Bu tarihte bir İngiliz elçisinin İngiltere'ye gönderdiği bir raporunda Yahudilerin İttihat ve Terakki'yi ele geçirdiğini ve yönettiğini belirtmektedir. Burada tabii ki Yahudilerin tamamı için söylemiyorum, bu yanlış da anlaşılmasın, antisemitist de değilim, Yahudi düşmanlığım yok, ama bazı Yahudilerin böyle bir etkinliklerinin olduğu kesindir.

15 Şubat 1925, Kürtlere karşı yapılan komponun başlangıcıdır. Benim buraya getirilmem de 15 Şubat'tadır.

“Bizim yapmak istediğimiz demokratik ulusun inşasıdır. Yani Kürtlerin yapmak istediği şey, demokratik bir ulus projesidir. Demokratik ulusu her yönüyle inşa etmek istiyoruz. Demokratik ulus anlayışımız tamamen halka dayalıdır. Demokratik Özerklik ise demokratik ulus projesinin politik ifadesidir. Bunun politik açıklamasıdır. Demokratik Özerkliğin bütün unsurları birlikte ele alınmalıdır. Öz savunma da Demokratik Özerkliğin bir ayağıdır. Diğer ayakları da var, ekonomik, kültürel, sosyal, siyasal, hukuksal vb boyutları da vardır”

benzemez. Barış ve çözüm gelişmezse çok büyük bir savaş, geçmiş geride bırakacak bir savaş bizi bekliyor. Bunları yol haritamda da belirttim.

Cezaevlerindeki arkadaşlar, kendilerine zarar vermesinler. Kendilerini geliştirsinler, üretsinler, yazsınlar, çizsinler. Onlardan cezaevlerinden çok sayıda mektup alıyorum, benden özel selam bekliyorlar, ama bu kadar kişiye tek özel selam sayamıyorum, kendilerini geliştirsinler, cezaevlerindeki tüm arkadaşlara selamlarımı iletıyorum.

Demokratik Özerklik projesi halkla paylaşılmalı, halkla tartışılmalıdır. Yapılan her toplantının sonuçları halka sunulmalıdır. Halk kendi görüşlerini kendi taleplerini belirtir, sunar. Demokratik Özerklik konusunda halk toplantıları yapılmalı. En az beş milyon kadar insan bu şekilde bilgilendirilmelidir.

Kürt barışı gerçekten çok zor bir iş

Şartlarım çok ağır. Ama tarih bana bir misyon yüklemiş durumda. Bunun ağırlığı altında ne uyuyabiliyorum ne de yaşayabiliyorum, nefes almakta bile zorlanıyorum. Küçükük bir odada nasıl nefes alınır, nasıl yaşanır! Tarihi bir dönemden geçiyoruz. Burada her dönem önemliydi, ama şimdi önümüzdeki altı ay gerçekten her zamankinden daha önemli. Bu altı ayı nasıl değerlendireceğiz? Çok dikkatli olmamız lazım. Çok büyük bir yük altındayım. Ama götüreceğiz. Bu aralar özellikle 1925 sürecine yoğunlaşıyorum. Çok korkunç gerçekler var, çok zor bir olayla karşı karşıyayız. Çok iyi hatırlıyorum ilkokulda yaşadıklarımı bir ben bilirim o zorlukları, 'Kuyruklu Kürt' diyorlardı. Bu konuda çok mücadele ettim ve bu işe başlarken de başıma nelerin gelebileceğini tahmin edebiliyordum. Ama tüm bu zorluklara rağmen kolay olmadı, ama buraya kadar getirdik. Kürt barışı gerçekten çok zor bir iş. Deyim yerindeyse aslanın ağzındaki kuzuyu almaya çalışıyoruz. Herkesin kendi görevine bu sorumlulukla yaklaşması gerekir.

Son savunmam, beşinci kitap şu ana kadar yaptığım bütün savunmaların bir nevi özeti gibidir. Oldukça pratik öneriler var. Sorunun çözümüne yönelik hemen hemen her yönlü öneriler var. Fakat teorik yönü de oldukça güçlüdür. Kadın sorununa istediğim boyutta değinemedim, çünkü bütün konuları dengeli götürmek zorundaydım. Ama kadın sorununa geçmişte çok değindim, hem teorik değerlendirme hem pratik boyutuyla çok durdum üzerinde.

Biz sorunun barışçıl demokratik şekilde çözümü için bir çağrıda bulunduk. Amacımız ittifak falan değildi, kamuoyunda yanlış tartışılıyor, ittifak ayrı, uzlaşma ayrıdır. Biz uzlaşma arıyoruz. İslamın temelinde de uzlaşma vardır. Hz. Muhammed'in yaşamına ve yaptıklarına bakıldığında uzlaşmanın önemi görülecektir. Hatta Roma-Bizans döneminde yapılan uzlaşmalar da vardır. Uzlaşmadan kimsenin korkmasına gerek yok. Türkiye'nin buna ihtiyacı var. Ben Mümtazer Türköne'den boşuna bahsetmedim. Türköne; Türklük, milliyetçilik zehiriyle zehirleniyor diyor. Doğru söylüyor. Bu söylenenlere değer ve-

riyorum. Kendileri de iyilik ve barış istiyorlarsa –ki çalışmalarını bu temelde sürdürdüklerini belirtiyorlar– bu çağrımızı olumlu karşılayacaklarına inanıyorum. Ben kendilerinin katkılarını istedim. Toplumsal barışa katkı sunmalarını istedim. Onların da etilediği geniş kitleler var. Bu çabaların ortaklaşması, barış için yararlı olacaktır. Barış, kutsal bir iştir. İnsanlığa da en büyük hizmettir. İslamın özüne de uygundur.

Çok önemli bir altı aya giriyorum. Herkesin dikkatli olması gerekir. Bu altı ay iyi değerlendirilirse çözüme kapı aralanabilir. Aksi takdirde kimsenin hesaplamayacağı kadar korkunç bir savaş gelişebilir. Doğrudur, nihai kararı hazırlamaya vereceğiz, ama gelişmelere göre mart ayında da tavrımı netleştirebilirim. Olumlu gelişmeler olmazsa haziranı beklemem martta da aradan çekilirim. Bu süreçte kritik olan AKP'nin tavrıdır. AKP'nin hala yeteri kadar anlaşılmadığını görüyorum. Herkesin şunu iyi bilmesi gerekir ki, gelmiş geçmiş bütün iktidarlar içinde en kurnaz iktidar ve en kurnaz lideri ile karşı karşıyayız. Kendi iktidarlarını sürdürmek için yapmayacakları bir şey yok. Çünkü sermayenin gözü karadır. Konya-Kayseri hattı dediğim yeşil sermaye, şimdi büyük İstanbul sermayesi denen, beyaz Türk denen güçlerle uzlaşarak güçlendiler. Onlara ortak oldular hatta onları bile zorlamaya başladılar. Yeşil sermaye, bu iktidarı bırakmamak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Büyük bir planla karşı karşıyayız. Muazzam sinsi bir plan. Tabii AKP işi biliniyor Londra tezgahlamıştır. Londra, AKP'ye "sen Kürt sorununu çözümsüz bırak Ortadoğu'da senin önünü açacağız" dedi. Bütün gelişmeler bunu gösteriyor; "sen Kürt sorunun çözümsüz bırak iktidarda kal" denildi. AKP iktidarının kaynağı Kürt sorunun çözümsüzlüğüdür. Bu noktada İngilizlerle anlaşmaya vardılar. İşte 9 yıldır iktidardalar, çözmediler. Bir dokuz yıl daha bu temelde gitmek istiyorlar. Ben bu aralar 1925 yılları üzerinde yoğunlaşıyorum. Bir gerçek çok daha iyi anlaşılıyor, bugünlerle de bağı var. Aynı oyun devam ediyor. Biliniyor, o dönemin mimarı İngiltere'dir. İngiltere o dönem Mustafa Kemal'e "tercihini yap; ya cumhuriyet'ten ya da Musul-Kerkük'ten vazgeçeceksin, ikisinden birini seçeceksin" dediler. Yani İngiltere Musul-Kerkük karşılığında cumhuriyeti sınırlama ve Kürtlerin imhasına onay vermiştir. Mustafa Kemal sınırlandırılmış cumhuriyeti seçti, fakat daha sonraları Musul-Kerkük için "içimde kalan bir yaradır" demiştir. Yani İngiltere baskısı altında buna mecbur bırakılmıştır. İngiltere o dönem Kürt sorunun çözümsüzlüğü politikasını dayatmıştır. Bugün de aynı oyun devam ediyor. Bugün de İngiltere AKP'ye Kürt sorunun çözümsüzlüğü karşılığında iktidarını destekleyeceğim yani "Kürt sorununu çözme iktidarda kal" diyor. Kürt sorunun çözümsüzlüğünün kaynağında bu var. Mahmut Övür yazmıştı; AKP 2002'de iktidara ilk geldiği dönemde o zaman genellkurmay başkanı Özkök, elinde bir dosyayla MGK'ya geliyor, bu sorunu çözmeliyiz diyor, ancak AKP, "biz buna

henüz hazır değiliz" diyor. Her şey bu kadar açık. Tabii, devletin bir çok kurumu var, daha da önemlisi hükümet var. Hükümet yapması gerekenleri yapmayınca süreç tıkanıyor. AKP, şunu bunu yaptım, "açılım" yaptım diyor, doğru söylemiyor, halkı aldatıyor. AKP, TRT-6'ı açmayı bile tamamen kendine mal ediyor, habire "açılım yaptık TRT-6'ı açtık" diyor! Dolayısıyla AKP sürecin önündeki en büyük engeldir.

AKP çözümün değil sorunun kaynağıdır

Doğrusu tehlike büyüktür. Barışa yakınız diyemiyorum. Yüzde seksen-doksan barış olacak diyemiyorum, çok kötü de demiyorum, yarı yarıya bir durum, yani ortadayız. Önümüzdeki altı ay için şöyle diyorum: "Demokratik çözüm için son şans". Aksi takdirde çatışmalar başlar, korkunç bir savaş gelişebilir. Ünlü bir tarihinin böyle dönemler için yaptığı çok iyi bir tespiti vardı; "böyle dönemlerde ya ölürsün ya öldürürsün, gerisi yok" diyor. Çözüm gelişmezse bizi böyle bir dönem bekliyor. Kimin öldürüleceği de belli olmaz, herkes tehlike altındadır. Bu ülkenin cumhurbaşkanı bile ağzından köpüklerle öldü. Koskoca cumhurbaşkanıydı ama yanında kimse yoktu, korunamadı. Özal'ın ölümü böyle olmuştu. İlginçtir '93'lerde Özal bana diyalog için arabulucu gönderdiğinde şaşırıyordum. O zaman Özal için "bu adam ya çok saf ya da bizi oyuna getirmek isteyen çok kurnaz biri" diye düşünmüştüm. Ama eşinin ve oğlunun açıklamalarından sonra ortaya çıktı ki Özal çok saf biriymiş. Aynı şekilde Eşref Bitlis Paşa ortadan kaldırıldı. Zannedersen bugün herkes cinayet olduğunu söylüyor. Aslında yaptığı çok önemli bir şey de yoktu. Sanırım o dönemde Özal'a bir mektup göndermiş, son kez özel yetki istemiş, "kansız-silahsız bir dönemi başlatalım, bu işi çözelim" demiş. Bu bilinen köy yakmalar, faili meçhuller, jitemvari cinayetler başlamadan önce bu tehlikeyi

görerek önceden mektup yazıp yetki istemiş. Bunlar Özal'la birlikte bir ekipti. Ama o da cinayete kurban gitti. Ona yardımcı olan ekip de daha sonra tasfiye edildi. Bu çetevari eğilim devam ediyor, sanıldığından da daha güçlüdürler. Ergenekon tutuklamaları kimseyi yanıltmasın. Bu, Aysberg'in görünen yüzüdür, gölgedir, asıl gövdesi dışarıdadır. İçerideki gazeteciler de bas bas bağırıyor, "biz içerideyiz asıl sorumlular nerede?" diyorlar. Şimdi asıl önemli şeyi söylüyorum; AKP, iktidarını sürdürmek için bu çeteci eğilimle, asıl sorumlularla uzlaştı, o yüzden sorunu çözmiyor. Bunun iyi anlaşılması gerekiyor. Tabii böyle dönemlerde başka tehlikeler de olur, provokasyonlar da olur. Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'na girmesi böyle dönemlere tipik bir örnektir. Aslında Osmanlı devleti savaşa girmek istemiyordu, ama o zaman Enver Paşa, etrafına birkaç kişi alarak öyle bir oyun oynadı ki, Osmanlı birden kendisini savaşın içinde buldu. Çözümsüzlük uzarsa Türkiye'yi de böyle büyük tehlikeler bekliyor, onun için bu örneği veriyorum. Belirsizlik süreçleri tehlikelidir, uzaması her türlü ihtimale açıktır. AKP, KCK operasyonunu yaparak Amed'i etkisizleştirdim dedi. Bir iki böyle operasyon daha yaparım her tarafı etkisizleştiririm, iktidarımı sağlama alırım, iktidarımı devam ettiririm, bir 9 yılı daha kurtarıyorum diyor. AKP'nin tek derdi var, iktidarını sürdürmektir, oydur. Ama bana göre öyle Amed'in etkisizleştiği doğru değil, Amed etkisizleşmedi, ben Amed'i biliyorum. 30-40 yıl önce biz bu işleri Peyas-Kayapınar'da başlattık, Amed etkisizleştirilemez. Amed'de il konseyleri, kent konseyleri çalışmaları yoğunlaştırılmalıdır. Kesin bir rakam söylemek istemiyorum, ama il konseyleri 500-600 olabilir, kent konseyleri 200-300 olabilir. İhtiyaca göre değerlendirilir, karar verilir. İlçe ilçe, köy köy, mahalle mahalle çalışılmalıdır. Kent konseyleri barışı zorlamalıdır. Barış çalışmaları önemlidir, ekmek su kadar önemli bir ihtiyaçtır. AKP'ye verilen her oy savaşa verilen oy demektir, çözümsüzlüğe verilen oy demektir. AKP'nin gerçek yüzünü halka iyi anlatmak gerekiyor. AKP çözümün değil, sorunun kaynağıdır.

BDP oylarını yükseltmelidir. BDP, Türkiye genelinde MHP hatta CHP düzeyinde oy alırsa devletin barışa gelmesi daha kolay olur, devlet barışa zorlanmış olur.

AKP'nin Kürtleri bölme oyunları görülmeli ve farkında olunmalıdır. 2002'lerden bahsetmişim. Bir de 2005-2006'lar da yaşanan süreç vardı, o zaman her şey benim bilgim dışında gelişti. Sonradan bana gelindi. Bu da AKP'nin farklı bir oyunuydu. Bütün bunları yaşadık, geride bıraktık. İşte şimdi 2010 bitiyor. Kimsenin hata yapmaması gerekir. Herkesin rolünü iyi oynaması gerekir. Evet 2010 bitiyor, ama hala ciddi belirsizlikler var. Erdoğan çok ilginç, emin olamıyorum. Bazen acaba Çiller gibi mi oluyor, bazen de Özal'a mı benziyor? Karar veremiyorum. Diyalog geliştiriyor, ama yaptıklarıyla da tasfiyeden de vazgeçmediği anlaşılıyor. Fakat şimdi iş netleşmeye doğru gidiyor, bu şekilde uzun süre götürmez, biz de bu oyuna gelmeyiz. Ben gerillayı bu şekilde uzun süre bekletmem. Amed'i de böyle tutamam.

Ben burada bu zor koşullar yanında bu zorluklarla mücadele ediyorum, devleti ve hükümeti diyaloga, demokratik ve barışçıl bir çözüm için zorlamaya çalışıyorum. Ağır mahkumiyet koşullarının farkındayım. Bu koşullarda bu süreci yürütmenin çok sağlıklı olmayacağını da biliyorum. Ama bir nevi mecbur kaldım.

Kadınlara söylüyorum, kendi merkezleri var, kendilerini güçlendirmelidirler. Kadınlar, tanrıçalar döneminde yaşamın merkeziydi, şu anda ise bataklığın merkezi halindeler. Bu nedenle kadın mücadelesi önemlidir, kadın yaşamın, demokratik çözümün merkezi, birleştiren gücü olmalıdır. Ancak böylesi bir mücadele ile önemli bir kadın olunur.

Ben reel politiği yeni yapmıyorum, eskiden beri yapıyorum, bütün mücadelem böyle geçti, reel politiği iyi okumakla geçti. Reel politiği her zaman iyi okudum. Hatırlıyorum ben daha köydeyken bazı şeyleri anlatmak istediğimde köylüler bana; "ya, bunları bize anlatma biz bunları anlamayız, ha bize konuşuyorsun ha tahtaya konuşuyorsun, biz tahtalaşmışız" der ve çekip giderlerdi. Önderlik, öngörü sanatıdır. Önemli olan olayları önceden kestirebilmektir.

Medreseler, Kürt kültürünün ve yurtseverliğin önemli bir parçasıdır. Burada önemli olan bu kültürü günümüzün güncel değerleriyle buluşturmak. Kürt kültürü, Kürt dili, Kürt müziği, Kürt sanatı bir bütündür. Ben de Kürtçe konusunda ileriki dönemlerde çalışma yürüteceğim. Amed ve Çewlik Cezaevi'ndeki arkadaşlara selamlarımı iletiyorum.

"AKP'nin hala yeteri kadar anlaşılmadığını görüyorum. Herkesin şunu iyi bilmesi gerekir ki, gelmiş geçmiş bütün iktidarlar içinde en kurnaz iktidar ve en kurnaz lideri ile karşı karşıyayız. Kendi iktidarlarını sürdürmek için yapmayacakları bir şey yok. Çünkü sermayenin gözü karadır. Konya-Kayseri hattı dediğim yeşil sermaye, şimdi büyük İstanbul sermayesi denen, beyaz Türk denen güçlerle uzlaşarak güçlendiler. Onlara ortak oldular hatta onları bile zorlamaya başladılar"

Devletçi meclisler-demokratik meclisler

Meclis tarzı örgütlenme içinde bulunduğu siyasal sistemle anlaşılacak bir örgütlenmedir. Kendi başına bir meclis tanımı yapmamız söz konusu olamaz. Tüm sistemler açısından geçerli olan bir tanım yapmamız mümkün değildir. Örneğin devletçi sistemlerdeki meclis oluşumlarıyla demokratik sistemlerdeki meclis oluşumları hem anlam olarak hem de örgütlenme ve işleyiş olarak birbirlerinden farklıdır. Sistemsel ayrımı ortaya koymadan kendi başına herkes için geçerli bir meclis tanımı yapmamız bu yüzden olanaklı olamaz. Bugün devletçi meclisler de demokratik olmaktan dem vururlar. Fakat demokratik niteliklere sahip olmadıklarını en iyi kendileri bilirler. Bu konuda bir karmaşık anlama yol açmaması için devletçi meclisle demokratik meclisleri birbirlerinden ayırmalı ve öyle tanımlamalıyız.

Devletçi meclis

Bilindiği gibi devletçi sistemler içinde de meclisler vardır. Kağıt üzerinde bu meclisler toplumun sorunlarını çözmek amaçlı oluşmuş kurumlardır. Devletçi sistemlerde meclis genelde parlamento olarak adlandırılır ve tüm ülke çapında tek meclistir. Yani en üstte tek bir meclis vardır. Onun dışında yerelde il özel idareleri adıyla oluşan, il yöneticisi olarak valinin başkanlık ettiği ve yılda iki kez toplanan meclisler bulunmaktadır. Bunlar da devletçi sistemin bir organı olmaktan öte bir anlam ifade etmezler.

Aslında devletçi sistem ve meclis tarzı örgütlenmeler birbirine taban tabana zıt olgulardır. Devletler tekçi yapılara sahip oldukları için öyle meclis oluşturma, toplumsal sorunları tartışarak çözüm üretme gibi bir yaklaşımları yoktur. Mevcut devletçi meclislere bile kabaca bakalım, meclisler kendi iradelerine sahip değildir. Belirlenen kalın veya kırmızı çizgiler neyse onun izinde işlerler. Meclisler bu çizgileri aşamazlar. Onun için ortak tartışma, çözüm üretme ve ortak akla ulaşma yerleri olarak meclislerin devletle uzaktan yakından ilişkileri olamaz. Gelişen toplumsal mücadeleler sonucu devletler kimi açılımlar yapmak zorunda kalırlar. Eğer bu açılımları yapmazlarsa, devletler büyük krizler veya altüst oluşlar yaşayabilirler. Devletler bu açılımları yaparlarken, karşısında oldukları sistemi kendi içlerinde eritmek isterler. Buna istismarcılık denmektedir. Yani karşı sistemin değerlerini kendi çıkarı, kendi ömrünü uzatmak için alıp kullanmak ve özünden boşaltarak başkalaşıma uğratmak devletlerin temel yaklaşımı olmaktadır. Meclis tarzı örgütlenme de demokrasi güçlerinin bir örgütlenme biçimiyken devletçi sistem tarafından istismar edilerek başkalaşıma uğratılmıştır. Devletçi sistem de güya demokratik olduğunu meclise sahip olmakla ispattıyor. Bu devletçi sistemin kendini meşrulaştırmak için ortaya attığı ideolojik bir argümandır.

Sümerlerde de meclis tarzı oluşumlara rastlanmaktadır. Yine daha öncesinden dayandığı anlayış ve işleyiş olarak doğal toplumun yönetim tarzını meclis olarak belirtmek mümkündür. Sonuçta meclis tarzı yönetim,

“Devletçi sistem ve meclis tarzı örgütlenmeler birbirine taban tabana zıt olgulardır. Devletler tekçi yapılara sahip oldukları için öyle meclis oluşturma, toplumsal sorunları tartışarak çözüm üretme gibi bir yaklaşımları yoktur. Mevcut devletçi meclislere bile kabaca bakalım, meclisler kendi iradelerine sahip değildir. Belirlenen kalın veya kırmızı çizgiler neyse onun izinde işlerler. Meclisler bu çizgileri aşamazlar”

toplumun komünal olarak kendisini yönetmesidir. Meclis bir grup insanın veya toplumun komünal esaslar temelinde bir araya gelerek kimi kararlar alması ve kendini yönetmesidir. Doğal toplumun kendisi hakkında bir karar alması için bir araya gelmesi bir meclis çalışmasıdır. Meclis, toplumun kimi ihtiyaçlarını gidermek amaçlı bir araya gelmesidir. Meclis dendiğinde akla bu bir aradalık gelmelidir. Bu anlamda meclis çalışması her mekanda yapılabilecek bir çalışmadır. Günümüz biçimleriyle meclislerin ortaya çıkışı Yunan'dan bu yana ele alınabilir. Rönesans sonrası

netleme ne de bu mecliste çıkarılan yasalara müdahil olma hakkı vardır. Tek hakkı kendisini yönetecek insanları seçmektir.

Buradan bu meclislerin diğer özelliğine geçebiliriz. Yönetme yönetilme ilişkisine dayanırlar. Halk vardır ve halkı yönetenler vardır. Halk kendi kendini yöneten bir varlık olarak görülmez. ‘Halk yönetilmesi gereken bir sürüdür’ anlayışı, bu meclislerin en temel özelliğidir. Bu yönüyle iktidarcıdır. Egemenlik ilişkisine dayalı olarak var olurlar. Halkı irade olarak görmezler. Bundan dolayı da halk ayrı yerde, yönetenler ayrı yerde durur.

kin içinde bulunduğu koşulların, halkın yaşadığı sorunların, halkın yaşam standartlarının ne olduğu ve bu sorunlara nasıl çözüm olunabileceği bu seçilmiş vekillerin umurunda değildir. Umurlarında olduğu tek şey, partilerinin dolayısıyla kendilerinin çıkarlarıdır, koltuk sevdalarıdır, maddi çıkar sağlama çabalarıdır.

Bu meclis tarzının diğer bir özelliği partilere dayalı olarak kendisini oluşturmalarıdır. Bağımsız adaylık sistemi olmakla birlikte esas özellik partilere dayalı olmasıdır. Birçok parti, adaylarını belirler ve seçime böyle girer. Öne konan barajı geçen partilerden meclis

Yine tek bir meclis tarzında örgütlenmiş olmaları halkın katılımını engelleyen en temel faktördür. Tekçi meclis sisteminin en önemli sonucu, devletçi merkezîyetçiliğin gelişmesidir. Devletçi merkezîyetçilik tabanı irade olarak görmez. Kararlar üstten alınır. Karar alınma süreçlerinde taban kesinlikle söz hakkına sahip değildir. Tabanın tek bir hakkı vardır alınan kararları sorgulamadan bunlara tabi olmaktır. Bu sistemin ortaya çıkardığı insan tipi ise iradesiz, her şeye tabi olan vatandaş tipidir.

Devletçi meclisler halkın içinde olmadığı kurumlardır

Devletçi meclisler; halk adına kararların alındığı ama halkın içinde yer alamadığı kurumlardır. Halkın içinde yer alamadığı bu kurumlar her türlü antidemokratik uygulamanın merkezleridir. Toplum yararına ne varsa her türlü değerın sömürüldüğü ve tersine çevrildiği kurumlardır. Halkı sömürmenin, egemenlik altında tutulmasını sağlayan en temel kurumlardır. Devletçi meclisler halkın içinde olmadığı kurumlardır. Bu yönüyle devletçi meclisler hem oluşum ve bileşimleri itibarıyla hem de örgütsel yapısı ve tekçi niteliğiyle ve işleyişleriyle anti demokratik kurumlardır.

Devletçi meclislerin anti demokratik olduklarını yine hem kadına hem de gençliğe yaklaşımında görürüz. Gençlik bu meclislerde yer alamaz. Gençliğin bizde olduğu gibi bırakalım özgün örgütlenmesini, iradesini ortaya koymasını, genel meclislerde bile göstermelik de olsa yeri yoktur.

Kadına yaklaşımları daha da alçaltıcıdır. Çok sınırlı sayıda kadın mecliste yer alır. Bu kadın vekiller seçilirken, genelde en arka sıralarda listede yer alırlar. Listenin ilk sıraları erkeklere ait olur. Kadınların bu listelerden seçilmeleri şans olur. Lafa geldi mi de listelerde onlarca kadın aday olduğu söylenir. Belki listelerde kadın vardır, ama seçilen kadın yoktur. Tamamen göz boyamaya dönük bir yaklaşımdır. Kadını mecliste vitrin malzemesi olarak ele almaktadırlar. Seçilen kadın vekiller de stratejik konularda söz sahibi olamazlar. Örneğin hükümette bakanlıklarda belki tek bayana yer verilir. Onun dışında kadına stratejik alanlarda yer yoktur.

Yine bu meclisler kendi bünyelerinde farklı kimlikleri barındırmazlar. Örneğin TBMM’de Kürt olarak yer alamazsınız. Alevi olarak yer alamazsınız. Kimliğiniz, inancınız ne olursa olsun Türk olmak ve Türk olarak o mecliste bulunduğunuzu kabul etmek zorundasınızdır. Bu özellikler de devletçi meclislerin anti demokratik yapılarına örnek olarak gösterilebilir.

Bilindiği gibi devletçi sistemler yasama, yürütme ve yargı ayrılığına dayanır. Demokratik sistemlerde meclis yasama ve yargı organlarının kaynağıdır. Devletçi sistemlerde de kağıt üzerinde bu kimi yönleriyle böyledir. Tam anlamıyla meclis kaynak değildir. Örneğin Türkiye’de meclis halkın iradesi olarak topluma yansıtılır. Ama örneğin Türkiye’de cumhurbaşkanının olağanüstü yetkileri vardır. Meclisin olması gereken bu yetkiler yürütmenin bir kurumu olan cumhurbaşkanına aittir. Bu ise bizlere kağıt üzerinde ol-

gerçekleşen meclis biçimleri de vardır. Fakat Rönesans’la gerçekleşen meclisler, feodal despotik devletçiliğe karşı oluşmuş yapılardır. Yani meclisler demokrasi güçlerinin mücadelesiyle ortaya çıkarılmış kurumlardır. Fakat devletçi sistem bunları kendisi için tehlike olmaktan çıkarmak için kendine mal etmiş ve yozlaştırmıştır. Ortaya bugün var olan devletçi meclisler çıkmıştır. Günümüz devletçi meclislerini birkaç özelliğiyle tanımlayalım.

Bu meclislerin en temel özelliği halktan kopuk olmalarıdır. Meclisler genel seçimle belirlenen ‘milletvekilleri’ oluşturulur. Meclislerin oluşturulmasında halkın tek rolü vardır. Bu rol de beş yılda bir yapılan genel seçimlerde oy kullanmaktır. Bunun dışında seçtiği meclisi ne de-

Oy adaya değil partiye verilir

Kendi temsilcisini seçme tarzı da egemenlikli bir anlayışa dayalıdır. Milletvekili adayları siyasi partilerin hazırladığı listelere göre seçilir. Oy, adaya değil partiye verilir. Onun için daha ilk seçim anında işleyen sistem anti demokratiktir. Halk kendisini temsil edecek adayın kim olduğunu, karakterini bilmez. Tanımadığı bir adaya oy verir. Ve bu aday seçilirse halkı temsil etme kandırmacısıyla kendi çıkarı için çalışır. Milletvekilinin seçilmesi durumunda da halkla herhangi bir bağı bulunmamaktadır. Bir sonraki seçimlere kadar da halka gidilmez. Bu vekiller parti listelerinden seçildikleri için de izleyecekleri siyaset halkın istediği siyaset değil, bu partinin izleyeceği siyaset olacaktır. Hal-

sistemi oluşturulur. Barajı geçemeyen partilere oy veren insanların temsiliyet hakkı ilk elden ortadan kalkar. Bu insanların temsil hakkı bulunmaz. Sistem daha oluşurken anti demokratiktir. Milletvekili sayısı yeterse tek, yetmezse koalisyonlar biçiminde hükümet oluşumuna gidilir. Bu hükümet, yürütme olarak ülkeyi yönetir. Yürütme meclis içinde çoğunluk olduğu için de her türlü kararı alma olanağına sahiptir. Yani denetimsiz bir sistemdir. Her şeyi yürütme belirler. Meclis yürütmeyi değil yürütme meclisi belirler, denetler. Yasa teklif etme hakkı da ona tanınır. Yani her yönüyle partilere göre, halktan kopuk olarak oluşturulan bir sistemdir. Beş yılda bir yapılan seçimler dışında halkın hiçbir katılımı olmaz. Buna da “egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” adını koyarlar.

“Devletçi meclisler partilere dayalı olarak kendisini oluştururlar. Birçok parti, adaylarını belirler ve seçime böyle girer. Öne konan barajı geçen partilerden meclis sistemi oluşturulur. Barajı geçemeyen partilere oy veren insanların temsiliyet hakkı ilk elden ortadan kalkar. Bu insanların temsil hakkı bulunmaz. Sistem daha oluşurken antidemokratiktir”

duğu gibi meclislerin değil yürütmenin sistemin esası olduğunu gösterir.

Bu devletçi meclisler meşruiyet sorunlarını ise kendilerini halkın meclisleri olarak yansıtarak çözerler. Yaptıkları her şey halk içindir, toplumsal fayda içindir denilerek halka yutturmaya çalışırlar. Bunun teorik ifadesi “egemenlik kayıtsız şartsız millettir” sözüdür. Bu durum devletin ve meclisinin kendisinin meşruiyetini sağlamak amacıyla ortaya attığı bir ideolojik yanıltmadır. Toplumun içinde bulunduğu zorlu yaşam koşulları göz önüne getirildiğinde devletçi meclislerin sorun çözmek bir yana sorun yaratan bir kaynak olduğunu ifade etmemiz gerekir. Bugüne kadar toplumun hangi sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik sorunlarına devletçi meclisler çözüm olabilmıştır?

Demokratik meclisler

Demokratik meclis; toplumun kendi kendini yönettiği kurumlardır. Halkın kendi sorunlarını kendisinin tartıştığı, kendisinin karar aldığı ve oluşturacağı kurumlara kendisinin bu kararları hayata geçirdiği kurumlardır.

Demokratik meclislerin en temel özelliği devletçiliği hem zihniyet, hem kültürel hem de idari yapılanma olarak aşmasıdır. Yani devletsizlik üzerine kuruludurlar. Halkın devlet olmadan kendisini yönetmesinin kurumlarıdır. Kürtler açısından değerlendirildiğinde meclis sistemlerini genel sistemimiz olan Demokratik Konfederal sistemle ele almalıyız.

Demokratik Konfederalizm ve KCK sistemi

Bilindiği gibi meclis sistemleri Önderliğimizin paradigmasal değişimi başlattığı süreç sonrasında gündemimize girdi. Önderlik hem savunmalarında hem de görüşme notlarında meclislere ilişkin görüşlerini ifade etti. Komünlerden mahalle meclislerine, kent meclislerinden eyalet ve son olarak genel halk meclislerine kadar uzanan bir sistemi gündemimize koydu. 2005 Newroz'uyla bu sistemi 'Demokratik Konfederal Sistem' olarak adlandırdı. Bu bizler açısından sistemsel olarak yeni bir yaklaşımı ortaya koydu. Bu sistemin özünü demokratik komünal değerler oluşturmaktadır. Bu yönüyle sistemsel olarak, idari yapı olarak yeni olsa da öz olarak yeni değildir. Özgürlük hareketi ortaya çıkışından günümüze kadar kendisine demokratik komünal değerleri esas almıştır. Bu değerlere dayalı olarak kendisini var etmiştir. Temel varoluş zemini demokratik komünal değerler olmuştur. Komünallik ve Önderlik dolayısıyla Özgürlük hareketi bir gerçeğin iki yüzü gibidir. “Önderlik nedir?” veya “Özgürlük hareketi nedir?” diye bir soru soracak olursak, vereceğimiz ilk cevap demokratik komünallik olacaktır. Onun için meclis sistemi ve idari yapı olarak sistemimizi yeni olarak belirtsek de zihniyet ve dolayısıyla öz olarak demokratik komünal değerleri en başından beri esas almaktayız. Demokratik komünal değerler özü oluştururken, meclis tarzı idari örgütleniş, biçimi oluşturur.

Meclisler demokratik konfederal sistemin esasını oluşturur. Bilindiği gibi demokratik konfederal sistem halkın devletçi olmayan kendini yönetme biçimidir. Burada kimi özellikler öne çıkmaktadır.

İlk özellik olarak devletçi ve iktidarcı olmayan bir toplumsal yaşam biçimi ve yönetim sistemidir. Konfederalizmin devletçi olan biçimleri de bulunmaktadır. Devletçi konfederasyon birden fazla devletin bir sözleşme etrafında bir araya gelmesidir. Gevşek bir örgütlenme biçimidir. Sadece kimi konularda ortaklaşma söz konusudur. Belirlenen kimi konularda bu devletler bu sözleşme çerçevesinde ortak karar alır ve bu kararı uygulatırlar. Fakat aradaki ilişki güçlü olmadığı için kısa sürede dağılma olasılığı yüksek bir örgütlenme biçimidir.

Tabii bu dağılma durumu bu konfederasyon biçiminin devletçi olma özelliğinden gelir. Çünkü devlet olgusunun en temel özelliği merkezileşiciliğidir. Devletçi merkezileşicilik mevcut alan üzerinde tam hakimiyeti zorunlu kılar. Bundan dolayı devletler hakim olduğunu iddia ettiği topraklar üzerinde başka bir gücün söz sahibi olmasını

istemezler. Bundan dolayı kendisi dışındaki herkesi düşman olarak görür ve onlara sürekli kuşkuyla yaklaşır. Onun için devletler konfederal tarzda örgütlenseler de kısa sürede bu anlayışlarından dolayı ya dağılma ya karşı karşıya kalırlar ya da federasyon tarzında daha katı bir örgütlenmeye geçiş yaparlar. Devletin konfederasyon tarzında kendini örgütleyememesi konfederal örgütlenme biçiminin verimsizliğinden değil, konfederasyonların devletçi olamayan özelliğinden ileri gelir. Dolayısıyla siyaset bilminde var olan bir yargı olarak konfederalizm ya federasyonlaşmaya ya da dağılmaya götürür tezi gerçeği ifade etmemektedir. Doğru tanım konfederal örgütlenme biçiminin devletçi olamayacağıdır. Tarihe baktığımızda yaşanan tüm savaşların kaynağında yatan nedenin, başka topraklar üzerinde hakimiyet kurma ve bunun için de o topraklara

“Demokratik meclislerin en temel özelliği devletçiliği hem zihniyet, hem kültürel hem de idari yapılanma olarak aşmasıdır. Yani devletsizlik üzerine kuruludurlar. Halkın devlet olmadan kendisini yönetmesinin kurumlarıdır. Kürtler açısından değerlendirildiğinde meclis sistemlerini genel sistemimiz olan Demokratik Konfederal sistemle ele almalıyız”

Sosyalizmle devletin bir ilişkisi olamaz

Bilindiği gibi tarih bir yandan demokrasi güçlerinin bir yandan da devletçi güçlerin mücadelesiyle var olmakta ve gelişmektedir. Devletlerin halkları özgürleştiremeyeceğini, demokratik olamayacaklarını yukarıda kısmi olarak ifade ettik. Toplumsal özgürlük ve demokrasi adına, halkçılık adına yola çıkan ulusal kurtuluş ve reel sosyalist hareketler devletin bu işi yapacaklarını düşünmüş, devleti de ele geçirmiştir. Fakat yaşanan tarih bize göstermiştir ki devlet aracılığıyla toplum yararına hiçbir gelişme sağlanamaz. Yani sosyalizmle devletin bir ilişkisi olamaz. Sosyalizmin devletin tek ilişkisi, devleti aşmak amacıyla yürüttüğü mücadele ilişkisidir.

gibi devletler kendileri dışında bir farklılığı kabul etmezler. Onun için devletler doğaları gereği demokratik olamazlar. Onun için devletlerin kurmaya çalıştığı konfederal örgütlenme daha kuruluş aşamasında bile gevşek örgütlenir. Bu gevşek örgütlenmenin de altında yatan faktör belirttiğimiz devletlerin merkezileşiciliği ve birbirlerine olan güvensizlikleridir. Oluşunun da böyle gevşek örgütlenen bir sistemin kısa sürede dağılacağını tahmin etmek zor olmasa gerek.

Konfederal sistem doğası gereği demokratik sistemlere uygun bir örgüt modelidir. Bundan dolayı da temel bakış açısı devletçi olmayanların esas alacağı model, konfederal model olabilir. Özellikle sosyalizmi kendisine temel zihniyet ve yaşam sistemi olarak benimseyenlerin, örgütlenme modeli olarak konfederalizmi benimsemeleri bir zorunluluk olmaktadır.

Kürt toplumu söz konusu olduğunda Kürtlerin hem tarihsel kültürel hem de ideolojik ve güncel olarak devletin ilişkisi olamaz. Yani Kürtler sorunlarını devletleşerek çözemezler.

Kürtlerin diğer toplumlarda olduğu gibi sıklıkla devletleşmemeleri ve devletlere mekan teşkil eden kentlerden uzakta kalmayı tercih etmeleri, onların yeteneksizliklerinden veya geri olmalarından kaynaklanmamaktadır. Kürtler arasında devletli değerlerle yapısal olarak bir zıtlık içindedir. Zira onlar kök toplum olan doğal toplumun özellikle de neolitik aşamasının bizzat yaratıcıları olduklarından, bu değerler bütünü çok güçlü ve derinlemesine yaşamışlardır. Bu anlamıyla devletin ezmek, bastırmak, geriletmek suretiyle karşısında güçlenebileceği toplumsal değerler, en fazla da bir Kürt gerçekleştirmedir. O nedenle de Kürtler ve sınıflı devletçi uygarlık çelişiktir, çatışmalıdır. Kürtlerin devletlere karşı bu kadar amansız direnmesinin altında bu gerçeklik yatmaktadır. Nasıl ki kadının hiyerarşik devletçi sistemle yapısal ve sistemsel olarak ilişkisi bir gerçeklikse aynı şey, arasında bir kadın toplumu olan Kürtler için de geçerlidir.

Kürtler bu kadar karşıt oldukları devletlerin merkez üslerinin kent olduğunun çok iyi bilincindedir. Kürtler

kentlerde Sümer'i, Babil'i, Asur'u, Pers'i, Helen'i, Roma'yı, Bizans'ı, Osmanlı'yı ve daha sonraları da ulus devleti görmektedir. O nedenle de kentlere karşı hep mesafelidir. Bu nedenle de Kürtler yaşam mekanı olarak demokratik komünal değerleri önemli ölçüde yaşayan kıyı, köyü ve özgürlüklerini korumada büyük bir sığınak olan dağları tercih etmektedirler. Kent hala da Kürtler için dağılan aile, aşiret ya da en genel anlamda dağılan toplumsallık, kendine yabancılaşma demektir. Bu bakımdan Kürtlerin uygarlık güçleriyle yaşadığı çelişki ve çatışma bir yönüyle de kent-kır çelişki ve çatışmasıdır. Şu rahatlıkla belirtilebilir ki Kürtlerin bu kadar saldırı ve işgal altında olmalarına karşın varlıklarını hala sürdürmelerinin nedeni Kürtlerin çok yiğit olması veya ülkelerinin çok dağlık olması değildir. Bunların etkisi olsa da esas neden, Kürt toplumsallaşmasının devletli uygarlıkla yaşadığı yapısal çelişki ve çatışmalarda aranmalıdır. Diğer yorumlar kendini aldatmak anlamına geldiği gibi olgunun tam kavranmasına da hizmet etmez.

Bu tarihsel gerçekleşmenin bir devamı niteliğinde Kürt toplumu demokratik bilimsel sosyalizmi kendisine ideoloji olarak esas almıştır. Bundan dolayı devletsiz olmak zorundadır. Kürtlerin yaşadığı geçmiş, toplumsallaşmalarının temel ölçütleri, 'devlet olmadan toplum nasıl kendini var ederek yönetebilir?' sorusuna cevap niteliğinde özellikler olmaktadır. Buradan çıkaracağımız en temel sonuç, toplumları var eden ve bir arada tutan temel etkenin devlet ve iktidar değil, demokratik komünal değerler olduğudur.

Kürt toplumu tarihe böyle başlar, en büyük darbeyi devletin ortaya çıkışıyla yemiştir. Yarattığı tüm değerler devletçi sistemin ortaya çıkışıyla inkar edilmiştir. Kürt toplumunu kendi doğasına yabancılaştırmaya çalışmışlardır. Onun için Kürtler için devlet çözüm kaynağı değil, Kürt sorununun ortaya çıkışının temel etkenidir. Kürt toplumu için devlet talep etmek katiline sevdalanmaktan öte bir şey olamaz. Esasında da devlete uşaklık etmekten öteye geçemez.

Ayrıca Kürtler tarihin hangi aşamalarında demokratik komünal değerleri esas almışlarsa, evrensel çapta tarihi belirleyen bir rolün sahibi olmuşlardır. Doğal toplum, Zerdüşt-Med-Pers çıkışı ve son olarak Önderlik ve PKK çıkışı demokratik komünal değerlere dayalı olarak var olmuştur.

Bundan dolayı Kürt halkının çözümü Demokratik Konfederalizmdir. Bugün bu sistemin somut ismi KCK Koma Civakên Kürdistan (Kürdistan demokratik Toplum Konfederalizmi)'dir. En temel özelliği devletçi olmamasıdır. Demokrasi de devletsiz olarak halkın kendini örgütlemesi ve yönetmesidir. Demokratik konfederal sistemin devlete dayalı olmaması, onun demokratik niteliğinin temel özelliğidir. Yani demokratik yapıların bir araya gelerek oluşturduğu bir sistem olmaktadır. Bu sistem kendisine üç temel özelliği esas alır. Komünal demokrasi, toplumsal cinsiyetin özgürleştirilmesi ve toplumsal ekoloji. Toplumsal cinsiyetin özgürleştirilmesine dayalı demokratik, ekolojik toplum, konfederal sistemin özüdür.

“Konfederasyon tarzındaki örgütlenme devletin doğasına terstir. Çünkü devletçi bir nitelikte bile kurulmak istense, konfederal yapılanma çok çeşitliliği, birden fazla ünitenin var olmasını gerekli kılar. Fakat yukarıda da ifade ettiğimiz gibi devletler kendileri dışında bir farklılığı kabul etmezler. Onun için devletler doğaları gereği demokratik olamazlar”

Demokratik Özerklik ve ekonomi

Doğruluğu uzun zamandır tartışma konusu haline gelen ağırlıklı bir yaklaşım, toplumsal sistemlerin ekonomik ilişkileriyle değerlendirip isimlendirilmesidir. Pozitivist mantıklı (kaba materyalist tarih yaklaşımı da buna dahil) tüm tarih ve toplum değerlendirmecileri bu anlayıştan hareketle, tarihi ve toplumu bölümlere ayırıştırıp isimlendirir. Bu yaklaşıma göre tarih ve toplum, ekonomik ilişkilerden hareketle ilkel komünal, kölecî, feodal, kapitalist ve sosyalist toplum diye dönemlere göre sıralamaya tabi tutulmuştur. Buna göre toplumların gelişmeleri, anlatımdaki sıralama çerçevesinde gerçekleşmiş veya tarihsel toplumun bu belirtilen doğrultuda ilerleyeceği varsayılmıştır.

Bu yaklaşım ilerlemeci tarih anlayışından hareket eder. Gerçekleşmiş olanı kaçınılmaz bir zorunluluk olarak değerlendirir. Tarihte başka seçenek yokmuş gibi davranır. Halbuki gerçekleşmiş olandan hareketle tarihteki diğer seçenekleri görmemek, tarihi doğru yorumlamanın önündeki engeldir. Toplumu tarihsel ilişkilerinden hareketle değerlendirmek daha doğru olacaktır. Önderlik tarihin üç toplumsal biçimi tanıdığını belirtir. Bunlar; doğal toplum, hiyerarşik devletçi toplum ve demokratik toplumdur. Ekonomik sistemler içerisinde fazla belirgin olmasa da doğal toplum özellikleri önemli oranda merkezi uygarlık yanında hep var olagelmıştır. Zaten uygarlık tarihi ile birlikte demokratik ve devletçi uygarlık denilen iki nehrin yan yana akışı da bunu göstermektedir. Bunun için de ekonomik ilişkilerden hareketle oluşturulan sistemlerin tümü de bu doğal toplumun varlığından hareketle yaşayabilmişlerdir.

Ekonomik ilişkilerden hareketle yapılan tarih sınıflaması, üretici güçler ile üretim ilişkilerinden hareketle geliştirilmiştir. Buna göre köle bir üretim aracıdır. Onun için köle ile köle sahibi arasındaki ilişki üretim ilişkileri bağlamında ele alındığında, kölecî sistem tanımlaması akla daha yatkın olanı gibi görünmektedir. Devletli hiyerarşik toplum bölümlenmelerinin hepsi de aynı mantık çerçevesinde yapılmıştır. Kent-sınıf-devlet üçlüsüne dayalı uygarlığın tarihsel birikimini arkasına alan kapitalizm de bu temelde bir üretim tarzı ve ilişkisi olarak tanımlanmıştır.

Üretim tarzına ve üretim ilişkilerine dayalı tüm yapılanmalar hiyerarşik ve sınıflı bir temele dayanmıştır. Kapitalizm her ne kadar emeğin özgürleşmesini sağladığını iddia etse de, bu sistem altında özgürleştiği iddia edilen proleter, Önderliğin değerlendirdiği gibi; *'yeniden fethedilen köle'*den başka bir şey değildir. Emeğin özgürleştirildiği iddiası, egemenlik ve sömürü sisteminin daha etkin bir tarzda ve örtük yürütülmesinin amacını gütmektedir.

Emeğin gerçek anlamda özgürleşmesi ancak sosyalizmde mümkün olabilir. Gerçek değeri gizlenen emek, kapitalizmde bir metaya dönüştürülerek en üst düzeyde kendisine yabancılaştırılmıştır. Bu metalaşma ve yabancılaşmanın önüne ancak sosyalizm geçebilir. Ancak o zaman karşılığı gizlenen emek gerçek değerine kavuşacak ve kendine yabancılaşmaktan kurtulacaktır. Elbette bu kurtuluş, devletçi uygarlığın bir türevi olan reel sosyalizmle mümkün olmayacaktır. Çünkü bu sistem altında

yaşanan da, özel kapitalizm yerine bürokratik bir sınıfın egemenliğine dayanan devlet kapitalizmidir. Onun için de demokratik sosyalizm, reel sosyalizmin daha da gizli hale getirdiği emeğin yabancılaşmasının gerçek anlamda aşılmasını sağlayacaktır.

Reel sosyalizmin yıkılışıyla birlikte sol desteğini kaybeden kapitalist emperyalist sistem, kendi nihai çöküşünün eşiğine geldiğini gizlemek ve yeni bir atılımla yaşamını uzatmak için egemenliğinin sonsuzluğunu ilan etmeye çalışmıştır. Kaybedenin kendisi değil de halklar olduğunu ispat etme yarışına girmiştir. Halbuki reel sosyalizmin yıkılışıyla birlikte pozitivizm, köklü bir sorgulama sürecine alınmıştır. Elbette ki bu sorgulama ile kapitalist uygarlık ve onun ideolojisi liberalizm köklü bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu sorgulama ile de artık halklar cephesinden emperyalizme sol destek kapıları kapanmıştır. Buna rağmen emperyalist sistem, yaşanan gelişmeleri adeta sonsuzluğunun ve onunla baş edilemezliğinin ifadesi olarak değerlendirmiştir. 'Tarihin ve ideolojilerin sonu' tezi ile anlatılmak istenen toplumların ve ideolojilerin döneminin bittiği safsatası kaynağını buradan almaktadır.

Tarih bir ana nehir akışı gibi ele alınmalıdır

Önderliğimizin 1990'lı yılların başından itibaren yeniden ele aldığı paradigma, kapitalist modernitenin bu saldırılarına karşı sosyalizm cephesinden verilen bir yanıt olmaktadır. Yani emperyalizmin sözde zafer çığlıklarına karşı halkların zamanının ilanı anlamına gelmektedir. Bu ilan, reel sosyalizmin zayıf, yetersiz, yanlış yanlarından kopma, devletçi iktidarcı paradigmadan kurtulmanın adı olan demokratik sosyalizmi yeniden yorumlama anlamına gelmektedir. Böylece yeni paradigma arayışı ile birlikte liberallerin iddia ettikleri gibi, reel sosyalizmin çökmüş olmasıyla tarihin sonu gelmediği, ideolojilerin zamanının geçmediği ortaya konulmuştur. Sosyalizmin eşitlikçi ve özgürlükçü doğasının ancak demokratik sosyalizmle gerçekleşebileceği; sosyalizmden şüp-

he etmenin insandan, onun geleceğinden şüphe etmek olduğu bir kez daha ispatlanmıştır. Diğer yandan tarihin bir ana nehir akışı gibi ele alınması gerektiği, yan kollarla bunun zenginleştiği değerlendirilmesine ulaşmak da, tarihin, sınıf mücadelesiyle birlikte yazıldığı anlayışının aşılması anlamına gelmiştir. Tarihin bir evresinde başlayan bir oluşumun, tarihin başka bir evresinde son bulması da maddenin doğasına uygun bir değerlendirmedir ve F. Focuyama'nın 'Tarihin Sonu ve Son İnsan' tezi de bu tarih değerlendirmesinden kaynağını almıştır. Önderliğin demokratik, ekolojik cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması, kapitalist modernitenin işte bu tarihi insanı bitiren ve kendisini sonsuz egemen ilan eden anlayışına karşı bir sistem projesi olarak şekillenmiştir.

Bu temelde gelişen Önderlik paradigması hiyerarşik devletçi paradigmaya karşıdır. Devletçi paradigmanın son temsilcisi olan kapitalizmin hukukuna, siyasetine, kültürüne, ahlakına, savunma anlayışına olduğu kadar ekonomik anlayışına da karşıdır. Bunun örgütsel yapılanmasını da Demokratik Özerklikte sistematize eden Önderlik, Demokratik Özerkliği demokratik ulusla ilişki içerisinde ele almış, Demokratik Özerkliği şöyle tanımlamıştır: *"Demokratik Özerkliği şöyle izah edebiliriz; Demokratik ulus bir ruh ise, Demokratik Özerklik de bedendir. Demokratik Özerklik demokratik ulus inşasının ete kemiğe bürünmüş halidir, onun so-*

"Doğal toplumda bir mülkiyetin varlığından bahsedilecekse, bu da ancak topluluk mülkiyeti olabilir. Doğal nedenler başta olmak üzere irade dışı gelişebilecek olan durumlara karşı biriktirilen ürün fazlalığı, hiçbir biçimde bireylerin tasarrufuna açık olmamıştır. Modern iktisadın 'fon' ya da 'stok' olarak değerlendirdiği bu durum, doğal toplumun mülkiyet yaklaşımının ne olduğunu bizlere göstermektedir"

mutlaşmış bedenleşmiş halidir." Önderlik 18 Ağustos 2010 tarihinde avukatlarıyla yapmış olduğu görüşmede Demokratik Özerkliğin yapılanma özelliklerini değerlendirmiş ve bu yapılanmanın altı boyutu olduğunu belirtmiştir. Bunlar; siyasi boyut, hukuki boyut, ekonomik boyut, kültürel boyut, öz savunma boyutu, diplomasi boyutudur. Bu yazımızda Demokratik Özerkliğin ekonomik boyutunu incelemeye çalışacağız. Demokratik Özerklik kapitalist emperyalist sisteme alternatif bir sistem inşasıdır. Dolayısıyla Demokratik Özerkliğin ekonomik boyutunda sistemin ana unsurlarını işleyeceğiz. Sistemin mantığını, kapitalist moderniteden ayıran yanlarını ve uygulama esaslarını ana hatlarıyla da olsa değerlendirmeye çalışacağız.

Demokratik Özerklikte özel mülkiyet

Özel mülkiyet, sadece kapitalist modernitenin değil, tüm tarihi boyunca sınıflı devletçi toplumun üzerinde şekillendiği esas zemin olma rolünü oynamıştır. Doğal toplumun temel özelliği kolektif bir bütün oluşurmasıdır. Elde edilen fazla ürün de ancak topluluğun ortak kullanımı temelinde tüketilmiştir. Bu kullanım ortamında egemenliğe dayanan bir mülkiyet ilişkisi ve sınıfsallaşma yoktur.

Doğal toplumda şayet bir mülkiyetin varlığından bahsedilecekse, bu da ancak topluluk mülkiyeti olabilir. Doğal nedenler başta olmak üzere irade dışı gelişebilecek olan durumlara karşı biriktirilen ürün fazlalığı, hiçbir biçimde bireylerin tasarrufuna açık olmamıştır. Modern iktisadın 'fon' ya da 'stok' olarak değerlendirdiği bu durum, doğal toplumun mülkiyet yaklaşımının ne olduğunu bizlere göstermektedir. Bu dönem toplumsal yaşamında ahlakın yaptırım gücünün esas olduğu ve toplumu ayakta tutanın da bu olduğu bilinmektedir. Ahlaki sınırlar içinde şekillenen vicdan, toplumsal mülkiyetin bireysel tasarrufa geçmesini engellemiştir. Devletleşme, sınıfsallaşma ve mülkiyete bireysel el koyma ve kullanma durumundan sonra, mülkiyet kamusal niteliğini yitirmiş, özel bir karakter kazanmış ve hukukla da korunma altına alınmıştır.

Hukuksal düzenleme içinde en eski kanunların Hammurabi, ya da daha öncesinde Urnamu kanunları olduğu söylenir. Yazılı kanunların günümüze kadar gelenlerinin en eskisinin bunlar olduğu açık. Tarihi dört beş bin yıla dayanan bu kanunların temel yaklaşımları mülkiyeti korumaya yönelik olmalarıdır. En sağlam biçimiyle günümüze kadar gelen Hammurabi kanunlarına bakıldığında, kanunların esasının mülkiyeti korumaya yönelik olduğu görülecektir. Sonrasında yapılan tüm kanunların da aynı ortak yaklaşımdan hareket ettikleri, herkesin rahatlıkla görebileceği bir durumdur. Sınıflaşma ve devletleşmede mülkiyet kutsaldır. Her şey yapılabilir, ama mülkiyete asla dokunulamaz. Mülkiyetin ne olduğu, nasıl olduğu, o birikimin sahibinin kim ya da kimler olduğu bu kanunlarda asla sorulmaz ve yanıtı da aranmaz.

Ekonomi politüğün özel mülkiyet olgusundan yola çıktığını, ama özel mülkiyetin ne olduğunu bize açıklamadığını Karl Marks belirtir. Ekonomi politik, gerçekte özel mülkiyetin izlediği süreci dile getirir ve bundan da kendisine yasa değeri taşıyan genel ve soyut formüller oluşturur. Bu formüller özel mülkiyetin oluşumu kadar büyütülmesi ve korunmasını içerir. Ekonomi politüğün yasa değerinde oluşturduğu bu formüller emeğin oluşum sürecini, emeğin toplumsal niteliğini incelemeyi ve onun kullanım hakkının da aslında kimlerde olduğunu açıklamaz. Özel mülkiyet her ne kadar tarihsel ve toplumsal emek içerse de, ekonomi politüğün esas olarak üzerinde durduğu konu mülk edinmenin bireysel niteliğidir. En eski ekonomistlerin yaklaşımı bu olduğu gibi, kapitalist modernitenin ekonomi politüğünü yapanların ortak yaklaşımları da bu çerçevededir.

Özel mülkiyetin kanunlarla dokunulmaz kılınması, onun kutsallığını ifade etmez. Her ne kadar Kutsal Kitap 'çalmayacaksınız' diye emretse de, bu emir, emeksiz sahiplenmenin tümünü ifade etmez. 'çalmayacaksınız'dan kasıt, mülkiyeti dokunulmaz kılmaktan başka bir şey değildir. Dokunulmaması gereken şey, eğer tanrı emri olarak dile gelmişse, en kirli şey kutsal kılınmış olur. İster kutsal kitaplardaki bu yaklaşımla olsun, ister Hammurabi kanunlarındaki hukuksal yaptırımlarla olsun, koruma altına alınan aslında 'tüm kötülüklerin kaynağı' olan mülkiyetin özel niteliğidir. Özel mülkiyetin değil, hırsızlıktır.

Özel mülkiyetin maddi gelişimi erkeğin kadını, bireyin birey emeği ve toprağı bireysel sahiplenmesiyle başlar. Erkeğin kadın üzerindeki egemenliği, bir insanın başka bir insanın emeğinin artısını sahiplenmesi ve ondan alması; toprak üzerindeki sahiplik hiçbir biçimde demokratik komünal ilişkiler içinde meşru görülemez. Doğal toplumun yukarıda belirttiğimiz özellikleri de zaten böylesi bir mülk edinme biçimini tanımlamaktadır. Onun için egemenlik ve hiyerarşi ilişkilerini doğuran yapıyla özel mülkiyet hırsızlıktır. Hiçbir kutsal kisve de bu hırsızlığı ortadan kaldıramaz. Jean Baptiste Say'ın toprağın özel mülkiyeti için söyledikleri diğer tüm özel mülkiyet çetileri için de geçerlidir. Say; "toprak sahibinin hakkı, kökenini soygundan alır" değerlendirmesi, özel mülkiyetin,

özellikle de üretim araçları (toprak ve insan başta olmak üzere) üzerindeki özel mülkiyetin hırsızlık olduğunu anlamaya yardımcı olmaktadır.

Marks'ın tarih tanımlamasını üzerine oturttuğu sınıf mücadelesi ve savaşlar da kaynağını, doğal toplumdaki saptmayı ifade eden özel mülkiyetten almaktadır. Buna göre de üretim araçlarının bireysel mülkiyeti, toplumun farklı sınıflara bölünmesinin ve kadının bir cins olarak egemenlik altına alınmasının en temel nedenidir. Elbette ki, insanların köleleştirilmesi, mülk edinmenin özel niteliğinin toplumda yaratmış olduğu farklılaşmanın en somut ifadesidir. Diğer yandan böyle bir mülkleşme, insanların doğal toplum arayışı ve bu uğurda mücadeleye etmesinin de en temel gerekçesi olmuştur. Bunun için de tarih boyunca gelişen özgürlük arayışlarının üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırmaya yönelmesi nedensiz değildir. Son iki yüz yıldır yaşanan sınıf mücadelesi de özel mülkiyetin bu durumuna karşı gelişmiştir.

Özel mülkiyeti tamamen reddetmek fazla gerçekçi değildir

Kapitalist modernite, devlet, kent, sınıf üçlüsüne dayalı yapılanmaların sonuncusu olarak, mülkiyetin bu niteliğini en fazla koruyan, geliştiren sistem olmuştur. Kendisi hiçbir biçimde ekonominin içinde olmayan bu sistemin temel sınıf ya da tabakaları, kendi çıkarlarının ifadesi olan ekonomik kanun ve kuralları topluma dayatmaktadırlar. Buna karşılık toplumun da adeta bu kurallarla birlikte yaşamaya mahkummuş gibi davranmalarını sağlamak için devletin tüm mekanizmaları da en üst düzeyde kullanılmaktadır. İnsanlık, kurnaz avcı adamın günümüze kadar ulaşan bir mirası olan hiyerarşiye, egemenliğe, köleleştirmeye, baskıya ve zora dayanan ve her şeyi meta gibi alım satım konusu yapan bu sisteme mecbur değildir.

Buna mecbur olmadığı için de Demokratik Özerklik kendi ekonomik sistemini oluşturmak durumundadır. Bunun için Demokratik Özerkliğin özel mülkiyete yaklaşımı önemli olmaktadır. Demokratik Özerklik özel mülkiyeti, sistemin kalbi olarak gören kapitalizm gibi davranmaz. Çünkü özel mülkiyeti tanırlaştırarak her türlü tekelleşmeye imkan sunan bir ekonomik sistemin insani niteliği olamaz. Diğer taraftan da, reel sosyalizm örneğinde de görüldüğü gibi görünürde her türlü özel mülkiyeti reddeden devlet mülkiyetçi yaklaşımların da tarihe yol aldırmadıkları bilinmektedir. Her ne kadar çare olarak üretim araçlarının özel mülkiyeti ile tüketim araçlarının özel mülkiyeti birbirinden ayrıştırılmış, birincisine karşı olunup ikincisi kabul edilmişse de, toplumsal çelişki ve çatışmaların gelişmesi engellenememiştir. Bütünlüklü olarak reddetmek kadar sahiplenmek de çözüm geliştirememiştir.

“Ekolojik dengenin bozulması, çevre kirliliği, çığ gibi büyüyen işsizlik, hedefsiz artan üretim, toplum sağlığını hiçe sayan tarımsal üretim, aşırı tüketim, tarımsal üretimden kaçma vb konularda da Demokratik Özerklik, alternatif ekonomik yaklaşımlar geliştirmek durumundadır. Halk ekonomisi ile hedeflenen de özünde bu alternatif ekonomi ve üretimdir”

Denenmiş yenilemek fazladan zaman ve emek kaybından başka bir anlama gelmeyecektir. O halde yapılması gereken doğru bir formülasyon oluşturabilmektir. Demokratik Özerkliğin özel mülkiyete ilişkin yaklaşımı; özel mülkiyetin varlığını kabul etmek ama onu teşvik edici, özendirici uygulamalardan kaçınmak kadar tekelleşmeyi içeren özel mülkiyeti kabul etmemek, buna karşı durmak esas olmaktadır.

Özel mülkiyeti tamamen reddetmek fazla gerçekçi değildir. Gerçekçi olmadığı tarihen de sabittir. Bunu mevcut tarihsel ortam ve koşullarda ortadan kaldırmak da mümkün değildir. Ama azami kara dayanan veya bu mantık üzerinden şekillenen tekelci özel mülkiyet yapılanmasına karşı olmak hem doğru, hem mümkün hem de uygulanabilir. Şüphesiz bunu sadece anti tekel yasalar yoluyla gerçekleştirmek mümkün olmaz. Ekonominin iki temel alanı olan üretim ile tüketim sahaları üzerinde tekel karına dayanan bir yapılanmanın gelişmesine de izin vermemek gerekir. Özel mülkiyetin yanında halkın (topluluk ya da grup) ekonomisinin hakim olduğu bir ortamda tekelleşmenin fazla yaşam şansı bulamayacağı açıktır. Tekelci ekonomilerin geliştiği yerler, halk ekonomilerinin olmadığı, dolayısıyla piyasanın tam anlamıyla tekeller tarafından kontrol

kratik sistemin ekonomik boyutundaki diğer kurum ve yapılanmalar da özel mülkiyetin tekelleşme isteği karşısında emniyet sübabı rolünü oynayacaklardır. Kapitalist modernitenin tekelci sistemi ancak böylesi halk ekonomilerine dayalı ekonomik yaklaşımlarla sınırlanabilir. Demokratik Özerkliğin ekonomik boyutu hakkında Önderliğin belirttiği, kapitalizmi sınırlandırmayı da izah ediyor: *“Ekonomik sistem olarak kapitalizmi kabul edemeyiz. Belki kapitalizmi tam olarak ortadan kaldıramayız, ama önemli oranda kapitalist ekonomik sistemi değiştirebilir, onu aşındırabilir, kendi ekonomik sistemimizi kurabiliriz. Bu sistemde halkın ekonomisi olur, bir kısmını da özel ekonomi oluşturur. Yani özel şirketler olur.”*

Kapitalist emperyalist sistem sadece özel mülkiyet yoluyla topluma karşı gelmiyor. Tekel karının hedef almadığı veya tahrip etmediği hemen hiçbir şey kalmamıştır. Ekolojik dengenin bozulması, çevre kirliliği, çığ gibi büyüyen işsizlik, hedefsiz artan üretim, toplum sağlığını hiçe sayan tarımsal üretim, aşırı tüketim, tarımsal üretimden kaçma vb konularda da Demokratik Özerklik, alternatif ekonomik yaklaşımlar geliştirmek durumundadır. Halk ekonomileri ile hedeflenen de özünde bu alternatif ekonomi ve üretimdir.

Doğaya uyumlu teknik ve ekolojinin korunması

Günümüzün en önemli sorunlarından biri hiç kuşku yok ki ekolojik sorundur. Kapitalist sistem, her şeyi metalaştıran azami kara dayanan yapısı ile doğaya ve toplumsal dokuya ne kadar zarar verdiğini hiç hesaplama-

maktadır. Aslında kullandığı tekniğin doğa ve toplumun ekolojik dengesine ne kadar zarar verdiğini bilmesine rağmen, bu tekniği kullanmaktan geri kalmamaktadır. Örneğin ozon tabakasının delinmesine neden olan ve dünyamızda sera etkisi yaratan gazların salınımı engellenmemiştir. Bu gazları en çok üreten devletler, bu gazların atmosfere salınımını engelleyen veya sınırlayan anlaşmalara taraf olmamışlardır. Atmosfere salınan ve asit yağmurları olarak tekrardan doğaya dönen karbon yakıtların kullanımı engellenmek bir yana, devletler, şirketler bu konuda adeta daha fazla kullanmak için yarış etmektedir. Nükleer teknolojinin kullanımı, atom silahlarının denenmesi, nükleer santrallerde yaşanan kazalar sonucu dünyamız nükleer bir çöplüğe dönmüş durumdadır. Radyoaktif salınımlar sonucu kanser hastalıklarında

ciddi oranda artmalar olmasına rağmen, daha fazla kar adına bu kirliliğe ve tehlikeli teknolojinin kullanılmasına devam edilmektedir. Yine daha fazla ürün elde etmek adına üretilen hormonal gıdalar toplum sağlığını tehdit eder duruma gelmesine rağmen engellenmemesi, sistemin hem sanayide, hem de tarımda ekolojik dengenin bozulmasına neden olan bir yaklaşım içerisinde olduğunu göstermektedir. Kullanılan tüm bu teknolojilerin ekolojik dengeyi yok ettikleri kesindir. Yüzlerce, binlerce türün yok olması bu teknolojilerin kullanılmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

GDO'ların (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar-hormonlu gıdalar) üretimde sınırları zorlamak, daha az emek ya da masrafla daha kısa zaman içinde çok ürün (dolayısıyla kar) elde etme mantığı çerçevesinde geliştirildiği bilinmesine rağmen, toplum sağlığını tehdit eden ve insan yapısıyla oynayan bu kanserojen salgılayan üretim tekniğine karşı ciddi bir engellemeye rastlanmamaktadır. Çünkü sistem GDO'larla daha fazla ürün elde etmektedir. Elde edilen ürünler yoluyla toplum sağlığı bozulmaktadır. Diğer yandan fiyat üzerindeki hakimiyeti yitirmemek ve fiyatları kontrol etmek amacıyla tonlarca ürün ek bir emek ve bedelle imha edilmektedir. Bu, her

“Demokratik Özerklik, azami karı gerçekleştirme mantık ve yaklaşımı olmadığından, doğaya ve topluma zarar veren teknolojilerin kullanılmasından yana değildir. Doğayı koruyan, ekolojik dengelere dikkat eden teknikleri kullanmayı esas alır. Çevreyi kirlüten, türlerin yok olmasına neden olan, radyoaktif kirlilik yaratan nükleer ve fosil yakıtların kullanılmasına karşı durur, daha temiz yakıt kullanmayı esas alır”

tüketim toplumunu doyurabilmek için değil bir dünya belki on gezegen de yetmez. İhtiyaç dışı tüketim, günümüz tüketiminin yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Benzer bir biçimde üretimin yarısından fazlası da ihtiyaç olmayan nesnelere yöneltilmiş durumdadır. Doğayı zorlayan insanın ihtiyaçlarını karşılayan üretim değildir, aksine ihtiyaç dışı üretim ve tüketimdir. Bundan dolayıdır ki, bir taraftan dağ gibi birikmiş, ama tüketilemeyen nesneler, diğer taraftan da yiyecek bulamadığından her yıl birkaç milyon insanın açlıktan ölmesi. Asıl doğanın dengesini bozan bu yaklaşımdır ve bu da kaynağını kapitalist kardan almaktadır.

Demokratik Özerklik üretimin toplum sağlığına uygun olmasını esas alır. Hormonlu gıdalar olarak da ifadelendirilen GDO'ların üretimi yerine organik tarımı teşvik eder, geliştirir. Tarımda ağır kimyasalların kullanılarak toprağın öldürülmesi yerine toprağı güçlendirici bir tarım politikasını esas alır. Organik tarım hem doğaya dost olan bir tarım şeklidir ve toprağı korur, hem de toplum sağlığına en uygun olan üretimdir. Doğaya dost tekniğin kullanılmasıyla hem sanayide, hem de tarımda, toplumsal ihtiyaçların karşılanmasını esas alan üretim yapılır. Demokratik Özerkliğin üretim mantığında hedef azami karı gerçekleştirme olmadığından, doğayı tahrip etme, insan sağlığını bozma kaygıları söz konusu olmayacaktır. Doğal olarak pazarda da kullanım değeri esas alınmış olacaktır.

Tarıma önem verme

İnsanlığın ana besleyici kaynağı tarımdır. Binlerce yıl insanlık tarımla geçimini sağlamıştır. Toprakla iç içe olmuş, toprağın verdikleriyle yaşamıştır. İlk toplumsal artı ve birikim de tarımda gerçekleşmiştir. Denilebilir ki, tüm zenginliğin kaynağı da esasında tarımdır, daha geniş anlamıyla değerlendirilecek olursa topraktır. Toprak ve tarım varoluş koşuludur. Her ne kadar bugün insanlar, tarımsız ve topraksız da yaşayabilir gibi bir imaj yaratılmışsa da, topraksız ve tarımsız bir dünya ve insanlık düşünülemez.

Tarım bugün üretimin ikinci planında yer almaktadır. Sanayi üretimi başat hale gelmiştir. Nüfusun çok büyük bir çoğunluğu sanayi üretiminin olduğu merkezlere taşınmış, kırsal alan boşalmış durumdadır. Özellikle de gelişmiş, sanayileşmiş ülkelerde nüfusun ancak %8-10'luk bir kısmı tarımsal üretimde yer almaktadır. Dolayısıyla kırsal alan yaşamı adeta büyüünün yitirmiş durumdadır. Nüfusun yoğunlaştığı alanlar sanayi üretiminin olduğu şehirler olmuştur. Reklama dayanan göz kamaştırıcı yaşam, insanların topraktan kopmasına, şehirlere doluşmasına neden olmuştur. Şehirlere doluşanlar ise hiç

de reklamlarda gösterilen göz kamaştırıcı yaşamın sahibi olamamışlardır. Kümes gibi daracık evlerde, üst üste ve şehrin hastalıklarıyla boğuşmanın yanı sıra işsizlikle ve açlıkla da boğuşmak durumunda kalmışlardır.

Tarım adeta ölmüş durumdadır. Var olan tarım da organik olmayan, aşırı ve zararlı kimyasalların kullanılmasına dayanan bir tarım şeklidir ki, bu da doğanın tahrip edilmesine neden olmaktadır. Bu gidişatin doğaya daha fazla zarar vereceği kesindir.

Bunun için organik tarımın geliştirilmesi ve teşvik edilmesi Demokratik Özerkliğin tarımdaki temel yaklaşımıdır. Kürdistan'da tarıma uygun çok geniş bir arazi yapısı vardır. Bu toprakların büyük bir kısmı tarıma açılmamışken, tarıma açılan toprakların neredeyse tamamına yakınında yapılan tarım da zararlı kimyasalların kullanılması neticesinde toprak adeta ölmüş durumdadır. Üretimi daha fazla arttırmak maksatlı sulu tarımın gerçekleştirilmesi ve bunun da zararlı kimyasallarla yapılması geniş toprak parçalarını çoraklaştırmaktadır. Adeta geniş çöllük alanlar oluşmakta ve bilingsizce yapılan tarımdan dolayı topraklar neredeyse ölmüş durumdadır.

Kürdistan, tarıma uygun büyük toprak parçalarına sahiptir. Bu toprakların büyük bir kısmı tarıma açılmamıştır ve dolayısıyla Kürdistan'da işsizlik ve açlık çok ciddi bir sorun durumundadır. Şüphesiz bunun Kürdistan'ı boşaltmak isteyen devlet politikaları ile yakından bağlantısı vardır. Son derece verimli topraklara sahip olan Kürdistan'da açlık ve işsizliğin varlığı ancak bu tür bilinçli politikalarla gerçekleşebilir. Kürdistan'ın bilinen ovaları yalnız ciddi bir tarım politikasıyla işletilse değil açlık, fazladan milyonlarca nüfusu doyurabilir. Aynı zamanda işsizlik denen kapitalizm hastalığına da çare bulunur ve milyonlarca işsiz insan istihdam edilmiş olur.

Organik tarım sadece toprağın korunmasına, çevre kirliliğini önlenmesine, ekolojik dengenin korunmasına hizmet etmez, aynı zamanda toplum sağlığının korunmasına da hizmet eder. Hormonlu gıdaların insan yaşamı ve fizyolojisi üzerinde ne kadar derin tahribatlar yarattığı, bilinmeyen yeni hastalıkların gelişmesine neden olduğu araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur. Organik tarım hormonlu gıdaların toplumda yarattığı hastalıkları giderir. Gıdaları temiz ve sağlıklı bir toplumun yaratılması, ancak tarımdaki bu farklı anlayışla gerçekleştirilebilir.

Demokratik Özerklik tarımdaki bu gidişata karşıdır. Tarımın geliştirilmesine önem verir, teşvik eder. Tarımda zararlı kimyasalların kullanılması, hormonlu gıdaların üretimine karşı, organik tarımın geliştirilmesini destekler. Tarımın ekolojik dengeler dikkate alınarak yapılmasını esas alır. Tarımın geliştirilmesiyle kapitalist sistemin bir sonucu olan nüfusun büyük çoğunluğunun işsizliğine de çare bulunmuş, geniş bir istihdam alanı yaratılmış olur. Şehirler de nüfus yığılmalarından kurtulmuş, daha yaşanılabilir bir seviyeye çekilmiş olur. Demokratik Özerklikte bütün bunlar ekseninde tarımla sanayi, kırla şehir arasında bir denge kurulmaya çalışılır.

İşsizliği gideren istihdamı arttıran bir sistem

Kürdistan'da nüfusun büyük bir kısmı işsizdir. İstihdam alanları hemen hemen yok gibidir. Sanayileşmeye yönelik ciddi bir yatırım olmamış, tarımda da geniş alanlar ya tarıma açılmamış, ya da büyük topraklar bireylerin mülkiyetinde olduğundan dolayı

nüfusun büyük bir çoğunluğu işsiz durumdadır. Resmi rakamlar Kürdistan'daki işsizlik oranının %20'ler civarında olduğunu göstermektedir ki, bu sayı gerçeği yansıtmaktan çok uzaktır. Resmi rakamlar İş ve İşçi Bulma Kurumu'na yapılan başvurulardan elde edilen sonuçtur ki, bu da gerçeği ifade etmemektedir. Nüfusun yarısını oluşturan kadınlar da bu sayının dışındadır. Eğer gerçekçi rakamlar dile getirilecek olursa, Kürdistan nüfusunun % 50'sinden fazlasının işsiz olduğu rahatlıkla söylenebilir.

İşsizlik genelde kapitalizmin bir ürünüdür. İşsizler ordusu, üretim araçlarını bireysel mülkiyetlerinde bulunduranların işgücü üzerinde tam bir hakimiyet kurmak amacıyla geliştirdikleri bir yöntemdir. Yedek işsizler ordusu sermaye kesiminin işçiyi istediği ücrete mecbur kılmanın aracıdır. Azami karın ücretler üzerinden gerçekleştirilmesinin aracıdır. Toplumu açlıkla terbiye etmenin de başlıca yöntemidir.

Ekonomik bir sistemde işsizlik diye bir durum söz konusu olamaz. Hiçbir yaratık işsiz değildir, doğa da böyle bir durumu kabul etmez. Önderlik bu konuda çok geniş değerlendirmelerde bulunmuştur. Önderlik doğada hiçbir varlığın işsiz kalmadığını, bir karıncanın

Demokratik Özerklik herkesin iş sahibi olmasını temel bir yaklaşım olarak benimser. İşsizliğin iş imkanlarının olmamasıyla bir bağı olmadığını, bunun bilinçli bir politikanın ürünü olduğunu bilerek hareket eder ve aynı zamanda bunun ideolojik bir nedeni olduğunu da değerlendirir. Tarım başta olmak üzere üretim imkanlarını en verimli tarzda kullanmayı ve bu temelde istihdamı artırmayı esas alır. Yukarıda belirtmiş olduğumuz üretime açılmayan toprakların üretime açılması, organik tarımın geliştirilmesi, ekolojik dengeyi yeniden kurma temelli ağaçlandırma vb hem üretimi artırıcı, hem de istihdam yaratıcı uygulamalar geliştirilebilir. Tarımın bu konuda önemli bir imkan sunduğu açıktır. Yine gerektiğinde çalışma saatlerinde yapılacak olan düzenlemelerle de istihdam imkanları artırılabilir. Onun için de Demokratik Özerklik işsizliği giderici, istihdamı artırıcı bir modeldir.

Üretim tüketim kooperatifleri

Halkın ekonomisi özel şirket ekonomilerini daraltacak, sınırlayacak, onların kar oranlarını asgariye indirecek veya onları buna yöneltecek ekonomik kurumlaşmaları geliştirmek durumundadır. Kapitalist sistemde üretimden

iki alanı üzerinde hakimiyet kurmaktır. Karın azamisine bu temelde ulaşmak tekeller için mümkün olabilir. Liberal ekonominin, piyasaların arz talepten hareketle kendi dengelerini kurduğunu, fiyatların da bu dengeler içerisinde, yani arz ile talebin karşılıklı etkileşimi içerisinde oluştuğunu iddia etmesi gerçeği yansıtmaz. Metaların fiyatları üretimin bu iki alanını denetimi altında tutan tekelin istekleri doğrultusunda gerçekleşmektedir. Söylemek istediğimiz; ne işçi ücretleri, ne de metaların fiyatları arz ve talep dengesi içerisinde oluşmaktadır. Çok iyi biliyoruz ki, arz ve talep de yaratılabilen bir şeydir. Ekonominin her iki alanını elinde bulunduran tekeller, arz olduğu kadar talebi de kontrol edebilmekte, istediği kadar metayı piyasayı sürmekte, bununla da talebi, dolayısıyla da fiyatların düzeyini belirleyebilmektedir. Ücretlerdeki oluşum da aynı yolu izlemektedir. Piyasanın kendi dengelerini oluşturduğu, ücret ve fiyatların bu dengeler içerisinde şekillendiği kapitalist emperyalist sistemin topluma kabul ettirmeye çalıştığı en büyük yalanlardan biridir. Bu sömürü çarkının nasıl döndürüldüğünü gizlemeye yöneliktir. Gerçek olan ise; gerek ücretler, gerekse de fiyatların tekelin isteğiyle oluştuğudur. Yani tüccarın istemi ve dudakları ara-

bireysel yapacağı üretimden daha fazla bir kazanç elde edebilecektir.

Kooperatifleşme küçük ve orta boy işletmelerde olabileceği gibi, kırsal alanda tarımda ve hayvancılıkta da olabilir. Örneğin bir köyü ele alalım. Köy kooperatifleştiğinde nasıl bir tarım yapacağına, hayvanlarından hangi temelde yararlanacağına, meyvelerini nasıl değerlendireceğine karar verdiğinde ortak yararlar hareket etmiş olur. Emeklerinin karşılığını daha iyi pazarlayabilir, tüccarın istediği değil, kendi istediği fiyata, en azından kendi istedikleri fiyata yakın bir fiyatla ürettikleri değerleri piyasaya sunabilir. Üretimden tüketime kadar herkesin uğraşmasına gerek kalmayacak ve bu da bir fayda yaratacaktır. Aynı şey mahallelerde, diğer işletmelerde de rahatlıkla uygulanabilir. Dünyada bunun örnekleri çok fazladır.

Üretime dönük bu kooperatifleşmenin yanında tüketime dönük bir kooperatifleşme de gerçekleştirilebilir. Her iki kooperatifin bir arada olması ekonomik faydayı katlayarak artıracaktır. Köyün, mahallenin, grubun ya da kooperatifleşen küçük ya da orta boy işletmelerin ihtiyaçlarını ortak ve toplu temin etme durumunda, aracı halkaları aradan çıkarmış olacaktır. Böylece direkt ürüne ulaşılacak ve dolayısıyla da aracı tüccarların kar diye ceplerine attıkları haksız kazanç, kooperatifleşen kesimin elinde kalacaktır. Bu hiç de küçümsenmemesi gereken bir meblağ olacaktır. Halk ekonomileri, bu türden kolektif ekonomilerle aracı tüccar kurumundan ve onun karından kurtulabilirler. Bununla kapitalist sistem tamamen ortadan kaldırılamayabilir, ama en azından zayıflatılmış, darbelenmiş, tüccarın üretime girmeden elde ettiği haksız kazanç kar da etkisiz kılınmış olur.

Kooperatifler demokratik bir temelde kurulmalı ve işletilmeli

Kooperatiflerin kurulması kadar yönetilmesi de önemlidir. Kooperatiflerin rollerini etkili bir tarzda oynamaları, sistemin yedeği ve güçlendiricileri durumuna gelmemeleri için de yönetiminin demokratik bir biçimde yapılandırılması gerekir. Aksi durumda kapitalist sistemde geliştirilmiş olan ve sistemin yedeği durumuna düşen diğer kooperatiflerden farklı olunamaz. Sistem bünyesinde yapılandırılan kooperatiflerin büyük çoğunluğunda yönetim, bir biçimde kooperatiflerin olanaklarını bireysel çıkarları için kullanır. Bu durum, hem bir bürokratik yapının oluşmasına, hem kooperatif karının bir kısmının bir biçimde yöneticilere gitmesine ve hem de kooperatif üyelerinin, özellikle de hisseleri düşük olanların bu örgütlü yapıdan istenen düzeyde bir yarar elde edememesine neden olur. Böylesi kooperatiflerin yapılanması demokratik olmadığından dolayı yönetimlerinin yenilenmesi de kolay olmamaktadır. Doğal olarak da toplanan sermaye emek birikimi bir biçimde bazılarının denetimine girmekte, kişilerin çıkarları doğrultusunda kullanılmaktadır. Bu durum, demokratik yapılanmayla ortadan kaldırılabilir.

Kooperatiflerin demokratik bir temelde kurulmaları, işletilmeleri ve yönetilmeleri gerekir. Kooperatif üyelerinin tümü kooperatifin karar alma sürecine katılmalı, yönetimin demokratik bir biçimde seçilmesi sağlanmalıdır. Yönetim de, alınan kararlar doğrultusunda kooperatifi yönetmeli, hesabını vermeli, kooperatif bileşenleri (herhangi bir nedenden dolayı da olabilir) istediği zaman yöneticileri geri çekebilmeli, yeni yönetimler oluşturabilmelidir. Bu da demokratik usuller içerisinde gerçekleştirilmelidir.

bile işsiz olmadığını belirtir. Toplumlarda da böyledir. Yine Önderlik işsiz bir firavunun olmadığı, yine her kölenin de bir işinin olduğunu belirtir. Doğa bile işsiz insanı kabul etmezken, en gelişkin bir varlık olan insan nasıl işsiz olabilir? Bu kapitalist sistemin bir icadıdır.

Kürdistan'da bu işsizlik silahı çok daha kapsamlı kullanılmaktadır. İşsizlik ülke topraklarından göçertmenin aracı olarak yıllardır kullanılagelen bir uygulama olmuştur. Herkesi iş gücü sahibi kılacak onca bereketli topraklar olmasına rağmen, işsizlik nüfusun yarısından fazlasını kapsamış durumdadır. Kendi toprakları üzerinde iş bulanlar kendilerini şanslı saymaktadırlar. İş bulamayanlar ise ya mevsimlik işçi ya da ırgat olarak Türkiye'nin değişik alanlarında çalışarak yaşam savaşı vermektedir. Kürt nüfusunun önemli bir kesimi de tamamen doğduğu topraklardan kopmakta, ya Türkiye'nin ya da Avrupa'nın metropollerine gönüllü göçmenler olarak yerleşmekte ve yaşamaktadırlar. Tünelin ucundaki ışık yaşam diye sunulmakta, toplumumuz işsizlik yoluyla bu yeme takılmaktadır. Bu şekilde işsizlik ve açlık silahıyla Kürtler her türden soykırıma açık hale getirilmektedir.

tüketime kadar tüm mekanizmalar kar mantığı üzerine kurulmuştur. İster sanayide, isterse de tarımda olsun her şey ederinin çok üstünde bir fiyatla insanlara ulaşmaktadır. Direkt üretimin içinde olanlar emeklerinin karşılığını hiçbir zaman alamazken, özellikle de tarımda çalışanlar, üretenler emeklerinin karşılığı olan ürünleri çok cüzi bir fiyatla ellerinden çıkarmaya mecbur bırakılmaktadır. Diğer yandan üretimin hiçbir sürecinde bulunmayan aracı kurum ve tüccarlar, en yüksek kazancı elde etmektedirler. Ne üretici ürettiklerinin karşılığını alabilmekte, ne de tüketici bir ihtiyaç maddesine, ederine denk düşecek bir fiyatla sahip olabilmektedir. Üretici bir yıllık emeğinin karşılığı olarak üründen bir artı alabilirken, adeta nakliyat görevini üstlenen tüccar bire karşı on kazanmaktadır. Bu durumda hem üretici, hem de tüketici kaybetmekte, esas kazananlar ise ekonomiyle hiçbir ilişkisi olmayan aracı kurum ve kişiler, tüccarlar olmaktadır.

Ekonominin iki temel alanı vardır. Bunlar; üretim ve tüketim alanlarıdır. Her iki alan üzerinde tam bir hakimiyetin sağlanması durumunda ekonomi tamamen kontrol altına alınmış olur. Tekelin yapmak istediği de ekonominin bu her

sından çıkan söz, piyasanın gücünden daha etkilidir. Tabii bunun yükünü esas olarak üretici emekçiler ve tüketiciler kaldırmaktadır. Yapılması gereken bu ara halkayı, tüccarı aradan çıkarmaktır. Bu da üretim ve tüketim kooperatifleri aracılığıyla gerçekleşebilir.

Kooperatif örgütlenmesi üretim alanında olabileceği gibi tüketim alanında da olabilir. Bir grup, köy, mahalle ya da benzer yapılanmalar kooperatifleştikleri oranda ellerindeki küçük de olsa birikmiş sermayeyi ortaklaştırarak üretime koşabilirler. Sadece parasal sermayenin birleştirilmesi değil, eldeki üretim araçlarının da birleştirilerek üretime koşulmaları, üretimde fazlalığa neden olabileceği gibi masraflarda da bir azalma sağlayacaktır. Birleşen emek ve sermayenin kullanımı ile bu aynı emek ve sermayenin ayrı ayrı kullanımı arasında ciddi bir fark olur. Yine kooperatif bileşenlerinin üretim alanını tespit etmesi, üretimin hacmini belirlemesi, piyasaya sunarken fiyatlar üzerinde denetim kurması, emeklerinin karşılığını almaya çalışmaları, tek tek her üreticinin üretim yapmasından daha fazla bir faydayı yaratacak ve bu fayda ürettikleri ürüne katılarak üreticiye yansıtacaktır. Üretici bu tarzdaki bir üretimle,

Demokratik Özerklik kağıt oyunlarına indirgenen ekonomiyi ekonomiden saymaz. Borsa, repo, hisse senetleri alış veriş, bono, faiz vb finans kapitalin enstrümanlarını kullanmaz. Bunların ekonomi adına kullanılmasına karşı da mücadele eder. Banka sisteminin değiştirilmesini esas alırken, bankanın borsa oyuncusu olarak ekonomi üzerinde etkili olmasına, sanayi ile iç içe geçmesine, el ele tutuşmasına (tekelleşmesine) karşı mücadele eder. Bankanın tasarruf bankacılığı biçiminde bir sisteme kavuşturulması ve üretime kredi kaynağı oluşturması rolünü üstlenmesi temelinde yeniden yapılandırılmasını esas alır. Tarıma verilecek olan kredilerin faizleri, üreticinin ödeyebileceği seviyenin üzerinde olamaz. Banka sisteminin uygulandığı boyut ile repo, bono, hisse senedi alış veriş, borsa ve bağlantılı üretimden kopuk sistemin halk ekonomileriyle bağdaşmayacağını, üretim dışı azami karın kapitalist sistemin temel mantığı olmasından hareketle halk ekonomilerine karşıt olarak değerlendirir ve reddeder. Demokratik Özerkliğin benimseyeceği ve uygulayacağı temel ekonomik model üretime dayalı, içinde kolektif üretim ve mülkiyeti de barındıran halk ekonomileridir ve bunun temel uygulanma araçları da kooperatiflerdir.

Barajların yapılması ve kullanılması

Elektrik enerjisinin elde edilmesi, yine sulu tarımın yapılabilmesi için baraj yapılması kaçınılmazdır. Büyük baraj ve sulama kanallarının yapılması büyük bir yatırım gerektirir ki, bu küçük grupların ya da kooperatiflerin yapabilecekleri yatırımları çok aşar. Bu tür büyük yatırım ve işletmelerin kamusal nitelikte olmaları kaçınılmazdır. Bunların işletilmelerinin de yine devlet destekli kamusal temelde olması gerekir. Dolayısıyla bu yatırımların mülkiyetlerinin de kamusal olması anlaşılırdır. Barajların kişi ya da şirketler adına yapılması ve işletilmesi halk ekonomileriyle uyumluluk arz etmez. Kamusal temelde yapılan barajların işletilmesi amacıyla özel şirketlere devredilmesi de yanlış bir uygulama olur. Kamusal temelde yapılan barajların enerji dağılımlarının da toplum dikkate alınarak yapılması Demokratik Özerkliğin temel yaklaşımıdır. Özel şirketlerin, kendilerinin enerji ihtiyaçlarını gidermek amaçlı enerji üretmeleri mümkündür ve bu da ancak doğayı kirletmeyecek enerjinin üretilmesiyle gerçekleşebilir.

Barajların yapılmasında dikkat edilmesi gereken; doğayı ve tarihsel kültürel mirasları tahrip etmemesidir. Kürdistan'da yapılan barajların neredeyse tümü, tarihi yerleşimlerin olduğu su havzaları üzerine kurulmuşlardır. Kısa ömürlü enerji üretme kapasitelerine sahip barajların altında neredeyse bir tarih yok edilmektedir.

“Demokratik Özerklik, enerji üretimi adı altında baraj yapımıyla tarih kültür ve doğa katliamına neden olan baraj politikalarına karşıdır. Demokratik Özerklik bir miktar enerjiyi değil, tarihsel ve kültürel mirası hazinesi olarak görür. Demokratik Özerklik, nükleer ve termik santraller gibi enerji üretimi adına doğayı tahrip eden enerji kaynaklarının işletilmesine de karşıdır”

Böylesi bir baraj yapım politikası kabul edilemez ve faydası da yoktur. O barajların altında yok edilen tarihin maddi olarak değeri ölçülemez. Hiçbir enerji miktarı da o tarihin yok edilmesini haklı kılamaz. Günümüzde yapımı halen sürdürülen Hasankeyf barajı buna örnek gösterilebilir. Zap suyu üzerinde yapılması düşünülen ve planlanan barajlar da benzer niteliktedir. Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde geçmişte yapılan ve büyük tarih ve kültür katliamına neden olan barajların yapılması engellenememiş olabilir. Ama bugünden sonra yapılacak olan bu türden tarih kültür ve doğa katliamını hedefleyen barajların yapılmasına izin verilmemelidir.

Demokratik Özerklik, enerji üretimi adı altında baraj yapımıyla tarih kültür ve doğa katliamına neden olan baraj politikalarına karşıdır. Demokratik Özerklik bir miktar enerjiyi değil, tarihsel ve kültürel mirası hazinesi olarak görür. Demokratik Özerklik, nükleer ve termik santraller gibi enerji üretimi adına doğayı tahrip eden enerji kaynaklarının işletilmesine de karşıdır. Bunların yerine enerji ihtiyacının güneş, rüzgar vb daha temiz, doğaya dost ve tarihi de yok etmeyen enerji kaynaklarını işletmeyi uygun görür. Su kaynaklarının kullanımında da, küçük ölçekli ve hiçbir tahribata yol açmayan baraj yapımını esas alır.

lanımının uluslararası hukukla da çerçevesi çizilmiştir. O belirlenen kurallara riayet edilerek Kürdistan'da kaynağı olan suların kullanımı toplumun tümüne hitap edecek tarzda olmalıdır. Böylesi akarsuların mülkiyeti kamuya aittir, tasarruf hakkı da kamuya aittir.

Küçük debili suların kullanımı, böylesi uluslararası hukukla sınırlanmadıkları gibi, kullanım üzerinde de farklı bir tasarruf geliştirilemez. Suyun aktığı yakın çevreler, tarımda olduğu kadar enerji üretiminde de bu suyu birbirine zarar vermeyecek şekilde ortak karar ve planlamalar temelinde kullanabilir. Bu tür suların tarım ya da farklı bir amaçla bir başka yere taşınmasına gerek olmadığı gibi, devlet de bu su üzerinde tasarruf hakkına sahip değildir. Su ulaştığı alanlarda yerleşik olan insanların kullanımında olacak, sahipliğini de onlar yapacaklardır.

Toprağın belli ve önemli miktarda bir dağılımı olmuştur. Kadastroya tabi tutulan bu topraklar bireysel mülkiyet konusu olan topraklardır. Demokratik Özerklik, geçmişten gelen bu toprak mülkiyetine dokunmayacaktır. Ancak on binlerce dönüm toprağın bir kişinin mülkiyetinde olmasına, diğer taraftan da çok büyük bir nüfusun topraksız kalmasına ve toprak ağalarının yanında yarıcı veya ırgatlık yapmalarına, mevsimlik işçi olarak Tür-

Ormanlar, toplumun sahip olduğu temel zenginlik kaynaklarıdır. Korunması, bakılması tüm topluma ait olmakla birlikte birinci derecede ormanlık alanlarda yaşayan insanlara, köylülere aittir. Topraklar gibi ormanların da kullanımı ormanlık alanlarda yerleşik olan ve yaşayanlara bırakılabilir. Orman ürünlerinden yararlanma da o topraklar üzerinde yaşayanların hakkı olarak kabul edilmelidir. Ormanlık alanları hangi nedenle olursa olsun tahrip etmek, zarar vermek ülke zenginliklerine zarar vermek olarak değerlendirilir.

Başta petrol olmak üzere yer altı kaynakları tüm toplumun zenginliği olarak kabul edilir. Bu zenginlikler üzerinde bireysel tasarrufa izin verilmez, bireysel mülkiyet konusu olamaz. Yerli ya da yabancı şirketlerin bu zenginlik kaynaklarını işletmesinde tüm toplumun yararları esas alınır. Ülke ve halkın zenginliklerinden olan yollar ve ulaşım ağlarının kullanımı da aynı prosedürler çerçevesinde gerçekleşir.

Vergilendirmede esas alınması gereken kıstaslar

Demokratik Özerklik dolaylı vergileri gizli sömürü ve soygun yöntemi olarak değerlendirir. Dolaylı vergilerde, insanların gelirine göre kamu giderlerine

Köy kooperatifleri de köyün enerjisini temin etmede aktif roller üstlenebilirler. Günlük kullanımda enerjiyi devletten bekleme ve bu enerji için de bir para ödemek gerekmemektedir. Küçük de olsa akarsular üzerinde birkaç yüz ya da bin amperlik enerji üretebilecek küçük barajların yapılması mümkündür. Bu barajlar akarsu yatakları üzerinde bir tahribata da yol açmayacaklardır. Yakın çevrelerinde akarsu olan bir köy, kooperatifiyle kendi enerjisini üretebileceği gibi, yakın birkaç köy de ortaklaşa kendi enerji üretimlerini yapabilirler. Bu hem temiz bir enerji üretimi olacağı için doğaya da zarar vermeyeceği gibi sürekli ve ucuz bir enerji elde edilmiş olacaktır. Demokratik Özerklik enerji üretiminde bu türden yaklaşımları destekler, teşvik eder. Daha farklı ve doğayı kirletmeyen, zarar vermeyen enerji üretim tarzlarını da destekler.

Yer altı ve yerüstü kaynaklarının kullanımı

Yer altı ve yerüstü kaynakları denğinde akla ilk gelen toprak, su, ormanlar ve madenlerdir. Yüksek debili ve sınırların ötesine taşan suların kul-

kiye metropollerine ırgat olarak gidip çalışmalarına da sessiz kalamaz. Bu dengesizlik ortamında adaletli bir toprak dağılımının yapılması kaçınılmazdır. Bu mülkiyete müdahale anlamına da gelmeyecektir. Bir kişinin sahip olabileceği toprağın miktarı belirlendikten sonra, toprakta yapılacak reformla topraksız köylü toprağa kavuşmuş olacaktır.

Toprak reformunun konusu olacak esas toprak, en büyük toprak sahibi olan devletin elindeki işlenmeyen topraklardır (buna askeri araziler de dahildir.) Devletin denetimi altında ve işlevsiz olan toprakların miktarı çok fazladır. Bu topraklar yalnız topraksız köylülere dağıtılacak olursa, Kürdistan'da topraksız köylü kalmaz. Devletin sahibi olduğu topraklar, en yakın çevre köylere dağıtılabilir. Özellikle de köylerde kooperatifler oluşturulmuş ise, bu toprakların direkt bireylere dağıtılması yerine, üyeleri adına kullanımı kooperatife bırakılabilir. Hem topraksız kimse kalmamış olur, hem kullanılmayan, tarıma açılmamış olan topraklar tarıma açılmış olur. Hem istihdam sorununa önemli oranda çözüm bulunmuş olur, hem de ürün artışı sağlanmış, zenginlik artmış, toplumsal refah yükselmiş olur.

katkı sağlamasını esas alınmaz. Aksine yükün büyük çoğunluğu yoksul ve az gelirli insanların sırtına yüklenir. Böylece yüksek gelir grubundaki insanlar kamu giderlerine katılmaktan muaf tutulur. Doğal olarak da gelir düzeyi düştükçe dolaylı vergiler daha ağır bir yük olarak topluma sırtına yüklenerek adeta bir soyguna dönüşür. Gelir düzeyi yükseldikçe de dolaylı vergiler görünmez olur. Bundan dolayı Demokratik Özerklik her türlü dolaylı verginin kesin kaldırılmasını savunur.

Kamu giderlerini karşılayanın yolu vergilerdir. Bu anlaşılır bir durumdur ve uygulanması da kaçınılmazdır. Ancak kamu giderlerini vergiler aracılığıyla karşılama yoluna gidilirken de esas alınması gereken bazı kıstaslar olmalıdır. Bu kıstaslar; vergi oranlarının gelir oranlarına denk olması gerektiğidir. Asgari ücretle çalışan, açlık sınırında yaşayan bir insandan alınan vergi ile milyar dolarlık bütçelere sahip olan, yıllık kazancı vergi beyannamelerinde bile milyar dolarları bulan insanların aynı yüzdeliklerle vergi vermeleri, kamu giderlerine ortak olmaları adil bir yaklaşım değildir ve kabul edilemezdir. Toplumun sırtından ve emeğinden bü-

“Toprak reformunun konusu olacak esas toprak, en büyük toprak sahibi olan devletin elindeki işlenmeyen topraklardır (buna askeri araziler de dahildir.) Devletin denetimi altında ve işlevsiz olan toprakların miktarı çok fazladır. Bu topraklar yalnız topraksız köylülere dağıtılacak olursa, Kürdistan'da topraksız köylü kalmaz. Devletin sahibi olduğu topraklar, en yakın çevre köylere dağıtılabilir”

yük zenginlikler edinen, paralar kazananların kamu giderlerine de daha yüksek düzeyde katılmaları gerektiği Demokratik Özerkliğin savunduğu konulardan biridir.

Şüphesiz kamu giderlerinin toplumun üyeleri tarafından karşılanması gerekir. Bu genel bir doğrudur ve kabul edilebilirdir. Ama toplumun bazı kesimleri vardır ki, kazançları ancak 'yalın insanlık' olarak yaşamlarını idame ettirmeye yetmektedir. Türkiye'de her ay yayınlanan dört kişilik bir ailenin yoksulluk ve açlık sınırındaki gelir düzeyi ölçüsü, neden bahsettiğimizi göstermektedir ve bu ölçüler Kürdistan'da bir hayli yüksek bir nüfusu ifade etmektedir. Geçim araçlarından yoksun insanların emeklerini satarak elde ettikleri ve ancak kendi yaşamlarını yalın insanlık düzeyinde sürdürebilecek cüzi bir kazanca sahip insanlardan da kamu harcamalarına eşit düzeyde katılmalarını istemek ve beklemek ne eşitliğe, ne de adalete uygundur. Ki bu düşük gelir sahibi insanlar kamu harcamalarının olduğu alanlardan ya hiç yararlanamamaktadırlar, ya da çok sınırlı bir düzeyde yararlanabilmektedirler. En çok yararlananın en çok katılması gerektiği yaklaşımı hem ahlakidir, hem de adil olandır. Bu yaklaşımdan hareketle toplumun bazı kesimlerini vergiden muaf tutmak kaçınılmazdır.

Vergide oranların tespit edilmesi bu yazımızın konusu değildir. Ama vergi matrahları hazırlanırken, vergiden muaf tutulması gereken toplumsal kesimler çıkarıldıktan sonra, kamu harcamaları nüfusun geri kalanına ki, o da gelirlerine göre dağılımı yapılmalıdır. Ancak o zaman kamu harcamalarına dengeli, eşit ve adil bir katılımın yapıldığı söylenebilir.

Sonuç olarak; ekonomi çok geniş ve ince ayrıntılarıyla ele alınması gereken bir konudur. Hele hele demokratik temelde yeni bir sistem oluşturuluyorsa, ekonomik sistemin de yaşayanlardan çıkarılan dersler ışığında yeni bir sistem olması kaçınılmazdır. Bu yeni sistem de demokratik yapılanmayı ve eşitliği esas almak zorundadır. Demokratik Özerkliğin ekonomik bakışı ve sistemi bu anlamıyla kapitalist emperyalist sistemden farklı olmak kadar, sosyalizm adına uygulanagelen ve çöken reel sosyalist sistemin ekonomik yapılanmasından da farklı olmak durumundadır.

Bu yazımızda Demokratik Özerkliğin bakışıyla ekonomiyi değerlendirmeye çalıştık. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, konu oldukça geniş ve ayrıntılı bir konudur. Bir ekonomik sistemden biz ancak çok sınırlı konulara genel hatlarıyla değindik ki, onlar da ilk bakışta göze çarpan temel konulardır. Konu, üzerinde daha genişçe durmayı gerektiriyor.

Kabile aşiret ve kavim (etnisite) direnişleri

(KCK Önderi Abdullah ÖCALAN'IN “Ortadoğu’da Uygarlık Krizi ve Demokratik Uygarlık Çözümü” kitabından)

Baştarafı sayfa 32’de

Bölgede El Ubeyd kültürünün izlerine MÖ 4000’lerde rastlanmaktadır. Aşağı Mezopotamya kültürü olan El Ubeyd’in izleri bölge kültürüyle alışverişin daha o dönemde sıkı olduğunu göstermektedir. Daha da önemlisi Uruk, Ur ve Asur döneminin kalıntıları çok daha fazladır. Fırat ve Dicle’nin kıyılarında ve arasında bu dönemlerin yaygın koloni hareketlerine rastlamak-tayız. Arkeolojik kalıntılar çok somuttur. O halde bölge ve halkı üzerine tarihsel olarak tespit edilebildiği kadarıyla altı bin yıldan beri bir kolonileştirme tehdidi ve uygulaması vardır. Diğer yönlerden de benzer tehditler mümkündür. Özellikle Kafkasya üzerinden sürekli istila hareketlerine rastlanmaktadır. Neolitik devrimin geliştiği alanların en eski ve çok verimli alanlar olması nedeniyle tıpkı günümüzde AB ve ABD’ye yönelik göçler gibi, her taraftan alana yönelik nüfus hareketlerinin olması beklenebilir. Verimli ve zengin bölgeler her zaman çekici olmuşlardır. Verimli Hilal bu yönüyle son derece çekici özelliklere sahiptir.

Tersi bir durum da söz konusu olabilir. Sistemin olgunlaşma döneminden sonra artan nüfustan ötürü alan dar gelmeye başlamış olabilir. Başta komşu, yakın ve verimli olabilecek alanlar olmak üzere, karşı hareketler mümkündür ve beklenebilir. Tarihsel kayıtlar bu konuda da veriler sunmaktadır. Bölge kültürünün olgunluk aşamasından itibaren (MÖ 7000-5000) kendini dünyanın her tarafına hem kültürel (insansız) hem de fiziki (insanlı) olarak dönemine göre hızla yaydığını göstermektedir. Bu tarihlerden sonra biraz gecikmeli olarak Avrupa içlerinden Hindistan’a (Hint-Avrupa dil grubu bu gerçeği doğrulamaktadır), Mısır’dan Sümerlere kadar bu kültürel değerlerin her iki yolla da yayıldıkları bilimsel bir gerçekliktir. Aksi halde otantik halkın neolitik kelimelerinin Hint’te ve Avrupa’da ne işi vardır! Yine yüz binlerce yıl aynı verimli topraklara sahip Nil, Fırat, Dicle ve Pencab’ın denize yakın alüvyonlu topraklarında neden uygarlığın izine rastlanmadığı soruları cevaplandırılmaz. Merkezi uygarlık kavramı kadar ‘merkezi tarım çağı’ kavramı da insanlık tarihini doğru yazmak ve okumak için gereklidir.

Otantik halk olmaya ilişkin Urfa-Göbeklitepe Tapınağının on iki bin yıllık mirası esasında her şeyi açıklıyor. Bölgenin kabile sistemine dayalı halkı, çok eski ve çok gelişmiş bir kültüre sahiptir. Bizzat alan kazılarını yürüten arkeologların görüşleri de tarihin yeniden yazımının şart olduğu yönündedir. Burada şoven bir yaklaşım içinde olmadığımı önemle belirtmeliyim. Söz konusu olan, tüm insanlık için doğru tarih yazımı konusudur. Doğru tarih yazımının da insanlık için her şeyden daha çok gerekli olduğu tartışılmaz. Çünkü doğru tarih doğru insandır, doğru insan doğru yaşamdır.

Üzerlerinde giderek gelişen baskıdan ötürü Hurri kabilelerinin MÖ 4000-3000 döneminde aşiretleşmelere doğru evrim gösterdiklerini gözlemleyebiliyoruz. Gözlemleyebildiklerimiz elbette tarihsel kayıtlar yoluyla. Aşiret kültürünün izlerine bu dönemde rastlıyoruz. Sümer yazılı belgeleri kuzeydoğu komşularından daha sıkça haber vermektedir. Önceki bölümlerde sınırlı da olsa Sümerlerin kökenine değinmiştik.

Şahsi kanaatim, Sümerlerin Yukarı Mezopotamya’dan kültürel ve fiziksel yayılma sonucunda bazı Semitik grupları da bünyesine katarak gelişmiş bir kültürel sentez olduklarına ilişkindir. Bu görüşümü koruyorum. Hurrielerin aşiret dönüşümleri siyasi yönden geliştiklerinin de kanıtıdır. Aşiret çoğunlukla kabilelerin ortak savunma ve yönetim ihtiyacı için zorunlu bir aşamadır. Artan iç ve özellikle dış sorunların aşiretleşmeyi hızlandırdığı kesindir. MÖ 3000-2000 dönemi aşiretlerin konfederasyon tipi gevşek bağlı oluşumlara girdiğini göstermektedir. Siyasi elitlerin oluştuğu gerek Sümer kültüründe (MÖ 2150-2050, Guti-Gudea dönemi), gerekse Hitit öncesi Orta Anadolu kültüründe (bugünkü Elbistan yöresinden Anum Harbi’den Neşalı Beylere –Kultepe- yazılan mektup bunun kanıtıdır) gözlemlenmektedir. Yazıtlar Hurrice’dir.

Hurri elitlerinin hem savunma hem yayılma konumunda oldukları eldeki belgelerden anlaşılmaktadır. Asur baskısına karşı sürekli direnme gereğini duymaktalar. Zengin maden ve kereste yatağı üzerinde olmaları, Asur krallarının sürekli üzerlerine gitmelerine yol açıyor. Bu baskılar sonucunda iki önemli kol halinde yanıtlar geliştirilecektir. İç Anadolu’da önce Neşa, sonra Hattuşaş merkezli Hitit Konfederasyonu (MÖ 1650-1200), Waşukani merkezli Mitanniler (MÖ 1500-1250). Babil ve özellikle Asur tüccarlarının baskı, sömürü ve

MÖ 2000-1000 döneminin Babil ve Asur kolonociliğine karşı bir direniş dönemi olduğu açıktır. Özellikle MÖ 1300-1000 döneminde yükselişe geçen Asur hegemonyasının bugünkü Bismil ovasında (Tashan denilmektedir) bir eyalet merkezi oluşturarak, Lice-Genç yöresinde halen direnişlerini sürdüren Hurri beylik ve kabilelerine karşı sürekli sefer halinde oldukları iyice bilinmektedir. Çarpıcı doğrulanma Lice yakınlarındaki kayalıklara kazılan Asur kral figürleridir. Zagroslar üzerinde de benzer seferlerin sürekli yapıldığı görülmektedir. MÖ 1200’lerde Asur belgelerinde Nairi (Nehir anlamındadır) Halkı ve Konfederasyonundan bahsedilmektedir. Dicle-Zap kıyıları oluyor. Şu hususu da önemle belirtmeliyim ki, kralların ve elitlerin arasındaki bu çatışmalar toplumsal artık üzerinedir. Buna mukabil halk olarak Asurlularla Hurrieler iç içe sürekli barış içinde yaşayabilmişlerdir. Halk ve kabile toplulukları arasında sistemik bir kavganın temeli yoktur.

Hurri adlandırması Sümerce olduğu için, Sümerlerin dil etkinliği zayıflayıp Babil ve Asur dil etkinliği olan Akadca ve Aramice hakim olunca, Hurri boylarına farklı adlar verildiğini görmekteyiz. Dönemin hem zihniyeti hem de dili değişince, şüphesiz adlandırma-larda da farklılıklar oluşacaktır. O dönemler kimse, hiçbir kabile “Ben Arap’ım, Asur’um, Kürt’üm” demez. En çok kendi kabilesi ve bağlı olduğu

tin?” diyor. Bu bugün de gerçekliği son derece yerinde olan bir sorudur.

Toros-Zagros sistemindeki kabile boylarının Pers-Sasani dönemindeki direniş ve arayışları iki yönlü gelişmeyle devam eder. Bir yandan kendi işbirlikçilerine ve Pers-Sasani aristokrasisine karşı dar kabile boyutlarına çekilerek konumlarını, diğer yandan çiftçilik ve çobanlık temelinde yerleşik ve yarı yerleşik halde toplumsal varlıklarını sürdürmeye çalışırlar. Tıpkı Arap Bedevilerindeki gibi, tamamen uygarlık dışı izole edilmiş bir yaşam tarzı geçerlidir. Aşiretler düzeyindeki liderliklerinin, uygarlık güçleriyle idare etme ve aşiretler arası sorunları çözme dışında önemli bir işlevleri yoktur. Küçük beylikler oluşturma dışında ciddi bir iktidar eğilimleri de pek gözükmez. Devlet deyince İran, Helen ve Romalılarla işbirliği ve içlerinde erime akıllarına gelir. Kendi başlarına ilkağda uzun süre yaşandığı gibi erk oluşturma hareketleri oldukça sönüştür.

Diğer yandan gelişen ikinci eğilim, dinsel niteliği ağır basan ideolojik kökenli olanlardır. Gerçi aşiretlerin de her zaman ideolojileri vardır. Bahsedilen ise, aşiret temelinde olmayan, aşiret üstü harekettir. Özellikle Mitracılık, Hristiyanlık, Yahudilik ve Manicilik etkili olmak isteyen akımlardır. Zerdüştlüğün devamı niteliğindeki Zerdeştçilik-Ezidilik ayrı bir kol niteliğindedir. Bu hareketler de direniş kapsamındadır. Daha çok yoksulların saflarında etkilidirler.

“Kabile direnişlerinin yaşadıkları tüm ihanetlere ve yenilgilere rağmen tarihin motor güçlerinden oldukları, demokratik uygarlığın eşit, özgür yapılanmalarını sürekli yaşadıkları açıktır. Kabilenin kendisi demokratik komünalizmin bitmeyen kaynağıdır. Kabile algımızı geliştirirken, sadece geleneksel yapılanmalara takılmamak gerekir. Akrabalık bağlarıyla örülmek kabile anlamına gelmez. Sadece kan bağları kabile olmak için yeterli ve gerekli de değildir. Kabile temel nitelikte toplumsal oluşumdur. Toplumun anlamlı yaşamının temel örgüsüdür”

kolonileştirme hamlelerinin bu konfederasyonlara yol açtığı rahatlıkla belirtilebilir. Bu iki konfederasyon halkının birlikte 1596’da Babil’i işgal etmelerinden hareketle bu sonuca varmak mümkündür. Şu hususu önemle belirtmeliyim ki, günümüzün ulusalcı terminolojisiyle dört bin yıl öncesinin siyasi ve sosyal oluşumlarını yorumlayamayız. Yapabildiğimiz, hiçbir şey yapmamak ve yazmamaktansa, bir tarih imgesi oluşumu için hiç olmazsa çok yanıla kaçmamacak söylemlerde bulunmaktır. Konuya yaklaşımımız böyle anlaşılmalıdır. Başka türlü tarih çarpıtmalarını ve inkar eğilimlerini kıramayız.

Hurri dili proto Kürtçe’dir

Hurrieler MÖ 2000’lere doğru yaklaşık olarak bugünkü Kürtlerin yaşadığı alanlara sahip veya hükmedebilecek konuma gelmiş gözüküyorlar. Özellikle Sümer, Babil ve Asur kolonilerini bazen yakıp yıktıklarını höyük kazılarında gözlemleyebiliyoruz. Urfa-Bozova-Tutriş Höyüğünde MÖ 2000’lerde bu yönlü bir koloni olma ihtimali bulunan yerleşimlerde yakıp yıkmalara tanık olmaktadır. Geçerken şunu da belirtmeliyim ki, Hurrice dilinin Proto Kürtçe (Ön Kürtçe) olduğunu sıradan bir etimolojik çalışma yapan herkes kavrayabilir. Dağların derinliklerinde bzulmadan kalan Dersim’de, Bingöl’de ve Zagroslardaki lehçelerin Hurri diline daha yakın olmaları bu gerçeği daha çok doğrulamaktadır.

tanrı adıyla kendine kimlik ismi takar. Öyle adlandırılmak ister. MÖ 1000’lerden sonra Hurri adlandırmaları (Sümerce) yerini Asurca-Aramice adlandırmalara bırakır. Med ve Bianili (Bugünkü Van ve Medya halkı) adı Asur terminolojisinde daha çok geçer. Urartu muhtemelen daha eski ve Sümerlerden kalma bir terminolojidir.

MÖ 1000’lerden sonrası demir aletler dönemidir. Demir gözde madendir. Bugünkü petrol gibi üzerinde kavgalar yürütülmektedir. Demir yatakları ve işlemesi Toros-Zagros silsilesinde bakır yatakları gibi daha çok yoğundur. Urartu uygarlığı (MÖ 900-600) bir demir uygarlığı olarak Asur kralları karşısında ayakta kalan tek güçtür. Medya beylikleri sürekli direniş içinde olmalarına rağmen, ancak MÖ 612’de Asur devletine veya uygarlığına karşı zafere ulaşırlar. Med direnişi önemlidir. Urartuların doğu ucunda, o da yaklaşık üç yüz yıl sürmüştür. Medler kendi konfederasyonlarını egemenliği Perslere kapırdıkları tarih olan MÖ 550’ye kadar sürdürürler. Ondan sonrası farklı bir dönemdir. Med aristokrasisi Perslerle ittifak halinde ikinci sıradaki konumlarına razı olarak varlıklarını sürdürdü. Bu, geleneksel Kürt işbirlikliğinde köklü bir aşamadır. Herodot Tarihi’nde aynen şöyle anlatılır: Son Med Kralı Astiyag, hain komutan Harpagos’a “bre alçak, haydi beni yıktın. Neden bizzat kendin baş olmadın ya da başka bir Medliyi baş yapmadın da Pers asilzadelere uşaklığı tercih et-

İslamiyet’in yayılış döneminde Hurri-Med kökenli halk direnişleri ilk defa Kürt adıyla tarih sahnesine çıkarlar. Aşiret ve kabile direnişçiliği dinsel hareketler karşısında ikinci planda kalır. Sasanilerin MS 650’de devlet olmaktan çıkmaları ve Doğu Roma’nın (Bizans) Toroslar ötesine çekilmesi, Kürtlerin direnişi ve kabullenilişi açısından yeni bir dönemdir. Geleneksel işbirlikçi kesim küçük beyliklerine sahip olma temelinde İslamiyetin tüm hanedanlarıyla (Emevi, Abbasi, Selçuklu, Osmanlı vb) işbirlikçiliğine devam eder. Mervaniler gibi devlet olarak örgütlenme çabaları uzun sürmez. Selahaddin Eyyubi’yi Kürt ama Arapları yöneten bir hanedanlık kurucusu olarak değerlendirmek daha yerinde olacaktır. Küçümsemek için belirtmiyorum, başka türlü yapamazdı. Direnişi aile adına zayıf, İslam adına güçlüdür. Bu dönemde Kürt yoksulları Kurmanc adıyla daha çok uygarlık sisteminin dışında kalırlar. Kurmanclar hem kabile, hem uygarlık sisteminden kopmuş küçük aileler halinde kentler ve köylerde, daha çok da yarı göçebelilik, marabalık ve ırgatçılık yaparak, bu anlamda direnerek varlıklarını sürdürmek isterler.

İdeolojik düzeyde ailecilik ve kabileciliğin halen çok güçlü olması bu anlatım çerçevesinde anlaşılmalıdır. Tarihin en eski ve otantik kabilelerinin mirasını sürekli devralan grupların son temsilcisi olarak Kürtlerin bu zihniyet dünyalarını anlamak mümkündür. O kadar uygarlık

ve siyaset olgusu dışında bırakılmışlardır ki, böylesi kavramlar ve olguları pek tanımaz ve anlamazlar. Daha doğrusu, ideolojik hegemonyalar ve tortuları dolayısıyla anlamalarına imkan tanınmaz. İşbirlikçi üst tabakanın konumu değişiktir. Uygarlık ve siyaseti tanırlar. Pratikte kim çıkarlarına dokunmuyorsa, ondan yana geçinirler. Hiçbir ilkeleri yoktur. Tek ilkeleri güç ve çıkardır. Kim iktidarda olursa olsun, çıkarlarına evet diyorsa, onun için ihanet edemeyecekleri hiçbir toplumsal değerleri yoktur. Özcesi, ah-laki ve politik topluma ilişkin tüm değerlere ihanet temelinde bir çıkar ve güç ilişkisiyle yaşamlarını güvenceye almak, çok az toplumda rastlanan bir özellik olarak Kürt işbirlikçiliğinde tarihsel olarak yapılanmış gibidir.

Hurrieleri Aryanlerin batı kolu olarak tanımlarsak, Pers kabileleri de Doğu Aryanler olarak tanımlanabilir. Tarihsel toplumsal yakınlıkları vardır. Zaten Med-Pers organizasyonunda bu gerçeklik somuttur. Dolayısıyla ayrıca Perslere, bugünkü İranlılara ilişkin ayrı bir çözümleme yapma gereği duymuyorum. Muhtemelen Belucistan, Pakistan ve Afganistan’daki Aryan gruplar benzer rolleri tarihte paylaşmışlardır. Hurrielere ilişkin söylenenler somutlaştırılarak tüm Aryan kabile boyları için söylemleştirelebilir. Günümüze doğru geldiğimizde, aralarındaki farklılıklar gelişe gelişe bugünkü tabloyu ortaya çıkarmıştır. Kabile ve din direnişçiliği halen canlılığını koruyorsa (Afganistan ve Pakistan’daki gibi), bu durum tarihsel temellerinin ne kadar eski ve güçlü olduğunu gösterir.

c- Ural-Altay kabile direnişi ve saldırıları

Ural-Altay kültürünün son halkasını Ural-Altay Dağları arasındaki kabile boylarında gözlemek mümkündür. Çinlilerle çok uzaktan yakınlıkları varsa da, kültürel gelişme ve uygarlık çelişkisi nedeniyle oldukça farklı bir gruba dönüşmüşlerdir. Oluştuktan beri Çin uygarlığı ile çelişki içinde olmuşlardır. Hurri-Sümer çelişkisine benzer bir kabile-uygarlık çelişkisi oluşmuştur. Merkezinde Proto-Türk olan Hunlar ve Moğolların yer aldığı bu gruplar MÖ 1000 yıllarından itibaren bir ucu Çin uygarlık bölgesi, diğer ucu Roma uygarlığı, güneyde ise Pers uygarlığına dayalı alan içinde sürekli hareket halinde olmuşlardır. Arabistan’da olduğu gibi Orta Asya denilen bu bölgede de benzer çölleşme ve uygarlık güçlerinden kaynaklanan baskılar nedeniyle direnişçi bir yaşam zorunlu hale gelmiştir.

Çin kaynaklarında Hun tehlikesine MÖ 3. yüzyılda dikkat çekilmektedir. Mete Han diye Türkçeleştirilen bir Han’dan söz edilmektedir. MÖ 209’da Mete Han önderliğinde Hun kabile saldırıları söz konusu edilmektedir. Muhtemelen bu süreci MÖ 1000’li yıllara kadar götürmek daha doğru olacaktır. Çin uygarlığı MÖ 1500’lere dayanmaktadır. Kabile-uygarlık çelişkileri sürekli olduğundan, başlangıç yıllarına taşımak mümkündür. Zaten Çin surları da bu gerçeği yansıtmaktadır.

Bu toplulukların MÖ 7000’lerden itibaren güney Sibiry’a dan indiklerini biliyoruz. Bir kollarının da yakın tarihte Bering Boğazı’ndan Amerika kıtasına geçtiği etimolojik ve antropolojik araştırmalarla kanıtlanmaktadır. Muhtemelen MÖ 4000 yıllarında neolitik toplumla tanışmışlardır. Çin uygarlığı ve kuraklık,

durumlarında köklü değişikliklere yol açsa gerek. Bu koşullar nedeniyle Semitik gruplar gibi son derece hareketli bir sürece girmeleri bu görüşü doğrulamaktadır. Çin uygarlığına yönelik direniş ve saldırılardan pek sonuç alamayınca, MS 3. yüzyıldan itibaren batıya yöneldiklerini görüyoruz. İran kaynaklarında çok daha eskiden bu gruplardan ‘Turaniler’ diye bahsedildiğini bilmekteyiz. İran güneybatı komşusu olduğu için sık temas beklenebilir. İran Pers İmparatoru Kyros’un bugünkü Kazakistan (Masagete) hudutları dahilinde İskit adı verilen bu grupların başka bir koluyla yaptığı çarpışmada ölmesi, ilişkinin karakterini yeterince yansıtmaktadır. İskitlerin Tuna Nehrinin kuzeyinden Orta Asya’ya kadar olan bölgelerde MÖ 8.-6. yüzyıllar arasında güçlü bir konfederasyon kurduğunu hatırlarsak, çelişkilerin boyutunu daha iyi tahmin etmek mümkündür.

İskitlerin Kafkas ve Orta Asya kökenli olması durumu değiştirmez. Önemli bir anti uygarlıkçı güçtür. Baskının mı hareketliliklerine yol açtığı, yoksa uygarlık bölgelerinin zenginliklerine göz diktikleri için mi hareket ettikleri birbirinden kolayca ayırt edilemez. İki konu arasında son derece geçişken bir konum mevcuttur. Uygarlıklar hep genişlemek isterler. Sonuç baskıdır. Başkaldırı ise, başarı için uygarlığın özellikle askeri ve siyasi yöntemi ve araçlarını kullanmak durumunda kaldığından, en azından direniş boylarının elitleri bu tutumda olduklarından, uygarlığı ya yıkmak ya da bir parçasını koparmak isteyeceklerdir. Her iki durumda da uygarlık sisteminin yayılmasına yol açarlar. Tıpkı Akadlarda olduğu gibi. Taze güç olan kabile şefleri uygarlık nimetlerine (Kabile şefliğinde sınırlı da olsa yaşamları buna benzer nimetler üzerine kuruludur. Ön uygarlık yaşamı söz konusudur) alışıktı oldukları için, tercihlerini ya savaştıkları uygarlık sistemi içinde erimek ya da yenisini kurmak biçiminde kullanırlar.

İran-Turan kavgası ünlü Şehname Destanı’nda uzun boylu anlatılır. Turan kelimesinin sadece proto Türkleri kapsadığı, tüm bölge gruplarını ifade etmeye yaradığı belirtilebilir. Turan boylarının zaman zaman Hindistan’a kadar sızdıkları bilinmektedir. İran, Afganistan ve Pakistan bölgelerine ise daha sıkça girdikleri, geçici konfederasyonlar kurdukları bilinmektedir. Hunların MS 5. yüzyıl başlarında bugünkü Macaristan’da kurdukları kabile konfederasyonu, Attila önderliğinde Roma kapılarına dayanacak kadar etkili olmuştu (MS 453). Papa’nın yalvarmaları olmasaydı, belki de Gotlardan (Germen boyları) önce Roma’yı düşürebilirlerdi. Yine Doğu Roma kapılarına da dayanmışlardı. Aynı gruplardan Avarlar bugünkü tüm Güney Rusya’yı ettikleri altına almışlardı. Benzer daha birçok grup hareketi vardır. Kimmerler ve İskitler MÖ 6. yüzyılda Urartu kapılarından Lidya (Batı Anadolu’da MÖ 7.-6. yüzyılda kurulan bir krallık) sınırlarına kadar ortalığı alt üst etmişlerdir. Semitik grupların Sümerlere yönelik direnişleri ve saldırılarının bir benzerinin tüm bu gruplarca Pers-Roma uygarlıklarına karşı yürütüldüğü çarpıcı bir gerçekliktir. Kabile halklarının uygarlıklara karşı kininin rastgele ‘barbarlık’ suçlamalarıyla değil, daha bilimsel yorumlarla izah edilme gereği vardır.

Türklerin tarih sahnesine çıkışı

MS 550’lerde ilk defa Göktürk adıyla (Türk kelimesine ilk defa burada rastlıyoruz) bugünkü Moğolistan sınırlarında bir beylik kurulduğunu görmekteyiz. Aşiret konfederasyonuna benziyor. İç

çelişkiler nedeniyle kısa ömürlü oluyor. Uygurlar islamiyet öncesi diğer bir ön uygarlık deneyimidir. MS 750’lerde kurulan bu oluşumda Budizm ve Mani dini etkilidir. Çin’le rekabet edebilecek bir uygarlık mümkün gözükmemektedir. islamiyetin bölgeye girişine kadar anti uygarlıkçı kabile hareketleri ortama egemendir. Konar-göçerli bu durum islamiyetin bölgeye girişiyle köklü dönüşümlere uğrayacaktır.

İslamiyet çıkışı ilkçağ uygarlıklarının sonu ve ortaçağ uygarlıklarına geçiş anlamında köklü bir dönüşüme yol açar. Çıkışta anti-uygarlıkçı iken, kısa süre sonra uygarlığın temeli haline gelmesi, üzerinde önemle durulması gereken bir dönüşümdür. Anti uygarlıkçı Arap Bedevilerine dayanarak çıkış gerçekleştirmesine rağmen ortaçağın hegemonik gücü haline gelmesi, bir yığın iç çatışmanın sonucu olduğuna değinip Orta Asya kabile sisteminde yol açtığı dönüşümler incelenmeye değerdir. Çin uygarlığının binlerce yıl sağlayamadığı uygarlık yayılımını islamiyetin kısa bir sürede Çin sınırlarına dayandırması bir uygarlık devrimi olarak değerlendirilebilir. Kürt ve Kürdistan isimlerinde olduğu gibi, Türk ve Türkistan isimleri de islamiyet döneminde kullanıma girmiştir. Bunlar islamiyetin kavimleştirmedeki rolünü açıkça gösteren olgulardır. Kabileden kavime geçiş ülke ve kavim ismini gerekli kılar. 10. yüzyılda Türk boyları ezici çoğunluğuyla islamiyete yönelmişlerdi. Türklerin hızla islamlaşmasında iki önemli etken rol oynar: İslam’ın Çin gibi köleleştirici olmaması ve önlerinde önemli bir bent olan İran İmparatorluğu’nun yıkılmasıyla İran yolunun açılması. Türk tarihinin en önemli aşamasının islami uygarlıkla sağlandığı açıktır. Kabile aristokrasisinin hızla devletleşmesi Türk-Türkmen ayrışmasını da beraberinde getirdi. Arap-Bedevisi ayrımı, Kürt-Kurmanc ayrımının benzeridir. Türk uygarlaşan kesimi niteler ve adlandırırken, Türkmen anti-uygar konumunu sürdüren, sistemin giderek dışladığı müslüman kesimi niteler ve adlandırır. Kabile ve sınıf çelişkisi iç içe girer.

İslamiyet’in aynı zamanda bir sınıf hareketi (orta ve üst tabaka) olduğunu iyi anlamak gerekir. Türkler Türkistan’da konumlarını sağlamlaştırmakla kalmadılar; Selçuklu ve Osmanlı Hanedanlıklarında 1000-1900’lerde hegemonik güç rolünü oynadılar. Direnişler ve saldırılar daha çok Bizans İmparatorluğu’na karşı yürütüldü. Anadolu Türk-islamlaşırken, Türkmenler Ortadoğu’nun, hatta Balkanların birçok yöresine (özellikle hayvancılığa ve göçebelğe uygun dağlık yörelere) yayıldılar. Kabileciliği esas olarak Türkmenler sürdürdü. Türklerin Ortadoğu’ya yayılmasında çelişki ve çatışmalar devlet erki peşindeki Türklerle diğer kavimlerin erk sahibi güçleri arasında cereyan etti. Türkmenlerin konumu daha barışçıl ve uzlaşmacıydı. Savaşın güç olgusundan kaynaklandığını Türk uygarlaşmasında da çok rahatlıkla izlemek mümkündür.

Türk boylarından sonra bölgenin (Orta Asya) ikinci büyük kabile direniş ve saldırı hareketini yakın akraba olan Moğol boyları sürdürdü. Hem de islamiyet temelinde olmadan. 13. yüzyıl evrensel tarih açısından bir Moğol yüzyılıdır. Uzakdoğu’ndan Avrupa’ya kadar tüm Avrasya’yı fetheden Moğol güçleri anti uygarlıkçı karakterleri açısından dikkat çekicidir. Tüm Ortadoğu’ya da yayıldılar. İsteselerdi yeni gelişen Avrupa uygarlığını tamamen yıkabilirdiler. Çin uygarlığını da ele geçirdiler. Fakat aynı kural gereği uygarlığın sistemi içinde erimekten kurtulamadılar. Timur’un yarı-Türk, yarı-

Moğol güçleri benzer bir çıkışı 14. yüzyıl boyunca gerçekleştirdi. Her iki güç Selçuklu ve Osmanlı Hanedanlarını da (Abbassiler dahil) yendi. Fakat uygarlık makinesinin binlerce yıllık denenmiş gücü bu cihangir kabile sistemindeki gelişkin şeflikleri bünyesine alarak, kendini daha da çoğaltıp güçlendirerek sürdürmesini bilmiştir.

Ortadoğu kapsamında Ege kıyılarında MÖ 1200 sonlarında, Troya’nın düşmesiyle baş gösteren Trak kabile hareketlerinin Anadolu içlerine doğru yayılması, Frigya gibi bazı krallıklar oluşturmaları, Su Kavimleri denen boyların Hititleri yıkıp Mısır uygarlığına kadar dayanması (bugünkü Filistinlilerin tahmini ataları olmaları bu durumdan kalma olabilir) önemli kabile direniş ve saldırı hareketleridir. Kendilerine Helenlerin ataları diyen İon, Aiol ve Dor kabilelerinin MÖ 1200’lerde Miken uygarlığını yıkıp uzun süre sonra Ege’nin her iki yakasında tarihsel önemi büyük olan kent devletlerini kurma sürecine (MÖ 700-500) girmeleri, Anadolu’yu yeni baştan kolonize etmeleri önemli çıkışlardır. Bunlar Ortadoğu kültürü ve uygarlığı üzerinde kalıcı iz bırakan çıkışlardır. Trak kabileleri bölge kültürü içinde erirken, Helen kabile boyları bölge kültürüne damgalarını vurdular. Helenizm Ortadoğu kültürü ve uygarlığında temel bir damardır.

Şüphesiz Kafkas kökenli kabilelerin de Ortadoğu’yla ilişkileri yoğun olmuştur. Uygarlaşmaya karşı çok önemli direnişler ve saldırılar ortaya sermişlerdir. İskitler ve Kimmerler dışında örnekler de vardır. Muhtemelen Gürcüler ve Ermeniler de benzer gelişmeleri yaşamışlardır. Adeta kabile yaşamının anayurdu olan Kafkaslarda yaşayan kabile toplulukları, Sümerlerden beri bölgeye sürekli inip çıkmışlardır. Kültürüne renk katmış ve uygarlıklarında karşıt olma ve pekişmelerinde önemli rol oynamışlardır. Dördüncü sırada bir kabile direniş ve saldırı gücü olarak bölge tarihine yerleştirilebilir. Günümüzde yaşayanlar bu gerçekliği doğrulamaktadır.

Sonuç olarak kabile sistemi, genelde uygarlık sistemleri ve özelde merkezi uygarlık (dünya sistemi) açısından hem sistem dışı ve anti uygarlıkçı karakterini hem de sürekli sisteme taze kan sunarak evrensel tarihteki konumunu sürdürmüştür. Sistemin oluşumunda ve sürdürülmesinde temelde diyalektik çelişki içinde olmuştur. Sürekli taze nüfus kaynağı rolünü oynamış, ailecilik ve hanedancılık biçiminde dönüşüm geçirmiştir. Kabile sisteminin uygarlık yanlısı hanedancı ve aileci kuruma dönüşmesi toplumun, dolayısıyla tarihin yaşadığı en önemli değişimlerden biridir. Ailecilik ve hanedancılık kabile sisteminin inkarı temelinde gelişen kurumlardır. Bu özelliklerini çok iyi kavramak gerekir. Ancak bu dönüşüm temelinde uygarlığa hizmet etmişler ve ondan beslenmişlerdir. Kabile sistemi özünde anti uygarlıkçı ve özgür, eşit ilişkilerin hakim olduğu bir kurumdur. Ailecilik ve hanedancılık bu özü (varlığı) inkar eden, ama kabile kabuğunu korumaya (Emevi, Abbasi, Selçuklu, Osmanlı vb) özen gösteren uygarlık yanlısı kurumlardır. Uygarlığın sürdürülmesinde tepede ve tabanda rol oynayan güç ve ilişki kaynaklarının büyük bir kısmını bu iki kurum üretir. Dolayısıyla bu iki kurum olmadan uygarlık varlığını kolay kolay sürdüremez.

Yeri gelmişken şu hususa dikkat çekmek önemlidir: Kabile tipi örgütlenme toplumsallığın vazgeçilmez özelliğidir. Klanı da geliştirerek bünyesine taşıdığı, kattığı için, insan örgütlenmesinin evrensel birimidir. Buna aile, hanedan ve

kapitalist modernitenin ‘şirket’ tipi dönüşmüş ve yozlaşmış biçimlerini de eklersek, evrensel olma özelliğini daha iyi kavrayabiliriz. Ayrıca tüm hiyerarşi, iktidar ve devlet oluşumlarının ailesiz ve hanedansız olamayacaklarını yeterli açıklıkla göstermiş bulunuyoruz. Fakat kabile sisteminin anti uygarlıkçı, eşit-özgür karakteriyle yozlaşmış, dönüşmüş, güç, kölelik ve kar kaynağı olmuş ‘ailecilik’, ‘hanedancılık’ ve ‘şirketçilik’ biçimlerini ehemmiyetle birbirinden ayırmak gerekir. Kapitalist uygarlık (modernite) dahil, tüm uygarlık sisteminin değişimi, dönüşümü ve aşılması dahil, kurulacak, inşa edilecek her türlü yeni toplumsal kurumsaşmada kabile sistemleri belki de gelişmiş bilimsel ortamda daha eşit ve özgür olarak yerlerini koruyacaklardır.

Yanlış tarihle doğru yaşanmaz

Şehir devletleri, imparatorluk ve ulus devlet tipleri, çok propagandası (resmi ideoloji nedeniyle) yapılmasına rağmen, asli toplumsal kuruluşlar değildir ve olamazlar. Büyüklük biçiminde sıralanmış güç ve kar oluşturma merkezleridir. Yani temel uygarlık örgütlenmeleridir. Toplumun üstünde kar ve zor üretme makineleridir. Şehir devlet tipi kısmen topluma katkıda bulunabilir. Çünkü küçük ve toplumsal sorunlarla iç içedir. Dolayısıyla duyarlı ve çözüm gücü olması kısmen mümkün olabilir. O da demokrasiye açık olursa. Tarihsel örnek Atina demokrasisidir. İmparatorluk ve ulus devlet tipleri ise, ezici unsurlarıyla şiddet ve kar (vergi, rant, faiz, hatta ücret) amacına sıkı sıkıya bağlı toplum dışı veya toplum üstü organizasyonlardır. Tarih kitaplarının büyük kısmının bunların kanlı serüvenlerini başat unsur olarak işlemeleri ideolojik hegemonya gereğidir. Büyük tarihçi Fernand Braudel, haklı olarak, ‘II. Felipe döneminde Akdeniz’ adlı kitabının sonunda bu tip bir tarih anlatımına alet olmak istemediğini, ama mevcut tarihçiliğin zorunlu bir gereğini yerine getirdiğini söylerken doğru anlatıma daha yakındır. Tarihçiliğin nasıl geliştirilmesi gerektiğine dair katkı sunucu bir tutum içindedir. Tarih bilimi gelişim yolundadır. Daha çok mesafe alması gerekir. Uygarlığın ideolojik hegemonya yüklü tarihinin tarihsel-toplumsal gerçekliği aydınlatıcı değil köreltici işlev gördüğünü hiç unutmadan, tarih okuma ve yazma çalışmalarını yapmalıyız.

Eminim ki, yeniden yazılacak tarih kitapları özellikle kabile sistemlerinin gelişimlerine büyük değer biçeceklerdir. Aile yaşamı da dahil, ekonomik, sosyal, siyasal ve ideolojik (dinsel, sanatsal ve bilimsel olanları dahil) çalışmaların en uygun biçiminin yenilenmiş haliyle kabile (komün) boyutlarında gelişmesi, toplumsal yaşamın sağlıklı gelişmesi açısından vazgeçilmezliğini sürdürecektir. İnsanlık uzun süre modernitenin sadece kabuğu kalmış, her şeyi kar amaçlı olan aileci, hanedancı ve şirketçi kurumsaşmasını taşıyamaz. Ulus devletin bu yapay yaşam karşıtı kurumlar kurumu olan ‘Zeuslaşmış’ tanrısallığını sürdüremez.

Kabile sisteminin uygarlık sistemleriyle giriştiği direniş ve saldırılarının demokratik kapsamı da önemli bir sorunsal teşkil eder. Özcesi, bu direniş ve saldırıların demokratik ve devletli uygarlık açısından rolünü irdelemek büyük önem taşır. Devlet uygarlığı açısından rolü yeterince açıklanmış olmaktadır. Kabile şefliklerinin daha ‘kabilecilik’ (kabile değil) sürecinde proto uygarlık (ön uygarlık) güçlerine dönüştüğünü, kabilelerin eşit-özgür

yaşamlarıyla sürekli çelişki içinde olduklarını, bu nedenle kabile içi çatışmaların yoğun yaşandığını, uygarlıklarla temasa geçildiğinde ilkin bu güçlerin yenilgi halinde hızla uygarlık güçlerine teslim olduklarını, kendileriyle birlikte kabileleri de teslimiyete zorladıklarını, başarıları halinde ise ya yeni bir hanedan olarak eski uygarlıkların başına geçtiklerini, ya da kendi hanedan kuruculuklarından yeni bir uygarlık geliştirdiklerini çarpıcı ve çok sayıda örnekle göstermeye çalıştık. Fakat hikayenin, tarihin tümü bu değildir.

Demokratik uygarlık bakış açısıyla konuyu çözümlemeye çalıştığımızda, evrensel tarihin başat faktörünün demokratik karakterde olduğunu görür ve anlarız. Tarih hep devletli uygarlıkları biricik gerçek olarak sunmuştur. Özellikle bu konuda pozitivist ulus devlet ve ulusal tarihçiliğin körleştirme işlevi belirleyici rol oynamıştır. Tarihi kısa bir şema halinde sunmaya çalıştığımız bu savunma çalışmamız bile tarihin farklı ve doğru bir okuma ve yazılmasının mümkün olduğunu kanıtlamıştır. Tarih sanıldığından daha fazla demokratik uygarlık karakterindedir. Bu temelde okunduğunda, sadece bol malzeme değil, muazzam ölçülerde ideolojik örgüler ve sistemik yapılanmalar, organizasyonlar bulunduğu görülecektir. Unutmamak gerekir ki, tarihin demos, devlet olmayan topluluk, toplumsal paradigma yazımları ya hiç yapılmamış ya da yamalı bohça misali bölük pörçük parçalar halinde bazı karalamalar yazılmıştır. Ayrıca yazılanlar ve yazılmak istenenler yasaklanmış, karalanmış ve çoğunlukla da engellenmiştir. Tarih yazımı konusunda sanıldığından daha fazla ideolojik mücadele yaşanmıştır. Olan tarihin tamamen uygarlık sistemlerinin ideolojik süzgecinden geçirilmiş resmi tarih olduğu çok iyi bilinmeden, tarih okumaları zihni, dolayısıyla yaşamı, anlamlı toplumsal yaşamı sadece zorlamaz, olanaksız hale getirir. Yanlış tarihle doğru yaşanmaz. Kendi özgürlük tarihlerini doğru yazmayanlar özgür yaşayamazlar.

Kabile direnişlerinin yaşadıkları tüm ihanetlere ve yenilgilere rağmen tarihin motor güçlerinden oldukları, demokratik uygarlığın eşit, özgür yapılanmalarını sürekli yaşadıkları açıktır. Kabilenin kendisi demokratik komünalizmin bitmeyen kaynağıdır. Kabile algımızı geliştirirken, sadece geleneksel yapılanmalara takılmamak gerekir. Akrabalık bağlarıyla örülmek kabile anlamına gelmez. Sadece kan bağları kabile olmak için yeterli ve gerekli de değildir. Kabile temel nitelikte toplumsal oluşumdur. Toplumun anlamlı yaşamının temel örüntüsüdür. Daha iyi anlaşılması açısından Marks’ı bile okurken bir kabile gözüyle değerlendirmek daha gerçekçi sonuçlar verecektir. Anarşistler tipik kabileci örgütlenmelerdir. Çevreci ve feminist hareketler bu sığa daha yakındır. Devlet odaklı parti ve sivil toplum kuruluşlarının anti kabileci özellikleriyle birer kabuk örgütlenmesine dönüşmeleri bu konuda hayli öğreticidir.

Kabileye komün demek ancak bazı koşullarla mümkündür: Eşit ve özgür karakterli olmaları koşuluyla. Demokratik uygarlık tarihte olduğu gibi günümüzde de yeniden yapılanmaların bu temelde geliştirilmesiyle anlam kazanacaktır. Tarih sadece devletli uygarlık yürüyüşü değildir. Daha fazlasıyla demokratik komünal yürüyüşüdür. Kabile sistemlerinin binlerce yıllık yaşamları, uygarlık tarihi boyunca gösterdikleri boyun eğmez direnişler ve karşı saldırıları bu gerçeği yeterince doğrulamaktadır. Teorisi ve yeniden yapılanması gereken de tarihin bu soylu yürüyüşüdür.

Dönemin temel sloganı mutlak başarıdır

Kürdistan özgürlük hareketi, dolayısıyla Kadın özgürlük hareketi olarak 2010 yılıyla birlikte mücadelede yeni bir döneme de girmiş olduk. Önderliğimiz tarafından -üçüncü dönemi resmen bitiriyorum diyerek- başlatılan yeni dönem, kırk yıllık mücademizin kaderini belirleme, Kürt sorununun çözümünde finali gerçekleştirme misyonlarıyla tanımlandı. 'Varlığını koruma, özgürlüğünü sağlama' olarak tanımlanan yeni dönemle esas olarak, oyalama, zamana yayma sürecinin kapandığı, etkili bir hamleyle mücadelenin radikalleştirilerek mutlak anlamda çözümün yaratılacağı ortaya konulmuştur. Dördüncü stratejik dönem olarak tanımladığımız bu yeni dönemle çok tarihi bir sürece girdiğimizin bilinci hem tüm örgütlerimizde ve kadrolarımızda hem de halkımızda giderek derinleşti ve kendi ruhunu yaratarak Gever'de sembolleşen yaygın halk direnişine dönüştü.

Dördüncü stratejik dönem, 1993'le başlayan, içine altı tek taraflı ateşkesi, 2 Ağustos 1999 geri çekilmesini alan, daha da ötesi Önderliğimizin, halkımızın ve hareketimizin yoğun emek ve fedakarlıkla sürdürdüğü barış tutumunu ifade eden on yedi yıllık üçüncü mücadele dönemimizin tıkanmasıyla başlatılmış yeni bir süreçtir. Tüm barışçıl tutum ve çabaya rağmen ısrarla inkar ve imhayla karşılık verilmiş, Kürdistan'daki işgal çok yönlü bir soykırıma dönüştürülmüş, Kürt sorununun çözümünde uluslararası çıkar ve menfaatler baz alınarak çözüm adına tasfiye planları yoğunlaştırılmıştır. Bu durum değerlendirilmiş, halkımız ve hareketimiz adına kabul edilemeyeceği, kırk yılı bulan mücademizin imhayı boşa çıkarıp çözüm yaratabileceği kararına ulaşılmıştır. Yani ısrarlı diyalog çabalarımız sonuç vermiyorsa meşru savunma direnişiyle, varlığımızı koruma, özgürlüğümüzü sağlama temelinde mücadeleyi yükseltebileceğimiz kararlaştırılmıştır. Bu anlamda denilebilir ki dördüncü stratejik dönem esas olarak da soykırım siyasetine karşı verilen bir mücadele anlayışını, tutumunu ifade etmiştir.

Önderliğimiz 2009 yılı boyunca barışçıl çabalarını yoğunlaştırmış, halkımızın yerel seçimlerdeki başarısını hazmetmeme temelinde 14 Nisan'da başlatılan siyasal soykırım siyasetine rağmen, barışa şans tanımak amacıyla 19 Ekim'de barış gruplarının Türkiye'ye gönderilmesini sağlamıştır. Bu büyük özveriye rağmen AKP hükümetinin 2010 yılının başından itibaren imhacı, inkarcı yaklaşımları devam etmiştir. DTP kapatılmış, halkın seçtiği vekiller tutuklanmış, vekiller meclis dışına çıkarılmış, halk ve gerilla üzerindeki baskılar artırılmış, cezaevlerindeki tutsaklar üzerinde ölümcül politikalar yürütülmüştür. Yine AKP hükümetinin yoğun ısrarı, ekonomik siyasal tavizleri karşılığında Roj TV ve Avrupa'daki Kürt kurumları üzerinde bir NATO operasyonu yürütülmüş, halkımızın onurunu zedeleyen uygulamalar dayatılmıştır. Önderliğimiz şahsında hareketimiz ve halkımızın ısrarlı barış çabalarının karşılığı uluslararası ittifaklar temelindeki imha politikaları olmuştur.

Önderliğimiz tüm bu durumları değerlendirmiş ve barışçıl çabalarının sonuç vermediğini, böyle giderse 31 Mayıs'tan itibaren aradan çekileceğini belirtmek zorunda kalmıştır. Hareketimiz bu durumu değerlendirmiş, imha

karşısındaki direniş tutumu temelinde 1 Haziran hamlesini başlatmıştır.

2010 büyük bir mücadele yılı olmuştur

1 Haziran hamlesi, soykırım siyaseti karşısında hareketimiz ve halkımızın direniş tutumu olarak somutlaşmış ve esas olarak gerillada ifadeye kavuşmuştur. Hatay'dan Dersim'e, Tokat'tan Amed'e, Çolemêrg'e kadar tüm gerilla bölgelerinde etkili eylemler ve imha operasyonları karşısında büyük bir direniş açığa çıkmıştır. Öte yandan Halkalı ve metropollerde gelişen başka birçok etkili eylemle gerillanın hareket kabiliyeti, etkinlik düzeyi ortaya konulmuştur. Bu eylemler devlete, hükümete ve bir bütün olarak savaş rantçılarına 1993'ten beri barışta, diyalogda ısrar etmemizin nedeninin güçsüzlükle ilgili olmadığını, politik-ahlaki bir tutum olduğunu, bu tutumuzu dikkate alıp değerlendirmezlerse imha karşısında kendimizi savunacak gücümüzün fazlasıyla olduğunu göstermiştir. Gerilla ve halk direnişinin sonucu olarak Önderliğimizle devlet adına görüşmeler başlatılmış, müzakere denilmese de o anlamı içeren diyalog sürecine girilmiştir.

Dördüncü stratejik dönem mücademizin ve bu temelde 1 Haziran hamlemizin temel argümanı Önderliğimizin muhatap alınması, bu temelde koşullarının uygun hale getirilmesi ve esas olarak da örgütleştirilmesi olmuştur. Bu PKK 10. ve PAJK 7. Kongrelerinde aldığımız karar, ulaştığımız iddia düzeylerinin de gereği olmaktadır. Bu amaçla 2010 yılı halkımız ve hareketimiz adına büyük bir mücadele yılı olmuştur. 15 Şubat'tan başlayarak, 8 Mart, 21 Mart, 4 Nisan, 1 Mayıs, 30 Haziran, 14 Temmuz, 15 Ağustos, 1 Eylül, 9 Ekim, 27 Kasım Kürdistan'da ve halkımızın yaşadığı bütün alanlarda siyasal mesajları çok güçlü olan mücadele tutumlarıyla karşılanmıştır. 15

Şubat'ı kınama eylemleriyle uluslararası komplonun hiçbir koşulda kabul edilmediği ve unutulmayacağı gösterilmiş, 8 Mart'la 'Önderliğin Özgürlüğü Kadın Özgürlüğüdür' haykırışlarıyla özgürlükteki ısrar belirtilmiş, 21 Mart'la 'Özgür Önder, Özgür Kimlik, Demokratik Özerklik' denilerek halkımızın mücadele rotası ve kararlaştırılması tüm dünyaya gösterilmiştir. 4 Nisan'da binlerce kişi Amara'ya yürümüş, Önderliğin doğduğu evin taşlarına, duvarlarına yüz sürerek adeta tavaf etmiş, Önderliğimizin halkımız için anlamının ne olduğu hiçbir yoruma yer bırakılmayacak şekilde ortaya konulmuştur. Dünyanın birçok ülkesinde halkımız ve dostları Önderliğimizin doğumunu tüm insanlığa kutlayarak, Önderliğimizin uluslararası alanda tüm insanlık için önemini ortaya koymuştur. 30 Haziran ve 14 Temmuz'da, yine meşru savunma mücadelesinde yaşamlarını yitiren gerillaların cenaze törenlerinde şehitlerine bağlılıklarını ve asla sahiplenmekten, silahlarını devralmaktan vazgeçmeyeceklerini herkese göstermişlerdir. 15 Ağustos'ta silahlı mücadelenin halkımızın diriliş bayramı olduğunu, yirmi beş yıllık gerilla mücadelesinin yeni bir yaşam yarattığını ve gerillanın mevcut varlığıyla özgürlüğün teminatı olarak görüldüğünü, demokratik özerkliğin inşasında ve korunmasında gerilla direnişinin vazgeçilmez olduğunu beyan etmişlerdir. 1 Eylül'de ise hareketimiz ve halkımızın barışçıl bir karaktere ve anlayışa sahip olduğunu, sorunların çözümünde barışçıl yöntemleri ideolojik politik olarak ahlaki bir tutum ve tercihe dönüştürdüklerini göstermişlerdir. 27 Kasım ise PKK'nin doğuşunun büyük coşku, heyecanla kutlandığı bir güne dönüştü ve kutlamalar aralık ayının sonuna kadar devam etti. Özcesi halkımız 2010 yılı içindeki mücadelecî duruşuyla tüm dünyaya Önderliğiyle, şehitleriyle, gerillasıyla, örgütüyle bir bütün olduğunu, özgürlük tutkusunun ve bunu gerçekleştirme iddiasının her dönemden daha

güçlü, örgütlü, programlı olduğunu hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde göstermiştir. Halkımız ve hareketimizin bu kararlı mücadelesiyle verdiği mesajlar siyasal sonuçlara dönüşmüş, Kürt sorunun demokratik çözümü Türkiye, Suriye başta olmak üzere bölgedeki devletlerin ve dünyanın gündemine ağırlık merkezi olarak oturmuştur. En önemlisi de Kürt sorununun çözümünde Önderliğin temel muhatap olduğu ve Önderliksiz hiçbir şeyin mümkün olmadığı herkesçe kabul görmüştür. Bunun bir sonucu olarak Önderliğimizle görüşmeler başlatılmıştır.

2010 yılının kazanımlarını zirveye ulaştıran, halkımızın soykırım karşısındaki tutumunu ve özgür yaşam tercihini çok çarpıcı olarak ortaya koyan kuşkusuz ki 12 Eylül referandumu karşısındaki boykot tavrı olmuştur. Kürdistan'da dayatılan siyasal, kültürel, ekonomik, sosyal, coğrafik soykırımın yasaallaştırılma politikası olan 12 Eylül referandumuna karşı boykot tavrı çok önemli tarihi bir tavır olmuştur. Boykot tavrı ve ortaya çıkardığı siyasi sonuçlar oldukça önemli olmuştur. Türkiye genelinde yüzde yirmi iki düzeyinde bir boykot tavrı ortaya çıkmış, Çolemêrg-Botan bölgesinde yüzde doksanlık tavrırlarla devlet ve egemenlikli politikaları siyasal olarak reddedilmiştir. Boykot esas olarak halkımız tarafından Demokratik Özerklik referandumuna dönüştürülmüş ve büyük bir katılımıla halkımızın tercihinin Demokratik Özerklik olduğu gösterilmiştir. Bundan sonraki süreçte Demokratik Özerklik halkımızın temel talebi olarak gündeme girmiş ve yaygın bir örgütlenmeyle fiili inşasına başlanmıştır. Demokratik Özerkliğin inşasında, kendi kendini yürüten bir halk iradesinin açığa çıkarılması hedeflenmiş, yaşamın her alanında örgütlenme esas alınarak toplumun demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlüğü temelinde yeniden geliştirilmesi çalışmaları hızlandırılmıştır. Demokratik Özerklik tercihindeki kararlılığı ve mücadelecî du-

ruşuyla Gever sembolleşerek, halkımızın yeni dönem mücadelesinde moral kaynağı haline gelmiştir.

Özgürlük mücadelemizde 2010 yılı, her anlamda direnişi yüksek, kazanımları büyük bir yıl olmuştur. Kendisinden sonraki yıllara devredeceği kazanımlarla yakın geleceğin Önderliğimiz, halkımız, toplumsal özgürlüğümüz lehine sonuçlanmasında büyük bir rol oynayacaktır.

Kürt kadınları özgürlükteki ısrarlarını ortaya koymuşlardır

2010 yılını Kadın hareketi olarak çok yoğun geçirdik. Kürdistan özgürlük hareketi olarak yukarıda ifade ettiğimiz sürece, öncü misyonuyla katılım sağladık. Kürt kadınları örgütlü bir şekilde her alanda aktif ve yoğun bir mücadele duruşu içinde yer aldı. Yediden yetmiş Kürt kadınları Önderlik ve özgürlükteki ısrarlarını radikal mücadeleyle ortaya koymuşlardır. Genel özgürlük mücadelesindeki aktif, kitlesel, etkili katılımıla birlikte 2010 yılı açısından özgün olarak belirlediğimiz hedefler ve bu temeldeki mücademizde oldukça önemli bir seyir izleyerek gelişmiştir. Siyasal mücadele alanında "Önderliğin özgürlüğü kadının özgürlüğüdür" şiarı temelinde çalışmalar yürütülürken, sosyal alanda ise "Özgürlük mücadelesini yükseltelim, tecavüz kültürü aşalım" kampanyasıyla cevap verilmiştir. Meşru savunma alanında ise YJA-STAR güçlerimizin öncülüğüyle 1 Haziran hamlesi ve bir bütün olarak yıla dayatılan imha operasyonlarına karşı direniş mücadelesi yürütülmüştür. Ajitasyon propaganda, kültür sanat, akademi alanlarında ise eğitim örgütlenme temelindeki parti çalışmalarıyla birlikte, kadına ve bir bütün olarak topluma dayatılan özel savaş uygulamalarına karşı yoğun bir mücadele içinde olarak aydınlanma, bilinçlendirme çalışmaları yürütülmüştür.

8 Mart'ın yüzüncü yılı vesilesiyle 2010 8 Mart'ı özel bir program temelinde ele alınmıştır. Kadınların beş bin yıllık mücadelesiyle birlikte esas olarak son yüz yıllık mücadelesi, sonuçları, eksik yönleri, nereye nasıl taşırılabilceği çeşitli platformlarla tartışma konusu yapılmıştır. Bununla birlikte, Kürdistan Kadın özgürlük mücadelesinin YJWK'yle başlayan yirmi üç yıllık örgütlü mücadelesinin yarattığı ideolojik politik düzeyle ve dayandığı gelenekle dünya kadınlarının bir araya gelip ortaklaşmasına öncülük etme iddiası ortaya konulmuştur. Bu temelde dünya kadın kurultay çağrı bildirgesi yayınlanmış, bildirge tüm kadın örgütlerinin imzasına açılmış, bildirge çerçevesinde ortaklaşma temelindeki diplomatik çalışmalara ağırlık verilmiştir. Kürtçe, Farsça, Türkçe, Arapça, Almanca, İngilizce, İtalyanca vb dillerde yayınlanan bildirgeyle 21. yüzyılın temel değişim dinamiği kadınların, güçlerini birleştirerek kadın özgürlüğü ve bu temeldeki toplumsal kurtuluşu örgütlemeleri planlanmıştır. Dünya kadın kurultayı çağrı bildirgesi etrafında dünya çapında kadın dayanışması, ortaklaşması yaratmak önümüzdeki yılın da temel planlamalarından olmaktadır. Yüzüncü yılı vesilesiyle 8 Mart, Kürdistan'da ve Kadın hareketi olarak örgütlü olduğumuz bütün alanlarda radikal ve kitlesel eylemlerle karşılanmış, özgürlük iradesini yükseltme temelindeki ciddi bir kararlaştırmaya dönüştürülmüştür.

"8 Mart'ın yüzüncü yılı vesilesiyle 2010 8 Mart'ı özel bir program temelinde ele alınmıştır. Kadınların beş bin yıllık mücadelesiyle birlikte esas olarak son yüz yıllık mücadelesi, sonuçları, eksik yönleri, nereye nasıl taşırılabilceği çeşitli platformlarla tartışma konusu yapılmıştır. Kürdistan Kadın özgürlük mücadelesinin YJWK'yle başlayan yirmi üç yıllık örgütlü mücadelesinin yarattığı ideolojik politik düzeyle ve dayandığı gelenekle dünya kadınlarının bir araya gelip ortaklaşmasına öncülük etme iddiası ortaya konulmuştur"

Kadın özgürlük hareketi olarak 2010 yılına sığdırdığımız çok tarihi çalışmalarından biri de ulusal kadın konferansı olmuştur. Demokratik ulusal birliği geliştirmeye katkı sunmak, öncülük yapmak kadar, Kürdistanlı kadınların birliğini ve ortak mücadelesini geliştirme anlamında da tarihsel önemde bir adımlar atılmıştır. Mücadelemizin başından beri Önder Apo, Kürtler arası demokratik birliğin gelişmesi için büyük emekler vermiştir. Bilinmektedir ki sömürgecilik'in en fazla Kürdistan'ın ve Kürtlerin parçalanmışlığından faydalanmaktadır. AKP iktidarı da en fazla Kürtler arası parçalanmışlıktan faydalanmaya çalışmış, Kürtleri parçalamayı, örgütlü halkımızı parçalama çalışmasını stratejik olarak yürütmüştür. Bir Kürt Hamas'ı oluşturmaya çalışmış, işbirlikçiliği canlandırmaya, bunun içinde çok yönlü politikalar geliştirmiştir. Abant platformu AKP yandaşı güçler tarafından Kürt işbirlikçiliğini geliştirmek, Kürt siyasetinde etkili kılmak için kurulmuş, yine özel, psikolojik savaş işbirlikçi kişiliklerin Önderliğimiz ve hareketimize karşı yoğun kullanılması temelinde geliştirilmiştir. Önder Apo, bu saldırı karşısında ısrarla demokratik ulusal birliğin sağlanmasının gerekliliğine dikkat çekmiş, en kısa dönem içinde Ulusal Kongre'nin toplanmasını istemiş, dört ilke ve üç pratik öneri temelinde sürekli olarak çağrılarda bulunmuştur.

Ulusal birlikte kadının rolü önemlidir

Kadın özgürlük hareketi olarak Önderliğimizin bu çağrılarına cevap temelinde geliştirdiğimiz ulusal kadın konferansı, halkımızın demokratik birliğinin yolunu açmak, kamuoyu oluşturmak, kadın cephesinden birliğinin gelişmesini sağlayarak geneli zorlamak açısından tarihi önemde olmuştur. Dördüncü stratejik dönemde demokratik ulusal birlik için, kadın hareketi olarak daha fazla çabanın ve bu temeldeki somut çalışmaların sahibi olacağız. Bu temelde ulusal kadın konferansı ile ilk adımı atılan birlik çalışmaları daha kapsamlı yürütülecek, Kürdistanlı kadınların ve kadın örgütlerinin, demokratik ulusal sorunların çözümündeki öncülük rolünün aktifleşmesi sağlanacak, toplumsal cinsiyetçilikten kaynaklanan sosyal, toplumsal sorunların ortak mücadeleyle daha radikal ele alınması ve çözülmesi gelecektir. Dördüncü dönemde bu alandaki çalışmalarımızın stratejik önemle ele alınıp geliştirilmesi temel yaklaşımımız olarak netleşmiş bulunmaktadır. Demokratik ulusal birliğin geliştirilmesinde Kürt kadınlarının birliği önemli bir rol ve işleve sahiptir. Halk olarak kendi iç birliğimizi sağlamak, bu temelde demokratik ulusu yaratmak Kürt kadınlarının öncülüğüyle önemli bir atmosfer yakalamış durumdadır. Birincisi Amed'de gerçekleştirilen ulusal kadın konferansı ile halkımızın demokratik birliği için önemli bir zemin hazırlanmıştır. Böylece, Kürt kadınları demokratik ulusal birliğin öncü gücü olarak tarihsel rollerini yerine getirmeye büyük bir başarıya imza atmışlardır. 2010 yılı boyunca demokratik ulusal birlik temel gündemlerimizden birini oluşturmuş, birçok eylem bu amaçla yapılmış, birçok toplantı bu amaçla düzenlenmiştir. İkincisi 2011 yılına planlanan ulusal kadın konferansı, yine bu temelde oluşturulan Ulusal kadın inisiyatifleriyle önümüzdeki süreçte daha sonuç alıcı gelişmelerin olacağına kuşku yoktur. Böylece Kürt kadınları kendi içlerinde oluşturdukları demokratik bir-

likle halkımız açısından gerekli olan ulusal demokratik birliğe de öncülük yapmış olacaktırlar.

Kadın özgürlük hareketi olarak 2010 yılına sığdırdığımız en önemli çalışmalarından biri de tecavüz kültürüyle mücadele kampanyası olmuştur. Toplumsal alanda başlattığımız "özgürlük mücadelesini yükseltelim, tecavüz kültürünü aşalım" kampanyası, aynı zamanda dördüncü dönemin temel mücadele perspektifi olarak da geliştirilmiştir. Kampanyayla, toprağımıza, dilimize, kültürümüze, kimliğimize, bedenimize dayatılan imha, zorla el koyma yani tecavüz zihniyetine ve kültürene karşı radikal toplumsal mücadele başlatılmıştır. Kadın hareketi olarak bu kampanyayla hem toplumsal cinsiyetçiliğe, hem de bundan beslenen ve bunu besleyen sömürgeci devlet zihniyetine ve imhacı politikalarına savaş açmış bulunmaktayız. 8 Mart'ta başlattığımız kampanyanın kadının gündemini belirlemesi anlamında oldukça önemli bir etkisi olmuş, Kürdistan başta olmak üzere örgütlü olduğumuz alanlarda toplumsal mücadeleyi her dönemden daha fazla somutlaştırmış ve radikalleştirilmiştir. "Özgürlük mücadelesini yükseltelim, tecavüz kültürünü aşalım" şiarıyla 8 Mart'ta start alan kampanya yıla damgasını vuran birçok eylemle geliştirildi. En önemlisi de yıl boyunca örgütlendirilen seminer, toplantı, panel, yürüyüşlerle tecavüz kültürüne karşı toplumda önemli bir bilinçlenme, aydınlanma geliştirilmiş, duyarlılık yükseltiştir. Önderliğimiz beş bin yıllık erkek egemen kültürü tecavüz kültürü olarak tanımladı. Denilebilir ki insanlığın yaşadığı bütün sorunların kaynağında bu kültür yatmaktadır. Kadının başta olmak üzere toplumun karşı karşıya kaldığı her türlü tahakküm, baskı, şiddetin beslendiği zemin tecavüz kültürüdür. Zorla, güce dayanarak el koymanın her biçimi tecavüzdür. İlk zorla el konulan kadındır. Zorla el koymanın amacı ve sonucu iradesizleştirme, teslim alma, istediği gibi kullanmadır. Toplumsal cinsiyetçilik bu kültürün yaşanma biçimidir. Toplumsal cinsiyetçilikle radikal mücadele kararımız kapsamında geliştirdiğimiz tecavüz kültürüyle mücadele kampanyası kadın özgürlüğü adına önemli gelişmeleri de beraberinde getirecektir. Öte yandan tıpkı bedenlerimiz, ruhlarımız gibi topraklarımıza, dilimize, kültürümüze, kimliğimize de zorla el konulmuş, tecavüz kültürünün kısılcığında cendereye alınmıştır. Bu nedenle kampanya sloganımızı "Bedenimize, dilimize, toprağımıza, kültürümüze, tari-

himize, kimliğimize dayatılan tecavüze hayır" biçiminde formüleştirdik. Bu anlamda kampanya, binyılların egemen erkek kültürünün sonucu olan toplumsal cinsiyetçilikle mücadele kadar, bunun bir devamı olarak güncelde toplumuza dayatılan baskı, zorla el koyma, teslim alma dayatmalarına karşı etkili mücadele yani da bulunmaktadır. 2010 yılı boyunca yaygınca yürütülen kampanyanın 2011 yılına daha radikal bir cins mücadelesine yol açacağına kuşku yoktur. Kadın özgürlük mücadelemizin toplumsal değişim ve dönüşümde oynadığı rolün bu kampanya ve devam ettireceğimiz böyle kampanyalarla daha da somutlaştığı açıktır. PAJK 7. Kongresi'nde kararı alınan, toplumsal cinsiyetçilikle radikal mücadele programı temelinde her yıla somut bir kampanyayla cevap olma bundan sonrası açısından da devam edecektir. "Kadınız, hiç kimsenin namusu değiliz. Namusumuz özgürlüğümüzdür" kampanyasından sonra, ikincisini yaptığımız "Özgürlük mücadelesini yükseltelim, tecavüz kültürünü aşalım" kampanyası önemli bir düzey açığa çıkarmıştır. 2011 yılının 8 Martı'nda başlatmak üzere yeni bir kampanyayla toplumsal alan mücadelesini ve bununla bağlantılı olarak erkek egemen sistemi dönüştürmeye, özgürlükçü değerler temelinde toplumsal dönüşümü hızlandırmaya yöneleceğiz. Bu tarz mücadeleyle yani somut hedefler temelindeki kampanyalarla zihniyeti, gelenekleri, egemenliği sorgulatan gündemler oluşturmak, bu gündemlere bağlı olarak toplumu eğitmek, bilinçlendirmek, örgütlemek böylece demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü değerler temelinde yeni toplumu inşa etme mücadelesini hızlandırmak esas yaklaşımımız, perspektifimiz olmaktadır.

Kadın özgürlük hareketi olarak 2010 yılı mücadelemizin çok temel bir gündemini de dil özgürlüğü ve bu temeldeki "anadilde eğitim" istemiyle gelişen eylemler oluşturmuştur. "Dil bedendir. Bedeninizi sahip çıkın" sloganıyla somutlaştırılan yaklaşım, 2010 yılı boyunca birçok eyleme dönüştürülmüş, dilin evrensel bir insan hakkı olarak özgür bırakılması yönlü talepler yoğun bir mücadeleyle ele alınmıştır. Dil aynı zamanda Demokratik Özerkliğin temel boyutlarından biri olarak ele alınmış, yaşamın her alanında serbest kullanılması ve geliştirilmesi için kampanya düzeyinde bir çalışma başlatılmıştır. Bin yıllardır halkımıza dayatılan imha ve asimilasyon karşısında dilimizin ve kültürümüzün koruyucusu ve taşıyıcısı analarımız olmuştur. Kürt anaları başta

olmak üzere bütün Kürt kadınları dilimiz üzerindeki baskıların kaldırılması için 2010 yılı boyunca aktif bir mücadele içinde yer almıştır. 2011 yılı açısından da dilimize sahip çıkmayı, geliştirmeyi, kamusal alan başta olmak üzere yaşamın her alanında özgürce kullanılır duruma getirmeyi mücadelemizin temel gündemlerinden biri olarak ele alacağız. Kadınlar olarak hem kendimizi her alanda anadilimizle ifade edecek hem de dilimiz üzerindeki baskıların kalkması için siyasal mücadelemizi yükselteceğiz. Böylece 2011 yılını dilimize de özgürlük yılı haline getirmeyi esas alacağız.

Demokratik Özerkliğe yaklaşımımız stratejiktir

2010 yılı çalışmalarımızdan biri de kadının toplumsal sözleşmesini hazırlamaktır. 2010 yılının sonuna doğru bir kitapçık temelinde toplumda, akademik çevrelerde, kamuoyunda gündeme açarak, yeni demokratik anayasa ve Demokratik Özerklik süreçlerine etkiye bulunmayı, öte yandan toplumun yeniden örgütlendirilmesini kadın değerlerine dayandırarak somutlaştırmayı esas aldık. Öyle sanıyorum ki, 2011 yılında Kadın özgürlük hareketi olarak temel gündemimizden biri de toplumsal sözleşme olacaktır. Toplumda bu konuda kapsamlı ve yaygın eğitimle bilinç oluşturma, kadının toplumla sözleşmesi temelinde zihniyet geliştirme, örgütsel mekanizmalar yaratma önemli ve tarihi bir çalışma olacaktır. Bu anlamda 2010 yılının sonuna doğru gündeme koyduğumuz toplumsal sözleşme 2011 yılının temel mücadele argümanlarından biri olarak Kadın özgürlük mücadelemizi her dönemden daha fazla geliştirecektir.

Demokratik Özerklikte kadın örgütlenmesi, kadının yeni paradigma ve toplumsal sözleşmesine bağlı olarak özerklikte nasıl yer alacağı konuları da yoğunca tartıştığımız, somut projeye kavuşturduğumuz bir çalışma olmuştur. Demokratik Özerklik sadece Kürt sorununun demokratik çözümünü içermiyor aynı zamanda kadının özgürlük temelindeki toplumsal kurtuluş hedefini de kapsıyor. Bu anlamda Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak Demokratik Özerkliğe yaklaşımımız stratejiktir. Sadece halkımız adına değil kadınların özgürce yaşam arayışı adına da misyon biçtiğimiz bir projedir. 2011 yılında bu temeldeki çalışmalarımız da yoğunlaşacaktır. Demokratik Özerkliği Önderliğimizin belirttiği sekiz

boyut temelinde örgütlemek, paradigma ve onun kadıncıl değerlerine bağlılık temelinde gelişimini sağlamak, oluşturmak ve oturtmak için egemen devletlerin her türlü baskısıyla yoğun mücadele içinde olmak esas yaklaşımımız olarak anlam kazanacaktır.

Tüm bunlarla birlikte Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak 2010 yılında yoldaşlarımız şahsında bize dayatılan idamın ipiyle mücadele ettik. İran devletinin Kürdistan kadın özgürlük hareketinin üyesi olan Ronahi (Şirin Elemhuli) arkadaşı üç erkek arkadaşla birlikte idam etmiş olmasını büyük öfkeyle, kinle karşılamış, Ronahi yoldaşımızın anısına bağlılık temelinde mücadeleyi yükseltme iddiamızı büyüttmüş bulunmaktayız. Öte yandan 2010 yılı boyunca tüm eylemlerimizde özel olarak İran devletinin Kadın özgürlük mücadelemizin militanlarına dayattığı idam politikası karşısında tutum belirlenmiş, İran devletinin kendisini şeriata dayandırarak meşrulaştırdığı recm başta olmak üzere kadın katliamlarına dayalı politikaları teşhir edilmiş, lanetlenmiş, aşılması için siyasal baskı oluşturulmaya çalışılmıştır.

İran devleti 2009-2010 yıllarında içerde yoğunlaşan bütün muhalefeti dış oyunlara bağlayarak doğru okuyamamış, bastırmayı ve sindirmeyi temel politika haline getirmiştir. Öte yandan içerisine girdiği sıkışmayı aşmak için Türkiye'yi yanına çekmeye çalışmış, bunun için de halkımıza ve hareketimize yönelmiştir. İdamlarla gerici Türk devletinin PKK ve Kürt karşıtlığına hitap ederek Türkiye'yi elinde tutmaya çalışmıştır. Türk devletinin PKK düşmanlığı üzerinden İran devletiyle geliştirdiği ittifak, halkımıza dönük baskı, idam ve askeri alanlara yoğun bombardıman şeklinde somutlaşmıştır. Ancak Kürt karşıtlığı ve PKK düşmanlığı üzerinden Türk devletiyle ittifakın ne İran devletini ne de diğer statükocu devletleri geliştirmeyeceği, tersine daha da gerileterek zayıflatacağını geçen süreç bizzat göstermiştir. Nihayetinde halkımıza ve yoldaşlarımıza idam ve imhayla yönelen İran devletine karşı gelişen büyük tepki, halkımızın daha fazla örgütlenmesine, birleşmesine, meşru savunma güçlerimizin büyük direnişine yol açmıştır. İdamlara öfke temelinde gelişen Gever ve Colemêrg halkımızın sınır yürüyüşü, sınır kapılarını aşma eylemi, yine Kuzey başta olmak üzere bütün Kürdistan ve yurtdışı sahaları da halkımızın örgütlü ve yüksek öfkesi, Doğu Kürdistanlı halkımızın yalnız olmadığını göstermiştir. Daha da önemlisi Kürdistan'ın ve Kürdistanlıların bir bütün olduğunu, ulusal demokratik ruh ve birliğin Önder Apo öncülüğünde kesinleştiğini göstermiştir. Öte yandan bu idamlarla Doğu Kürdistanlı halkımızı sindireceğini sanan İran imhacı rejimi yanılmıştır. Zira Kürtler eski Kürt değildir dolayısıyla hiçbir tehdit ve baskı karşısında geri çekilmemektedir. Nihayetinde Doğu Kürdistanlı halkımız idamlara karşı büyük tepki göstermiş, Tahran'dan Mahaba'ta, Urmiye'ye kadar idam edilen arkadaşlar Kürdistan şehitleri ve halk önderleri olarak sahiplenilmiştir. Önder Apo, Doğu Kürdistanlı halkımızın gösterdiği bu tepkiyi son otuz yılın en büyük direnişi olarak değerlendirmiştir. Açık olan şudur ki İran rejimi oldukça sıkışmıştır ve çok ciddi zorlanmaktadır. Bundan çıkmak için halkımızı ve hareketimizi pazarlamasına, katliamcı yaklaşımına izin vermemek kadar, demokratikleşmesi için siyaset yürütmek de bizim için önemli olmaktadır. İmhacı İran rejiminin baskıları karşısında zindanlarda direnen yoldaş-

larımızın tutumu ise bizim için mani-festo niteliğinde olmuştur. Ronahi, Soran, Ferzat, Ferhat arkadaşların, onlardan önce de Agit ve Fesih arkadaşların idama giderken ki duruşları, son sözlerindeki Önderlik ve halk bağlılığı, mücadele inançları, idama meydan okuyan tutumları, ardılları olarak bizlere büyük görevler ve sorumluluklar bırakmıştır. Direnişlerini ve direniş gerekçeleri olan halkımızın özgürlüğünü, ne pahasına olursa olsun gerçekleştirmek bu yoldaşlarımızın anılarına bağlılığımızın gereğidir. İdama meydan okuyarak darağacına çıkan yoldaşlarımız Mazlumların, Kemallerin ruhunun büyük iradeye dönüştüğünü, kök salıp ölümsüzleştiğini ve özgür Kürt olarak Apocu Kürt'ün kesinlikle yaratıldığını bir kez daha göstermiştir. Özgürlük çizgisinin ve bu çizginin temsilcileri olarak PKK-PAJK militanlaşmasının açığa çıkardığı iradenin hiçbir güç karşısında kırılmayacağını, ölümsüz olduğunu, tüm zorlukları aşma iddiasında olduğunu hem halkımıza, hem de düşmanlarımıza çok net bir şekilde göstermiştir.

Özgürlük tarihimizde ilk kez bir kadın yoldaşımız düşmanlarımızca idam edilmiştir. Kürdistan'ın yakın tarihinde ise Leyla Kasım'dan sonra idam edilen ikinci Kürt kadını olmuştur. Düşmanlarımızın Kürt kadınları karşısındaki bu korkusu, Özgürlük mücadelemizin kadında yarattığı öncüleşme, iradeleşme, militanlaşma düzeyiyle bağlantılı olmaktadır. Ronahi yoldaş, Önder Apo felsefesinin, ideolojisinin, kadında yarattığı gelişimin çok somut bir örneği olarak tarihimizdeki en onurlu yerini aldı. O, düşman karşısında tüm işkencelere rağmen onurunu korumayı, şehitlere bağlı kalmayı, Önderlik çizgisinden taviz vermemeyi başarmış bir militan, kadın özgürlük hareketinin inançlı bir kadrosudur. Özgürlük değerlerinden asla vazgeçmeyeceğimizi tüm kadın yoldaşları adına darağacında haykırmış, düşmanın kalbinde bomba olup patlayan Zilan cesaretinin tanrılaşmasını gerçekleştirmiştir. Ronahi yoldaş isminde taşıdığı anlama denk bir duruşla, İran devletinin karanlıklarını yırtmış, Mazlumların Diyarbakır Zindanı vahşetinde yaktığı meşaleyi, İran zin-

danlarında devralarak gürleştirmiştir. Özgürlük mücadelesine inanmış kadınlar olarak Ronahi yoldaşın anısına bağlılık, direniş çizgisini yaşamamızın her alanında temsil etmek, erkek egemenliği başta olmak üzere, gerici sömürgeci tahakküm ve zorbalık karşısında özgürlük değerlerimizden asla taviz vermemek temel ilkemiz olmalıdır. Biliyoruz ki Ronahi yoldaşımızın bağlılık düzeyi ve bu temelde esas aldığı çizgi kadın özgürlük mücadelemizi her dönemden daha fazla geliştirecek, yükseltecektir. Öte yandan İran devleti idam politikasını süreklileştirmiş bulunmaktadır. Zeynep Celalyan her an idam edilmeye karşı karşıyadır. İlk günden beri işkenceci İran rejimine direnen ve özgürlük değerlerinden taviz vermeyen Zeynep Celalyan'ın daha güçlü sahiplenilmesi, imhacı İran rejimini zorlayacak düzeyde ulusal ve uluslararası baskı oluşturulması 2011 yıl açısından da temel gündemlerimizden biri olacaktır.

2010 yılında açıkladığımız dördüncü stratejik dönemle devrim yapma iddiamızı ve cesaretimizi ortaya koymuş

ve devrimsel sürece girmiş olduk. Önderliğimizin özgürlüğü temelinde Kürt sorununu çözmek bu dönemin temel hedefi ve programı olarak belirlenmiştir. Bunun için Kürt sorununu zamana yayan, egemen çıkarlar temelinde revize eden, oyalayan bütün politikaların iflas ettiğini ve kendi çözümümüzü büyük direniş temelinde kendimizin yaratacağını 2010 yılı içinde dünyaya ilan ettik. Bu sürecin bütün sorumluluğunu da hareket olarak üstlendik. Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak bu sorumluluğun esas olarak da bize ait olduğunun bilincinde olarak 2011 yılına giriyoruz. Dolayısıyla bu sorumluluğun gerektirdiği ciddiyet, bilinç ve kararlılıkla hareket edeceğimize kimsenin kuşkusu olmamalıdır. 2011 yılı bu anlamda yepyeni bir dönemi ifade etmektedir. Yeni dönemin gereklilikleri temelinde kendini örgütlemek, ruhsal motivasyon, çalışma tarzı, mücadele anlayışı kazanmak oldukça önemli olmaktadır. “Dönemin sorumluluğu hareket yönetimine ya da bir kesim arkadaşına aittir, ben de eskisi gibi katılırim dolayısıyla benim için değişen bir şey yoktur, mücadelenin ola-

ğan gidişatıdır” demek, hiçbir biçimde sürece girmemek, süreci anlamamak dolayısıyla gerçekte süreç dışı kalmak anlamına gelecektir ki, bu asla kabul edilmemesi gereken bir durumdur. Bilmeliyiz ki, bu dönemdeki rolümüz halk ve hareketin kadroları olarak stratejiktir ve esas olarak da yıllardır Önderliğe yüklediğimiz ağır yükün altına girmek, yetersiz yoldaşlığı gidermek, gerçek devrimsel sorumluluklarımızı yerine getirmektir. Bunun içinde normal, ortalama, biraz yoğunlaştırılmış bir tarzla değil en üst düzeydeki inanç, kararlılık ve ciddiyetle bu dönemin görevlerine yüklenmeli, gereklerini yerine getirebilmeliyiz. Bizim için dönemin temel ilkesi mutlak başarı ilkesidir. Bu ilkeyi esas aldığımız oranda siyasal durumun gerektirdiği ciddiyeti ve başlattığımız dönemin ön gördüğü başarıları gerçekleştirmiş olacağız. Böylece 2011 yılını Önderliğimizin ve halkımızın özgürlüğü temelinde sonuçlandırmış, tarihi görevlerimizi yerine getirmiş olacağız. İnanıyorum ki 2011 yılı “Önderliğin özgürlüğü kadının özgürlüğüdür” mücadelemizin final yılı olacaktır.

Rüyalarda gerçekleşen umut

Gecenin karanlığında bir grup arkadaşla birlikte denizin ortasında bulunan bir adaya doğru gidiyoruz. Adanın her tarafı rengarenk çiçeklerle dolu. Birden çiçeklerin içersinden ellerinde güllerle bize doğru yürüyen birini görüyoruz. Bize elindeki gülleri uzatarak ‘hoş geldiniz’ diyor ve selamlıyor. Bizler şaşkınlık içerisinde birbirimize bakarak bu adaya nasıl geldiğimizi anlamaya çalışıyoruz. Bulunduğumuz ada İmralı Adası ve karşımızda bize gül uzatan kişi de Önder Apo'dan başkası değildi. Bu buluşma bizlere korkunç derecede güzel ve inanılmaz geliyordu.

Önderliği kucaklamak isterken, görünmez bir güç aramıza görünmez bir duvar örmüştü. Ve bu duvarların her köşesinde cehennem zebanileri tarafından dikilen ölüm bekçileri bulunuyordu. Bu durum bizi çok fazla kaygılandırıyordu. Aramızdaki duvarları yıkıp, yılların hasreti ve özlemi ile Önderliği kucaklamak, bütün sevgimizi paylaşmak istiyorduk. Ama diğer yandan da kaygılanıyorduk, eğer böyle bir şeyi yaparsak ölüm bekçilerinin Önderliğimize zarar verebilmesinden korkuyorduk. Önderlik bize dönerek “sizler burada bulunan çiçeklerden en güzellerini seçerek toplayabilirsiniz. Ama benim sevdiğim çiçekleri de toplayın; kırmızı, mavi yeşil, pembe olanları. Rengarenk olsunlar.”

Şaşkınlık içinde birbirimize bakarak Önderliği soruyoruz “bizlere gönderdiğiniz tek bir çiçeği bile çok gören bu cehennem zebanileri nasıl oluyor da böylesi bir güller bahçesinin yeşermesine izin veriyorlar?” Önderlik gülerek bizlere cevap veriyor “bu gördüğünüz bahçe benim yoğun emek ve çabalarım sonucunda yeşerdi.”

Her birimize kucak dolusu çiçekler uzatarak “kaygılanmaya hiç gerek yok, ben kendimi her yerde yaşatabilirim, yeter ki sizler dürüst ve bana bağlı olun. Haydi, artık gidin, bu çiçekleri de benim adıma beni sevenlere verin” dedi. Daha sonra Önderlik oradan uzaklaştı.

Ben o kadar etkilenmişim ki beni uyandıran arkadaşla Önderliği sorarak, gördüklerimin gerçek olup olmadığını anlamaya çalışıyordum. Hayal bile olsa

rüyalarda Önderlikle buluşmak inanılmaz güzel ve heyecan vericiydi.

Bu bir rüya ve Ali Engizek yoldaşın görüp yoldaşlarla paylaştığı bir rüya oluyor. Kürdistan gibi bir yerde hayaller tekrar tekrar yaratılır. Düşler ve umutlar büyüktür. Kendine ait olmayan bir hayattan belki de kaçışın, kurtulmanın bir yolu da budur. Her gerilla bu anlamıyla biraz hayalcidir. Özgürce, kendi kimliğiyle yaşamının bin prangaya vurulduğu Kürdistan'da küçük düşler ve hayaller insanı özgürleştirmez. Onun için özgürlük savaşçılarının hayalleri büyüktür. Önce büyük hayaller sonra da bu büyük hayaller uğruna büyük savaşlar başlar. Hayalleri gerçekleştirme savaşları dediler buna.

Yaşadıkları her yerde, her mekanda bu hayal etiklerini gerçeğe dönüştürmek için en ufak bir imkanı bile değerlendirmeye çalıştılar. Somut hayata bağladıkları hayallerinin önce küçük örneklerini oluşturmaya koyuldular. Bu örnekler küçük bir gerilla timi, küçük bir köy ya da küçük bir komün yaşamı idi. Ali Engizek yoldaşı da tanıyan yoldaşlar onu öyle anlattılar. Büyük düşlerini küçük bir zeminde oluşturma, kurma savaşçısıydı. Bu sefer de yer Dersim'di pek de fark etmezdi onun için. O büyük umut ve hayallerini ve bundan kaynağını alan yaşam coşkusu her zaman ve mekanda yaşamının bilgesiydi.

Onda zamanın uzun ve kısaşı yoktu. Anlatılan şey onun ömrü gibi kısa bir zaman dilimi, ama dev bir hayalin kısa zaman ve küçük bir zeminde nasıl hayata geçilebileceğinin bir örneğidir. Zamanın yetmediği kadar yaşamı doldurma çabası ve isteği yoldaşımızın en büyük çabası ve özelliğidir. Çok konuşkan ve tartışan bir kişiydi. Ama her cümlesi de bilgi ve merak doluydu. Bilmediği konuları o kocaman gözlerine doldurduğu meraklı bakışlarla sorar, bildiklerini, yaşamdan öğrendiklerini de yoldaşlarıyla paylaşmanın heyecanını yüzündeki tebessümle dışa vururdu.

Hani kendi ana toprağından uzaklara ekilen tohumlar vardır. Onlar orada yeşeremezler, kururlar. Oradan alınıp ana toprağı ile buluştuğunda yaşama dururlar, filizlenip yeşerirler.

Bu durum Ali Engizek arkadaş şahsında daha iyi anlaşılabilir. O da Kür-

Kod adı: Ali Engizek

Adı soyadı: Demirci Taştekin

Doğum tarihi ve yeri: 1981

Pazarcık-Maraş

Katılım tarihi: 2000 Avrupa

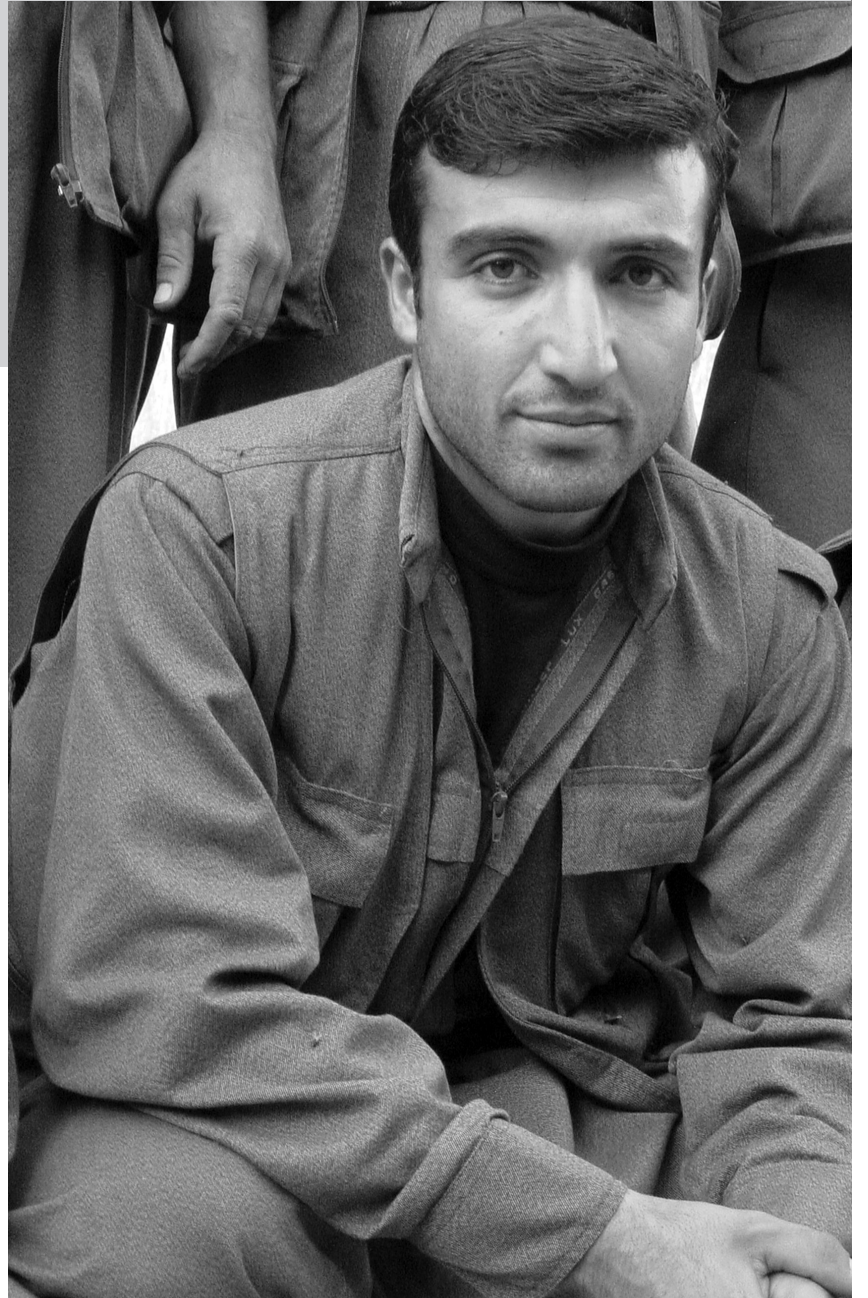
Şehadet tarihi: 1 Ağustos 2007

Dersim Munzurlar

distan'ın kuytu bir köşesinde, kendisine yabancılaştırılmaya çalışılan Pazarcık ilçesinde dünyaya gelir. Daha sonra düşmanın topraklarından koparma politikası sonucu Avrpa'ya çıkar. Ama onun içindeki öz bir türlü o yabancı topraklara alışamaz. Ana topraklara olan özlemi gittikçe büyür. Ve özgürlük mücadelesine katılarak kendi ana topraklarına bu sefer özgürlük yürüşçüsü olarak yol alır. Artık tohum ana toprağına kavuşmuştur. filizlenip yeşermeye başlar. Ali Engizek arkadaş gerçekten ülkeye, gerilla saflarına ulaştığı andan itibaren çevrsini etkisi altına alan bir yaşam coşkusu ve sevinciyle her anını dolu dolu yaşamaya başlar. Yüzündeki tebessüm bir an olsun yok olmaz artık.

O artık bulunduğu ortamın moral ve yaratıcı düşüncelerinin kaynağıdır. Bir kış kampında geçirdiği bir mevsimlik zaman diliminde büyük bir çabayla komün bir hayat kurmak istemesi ve bunun öncülüğünü yapması bunun somut örneklerinden biridir. Aynı zamanda onun yeni paradigmayı kavrama ve ideolojik kavrama düzeyini de gösteriyor.

Yirmi dört arkadaşın bulunduğu kampta Ali arkadaş her yirmi dört arkadaşına bir şeylerden sorumlu olmasını önerir, bunun hakkında görüş belirtir. “Demokratik konfederalizmin küçük bir maketini oluşturmalyız” der. Oduncudan, eğitimciye, teknikçiden, sucuya kadar her kesin bir sorumluluk almasını önerir. Kolektif bir komünün gerçekleştirilmesinde büyük çaba sarf eder. Kendisi de en zor, en riskli, en sorumluluk isteyen odun ve su sorumluluğunu üstlenir. Üç metre kar içinde düşmanın yakınında bu küçük sorumluluk, bir halkın toplum modeli kadar ciddi bir iştir. Zaten bir bilge der ya “büyük insanlar küçük işler

yaparlar, öyle başlarlar” diye. Ali arkadaş da yaşama hep öyle katıldı.

Özgürlük hareketinin 1 Haziran sonrası Kuzey'de gerillayı tekrar yapılandırma ve her yerde üslendirme gibi ciddi hedefleri vardır. Ali arkadaş büyük bir istekle kendini Munzurlara önerir. Ef-sanevi komutan Medeni yoldaşla bu alana gider. Ama düşmanın en büyük çabası gerillanın Kuzey'de barınmasını engellemeye yöneliktir. Ama Özgürlük savaşçıları bedeli ne olursa olsun gerilla üslanmesini her alanda yeniden yaygınlaştıracaklardır. Bu kendilerinden sonra gelen yoldaşların başarısı için gerçekleştirilmesi gereken bir görevdir. Bunun bilinciyle üslanme hazırlıklarını büyük bir çaba ve ısrarla sürdürürler. Elverişsiz

bir zamanda yapılan bir operasyon arkadaşları çatışmaya girmek zorunda bırakır. Milan alanında çıkan bu çatışmada Ali arkadaş şehitler kervanına katılır.

Ali Engizek arkadaş kısa bir gerilla yaşamına büyük hayaller, umutlar ve bunları gerçekleştirmenin büyük çabasını sığdırmayı başardı. Umutları ve hayalleri kadar büyük yaşamasını bildi ve böyle yaşanabileceğini bizlere de öğretti. Evet güzel yürekli, güler yüzlü yoldaşım senin ve sizlerin hayallerini ve umutlarını gerçekleştirmek bizim boynumuzun borcudur artık. Anınız önünde saygıyla eğiliyor ve sizlere bağlılık sözümüzü yineliyoruz.

Mücadele arkadaşları

Maxmur çocuğuna Gabar savaşçısına

Seni aradım dağların zirvelerinde, vadilerin derinliğinde, doğayı coşturan yağmur damlasında, herkesi kışkıandıran, ülkenin rengârenk çiçeklerinde Gabar'ın asiliğinde.

Seni sordum Maxmur'un sokaklarında gelecek umudu ile büyüyen mahsum çocuklarından ülkenin en kuytu köşesinden.

En son seni buldum, gördüm ve hissettirdim, çünkü sen her yürekte, her baharda, yaşamın gerçek kaynağı oldun. Sen Gabar'ın kardeleni oldun.

Maxmur sokaklarında hiç büyümek istemeyen mahsum bakışlı çocuğuydun.

Sen Botan uçurumlarının çiçeği olup herkesi kışkıandıran oldun.

Beritan Hilal yoldaş kuzeye gitmeden önce kameralara konuştuğu son sözleri şöyleydi:

“Adım Mercan, 1983 doğumluyum, Uludere Hilal köyündenim. '97 de Maxmur kampından parti saflarına katıldım. Yurtsever bir aileden geliyorum. Bir kadın militan olarak bu dağlarda bu kadar yıl çalışma yürütmek ve özgürlük için mücadele etmek gerçekten de çok kutsal bir görevdir. Kendim için de bunu esas alıyorum. Şimdi düzenlemem Kuzey'e yapıldı. Böylesi bir süreçte Kuzey'e gitmek benim için bir şereftir. Bu bütün arkadaşlar için de eminim böyledir. Özellikle bu süreçte düşmanın Önderlik ve halk üzerindeki yönelimlerine Kuzey'e giderek orada yapacağımız eylemselliklerle güçlü cevaplar vermek ve üzerimize düşen görevleri yerine getirmek için gidiyoruz. Bu esaslar üzerinden gidiyoruz. Yıllardır bu dağlarda yarattığımız

düşünce ve duyguların büyüklüğüyle ve çok büyük umutlarla gidiyoruz.”

Bir yoldaş Beritan yoldaşı çok tanımanıza gerek yoktu demişti, çünkü onunla yoldaşlık kiraz tadında yaşanırdı. Onunla olmak demek onunla saliseler içerisinde bir olmak demektir. Onunla yaşamak demek onunla olmak demektir. Bu ise zamana uzanan bir tanışmayı gerektirmezdi.

Başka bir yoldaşının ise ona dönük söyledikleri de bir o kadar anlamlıdır:

“Beritan yoldaş ilk katıldığında on yedi yaşındaydı. Yanımıza ilk geldiğinde dikkatimi çok çekmişti, hemen yanına gittim ve ismini sordum. Beritan dedi. Neyden etkilenecek katıldığını sordum, hiç tereddüt etmeden Önderliğin ve Kürt halkının üzerindeki baskısından söz ederek düşmana karşı yüreğindeki öfkeyi kismaya başladı. Her ne kadar duygusal olsa da çok derin duygulara, anlamlı düşüncelere sahip olduğu belliydi. Yüreğinde düşmana karşı taşıdığı kin, intikam duygularından onu durduramıyorduk. Bir an önce cenk meydanında düşmanla buluşup çarpışmayı arzuluyordu. Küçük olmasına karşın içten katılımı ve yaşamındaki heyecanı, iddialı duruşu herkesin dikkatini çekmişti. Herkesin ilgi odağı olmuştu. Daha ilk günden onun eylemlere katılma istemi herkesi heyecanlandığı gibi zorluyordu da. Çünkü onu daha yeni olduğundan savaşta geri tutmada ikna etmek oldukça zordu. Yani önünde daha uzun bir mücadele dönemi olacaktı. Yaşamdaki coşkusu ve atikliği tüm arkadaşların moral kaynağı olmasını sağlıyordu. Oldukça hırslı katılımı, iddialı

pratiği tüm yoldaşların gönlünde taht kurmasına neden olmuştu. Beritan yoldaşın en önemli amaçlarından bir tanesi de Cilo dağına çıkmaktı. Tüm amaçlarına bağlılığı onun ne kadar derin bir yurtsever olduğunu gösteriyordu. Perihan kalesine bir kere olsa çıkıp özgürlük çığlığını haykırmak istiyordu. Çığlığıyla dağların kayalıklarını titretmek isterdi. Buraya çıkma isteminin nedeni de söyleneceye göre bir kadın burada ailesi tarafından zorla evlendirilmek istenir, o da bunu kabullenmeyerek karşı çıkar ve kaleden kendini atar. Bu masal onu derinden etkilediğinden yüreğinde hissettiği kadının yani Perihan'ın yüreğini daha da ona yakınlaşarak yaşamak istiyordu.

Yine bir gün bir gurup arkadaşla Geliye Zap'a gideceğimiz sırada o da ısrarla gelmek istedi bizimle. Ancak arkadaşlar bundan yana değillerdi. Yaşı küçük olduğundan arkadaşlar onun için kaygılanıyorlardı. Hem yollar hem de görevimiz biraz riskliydi. Düşmanla karşılaşmamız an meselesiydı. Arkadaşlar ona bir şey olsun istemiyorlardı. Onun inatçı ısrarı herkesi çözümsüz bıraktığından arkadaşlar onun da gelişine razı kalmak zorunda kaldılar. Görevde yurtsever halkımızdan bazı ailelere uğradık. Gurup içerisinde en çok Beritan arkadaş halkın dikkatini çekmişti. Onu çok sevmişlerdi. Halkın da gözdesi olmuştu. Artık her göreve gidişimizde onu soruyorlardı, onu görmek istiyorlardı. Beritan yoldaş böylece sadece yoldaşlarının gönlünde değil halkımızın gönlünde de yer edinmişti. Sevgi kaynağı olmuştu. Gerillanın en kıdemli yemeği mırtoxayı

çok severdi, hep yapılmasını isterdi. Gerillada onun için her şeyin bir tadı ve anlamı vardı.

İşte bunun için bir arkadaşın *“Beritan yoldaşı tanımak çok gerekmiyordu. Onunla bir dakika kalmak bile onu tanımaya yetiyordu. Öyle sade bir kişilikti”* demesi anlam kazanıyor.

Beritan yoldaş ailesiyle küçüklükten başlayarak sürgünü yaşamışlardı. Küçük yaşlardan itibaren düşmanın tüm vahşetini tanımıştı. Bu onda müthiş bir kin doğurmuştu. İntikam almak için sabırsızlanıyordu. Küçük olmasına rağmen müthiş bir zekâsı vardı. Pratik zekası çok gelişkindi ve her işte çok yetenekliydi. Bu zeka ve yeteneğini örgüt yaşamıyla çok güzel bütünleştirebiliyordu.

Beritan yoldaş yaşamda coşkun akan bir su gibiydi. Adeta bir coşku seliydi. Onun yanında kaldığınızda moralsizlik ya da hüzün olmazdı. Ona izin de vermezdi. Onun bulunduğu ortamda sadece ve sadece heyecan vardı. Beritan yoldaşta çok güçlü bir ulusal bilinç vardı. Kürdistan'ın hiçbir parçasını diğer parçanın önüne koymuyordu. O Kürdistanlıydı. Her parçanın bir kızıydı.

Ona göre her parçadaki sömürgeciler aynı sömürgecilerdir. İşgalciler aynı işgalcidir. Ve bunlar her yerde halkımıza aynı düşmanlığı yapıyorlardı.

Daha göze çarpan bir özelliği ise yoldaşlarla olan ilişkileriydi. Yoldaşlık onun için en kutsal ilişki biçimiydi. Aynı yaklaşımını kadın özgürlük çizgisine gösterdiği hassasiyete de görmek mümkündü. Bir kadın olarak özgürlük çizgisine kendisine adanmıştı. Bunun içinde hem

kadın yoldaşlarda hem de erkek yoldaşlarda yarattığı saygınlık bu sade ilişkilene biçiminden ileri geliyordu.

Evet Beritan yaşamda böyle kabul gören ve sevilen bir yoldaştır. O aynı zamanda pratiğin de dilidir. Mücadele içerisinde akan bir nehirdir de. Ve nitekim her eylemde en önde olandır. Bir yoldaşın onun şahadet olayını anlatırken hafiften akan gözyaşlarını tutamayarak şu sözleri zorlanarak söylüyor:

“Gurup gurup eyleme gittik. Aynı guruplardaydık. Heyecanı ve coşkusu her zamankinden daha fazlaydı. Ancak Beritan yoldaşın içinde bulunduğu gurup görev yerine ulaşmadan düşmanın hain pususuna düştü. Beritan yaralanıyor. Arkadaşlar çatışmak için onu bir yerde saklamak zorunda kalıyorlar. Dönüşte onun yaralı olarak düşmanın eline geçtiğini görüyorlar. Yanında bulunan bombanın pimini çekme gücü kalmadığından ve çok kan kaybettiğinden çembere alınarak yakalanıyor. Düşman Beritan arkadaşın iradesi karşısında şaşkına dönerek vahşileşiyor. Ona işkence yaparak şehit düşürüyor” diyerek ağır yaralıyken bile militanlıkta ödün vermeyen bir kişi olarak yüreklere taht kuruyor.

Beritan arkadaşın intikamı bizim ourumuzdur. Gever halkımız nasıl ki Beritan yoldaşı sahiplenip kendi evlatlarını kucakladıysa biz de yüreğimizde her zaman taşıyacağız, yaşatacağız. Beritan yoldaşın kararlı ve iddialı takipçileri olarak intikam sözünü veriyoruz.

Ve o şiir tadında bir Kürt kızı olarak herkesin yüreğine ismini yazan bir yoldaş olarak artık hep şiirlerde dile gelecektir:

MELEK RUHLU YOLDAŞIM

Güne küskün aydınlık
Göge küskün ay yıldız.
Toprağa küskün papatya
Bir tebessümün, gülüşün olmayınca
Dağlar inzivaya çekildi
Sular durgundu köpürür
Bir tebessümün, gülüşün olmayınca
Seni arar, seni sorar
Kürdistan'ın kara yüzlü
Genç kızlarının yüreği
Zılgıtlarla, çığlıklarla
Sölerler türküleri
Melek yüzünü görmeyince
Sana kalkar
Samuray, Semedar
Solar Karadağı
Çıldırır Ava Spi, Zap
Melek ruhlu yüzünü görmeyince
Yarım kaldı Cilo'nun renkli efsaneleri
Karın kanlı papatyaları
Yuvaya küser güvercinler
Bir tebessümün, gülüşün olmayınca
Gücü yolda kalır Güzereşin
Gönlü yaşlı anaların
Özgürlüğün çiğdemleri
Tebessümün, gülüşüne doyamayınca

Kod adı: Beritan Hilal
Adı soyadı: Mercan Kara
Doğum tarihi ve yeri: 1983 Uludere
Katılım tarihi: 1997 Ninova
Şehadet tarihi: 4 Aralık 2007
Şehit Dünya Noktası

Kabile aşiret ve kavim (etnisite) Direnişleri

(KCK Önderi Abdullah ÖCALAN'IN “Ortadoğu’da Uygarlık Krizi ve Demokratik Uygarlık Çözümü” kitabından)

Dünya sistemi ideolojik kurgusuyla çok idea etmesine rağmen, düzen tanrısal buyruğun gereği olarak işlememiş ve yürümemiştir. Açık ki, tanrısal buyruk ve düzen (olanca ideolojik perdeleme gayretlerine rağmen, benim için ‘buyruk’ ve ‘düzenin’ anlamı çok açıktır) toplumsal artığın üzerine kurulu yönetici tabakanın (yönetici + asker + rahip) emir ve kurallarını temsil etmektedir. En üstten en aşağıdaki kula kadar binlerce yıl inceltile inceltile, tekrarlanan tekrarlana (bir kişiye kırk defa deli dersden deli olurmuş misali) tanrısal bir gereklilik ve gerçekmiş gibi topluma sindirilen bu ideolojik hegemonyaya rağmen, zulüm, zorbalık ve talan düzeni kendini tamamıyla örtbas etmeyi ve kabul ettirmeyi başaramamıştır. Sistem dışında kalmış ve sürekli sistemin talan ve köleleştirilme ‘sefer’leriyle yüz yüze kalan kabile sisteminde yaşayan aşiret ve kavim isyanları baş göstermiş, süreç içinde tıpkı uygarlık sistemi gibi süreklilik kazanmıştır. Sistem bu hareketleri ‘barbarlık’ olarak propaganda etmiştir. Açıkladığım nedenlerle bunun tersi doğrudur; uygarlık düzeni bir ‘barbarlık makinesi’dir. İnsancıl yaşamdan kopmak istemeyen ise, kabile-komün düzenidir.

Tarihsel olarak kendini görünür kılmayı başaran halklar olduğu kadar, ezici çoğunluğun bunu başaramadığını özellikle belirtmek gerekir. Tarih aslında yazıldığı gibi olmamalıdır. Gerçek tarihin kendini gösteremeyen ve yazdıramayanların tarihi olduğuna eminim. Toplumun ezici çoğunluğunun emeği, direnişi, yaratışı, keşfi hep görünmez kılınmıştır. Bilinerek ve kendiliğinden böyle olmuştur. Toplumsal kazanımlarına el konulmuştur. Gerçek sahipleri bilinmez kılınmış, yazamamış ve yazdırılmamıştır. Özellikle kadın icat ve keşifleriyle çiftçi, çoban ve zanaatkar keşif ve icatları neredeyse keşif ve icatların tamamı oldukları halde, tarih hiç de bu gerçekliği teslim etmemektedir. Tanrıça İnanna’nın erkek tanrı-krallara seslenirken ve tek tek sayarak, “benim 104 Me’mi (toplumsal keşif, icat ve kurallar) sizler benden çalmadınız mı?” söylemi belki de kulağa cılız ve anlamsız gelen (kulaklar öyle alıştırmış) gerçek tarihin son söyleyiş destanıdır. Dumuzi ve Enkimdu (sanırım çoban ve çiftçi söyleyiş destanıdır) Destanında çiftçi ve çoban dünyası kendi emek, icat ve keşiflerinin önemini bu tür destanlarla dile getirirken, tarih herhalde gerçeklere daha yakındır. Günümüz pozitivist ulusal tarihleri tüm bilimsel söylemlerine rağmen hakikatlere en uzak kötü metafizik örneklerdir. Avrupa merkezli pozitivist bilimci sosyolojiyle Sümer dönemi mitolojisini karşılaştırmalı inceleme ve yorumlamalara tabi tutarsak, toplumsal hakikatlere yakınlık Sümer mitolojisinden yana olacaktır. En azından benim inancım ve rasyonalitem bunu öngörüyor.

Tarihsel direnişlerin kendi somut örneklerine gelelim.

a-Semitik kökenli kabile direnişler ve karşı saldırılar

Büyük Sahra Çölü’nden Arap Yarımadası’nın doğusuna kadar olan alanda altı bin yıl öncesine kadar daha yağmurlu ve yeşil bir sahanın mevcut olduğuna dair bilimsel kanıtlar vardır. Semitik adı verilen geniş bir kabile sisteminin bu jeobiyolojik ortamla iç içe geliştiğini söylemiştik. Bu sistem yaklaşık MÖ 4000 yılından itibaren iki yönlü bir baskıya maruz kaldı. Doğal kuraklık ve çölleşme döneminin başlamasıyla birlikte, Mısır ve Sümer uygarlıklarının yükselişiydi bu iki önemli baskı unsuru. Dolayısıyla kabilelerin içte vahalık alanlara, dışa doğru ise daha yağmurlu ve yeşilli alanlara doğru büyük tarihsel hareketi zorunluluk kazanıyordu. Tarih bu hareketleri belgelemektedir. Sümer ve Mısır belgeleri bu ‘tehlike’den sürekli bahsetmektedir. Mısırlılar bu güçlere ‘Apiru’ yani ‘tozlu insanlar’ (‘toz-kir içinde’ anlamında kullanılıyor) derken, Sümerler sanırım ya aynı anlamda ya da ‘batıdan gelenler’ anlamında ‘Amoritler’ olarak, ‘tehlike saçanlar’ biçiminde kimliklendiriyor. Önemli bir kısmını köleleştirerek hizmetlerine alıyorlar. Günümüze kadar bunun siyahilerin köleleştirilmesinde olduğu gibi acımasızca devam ettiğini biliyoruz.

Yaklaşık altı bin yıllık köleleştirme sistemi acaba ne acılar pahasına yürütüldü? Sonuçlarından kimler nasıl yararlandı? Herhalde bu sorulara cevap vermeden gerçek tarih yazılamaz. Mısır’ın konumu savunmaya daha uygun olduğundan, kendini bu kabilelerin göç ve saldırısından, özde direnişinden daha iyi koruyabiliyordu. Sümerler bunların direnişleri ve saldırılarına karşı daha savunmasız konumdaydı. Dalga dalga gelişen bu kabile ve direniş saldırılarının MÖ 1400’lerde sonuç verdiğini görmekteyiz. Tarihe Akadlar olarak geçen hanedanlık, bu kabile direnişleri ve saldırılarının Sümer savunmasını yıkmaları sonucunda iktidar sistemine oturmuştur. MÖ 2350-2150’de hükümlanlık sürdüren ve tarihe ilk ‘imparator’ olarak geçen Sargon’un kurucusu olduğu bu hanedan krallık dönemi, bir ‘Proto Asur’ rejimi olarak değerlendirilebilir. Sargon’un kimliğinde bir kural oluşmaktadır. Uygarlık ortamında fırsat bulduklarında, kabile şeflerinin nasıl geçmiş aratan zorbalara dönüştüklerini açıklayan kural gerçekliğidir sözü edilen. Bunda yaşadıkları zorluklar kadar, açgözlü oluşları ve yeni iktidar koltuğunda sarhoş olmalarının etkileri önemlidir.

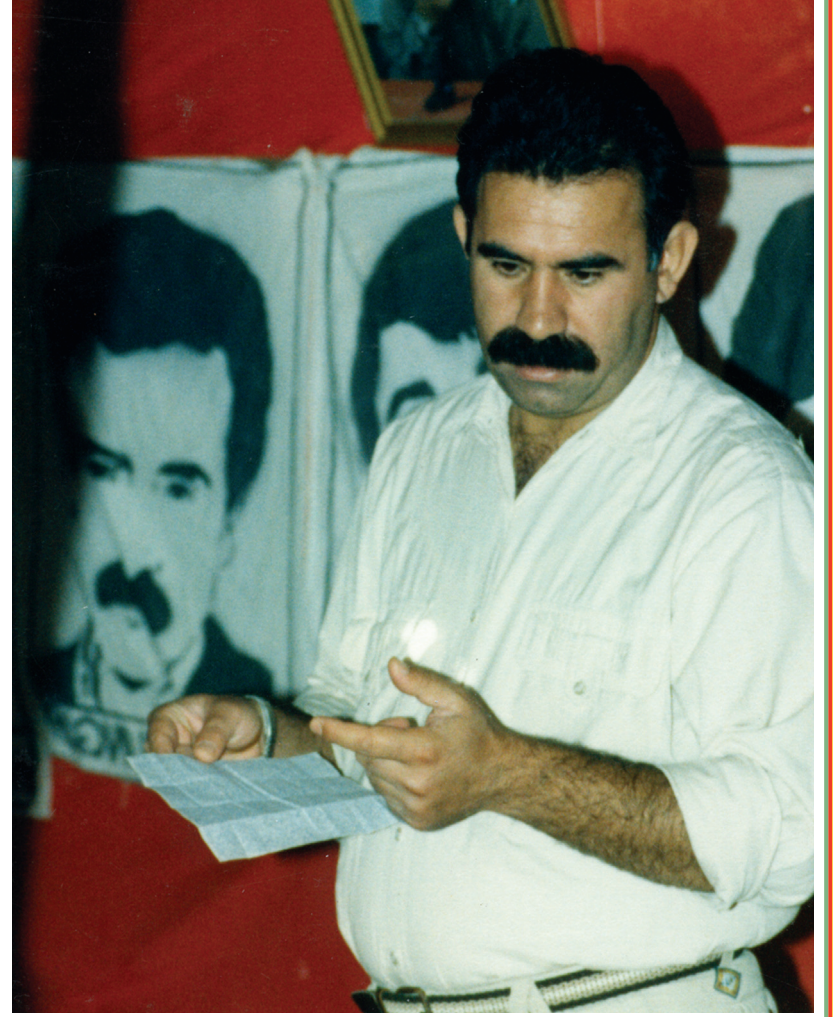
İkinci Semitik kabile dalgasından Babil ve Asur dönemleri yaşanır. Sargon’u aratmayan yarı tanrı-krallarıyla meşhur bir dönemdir Asur ve Babil. İktidar ve ticaret kurumunun gelişmesinde tarihsel katkıları olmuştur. Şüphesiz kölelik kurumunun gelişmesinde

de orijinal Mısır ve Sümer hanedanlarından daha az rolleri olmamıştır. Sömürü ve baskının klasik kurumlaşmasında Babil ve Asur’un evrensel rol oynadığından kuşku duyulamaz. Bunun Greko-Romenlerin katkısından az olmadığını belirlemek doğru tarih yazımı için önemlidir. Akad, Babil ve Asur dönemleri Sümer dil ve kültürünü özümseyip ikinci plana düşürürken, Akadca ve Aramice dönemin resmi ortak dili haline gelmiştir. Özellikle Aramice, Ortadoğu’nun Latincesi olarak, Arap dili resmi uygarlık dili olana kadar kullanımda kalmıştır. Arkasındaki iktidar ve ticaret tekellerini hatırlatması açısından bu konumu önemlidir. Ayrıca ortak ideolojik-ilahiyat dilidir. Maddi kültürün resmi dili kendini manevi kültürün resmi dili olarak da kabul ettiriyor, meşrulaştırıyor.

Üçüncü büyük Semitik kabile savasçılığı dalgası Araplık adına sürdürülür. İslam öncesinden yaklaşık MÖ 500’lerde kendini Arap kimliğiyle yansıtan anti-uygarlıkçı direniş ve saldırılar, İslamiyet’le evrensel çapta rol oynayacaktır. Tüm Kuzey Afrika, Büyük Sahra’nın çevresi ve Arabistan Yarımadasından Toros-Zagros sisteminin eteklerine kadar yayılabilmişlerdir. Çok büyük bir kabile hareketidir. İki bin beş yüz yıldır hızından bir şey kaybetmeden aynı mekanlarda kendini sürdürmeye ve dönüştürmeye devam etmektedir. Araplıktaki dönüşüm süreci özellikle incelenmeye değerdir. Üst tabakada şeyhlik, emirlik ve sultanlık kurumlaşması, devlet ve iktidarı anlamak açısından öğreticidir. Şeyhlik, emirlik, sultanlık, iktidar ve devlet kavramlarının kökü de Arapçadan çıkmadığıdır. Örneğin devletin kelime anlamı, ele geçirilen bir kadınla yaşanılacak gece anlamına gelen sözcükten türemedir. Devletin kelime olarak bile tescavüz ve köleleştirilmeyle ilişkisi oldukça ilginçtir. Arapçada iktidarı çağırıştıran tüm kavram ve kurumların anlamı çıplaktır ve keyif çatma ve sürdürmeyi çağırıştırır.

Ahd-i Atik’te (Tevrat) Semitik kabilelerin çok daha ayrıntılı listeleri sunulur. Bizzat İbrani kabilesinin öyküsü ayrıntılı anlatılır. Tek tanrılı dinler bölümünde uzunca çözümlenecek bu konu hakkında bölüme ilişkin çıkarılması gereken sonuç, karmaşık bir Semitik kabile tablosuyla karşı karşıya olduğumuzdur. Örneğin Kenaniler bir koldur. Aramilerin de ayrı bir kol olma durumları söz konusudur.

Semitik kabile ve aşiretlerin alt tabakasını ‘Bedevi’ler oluşturmaktadır. Yoksulluk içindeki çöl ve vahada köylü Arap olarak da yorumlamak mümkündür. Bedevilik kabilesel yönü kadar sınıfsal ve sosyal anlamı olan bir kategoridir. Çok eski bir tarihi ve kendine özgü bir sosyal kimliği vardır. Bu anlamda Bedevilik ayrı bir Araplıktır. Türklerdeki Türkmenlik ve Kürtlerdeki Kurmanc gibi sosyal ve kültürel anlam taşır. Araplar hem üst hem de alt tabaka olarak tarihten günümüze kadar başta Ortadoğu olmak üzere evrensel tarihi

en çok meşgul eden ve etkileyen kabile sistemine sahip bir kavimdir. Değişim ve dönüşümleri bütün hızıyla devam ediyor. Küçük bir boyutu bulunan ve ikisi de Semitik kökenli olan Arap-İsrail çatışmasının dünyadaki ve bölgedeki etkileri göz önüne getirildiğinde, bahsedilen gerçeğin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Arap olgusundaki değişim ve dönüşümleri anlamadan, Ortadoğu ve dünyayı tam kavramak eksik ve zor olacaktır.

Genelde Semitik, özelde Arap kabile ve kavimlerdeki direniş ve arayış hareketlerini hangi anlamda anti-uygarlıkçı ve uygarlık-ıçi olarak değerlendirmek gerektiği sorunlu bir konudur. Etnik olanın dinsel olanla ayrımı da ciddi bir sorundur. Diğer kabile ve kavimlerde de benzer ayırım sorunları vardır. Fakat Araplarda konu daha karmaşıktır. Sistem içi ve karşıtı olmak dünyadaki tüm benzer hareketlerin hep gündeminde olmuştur. Hem tarihte hem de günümüzde bu sorun hep varlığını korumuştur. Semitik ve Arap kabile ve kavim hareketlerinin iki boyutu da vardır ve önemlidir. Kabile ve kavimlerde hem anti-uygarlıkçı yön, hem uygarlıkçı yön arasında diyalektik bir ilişki ve çelişki olup daimi mücadele halinde olmuşlardır. Etnisite daha çok anti-uygarlıkçı yönüyle kendini yansıtırken, dinsel yön daha çok uygarlıkçı yönüyle kendini yansıtır. Fakat her iki tip hareket içinde ve arasında uygarlıkçılık ve anti-uygarlık eğilimlerinin dönüşüm ve değişimlere çok açık olduklarını belirtmek mümkündür. Modern ve geleneksel yorumcular bu iki ayırım arasında çok karmaşık bir anlatım geliştirmişlerdir. Söylemin karmaşıklığı ve olguları doğru yansıtmaması eylem alanında çok yanlış sonuçlara yol açabilir. Söylemin = eylem öncelliğini çoğunlukla beraberinde ta-

şıldığını öngördüğümüzde, anlatımlarımızın konu ve sorunlara denk gelmesinin ne kadar önem taşıdığını kestirmek mümkündür.

b-Hurrielerin direnişi ve saldırıları

Etimolojik olarak Ari, Ur, Hurri kelimelerinin Sümerce kökenli olduğu ve tepe, plato, dağlı grup anlamına geldiği kanısındayım. Sümerlerin Kuzeydoğu komşularına yaşadıkları coğrafyadan ötürü ‘dağ-tepe halkı’ demeleri mümkündür. Kaldı ki, aynı coğrafyada yaşayan Kürtlere halen ‘dağlı halk’ anlamına gelen birçok deyiş yakıştırılır. ‘Kart-kurt’ deyişi de bu geleneklerdendir. ‘Dağ halkı’ deyişi bu nedenle anlaşılmalıdır.

Hurrieler etimolojik açıdan Hint-Avrupa kabile gruplarına dahil edilseler de, tüm bu gruplardan daha çok otantik yani yerli bir karaktere sahiptir. Yorumum, Dördüncü Buzul Döneminin sonundan beri aynı bölgede yaşayan ve neolitik devrimi başat rolde geliştiren aynı topluluk olduklarına ilişkindir. Tüm jeobiyolojik, arkeolojik, antropolojik, etimolojik ve etnik araştırmalar halen aynı bölgede yaşayan halkın çok eski ve otantik karakterinde hemfikirler.

Neolitik dönem topluluklarının Verimli Hilal’in merkezinde, Pencab’dan Nil’e kadar uygarlıksal gelişme için gerekli olan maddi ve manevi kültür öğelerini altı bin yıl öncesinde olgunlaştırdıkları bilimce tespit edilebilmektedir. Gordon Childe’in, bu olgun neolitik dönemi 16. yüzyıl sonrası Avrupası’na benzettiğini aktarmıştım. Birçok araştırma benzer sonuçlara varmaktadır.

Devami 26’da